

Datum: 2022-06-14

Tid: 13:00

Plats: Tingshuset, Bollebygd

Ordförande

Michael Plogell (FR)

Ledamöter

Lars-Erik Olsson (S), vice ordförande

Sverre Fredriksson (M), 2:e vice ordförande

Fredrik Olofsson (C)

Rune Kennborn (KD)

Hannu Sutinen (L)

Beatrice Ekelund (S)

Jonas Ahlgren (S)

Daniel Persson (SD)

Ersättare

Carl Pålsson (FR)

Tomas Andersson (M)

Agneta Andersson (C)

Krister Schwartz (KD)

Patrik Solerius (L)

Emma Isfeldt (S)

Helena Thelin (S)

Lisette Vermeulen (SD)

Sassi Wemmer (MP)

Övriga

1. Upprop
2. Val av protokollsjusterare
Ärendet i korthet
Förslag digital signering: Tisdag 21 juni kl 17.
3. Anmälan jäv
4. Presentation av nya medarbetare på kommunstyrelseförvaltningen
Ärendet i korthet
Lovisa Lundberg, miljö- och hållbarhetsstrateg
Therese Fredman, samordnare besöksnäring
Karl Norlander, ekonom
5. Internkontrollplan; risk och väsentlighetsanalys (inga handlingar) Monica Holmgren, Ulrika Borg, Daniel Aronsson
13:15
Ärendet i korthet
Workshop
6. Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter - remissvar från SBN KS2020/280 Reazhwan Saleh, byggprojektledare SBF
14:30
7. Upphävande av utvecklingsplan Olsfors-Hultafor - återremiss (kf fattar slutligt beslut) KS2021/12 Lars Carlsson, samhällsplanerare *14:40*
8. Placering ny skola på skolområde - information (inga handlingar) Kristina Axelsson, planchef *14:50*
9. Strategi för markförsörjning samt tillfällig delegeringsrätt till kommunstyrelsens arbetsutskott att köpa mark KS2022/146 "-"
10. Planprioritering för Bollebygds kommun, våren 2022 KS2022/61 "-"
11. Planuppdrag för Bollebygd, Flässjum 2:59 KS2022/54 Linnea Säterberg, planarkitekt *15:15*

12.	Upphävande av planprogram för Mjöshult-Glosås
KS2017/324	
13.	Mjöshult 1:13, avskrivning av ärende om planbesked
KS2019/96	
14.	Årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet för Västra
Götaland
KS2022/82	Fia Wickström,
planeringssekreterare
15:30
15.	Lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun -
återremiss (kf fattar slutligt beslut)
KS2020/256	Christina Hultén,
säkerhetschef 15:45
16.	Enkla jobb och praktikplatser
KS2022/31	Ulrika Borg, HR-chef,
Maria E Johansson,
enhetschef SF 15:50
17.	Hyresavtal Bollegården - information (inga handlingar)	Daniel Aronsson,
ekonomichef 16:00
18.	Revidering av borgensavgifter (kf fattar slutligt beslut)
KS2022/113	" - "
19.	Riktlinjer för informationssäkerhet och dataskydd i Bollebygds
kommun
KS2022/63	Ulf Aspelin,
informationssäkerhetssam
ordnare 16:30
20.	Åtgärdsprogrammet för miljömålen – Utmaningar för ett
hållbart Västra Götaland
KS2022/18	Lovisa Lundberg, miljö-o
hållbarhetsstrateg 16:40
21.	Biblioteksplan 2022-2025 för Bollebygds kommun (kf fattar
slutligt beslut)
KS2022/102	

22. Remiss: Reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser
KS2021/315
23. Förlängning av samverkansavtal ungdomsmottagning mellan Bollebygds kommun och södra hälso- och sjukvårdsnämnden
KS2022/138
24. Riktlinjer visselblåsarfunktion i Bollebygds kommun
KS2021/286
25. Fritidsbank i Bollebygds kommun - information
KS2022/103
26. Svar på medborgarförslag om gammal tennisplan i Erikstorp
KS2021/120
27. Svar på medborgarförslag om tennisbana i Bollebygd
KS2020/257
28. Svar på motion (S) om gratis mensskydd (kf fattar slutligt beslut)
KS2022/14
29. Svar på motion (-) om ny idrottsanläggning (kf fattar slutligt beslut)
KS2021/190
30. Svar på skrivelse till kommunstyrelsen om kostnadsökningar inom måltidsverksamheten
KS2022/114
31. Anställning av förvaltningschef utbildningsförvaltningen (inga handlingar)
KS2022/123
32. Redovisning av delegeringsbeslut

Ärendet i korthet

Protokoll

Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll finns på Bollebygds kommuns hemsida:
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-05-25

Delegeringsbeslut

- KS2226969 KS2022/121-5 Svar på ansökan om bidrag till Borås
Nämndemannaförening 2022

33. Meddelanden

Anmälningar

- KS2226971 KS2021/315-12 §63 SN Färdplan – länsgemensam strategi för
god och nära vård(SN2021116-11)
- SBN2241112 SBN2022/104-2 §108 SBN Inriktningsbeslut avseende solceller
vid kommunal nybyggnation och om
- KS2227086 KS2020/164-16 Protokoll uppsiktsplikt mot annan nämnd,
samhällsbyggnadsnämnden

34. Information från politiska uppdrag (inga handlingar)

35. Kommunchefen informerar (inga handlingar)

6. Akut behov av verksamhetslokaler för
individ- och familjeomsorgens
myndighetsenheter - remissvar från SBN
KS2020/280

§116

KS2020/280

Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter - remissvar från samhällsbyggnadsnämnden

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen överlämnar ärendet till kommunstyrelseförvaltningen för fortsatt beredning, utifrån ett helhetsperspektiv.

Ärendet

Socialnämnden har initierat ett ärende till kommunstyrelsen om akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen. Nämnden menar att under den senaste tiden har antalet våldsärenden ökat kraftigt vilket ställer högre krav på individ- och familjeomsorgens lokaler. Utifrån situationen i samhället ses en stor risk att våldsärenden även fortsatt kommer att utgöra en stor andel av verksamhetens ärenden. Personalgruppen har utökats kraftigt sedan nuvarande lokaler togs i bruk och det är nu inte längre hållbart ur ett arbetsmiljöperspektiv. Personalen tvingas dessutom att kompromissa med ärendesekretessen på grund av trångboddhet i lokalerna. Behovet av nya lokaler har uppmärksammats under en längre tid och finns med i lokalresursplanen men genom förändringen i ärendetyperna samt en ökad belastning av antal ärenden har situationen blivit akut. Då det inte är sannolikt att varken ärendetyp eller belastning kommer att ändras till det bättre inom den närmsta framtiden behöver åtgärder vidtas så snart som möjligt.

Kommunstyrelsen beslutade på sammanträde 2021-08-31, § 140, att remittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för yttrande, enligt ärendegång i Lokalresursplan för Bollebygds kommun 2021-2030; Akut lokalbehov pkt 4.2.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2022-04-25, § 78, och lämnat ett yttrande till kommunstyrelsen, daterat 2022-04-25, där bland annat följande belyses; Samhällsbyggnadsnämnden ha tolkat uppdraget och har utifrån det gjort en förstudie i vilken det har utretts möjlighet, förutsättningar och kostnader för att bygga om lokalen på Hembygdsvägen 5 till anpassade kontor för socialnämndens behov (IFO). Utredningen har avgränsats till norra delen av byggnaden och det är endast den delen som berörs i detta yttrande samt återrapport. Förslaget från samhällsbyggnadsnämnden är att låta samhällsbyggnadsnämnden få uppdraget av kommunstyrelsen att vidare projektera för ombyggnation av Hembygdsvägen samt att låta ianspråka medel om 27 mkr för ändamålet. Om beslut tas att ge samhällsbyggnadsnämnden uppdrag att gå vidare med projektering och byggnation så är tidsplanen ett färdigställande (inklusive tid för projektering, upphandling samt byggnation) preliminärt 3-3,5 års tid. Det vill säga att under 2025 kan lokalerna förhoppningsvis stå klara. I förstudien har samtliga relevanta handlingar synats och utvärderats utifrån byggnadens

möjligheter att byggas om. Platsbesök är gjort vid två tillfällen för okulär syning av fasad, väggar, tak, grund och invändigt inventering. Behovsbeskrivning har tagits fram tillsammans med verksamheten och utifrån det har framtagande av planritningar gjorts i samverkan med arkitekt, verksamhet samt skyddsombud. En preliminär kalkyl har tagits fram med hjälp av Norconsult, bland annat baserad på ändrad planlösning, installationer och relevanta nyckeltal.

Förslag till beslut

Ledamöternas förslag till beslut

Michael Plogell (FR) föreslår att kommunstyrelsen överlämnar ärendet till kommunstyrelseförvaltningen för fortsatt beredning utifrån ett helhetsperspektiv. Förslaget antas.

Beslutsunderlag

- §140 KS Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter - återremiss
- §78 SBN Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter
- Yttrande SBN Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter
- §106 KS Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter
- §75 SN Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter - återremitterat ärende(SN2020168-8)
- Akut behov av verksamhetslokaler för IFO myndighet - återremiss(SN2020168-7)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

§140

KS2020/280

Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter - återremiss

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för yttrande, enligt ärendegång i Lokalresursplan för Bollebygds kommun 2021-2030; Akut lokalbehov pkt 4.2.

Enligt kommunstyrelsen bör IFO's lokalbehov inrymmas i utvecklingsprojektet för Hembygdsvägen 5. Konsekvensen av detta blir en omprioritering av socialnämndens lokalbehov enligt fastställd Lokalresursplan för Bollebygds kommun 2021-2030, antagen av fullmäktige 2021-04-29, § 51.

Ärendet

Socialnämnden har initierat ett ärende till kommunstyrelsen om akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen. Nämnden menar att under den senaste tiden har antalet våldsärenden ökat kraftigt vilket ställer högre krav på individ- och familjeomsorgens lokaler. Utifrån situationen i samhället ses en stor risk att våldsärenden även fortsatt kommer att utgöra en stor andel av verksamhetens ärenden. Personalgruppen har utökats kraftigt sedan nuvarande lokaler togs i bruk och det är nu inte längre hållbart ur ett arbetsmiljöperspektiv. Personalen tvingas dessutom att kompromissa med ärendesekretessen på grund av trångboddhet i lokalerna. Behovet av nya lokaler har uppmärksamats under en längre tid och finns med i lokalresursplanen men genom förändringen i ärendetyperna samt en ökad belastning av antal ärenden har situationen blivit akut. Då det inte är sannolikt att varken ärendetyp eller belastning kommer att ändras till det bättre inom den närmsta framtiden behöver åtgärder vidtas så snart som möjligt.

Kommunstyrelsen återremitterade ärendet till socialnämnden på sammanträde 2021-05-25, § 106, för att få svar på följande frågor:

1. Hur många arbetsskaderapporter eller tillbud finns det i aktuell verksamhet under de senaste två åren?
2. Hur ser resultat från skyddsron, fysisk, organisatorisk och social, ut från de två senaste åren och vilka åtgärder är genomförda eller planerade utifrån dessa?
3. Hur länge har det varit känt att sekretess inte kan bibehållas i lokalerna?
4. Vilka åtgärder genomfördes efter arbetsmiljöverkets påpekande för några år sedan och vilka behov som då framkom är inte åtgärdade?
5. Finns överfallslarm i lokalerna idag?
6. Vilka möjligheter har socialnämnden att nyttja sina egna lokaler som man redan har idag t ex Hembygdsvägen, Stationsvägen, kommunhuset?
7. Varför prioriterades inte lokaler för IFO högre i lokalresursplanen (LRP) om behovet är så akut som det framställs? 8. Vem tar kostnaden för akutspåret? Har socialnämnden budget avsatt

för det?

Socialnämnden har besvarat frågorna och därigenom återremissen, på sammanträde 2021-06-15, § 75, och skickar ärendet återigen till kommunstyrelsen,

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen remitterar ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för yttrande, enligt ärendegång i Lokalresursplan för Bollebygds kommun 2021-2030; Akut lokalbehov pkt 4.2.

Enligt kommunstyrelsen bör IFO´s lokalbehov inrymmas i utvecklingsprojektet för Hembygdsvägen 5. Konsekvensen av detta blir en omprioritering av socialnämndens lokalbehov enligt fastställd Lokalresursplan för Bollebygds kommun 2021-2030, antagen av fullmäktige 2021-04-29, § 51.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §107 KSAU Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter - återremiss
- §75 SN Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter - återremitterat ärende(SN2020168-8)
- Akut behov av verksamhetslokaler för IFO myndighet - återremiss(SN2020168-7)
- §106 KS Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter

Skickas till

Samhällsbyggnadsnämnden

§78

SBN2022/57

Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att anta upprättat yttrande och översänder yttrandet till kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsnämnden skickar med till förvaltningen att i det fortsatta arbetet beakta frågan om solceller och laddstolpar.

Ärendet

Socialnämnden har akuta behov verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen. (IFO). Kommunstyrelsen remitterade ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för yttrande, enligt ärendegång i Lokalresursplan för Bollebygds kommun 2021-2030. Enligt kommunstyrelsen bör IFO´s lokalbehov inrymmas i utvecklingsprojektet för Hembygdsvägen 5. Konsekvensen av detta blir en omprioritering av socialnämndens lokalbehov enligt fastställd Lokalresursplan för Bollebygds kommun 2021-2030.

Socialnämnden redogör i sin skrivning till kommunstyrelsen att: ”under den senaste tiden har antalet våldsärenden ökat kraftigt vilket ställer högre krav på individ- och familjeomsorgens lokaler. Utifrån situationen i samhället ses en stor risk att våldsärenden även fortsatt kommer att utgöra en stor andel av verksamhetens ärenden. Personalgruppen har utökats kraftigt sedan nuvarande lokaler togs i bruk och det är nu inte längre hållbart ur ett arbetsmiljöperspektiv. Personalen tvingas dessutom att kompromissa med ärendesekretessen på grund av trångboddhet i lokalerna. Behovet av nya lokaler har uppmärksammats under en längre tid och finns med i lokalresursplanen men genom förändringen i ärendetyperna samt en ökad belastning av antal ärenden har situationen blivit akut. Då det inte är sannolikt att varken ärendetyp eller belastning kommer att ändras till det bättre inom den närmsta framtiden behöver åtgärder vidtas så snart som möjligt”.

I yttrande från samhällsbyggnadsnämnden beskrivs att det är möjligt att lösa detta lokalbehov genom att bygga om och anpassa lokaler på Hembygdsvägen 5 för ändamålet.

Ekonomiska förutsättningar

Den preliminära kalkylen för att bygga om Hembygdsvägen 5 i enlighet med förslag hamnar på 27 mkr. Det är cirka 700 kvm som kommer att byggas om. Kapitalkostnaden per år för att bära investeringen landar på cirka 1,6 mkr. Om den ska fördelas på årlig internhyra, vilken förvaltningarna kompenseras för i budget, eller på annat sätt fördelas behöver beaktas. Med kapitalkostnad inräknad blir hyra för lokalerna ca 1600 kr/kvm, (att jämföra mot nybyggda Bollebygds skolan F-6 med 1800 kr/kvm). Idag betalar kommunstyrelsen för aktuell lokal.

Barnkonsekvensanalys

De nya lokalerna ger goda möjligheter att genomföra samtal med barn och deras föräldrar, både enskilt och gemensamt. Vid behov finns flera flyktvägar och det går att planera en god säkerhet kopplad till möten där ökad risk bedöms förekomma. Lokalerna gör det också möjligt att ha personer i olika väntrum vilket också bidrar till ökad trygghet. Barn har rätt att komma till tals och socialtjänsten väger alltid in barnets röst i det arbete vi utför. Lokalerna är placerade en bit från centrumkärnan, vilket gör att besökare som kommer till socialtjänsten kan känna sig något mer anonyma och inte behöver gå via kommuntorget. Då lokalerna ändå ligger nära centrum finns närhet till kollektivtrafik, parkering kommer kunna angöras utanför och barn som andra kommer att ha lätt för att ta sig till lokalerna. För ungdomar ligger ungdomsgård i närheten, vilket kan göra att de naturligt rör sig i området och därmed inte behöver förklara vad de gör där om de skulle synas i anslutning till möte.

Bedömning

Samhällsbyggnadsnämnden ha tolkat uppdraget och har utifrån det gjort en förstudie i vilken det har utretts möjlighet, förutsättningar och kostnader för att bygga om lokalen på Hembygdsvägen 5 till anpassade kontor för socialnämndens behov (IFO). Utredningen har avgränsats till norra delen av byggnaden och det är endast den delen som berörs i detta yttrande samt återrapport. Förslaget från samhällsbyggnadsnämnden är att låta samhällsbyggnadsnämnden få uppdrag av kommunstyrelsen att vidare projektera för ombyggnation av Hembygdsvägen samt att få ianspråkta investeringsmedel om 27 mkr för ändamålet. Tidsplanen är att om uppdraget ges att genomföra projektering samt upphandla och låta inbygga om lokalerna i enlighet med förslag så kan lokalerna stå klara inom en 3-3,5 års period.

Vid beslut om att projektera vidare för att IFO ska ha sina verksamhetslokaler på Hembygdsvägen och i samband med flytt så frigörs totalt 19 kontorsplatser i kommunhuset. Vilket möjliggör att låta andra förvaltningar ianspråkta dessa lokaler. En arbetshypotes är att samhällsbyggnadsförvaltningen som i dagsläget sitter i förhyrda lokaler, där avtalet löper ut 2023-12-31 flyttar till kommunhuset. Samhällsbyggnadsnämndens behov är lyft till lokalresursplanen. Tingkullen där Samhällsbyggnadsförvaltningen administration sitter idag har ca 25 platser, detta är samhällsbyggnadsnämndens redovisade behov av kontorsarbetsplatser 2022, dock påverkar rutin för distansarbete varpå 25 platser inte behövs dagligen. När individ och familjeomsorgsverksamheten flyttar ut från kommunhuset så frigörs på bottenvåning, 16 platser samt några platser på våning 3, totalt 19 kontorsplatser.

Vissa lokalanpassningar behöver troligt göras i kommunhuset i samband med detta. Dock kommer inte lokalerna på Hembygdsvägen vara klara då kontraktet för Tingkullen löper ut varpå en tillfällig lösning om 6-12 månader för samhällsbyggnadsförvaltningens kontorsbehov behöver ordnas.

Samtliga förvaltningar har behov av kontorsarbetsplatser och mötesrum.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att anta upprättat yttrande och översänder yttrandet till kommunstyrelsen.

Ledamöters förslag till beslut

Sandra Lindholm yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med följande tilläggsyrkande: Samhällsbyggnadsnämnden skickar med till förvaltningen att i det fortsatta arbetet beakta frågan om solceller och laddstolpar.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut och ett tilläggsyrkande. Ordförande frågar först om samhällsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag till beslut och finner att så sker. Ordförande frågar därefter om Sandra Lindholms tilläggsyrkande ska bifallas eller avslås och finner att det bifalles.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts och föredragits av verksamhetschef Jennie Wessbo.

Beslutsunderlag

- Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndigheter
- Förstudierapport_Hembygdsvägen 5
- Yttrande akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen
- §140 KS Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter - återremiss(KS2020280-9)
- §75 SN Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter - återremitterat ärende(SN2020168-8)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Socialnämnden

Paragrafen är justerad

Samhällsbyggnadsnämnden

Jennie Wessbo | Verksamhetschef/lokalstrateg
0734-647104 | jennie.wessbo@bollebygd.se

Dnr : **SBN2022/57-5**

Kommunstyrelsen

Yttrande akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden har initierat ärende till kommunstyrelsen om akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen. (IFO). Kommunstyrelsen remitterade ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för yttrande, enligt ärendegång i Lokalresursplan för Bollebygds kommun 2021-2030. Enligt kommunstyrelsen bör IFO's lokalbehov inrymmas i utvecklingsprojektet för Hembygdsvägen 5. Konsekvensen av detta blir en omprioritering av socialnämndens lokalbehov enligt fastställd Lokalresursplan för Bollebygds kommun 2021-2030.

Socialnämnden redogör i sin skrivning till kommunstyrelsen att: ”under den senaste tiden har antalet våldsärenden ökat kraftigt vilket ställer högre krav på individ- och familjeomsorgens lokaler. Utifrån situationen i samhället ses en stor risk att våldsärenden även fortsatt kommer att utgöra en stor andel av verksamhetens ärenden. Personalgruppen har utökats kraftigt sedan nuvarande lokaler togs i bruk och det är nu inte längre hållbart ur ett arbetsmiljöperspektiv. Personalen tvingas dessutom att kompromissa med ärendesekretessen på grund av trångboddhet i lokalerna. Behovet av nya lokaler har uppmärksamrats under en längre tid och finns med i lokalresursplanen men genom förändringen i ärendetyperna samt en ökad belastning av antal ärenden har situationen blivit akut. Då det inte är sannolikt att varken ärendetyp eller belastning kommer att ändras till det bättre inom den närmsta framtiden behöver åtgärder vidtas så snart som möjligt”.

Yttrande

Samhällsbyggnadsnämnden ha tolkat uppdraget och har utifrån det gjort en förstudie i vilken det har utretts möjlighet, förutsättningar och kostnader för att bygga om lokalen på Hembygdsvägen 5 till anpassade kontor för socialnämndens behov (IFO). Utredningen har avgränsats till norra delen av byggnaden och det är endast den delen som berörs i detta yttrande samt återrapport. Förslaget från samhällsbyggnadsnämnden är att låta samhällsbyggnadsnämnden få uppdraget av kommunstyrelsen att vidare projektera för ombyggnation av Hembygdsvägen samt att låta ianspråka medel om 27 mkr för ändamålet. Om beslut tas att ge Samhällsbyggnadsnämnden uppdrag att gå vidare med projektering och byggnation så är tidsplanen ett färdigställande (inklusive tid för projektering, upphandling samt byggnation) preliminärt 3-3,5 års tid. Det vill säga att under 2025 kan lokalerna förhoppningsvis stå klara.

I förstudien har samtliga relevanta handlingar synats och utvärderats utifrån byggnadens möjligheter att byggas om. Platsbysök är gjort vid två tillfällen för okulär syning av fasad, väggar, tak, grund och invändigt inventering.

Behovsbeskrivning har tagits fram tillsammans med verksamheten och utifrån det har framtagande av planritningar gjorts i samverkan med arkitekt, verksamhet samt skyddsombud. En preliminär kalkyl har tagits fram med hjälp av Norconsult, bland annat baserad på ändrad planlösning, installationer och relevanta nyckeltal.

Nulägesanalys byggnaden och dess nyttjande

I den aktuella delen av bygganden nyttjas av IT enheten idag tre rum. Två stycken används som förvarvning/förråd/verkstad, ett rum som kontor med tre arbetsplatser. Stora delar av lokalen står outnyttjad, detta utifrån att utrymmena inte är ändamålsenliga.

Lokalen ligger bra till i förhållande till kollektivtrafik, närhet till samhälle m.m. Underlag finns på byggnaden som delvis visar hur den är uppförd. Dessa är viktiga för vidare projektering med konstruktör. Vissa ytterväggar kommer ändras utifrån att det behövs ny håltagning för fönster och dörrar. Vid okulär syning har man inte hittat några större brister på byggnadens konstruktion sett till de ändamål som bygganden skall kunna användas för. Mellanbjälklaget är av enklare typ, utan hänsyn taget till exempelvis stegljud och buller vilket gör innebär att tvåplans konstruktion skulle bli för kostnadsdrivande och/eller omöjligt att lösa varpå detta i tidigt skede förkastas.

Det finns yta för angöring av parkeringsplatser på tomtdelen som är närmast lokalen. Det finns även en takskärm som idag inte fyller någon funktion, som måste rivas. Vattenförsörjning och avlopp är undermåligt i byggnaden och måste utökas genom att dra nytt i samband med ombyggnation. Detta medför arbete i grund och platta. Ventilationen är anpassad för den verksamhet som bedrivs där idag och måste byggas nytt i samband med ombyggnation.

Övriga frågor att ha med till vidare projektering/avgränsning

Akustik/buller är inte beräknad i förstudien. Det är något som måste tas hänsyn till vid vidare projektering. Bland annat sett till att tågbanan passerar nära byggnaden. En evakueringsplan samt framtida placering för IT behöver tas med i vidare projektering.

Vid beslut om att projektera vidare för att IFO ska ha sina verksamhetslokaler på Hembygdsvägen och i samband med flytt så frigörs totalt 19 kontorsplatser i kommunhuset. Vilket möjliggör att låta andra förvaltningar ianspråkta dessa lokaler. En arbetshypotes är att samhällsbyggnadsförvaltningen som i dagsläget sitter i förhyrda lokaler där avtalet löper ut 2023-12-31 flyttar till kommunhuset. Samhällsbyggnadsnämndens behov är lyft till lokalresursplanen.

Tingkullen där Samhällsbyggnadsförvaltningen administration sitter idag har ca 25 platser, detta är samhällsbyggnadsnämndens redovisade behov av kontorsarbetsplatser 2022, dock påverkar rutin för distansarbete varpå 25 platser inte behövs dagligen. När individ och familjeomsorgsverksamheten flyttar ut från kommunhuset så frigörs på bottenvåning, 16 platser samt några platser på våning 3, totalt 19 kontorsplatser. Vissa lokalanpassningar behöver troligt göras i kommunhuset i samband med detta. Dock kommer inte lokalerna på Hembygdsvägen vara klara då kontraktet för Tingkullen löper ut

varpå en tillfällig lösning om 6-12 månader för samhällsbyggnadsförvaltningens kontorsbehov behöver ordnas.

Samtliga förvaltningar har behov av kontorsarbetsplatser och mötesrum.

Socialnämndens behov - IFO

Avskilda delar, tillgänglig endast för verksamhetspersonal

- 24-30 platser (32 på längre sikt)
- 2 enskilda kontor med plats för besök
- 4 samtalsrum (akustiskt välisolerad)
- 2 mötesrum om 10-12 platser/styck
- Lunchrum, kök/pentry, vilrum, RWC, WC
- Kopieringsrum, arkivrum (brandklassad)

Besöksytor

- Reception
- 4 mottagningsrum
- 2 RWC med skötrum/del, 2 WC
- 2 väntrum

Möjligheter för lokalen enl. nya planlösningen

Avskilda delar, tillgänglig endast för verksamhetspersonal

- 35 kontorsplatser för medarbetare (7st kontorsrum)
- Disponibel yta ca 30m2 (öppet kontorslandskap ca 5 platser eller dylikt)
- 2 enskilda kontor med möjlighet till besök
- 4 samtalsrum
- 2 mötesrum om 12 platser/styck
- Lunchrum, kök, vilrum, kapprum, 1 RWC, 2 WC
- Kopieringsrum, arkivrum, städ

Besöksytor

- Reception
- 4 mottagningsrum
- 2 RWC, 2 WC
- 2 väntrum

Preliminär kalkyl

Man har med hjälp av planritningar, behovs-och verksamhetsbeskrivning samt bilder tagit fram den preliminära kalkylen. Den preliminära kalkylen är framtagen av Norconsult.

Vissa arbetens omfattning är uppskattat, grovs beräknat och vissa är beräknat enligt Wikells.

Nedanstående ingår inte i kalkylen.

- Sanering och hantering av farligt avfall
- Lös inredning och dekorativ belysning
- Sprinklersystem
- AV-utrustning
- Larm och andra specifika delar

Kalkyl

Arbete	TKR
Utvändiga markarbeten	880
Förändringsarbeten i den bef. skalbyggnaden	3 172
Invändig rivning	1 615
Invändig ombyggnad	3 815
Installationer (Ventilation, VVS etc.)	6 600

Preliminär kalkyl presenterad av Norconsult på 23 649 TKR. Rådande världsläge medför en viss osäkerhet i kalkylen, likt övriga i byggbranschen. Osäkerhet i storleksordningen 15 %. Det medför att den preliminära kalkylen blir ca 27 MKR för projektet. Med kapitalkostnad inräknad blir hyra för lokalerna ca 1600 kr/kvm, (att jämföra mot nybyggda Bollebygds skolan med 1800 kr/kvm)

Förslag till plan för det fortsatta arbetet

Påbörja programskede så fort som möjligt. Vidare projektering och sedan ta fram FFU för att handla upp entreprenaden på ABT06 (totalentreprenad med generalentreprenör)

Tidsplan

Den preliminära tidplanen visar 2,5–3,5 år från beslut om vidare projektering till inflyttning.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att arbete med planering av ombyggnation sker i enlighet med framtagna processkarta.

Slutsats

Lokalen är i sin nuvarande form ineffektivt nyttjad. Den har stor potential som bör tas till vara på. Den har potential att fungera för socialnämndens behov för IFO-verksamhet vid en ombyggnation/anpassning.

Fördelen med att göra en så här omfattande ombyggnation kontra att bygga nytt ligger inte nödvändigtvis i slutsumman. Fördelarna ligger i att den befintliga lokalen ligger bra till geografiskt samt att man får en tidsbesparing på ca 1-2år till inflyttning.

Total invändig yta 720 m² (18x40 m) för fungerande IFO-del, sammanlagt 40 kontorsplatser för medarbetare och två enskilda kontor.

Det finns plats med ytterlige 8-10 platser för annan verksamhet än IFO beroende på IFOs expansion. 300 m² utvändigt och 30 parkeringsplatser är inkluderat i projektet.

BOLLEBYGDS KOMMUN

Samhällsbyggnadsnämnden

Sandra Lindholm
Ordförande

Ann-Charlotte Lind
Förvaltningschef

§106

KS2020/280

Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter

Beslut

Ärendet återremitteras till socialnämnden som ska besvara följande frågor i återremissen:

1. Hur många arbetsskaderapporter eller tillbud finns det i aktuell verksamhet under de senaste två åren?
2. Hur ser resultat från skyddsron, fysisk, organisatorisk och social, ut från de två senaste åren och vilka åtgärder är genomförda eller planerade utifrån dessa?
3. Hur länge har det varit känt att sekretess inte kan bibehållas i lokalerna?
4. Vilka åtgärder genomfördes efter arbetsmiljöverkets påpekande för några år sedan och vilka behov som då framkom är inte åtgärdade?
5. Finns överfallslarm i lokalerna idag?
6. Vilka möjligheter har socialnämnden att nyttja sina egna lokaler som man redan har idag t ex Hembygdsvägen, Stationsvägen, kommunhuset?
7. Varför prioriterades inte lokaler för IFO högre i lokalresursplanen (LRP) om behovet är så akut som det framställs? 8. Vem tar kostnaden för akutspåret? Har socialnämnden budget avsatt för det?

Reservation

Rune Kennborn (KD) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut.

Ärendet

Socialnämnden har initierat ett ärende till kommunstyrelsen om akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen. Nämnden menar att under den senaste tiden har antalet våldsärenden ökat kraftigt vilket ställer högre krav på individ- och familjeomsorgens lokaler. Utifrån situationen i samhället ses en stor risk att våldsärenden även fortsatt kommer att utgöra en stor andel av verksamhetens ärenden. Personalgruppen har utökats kraftigt sedan nuvarande lokaler togs i bruk och det är nu inte längre hållbart ur ett arbetsmiljöperspektiv. Personalen tvingas dessutom att kompromissa med ärendesekretessen på grund av trångboddhet i lokalerna. Behovet av nya lokaler har uppmärksammats under en längre tid och finns med i lokalresursplanen men genom förändringen i ärendetyperna samt en ökad belastning av antal ärenden har situationen blivit akut. Då det inte är sannolikt att varken ärendetyp eller belastning kommer att ändras till det bättre inom den närmsta framtiden behöver åtgärder vidtas så snart som möjligt.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen avslår socialnämndens förfrågan kring akut behov av verksamhetslokaler för

individ- och familjeomsorgen myndighetsenheter. Socialnämndens behov av dessa lokaler finns med i den lokalresursplan som kommunfullmäktige antog på sammanträde i april 2021, och ärendet är således redan med i utvecklingsarbetet kring användning och behov av kommunala lokaler.

Ledamöternas förslag till beslut

Rune Kennborn (KD), med instämmande av Daniel Persson (SD), föreslår att socialnämndens begäran bifalls.

Lars-Erik Olsson (S), med instämmande av Michael Plogell (FR), Sverre Fredriksson (M) och Fredrik Olofsson (C), föreslår att ärendet återremitteras till socialnämnden. Michael Plogell (FR) föreslår att nämnden ska besvara följande frågor i återremissen:

1. Hur många arbetsskaderapporter eller tillbud finns det i aktuell verksamhet under de senaste två åren?
2. Hur ser resultat från skydds rond, fysisk, organisatorisk och social, ut från de två senaste åren och vilka åtgärder är genomförda eller planerade utifrån dessa?
3. Hur länge har det varit känt att sekretess inte kan bibehållas i lokalerna?
4. Vilka åtgärder genomfördes efter arbetsmiljöverkets påpekande för några år sedan och vilka behov som då framkom är inte åtgärdade?
5. Finns överfallslarm i lokalerna idag?
6. Vilka möjligheter har socialnämnden att nyttja sina egna lokaler som man redan har idag t ex Hembygdsvägen, Stationsvägen, kommunhuset?
7. Varför prioriterades inte lokaler för IFO högre i lokalresursplanen (LRP) om behovet är så akut som det framställs? 8. Vem tar kostnaden för akutspåret? Har socialnämnden budget avsatt för det?

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag; dels arbetsutskottets, dels Rune Kennborns (KD) m.fl, och dels Lars-Erik Olssons (S) m.fl återremissförslag. Ordföranden frågar först om ärendet ska återremitteras eller avgöras på dagens sammanträde och finner att det ska återremitteras, tillsammans med de frågor som Michael Plogell (FR) föreslår. Omröstning begärs och ska genomföras. Följande beslutsordning godkänns vid omröstningen:

Ja-röst för att ärendet ska avgöras på dagens sammanträde

Nej-röst för återremiss

Omröstningsresultat

Med 7 nej-röster mot 2 ja-röster beslutar kommunstyrelsen att återremittera ärendet till socialnämnden. Omröstningslista finns i anslutning till paragrafen i protokollet.

Reservation

Rune Kennborn (KD) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut.

Protokollsanteckning

Ersättare Sassi Wemmer (MP) får anteckna följande till protokollet: Miljöpartiet genom Sassi Wemmer ställer sig inte bakom kommunstyrelsens beslut att återremittera socialnämndens

förfrågan om akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter. För Miljöpartiet är det viktigt att socialnämndens begäran uppfylls så snabbt det bara går. Här handlar det om säkerhetsfrågor och arbetsmiljöfrågor som inte får sättas åsido eller fördröjas. Bland annat är de anställdas och brukarnas integritet viktigare än att följa prioriteringen i en tidigare fastställd lokalresursplan.

Beslutsunderlag

- §98 KSAU Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter
- §31 SN Akut behov av verksamhetslokaler för IFO myndighet(SN2020168-3)
- Behovsbeskrivning lokal IFO

Skickas till

Socialnämnden

Voteringslista: §106

Ärende: Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter, KS2020/280

Voteringslist(or)

Återremiss eller avgörs på dagens sammanträde

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Michael Plogell (FR), ordförande		X	
Lars-Erik Olsson (S), vice ordförande		X	
Sverre Fredriksson (M), 2:e vice ordförande		X	
Fredrik Olofsson (C), ledamot		X	
Rune Kennborn (KD), ledamot	X		
Hannu Sutinen (L), ledamot		X	
Beatrice Ekelund (S), ledamot		X	
Daniel Persson (SD), ledamot	X		
Emma Isfeldt (S), ersättare		X	
Resultat	2	7	0

§75

SN2020/168

Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter - återremitterat ärende

Beslut

Socialnämnden har hanterat kommunstyrelsens återremiss och beslutar att skicka tillbaka ärendet till kommunstyrelsen för fortsatt hantering.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 25 maj 2021 att återremittera socialnämndens ärende om akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen för besvarande av kompletterande frågor. Frågorna besvaras i förvaltningens tjänsteskrivelse i den ordning frågorna ställts.

Förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden har hanterat kommunstyrelsens återremiss och beslutar att skicka tillbaka ärendet till kommunstyrelsen för fortsatt hantering.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att socialnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag till beslut, efter redaktionell ändring i svaret på återremissen under punkt 1. Den redaktionella ändringen som görs är från 4 externa sekretessbrott per månad till 25 externa sekretessbrott per månad.

Beslutsunderlag

- Akut behov av verksamhetslokaler för IFO myndighet - återremiss
- §106 KS Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgens myndighetsenheter
- §31 SN Akut behov av verksamhetslokaler för IFO myndighet
- Behovsbeskrivning lokal IFO

Skickas till

Kommunstyrelsen

Socialförvaltningen

Mickaela Friberg | Utvecklingsledare
0734-64 74 20 | mickaela.friberg@bollebygd.se

Akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen, svar på frågor i återremiss

Förslag till beslut

Socialnämnden har hanterat kommunstyrelsens återremiss och beslutar att skicka tillbaka ärendet till kommunstyrelsen för fortsatt hantering.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 25 maj 2021 att återremittera socialnämndens ärende om akut behov av verksamhetslokaler för individ- och familjeomsorgen för besvarande av kompletterande frågor. Frågorna besvaras nedan i den ordning de ställts.

1. Hur många arbetsskaderapporter eller tillbud finns det i aktuell verksamhet under de senaste två åren?

Verksamheten har haft mycket dålig rutin på att skriva både arbetsskaderapporter och tillbud. Till det kommer den tidigare höga personalomsättningen och frånvarande ledarskap som gör det svårt att spåra situationen historiskt då nuvarande verksamhetsledning har varit anställda i kommunen ca. 1 år. Kommunstyrelsens fråga har medfört att verksamheten har uppmärksammat denna brist och åtgärder vidtas för att korrigera situationen. I enhetschefernas bedömning skulle ett korrekt rapportering av tillbud och arbetsskador innebära en mycket stor arbetsbelastning utifrån den nuvarande lokalsituationen. Under sommarhalvåret försämras arbetsmiljö ännu mer då ventilationen och värmen skapar en mycket dålig fysisk arbetsmiljö, särskilt som det generellt inte är möjligt att öppna fönster för att öka ventilationen med anledning av att det skulle innebära hög sannolikhet för sekretessbrott. I ett försök att konkret visa hur allvarig situationen är trots bristen på rapportering har verksamheten under tidsperioden 8 juni kl. 15.30 till 11 juni kl. 12.00 noterat antal inträffade sekretessbrott, både internt och externt. Registreringen visade att det under tidsperioden inträffade 45 st. interna sekretessbrott, d.v.s. där egen personal tog del av uppgifter som de inte är behöriga att ha, och fem externa sekretessbrott, d.v.s. enskilda kommuninvånare kan ha tagit del av uppgifter som de inte är behöriga att ha. Om man antar att resultatet för de fyra heldagar som registrering skett är representativt för verksamheten just nu innebär det att det sker i snitt 225 interna och 25 externa sekretessbrott per månad. Det ska då tilläggas att endast ca 60 % av personalen arbetar på kontoret och resten arbetar hemifrån vilket medfört bättre möjligheter att hålla sekretessen under den aktuella tidsperioden.

2. Hur ser resultat från skydds rond, fysisk, organisatorisk och social, ut från de två senaste åren och vilka åtgärder är genomförda eller planerade utifrån dessa?

Enligt nu gällande rutin så förvaras protokoll från skydds rond hos enhetschef, på grund av de uppmärksammade bristerna så kommer denna rutin att ändras och protokoll kommer istället att förvaras digitalt i KIA. Protokoll från skydds rond 2019 saknas då de enhetscheferna har avslutat sina tjänster i kommunen och ingen överlämning skedde. Under 2020 har ingen skydds rond genomförts på grund av tillfälliga vakanser på ledningsnivå samt flera nya befattningar.

3. Hur länge har det varit känt att sekretess inte kan bibehållas i lokalerna?

Att sekretessen inte kan hållas internt bör ha varit känt för kommunledningen under en längre tid då det redan i samband med arbetsmiljöverkets inspektion 2017 framgår att kontorsrummen delas av handläggare med olika professioner som arbetar utifrån olika lagstiftningar. Situationen har dock förvärrats markant genom att både personalgruppen och ärendemängden har ökat under senaste året vilket innebär att det sitter fler personer per rum och hålls fler samtal/utredningar i lokalerna. Den ökade ärendemängden har inneburit att det uppmärksammats att samtal hörs mellan samtalsrummen, även den ökade mängden möten via teams har inneburit sekretessrisker med anledning av dålig ljudisolering då ljudnivån generellt är högre via digitala lösningar än vid fysiska möten. Den ökade personalstyrkan har inneburit att fler delar kontorsutrymmen och att rum som tidigare kunnat användas som samtalsrum av nödvändighet omvandlats till kontorsutrymmen. Sammanslaget har det under lång tid varit känt att det inte går att hålla sekretessen i lokalerna men problemet har eskalerat kraftigt under vintern 2020/21 samtidigt som kunskapen om sekretess har ökat i verksamheten. Under det senaste året har det även uppmärksammats att den dåliga ljudisoleringen innebär att cheferna har svårt att hålla handledningssamtal i akuta situationer samt medarbetarsamtal och liknande utan att det hörs i angränsande utrymmen.

4. Vilka åtgärder genomfördes efter arbetsmiljöverkets påpekande för några år sedan och vilka behov som då framkom är inte åtgärdade?

Efter inspektionen genomfördes flera omfattande åtgärder, bland annat sågs arbetsfördelning och introduktion över. Verksamheten arbetade även med hot och våld, både avseende riskbedömning men även i den fysiska arbetsmiljön rörande larm m.m. En mindre ombyggnad av lokalerna gjordes och låsbara dörrar sattes upp för att skärma av arbetskorridoren från övrig verksamhet i kommunhuset. Det byggdes även en separat ingång för mottag, utrymmet där är dock begränsat till en person åt gången vilket innebär att det inte kan fungera som ett väntrum. Flera av de åtgärder som genomfördes förankrades dock aldrig helt i verksamheten och är inte helt ändamålsenliga utifrån nuvarande situation med tanke på organisationsförändringar och den ökade personalstyrkan. Verksamheten arbetar med att ta fram de rutiner som behövs och som kan underlätta arbetet. Det bör påpekas att det behov som framkom under granskningen och som fortfarande inte är åtgärdade är relaterade till lokalerna. Arbetsmiljöverket kritiserade lokalerna bl.a. utifrån att trångboddhet som innebär att flera socialsekreterare delar rum, brist på flyktvägar, öppet väntrum, brist på tysta rum för telefonsamtal och inte tillräckligt många besöksrum.

5. Finns överfallslarm i lokalerna idag?

Ja, överfallslarm kopplat till Securitas i Borås finns i lokalerna. Enligt uppgift är svarstiden dock lång, upp mot 30 minuter, vilket gör det än viktigare med ändamålsenliga lokaler för bättre förutsättning för deskalering av hot och våld situationer.

Det saknas larm med direktkoppling till polis i lokalerna.

6. Vilka möjligheter har socialnämnden att nyttja sina egna lokaler som man redan har idag t.ex. Hembygdsvägen, Stationsvägen, kommunhuset?

De delar av kommunhuset som socialnämnden har att nyttja utnyttjas maximalt och här kommer det att uppstå svårigheter efter pandemin då fler återgår till att arbeta på plats i huset då det kommer innebära minskade möjligheter för personalen att nyttja tillfälligt tomma kontor och fler kommer ha behov av att boka mötesrum. Eftersom man inte har aktivitetsbaserade lokaler för alla i kommunhuset blir möjligheterna att låna enskilda rum svårare och otillgänglig.

Stationsvägen nyttjas av resursenheten och nyttjas till full kapacitet redan. Stationshuset är för litet och inte ändamålsenligt i utformning, det är svårt att se hur det skulle kunna anpassas till säkerhetskraven.

Hembygdsvägen är ett bra alternativ men kräver då omfattande renovering för att bli ändamålsenlig.

7. Varför prioriterades inte lokaler för IFO högre i lokalresursplanen (LRP) om behovet är så akut som det framställs?

Utifrån den situation avseende ekonomi och vakanta eller nytillsatta tjänster som förvaltningen befann sig i under hösten 2020 då lokalresursplanen lämnades på remiss så fanns inte förutsättningar att göra en korrekt prioritering utifrån den situation som beskrivits ovan angående bristen på skyddsron.

8. Vem tar kostnaden för akutspåret? Har socialnämnden budget avsatt för det?

I samtliga budgetunderlag anges att kostnader för tillkommande lokaler inte är inräknade i tilldelad ram och att ytterligare kostnader kan tillkomma på grund av lokalerna.

Skickas till

Kommunstyrelsen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Gunilla Lundgren

Förvaltningschef

Mickaela Friberg

Utvecklingsledare

7. Upphävande av utvecklingsplan Olsfors-
Hultafors - återremiss (kf fattar slutligt beslut)
KS2021/12

§112

KS2021/12

Upphävande av utvecklingsplan Olsfors-Hultafors - återremiss

Beslut

Ärendet skickas till kommunstyrelsen utan förslag från arbetsutskottet.

Ärendet

Behovet att ta fram en fördjupad översiktsplan för Olsfors-Hultafors angavs i översiktsplanen från 2002. Kommunen fattade senare ett beslut att istället för fördjupad översiktsplan upprätta en utvecklingsplan. Utvecklingsplan för Olsfors-Hultafors antogs av kommunfullmäktige 2008-09-18.

Utvecklingsplanens syfte var att stimulera utvecklingen i Olsfors och Hultafors, främst genom att föreslå nya områden för bostäder och omvandling av verksamhetsområden. Utvecklingsplanen angav även hur önskemål gällande natur, friluftsliv och kulturmiljö skulle tillgodoses. Underlaget har sedan antagandet nyttjats som stöd vid detaljplanering och bygglovgivning.

Främsta fördelen med utvecklingsplan i stället för fördjupad översiktsplan ansågs vara att utvecklingsplan likställs med ett program för detaljplanearbete, men med friare innehåll och inte lika styrt av plan- och bygglagen. Detta metodval skulle rendera i halverad tidsåtgång. För att säkra legitimiteten genomfördes en väl tilltagen och förankrande samrådsprocess.

Samhällsbyggnadsförvaltningen genomför översyn av gällande planeringsunderlag för att förenkla förståelsen och användandet av ny översiktsplan. Detta uppnås bland annat genom att upphäva äldre planeringsunderlag av övergripande karaktär (planprogram, utvecklingsplaner och dylikt) där ny översiktsplan anger rekommendationer.

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige hanterade ärendet under 2021. Kommunfullmäktige återremitterade ärendet till kommunstyrelsen 2021-06-09, § 103, med uppdraget att säkerställa att de aktuella förslag och åtgärder som återfinns i utvecklingsplanen inarbetades i den nya översiktsplanen. I återremitteringen meddelas även att när ny översiktsplan blivit antagen kan utvecklingsplanen behandlas och avvecklas. Ny översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 2022-03-24.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige upphäver utvecklingsplan för Olsfors-

Hultafors.

Ledamöternas förslag till beslut

Michael Plogell (FR) föreslår att ärendet skickas till kommunstyrelsen utan förslag från arbetsutskottet. Förslaget antas.

Beslutsunderlag

- Upphävande av utvecklingsplan för Olsfors-Hultafors
- §93 KSAU Upphävande av utvecklingsplan Olsfors-Hultafors
- Utvecklingskarta utvecklingsplan Olsfors_Hultafors
- Upphävande av utvecklingsplan för Olsfors-Hultafors
- §103 Kf Upphävande av utvecklingsplan Olsfors-Hultafors
- Fördjupad bedömning upphävande utvecklingsplan

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Kommunstyrelseförvaltningen

Lars Carlsson | Samhällsplanerare
073-464 71 10 | lars.carlsson@bollebygd.se

Kommunfullmäktige

Upphävande av utvecklingsplan för Olsfors-Hultafors

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige upphäver utvecklingsplan för Olsfors-Hultafors.

Ärendet

Behovet att ta fram en fördjupad översiktsplan för Olsfors-Hultafors angavs i översiktsplanen från 2002. Kommunen fattade senare ett beslut att istället för fördjupad översiktsplan upprätta en utvecklingsplan. Utvecklingsplan för Olsfors-Hultafors antogs av kommunfullmäktige 2008-09-18.

Utvecklingsplanens syfte var att stimulera utvecklingen i Olsfors och Hultafors, främst genom att föreslå nya områden för bostäder och omvandling av verksamhetsområden. Utvecklingsplanen angav även hur önskemål gällande natur, friluftsliv och kulturmiljö skulle tillgodoses. Underlaget har sedan antagandet nyttjats som stöd vid detaljplanering och bygglovgivning.

Främsta fördelen med utvecklingsplan i stället för fördjupad översiktsplan ansågs vara att utvecklingsplan likställs med ett program för detaljplanearbete, men med friare innehåll och inte lika styrt av plan- och bygglagen. Detta metodval skulle rendera i halverad tidsåtgång. För att säkra legitimiteten genomfördes en väl tilltagen och förankrande samrådsprocess.

Samhällsbyggnadsförvaltningen genomför översyn av gällande planeringsunderlag för att förenkla förståelsen och användandet av ny översiktsplan. Detta uppnås bland annat genom att upphäva äldre planeringsunderlag av övergripande karaktär (planprogram, utvecklingsplaner och dylikt) där ny översiktsplan anger rekommendationer.

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige hanterade ärendet under 2021. Kommunfullmäktige återremitterade ärendet till kommunstyrelsen 2021-06-09 §103, med uppdraget att säkerställa att de aktuella förslag och åtgärder som återfinns i utvecklingsplanen inarbetades i den nya översiktsplanen. I återremitteringen meddelas även att när ny översiktsplan blivit antagen kan utvecklingsplanen behandlas och avvecklas. Ny översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 2022-03-24.

Ekonomiska förutsättningar

Ökad tydlighet (kopplingar till budget bedöms ge positiva ekonomiska effekter.

Barnkonsekvensanalys

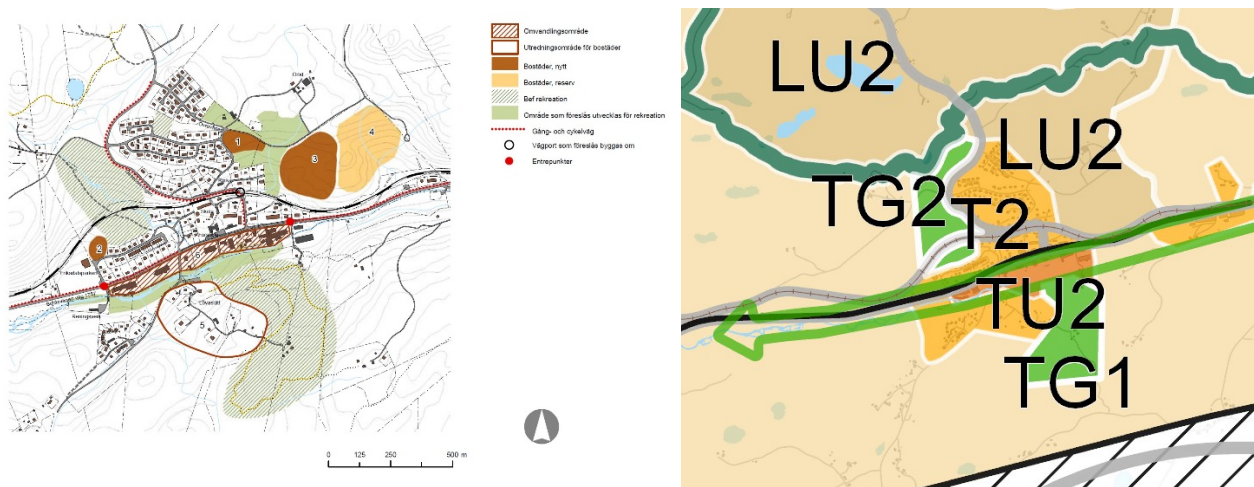
Konsekvenser för barn och unga hanteras inom översiktsplan, detaljplan och bygglovsgivning. Upphävandet av detta planeringsunderlag bedöms inte påverka barn eller unga.

Bedömning

Utvecklingsplanernas otydliga stöd i lagstiftningen samt det låga bebyggelsestrycket i Olsfors och Hultafors gör det svårt att säkerställa i vilken utsträckning underlaget har använts i praktiken.

Utvecklingsplanen användes som underlag för framtagandet av ny översiktsplan. Som bilaga till detta ärende medföljer en fördjupad bedömning av hanterandet av utvecklingsplanens förslag och intentioner följt av en sammanlagd bedömning.

Olsfors

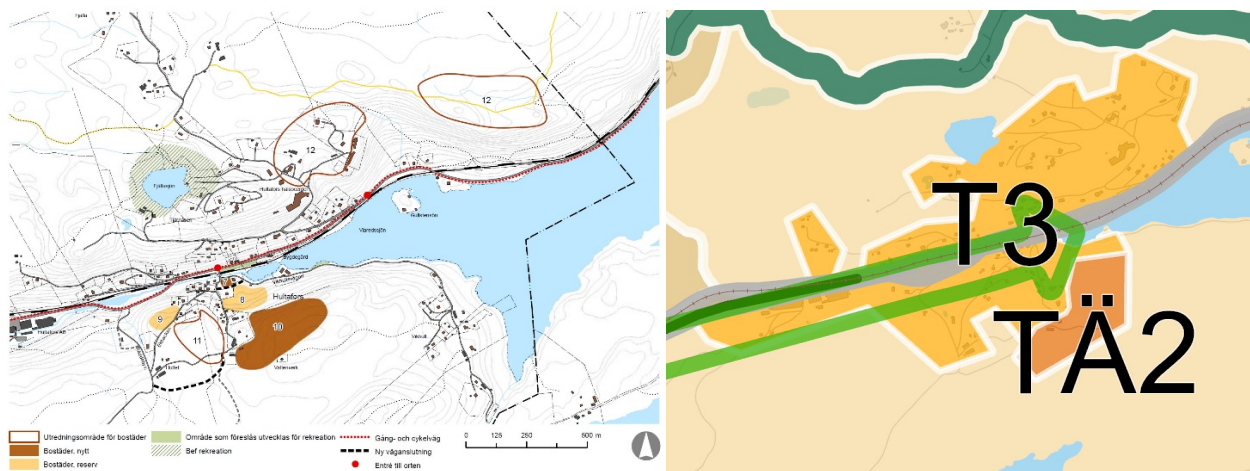

Figur 1 - Olsfors. Utvecklingsmöjligheter enligt utvecklingsplanen (vänster) respektive rekommendationer i ny översiktsplan (höger).

Utvecklingsplanens två största befintliga grönområden benämns som TG1 respektive TG2 i ny översiktsplan, vilket innebär en rekommendation om fortsatt grönområde. Det föreslagna grönområdet längs Sörån ryms inom den gröna pilen i ny översiktsplan. Det föreslagna grönområdet i Örlid samt bostadsutbyggnadsområde 1, 3 och 4 ryms inom rekommendationen LU2 (landsbygdsutveckling). Bostadsutbyggnadsområde 2 bedöms i ny översiktsplan vara bättre lämpad som grönområde, därav rekommendationen TG2.

Bostadsutbyggnadsområde 5 (utredning av bostäder i Lövaslätt) och 6 (omvandling från industrier till handel och bostäder i centrala Olsfors) ryms inom T2 (förtätning med upp till 100 nya bostäder) respektive TU2 (omvandling från industrier till handel, förskola och bostäder i centrala Olsfors). Ett mindre grönområde norr om Örelidsvägen har ingen rekommendation i översiktsplan.

Hultafors

Figur 2 – Hultafors. Utvecklingsmöjligheter enligt utvecklingsplanen (vänster) respektive rekommendationer i ny översiktsplan (höger).

Utvecklingsplanens befintliga grönområde (Fjällasjön) är delvis beläget inom T3. Området runt Fjällasjön omfattas av strandskydd vilket tillgodoser fortsatt användande som grönområde. Det föreslagna grönområdet mellan järnvägs korsningen och stationshuset ryms inom den gröna pilen.

Bostadsutbyggnadsområde 7 (centrala Hultafors), 8 (Vikhultsvägen) och 9 (Ekhultsvägen) ryms inom rekommendationen T3 (förtätning med ca 30 bostäder). Bostadsutbyggnadsområde 10 (Vattenverket) ryms inom rekommendationen TÄ2 (nytt område med ca 50 bostäder). Bostadsutbyggnadsområde 11 och 12 bedöms inte vara lämpliga att genomföra på grund av kulturvärden respektive bristfällig infrastruktur och har därmed inte givits rekommendationer i ny översiktsplan.

Sammanlagd bedömning

Den övergripande och något mindre detaljerade skalan i översiktsplanen innebär att några utpekade områden från utvecklingsplanen är för små för att synas i översiktsplanen. Eventuell intresseprövning inom dessa områden sker inom detaljplanearbete eller bygglovsgivning. Den sammanlagda bedömningen är att ny översiktsplan (antagen 2022-03-24) utifrån dagens förutsättningar och behov hanterar de intressen som utvecklingsplanen redovisade 2008.

Att behålla utvecklingsplanen som parallellt gällande planeringsdokument försvårar förståelsen och användandet av ny översiktsplan. För önskad tydlighet gällande kommunens avsikter kring samhällsutvecklingen i Olsfors och Hultafors bör utvecklingsplanen upphöra att gälla som planeringsunderlag.

Fortsatt arbete

Möjlighet finns att utifrån ny översiktsplan upprätta en fördjupade planeringsunderlag (exempelvis fördjupad översiktsplan) för hela eller delar av utvecklingsplanområdet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, KS2021/12-7

Fördjupad bedömning, KS2021/12-6

Utvecklingsplan Olsfors-Hultafors (2008), KS2021/12-1

Ny översiktsplan, KS2020/24 ([Ny översiktsplan \(ÖP2022\) - Bollebygds kommun](#))

Sammanträdesprotokoll Kommunfullmäktige 2021-06-09 §103, KS2021/12-5

Sammanträdesprotokoll Kommunstyrelsen 2021-05-25 §96, KS2021/12-4

Sammanträdesprotokoll Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-05-04 §74, KS2021/12-3

Skickas till

Kommunfullmäktige

BOLLEBYGDS KOMMUN

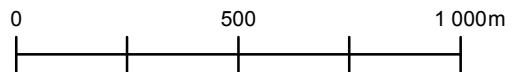
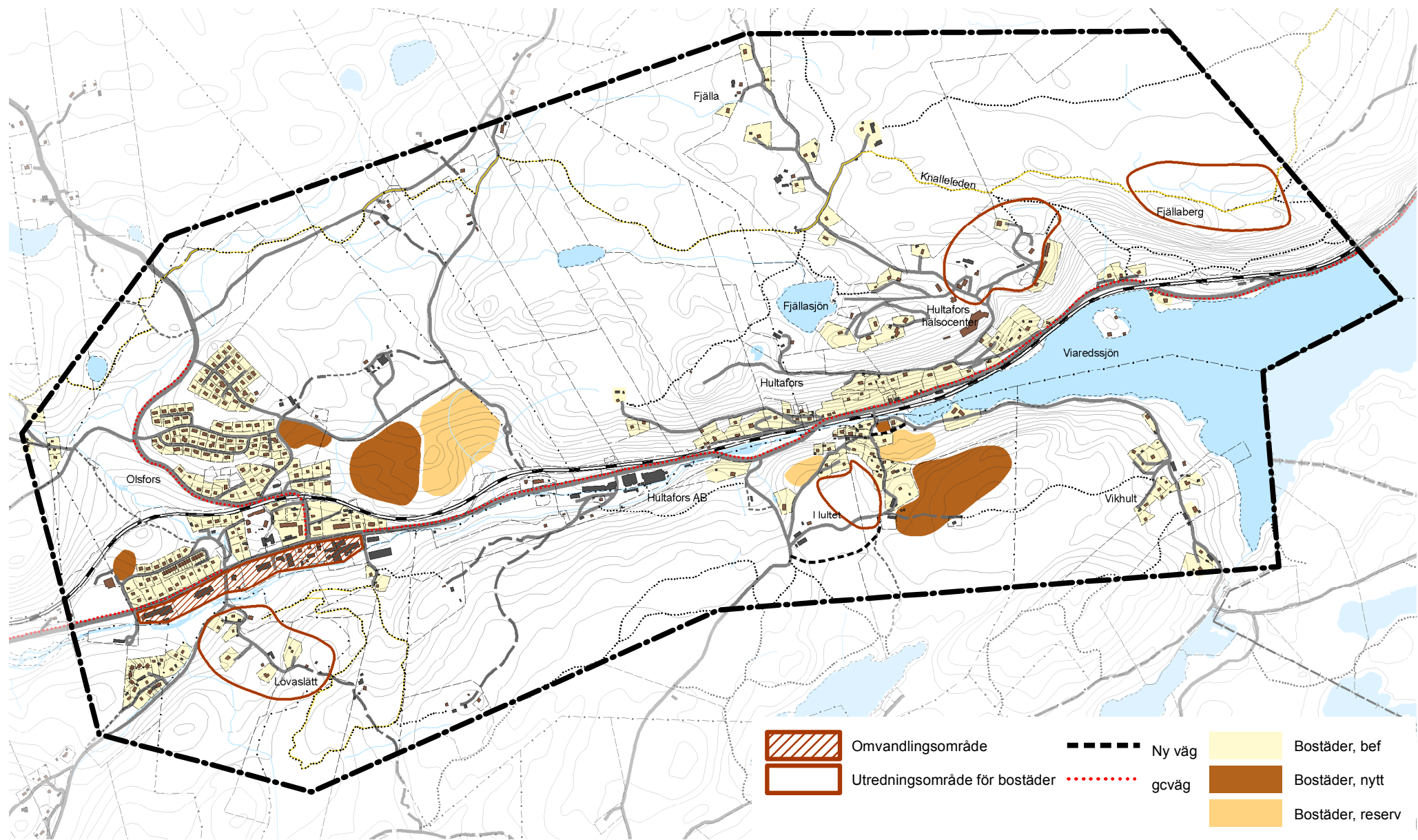
Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Lars Carlsson

Samhällsplanerare

§103

KS2021/12

Upphävande av utvecklingsplan Olsfors-Hultafors

Beslut

Kommunfullmäktige återremitterar ärendet till kommunstyrelsen, med uppdraget att säkerställa att de aktuella förslag och åtgärder som återfinns i utvecklingsplanen inarbetas i den nya översiktsplanen. I samband med att den nya översiktsplanen behandlas och antas av fullmäktige kan också utvecklingsplanen behandlas och avvecklas.

Ärendet

Utvecklingsplan för Olsfors-Hultafors antogs av kommunfullmäktige 2008-09-18. Syftet med dokumentet vid antagandet var att stimulera utvecklingen i Olsfors och Hultafors, främst genom att föreslå nya områden för bostäder och verksamheter. Utvecklingsplanen angav även hur intressen gällande natur, friluftsliv och kulturmiljö skulle tillgodoses. Underlaget har nyttjats som stöd vid detaljplanering och bygglovgivning. I nuläget tas en ny översiktsplan för Bollebygds kommun fram. Planen förväntas bli antagen vid årsskiftet 2021/2022. För att staka ut en entydig utvecklingsinriktning för Olsfors och Hultafors kommer de framtidsvisioner som fortfarande bedöms vara intressanta och genomförbara att flyttas över till kommande översiktsplan.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige upphäver utvecklingsplan för Olsfors-Hultafors.

Kommunstyrelsens förslag bifalls av Sandra Eliasson (C).

Ledamöternas förslag till beslut

Sverre Fredriksson (M), med instämmande av Michael Plogell (FR) och Peter Hemlin (M), föreslår att ärendet återremitteras med uppdrag till kommunstyrelsen att säkerställa att de aktuella förslag och åtgärder som återfinns i utvecklingsplanen inarbetas i den nya översiktsplanen. I samband med att den nya översiktsplanen behandlas och antas av fullmäktige kan också utvecklingsplanen behandlas och avvecklas.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ärendet ska återremitteras eller avgöras på dagens sammanträde och finner att det ska återremitteras. Omröstning begärs och ska genomföras. Följande beslutsgång godkänns vid omröstningen:

Ja-röst för återremiss

Nej-röst för ärendets avgörande idag

Omröstningsresultat

Med 21 ja-röster mot 8 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att ärendet ska återremitteras. En ledamot avstår från att rösta och en plats står tom. Omröstningslista finns i anslutning till paragrafen i protokollet.

Beslutsunderlag

- §96 KS Upphävande av utvecklingsplan Olsfors-Hultafors
- Upphävande av utvecklingsplan Olsfors-Hultafors
- Utvecklingsplan Olsfors-Hultafors

Skickas till

Kommunsekreterare, planchef (för kännedom)

Voteringslista: §103**Ärende:** Upphävande av utvecklingsplan Olsfors-Hultafors, KS2021/12

Voteringslist(or)

Återremiss eller avgöras idag?

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Peter Hemlin (M), ordförande	X		
Otto Andreasson (S), vice ordförande		X	
Monika Svensson (SD), 2:e vice ordförande	X		
Peter Rosholm (S), ledamot		X	
Lars-Erik Olsson (S), ledamot		X	
Helena Thelin (S), ledamot		X	
Ulf Rapp (S), ledamot		X	
Carina Svensson (S), ledamot		X	
Sassi Wemmer (MP), ledamot			X
Tomas Ridell (V), ledamot		X	
Caroline Nordengrip (SD), ledamot	X		
Daniel Persson (SD), ledamot	X		
Lisette Vermeulen (SD), ledamot	X		
Ingridh Anderén (M), ledamot	X		
Sverre Fredriksson (M), ledamot	X		
Tomas Andersson (M), ledamot	X		
Michael Plogell (FR), ledamot	X		
Mathias Carlzon (-), ledamot	X		
Carl Pålsson (FR), ledamot	X		
Mattias Tellander (FR), ledamot	X		
Stefan Larsson (FR), ledamot	X		
Sandra Eliasson (C), ledamot	X		
Fredrik Olofsson (C), ledamot	X		
Roland Andersson (C), ledamot	X		
Eivor Carlsson (KD), ledamot	X		
Hannu Sutinen (L), ledamot	X		
Barbro Orrestrand (S), ersättare		X	
Fredrik Lind (SD), ersättare	X		
Fredrik Drugge (M), ersättare	X		
Rune Kennborn (KD), ersättare	X		
Resultat	21	8	1

Utvecklingsplan för Olsfors-Hultafors

Utvecklingsplan för Olsfors och Hultafors har arbetats fram under 2007-2008. Arbetet har letts av Samhällsbyggnadsavdelningen och en grupp tjänstemän från kommunens olika förvaltningar har utgjort referensgrupp.

Politiskt ansvarig är kommunstyrelsen där kommunstyrelsens arbetsutskott har fungerat som politisk styrgrupp. Beslut om antagande kommer att fattas av kommunfullmäktige.

Denna handling har utarbetats av planarkitekt Anna Winnberg vid Samhällsbyggnadsavdelningen och arkitekt Bo Harlén, GF konsult AB. Övriga som deltagit i arbetet är Michaela Kleman, Torbjörns Sundsten, Lisa Brunnström, Ulla Henskog, Stefan Sjödin, Anna Ligården, Pär Lundqvist, Camilla Falk och Ann-Marie Nilsson från Bollebygds kommun.

Delaktiga i arbetet har även Olsfors samhällsförening och Hultafors bygdegårdsförening och byalag varit, som representanter för invånarna i de båda orterna.

Bakgrund och syfte	5	Vägar	27
Vad är en utvecklingsplan?	5	Utvecklingsmöjligheter - Hultafors	28
1 VIKTIGA FÖRUTSÄTTNINGAR	6	Bostäder	28
Geografiskt läge	6	Fritid, rekreation och grönstruktur	30
Kort historik	6	Vägar	30
Olsfors och Hultafors idag	7	Ett attraktivt centrum	31
Olsfors	7	Kollektivtrafik	33
Hultafors	8	Teknisk försörjning	33
Geotekniska förhållanden	8	Infrastruktur	34
Verksamheter	10	Allmän och kommersiell service	34
Befolkning	10	Fritid och rekreation	35
Allmän service	11	Kulturmiljövården	35
Kommersiell service	12	Tillgänglighet, trygghet och folkhälsa	35
Fritid och friluftsliv	12	4 MILJÖASPEKTER	36
Kommunikationer	13	Behovsbedömning	36
Teknisk försörjning	13	5 KONSEKVENSER	37
Gator och vägar	14	Avstämning mot ÖP	37
Naturvården	15	Miljömässiga konsekvenser	37
Kulturmiljövården	17	Natur och rekreation	37
Gällande planer	19	Kultur	39
Riksintressen och förordnanden	19	Naturresurser	39
Politiska beslut	19	Mark- och vattenfrågor	40
Orternas starka och svaga sidor	20	Trafik	41
2 MÅL	21	Hälsa och säkerhet	41
Vad vill kommunen?	21	Landskapsbild	41
Vad vill Olsfors- Hultaforsborna?	21	Sociala konsekvenser	41
Vad vill olika intressenter/exploatörer?	21	Ekonomiska konsekvenser	41
3 UTVECKLINGSMÖJLIGHETER	22	Fortsatt arbete – åtgärder	42
Gestaltungsprinciper	22	Tidsprioritering av fysiska åtgärder	42
Utvecklingsmöjligheter - Olsfors	24		
Bostäder	24		
Fritid, rekreation och grönstruktur	26		

Bakgrund och syfte

Inflyttningen till Bollebygds tätort och de västra kommundelarna har ökat kraftigt de senaste åren medan invånarantalet i Olsfors och Hultafors i stort sett har varit konstant. Orterna har haft en svagare utveckling bland annat beroende på det geografiska läget och kopplingen till övrig infrastruktur. De senaste två åren visar dock befolkningsstatistiken att invånarantalet har ökat, framförallt i Olsfors. I kommunens översiktsplan ÖP 2002, anges behovet av en fördjupad översiktsplan för Olsfors och Hultafors. Kommunstyrelsen beslutade 2007-02-15 att ersätta arbetet med en fördjupad översiktsplan för Olsfors och Hultafors med en utvecklingsplan.

Kommunens syfte med denna utvecklingsplan är att stimulera utvecklingen i Olsfors och Hultafors, genom att föreslå nya områden för bostäder och verksamheter. Planen skall även ange hur andra olika intressen gällande natur, friluftsliv och kulturmiljö skall tillgodoses. Detta skall fungera som stöd vid framtida detaljplanering och bygglovgivning.

Vad är en utvecklingsplan?

Att genomföra en fördjupning av översiktsplanen är ett tidskrävande arbete som normalt tar minst tre år. Innehållet styrs till stora delar av Plan och bygglagen (PBL) och det finns krav på vad en fördjupning av översiktsplanen skall innehålla och hur planprocessen ska hanteras.

Istället för att ta fram fördjupade översiktsplaner har flera kommuner, däribland Tjörns kommun och Lilla Edets kommun, valt att ta fram sk tätortsstudier/områdesplaner/utvecklingsplaner som behandlar de viktigaste frågorna. Metoden effektiviserar planarbetet betydligt. Det är ett enklare sätt att utföra en studie över de båda tätorterna Olsfors och Hultafors och det ges bättre möjligheter att behandla de frågor som är viktigast för orterna.

En utvecklingsplan motsvarar enligt PBL (Plan- och bygglagen) ett program för detaljplanearbete. Den kan ha ett friare innehåll och är inte styrd av PBL vad gäller process i samma omfattning som en fördjupning av översiktsplanen. Den kan till och med ge ett bättre underlag för efterföljande detaljplanearbete. Den största vinsten är att tidsåtgången bedöms bli halverad jämfört med om en fördjupning av översiktsplanen skulle ha gjorts. Det är dock viktigt med en väl tilltagen och förankrande samrådsprocess innan utvecklingsplanen kan antas.

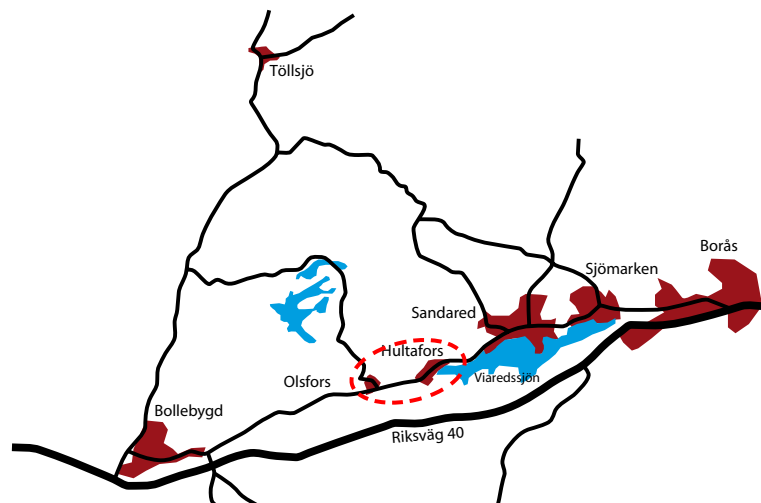
1 VIKTIGA FÖRUTSÄTTNINGAR

Geografiskt läge

Olsfors och Hultafors är belägna i den östra delen av Bollebygds kommun mot gränsen till Borås. Avståndet till Göteborg är knappt fem mil, till Bollebygd är det åtta kilometer och till Borås femton kilometer.

Orterna ligger i Söråns dalgång där ån rinner från Viaredssjön i riktning mot väster. Landskapet är kraftigt kuperat och bebyggelsen är belägen på de branta bergsslutningarna. I dalgången går både järnvägen mellan Göteborg och Borås och länsväg 1757 (gamla riksväg 40) mellan Bollebygd och Borås. Motorvägen mellan Göteborg och Borås går drygt en kilometer söder om orterna. Närmsta påfart i väster finns vid Grönkullenmotet cirka åtta kilometer väster om Olsfors och i öster cirka 1 mil vid Viaredsmotet.

Tillsammans i de båda orterna bor det drygt 900 personer, i Olsfors cirka 650 personer och i Hultafors cirka 280 personer. Service kan utnyttjas i Bollebygd och i Sandared i Borås kommun knappt tre kilometer öster om Hultafors.

Kort historik

Före industrialiseringen i slutet av 1800-talet fanns endast ett antal gårdar och några byar i området där Olsfors och Hultafors idag ligger. Olsfors utgjordes av gårdarna Örelid norr om Sörån och Lövaslätt i söder. Vid Hultafors fanns byarna Fjälla på den norra sidan Sörån och Övre Hultet och Vikhult söder om Sörån.

Landsvägens sträckning kom till 1836 då den ersatte den tidigare vägen mellan Borås och Göteborg som låg cirka en kilometer söderut. I samband med industrialiseringen av Sverige i slutet av 1800-talet och efter att väg och järnväg dragits fram började orterna expandera. Ur Sörån utnyttjades det forsande vattnet till vattenkraft och det byggdes upp verksamheter i anslutning till ån. Detta var en av anledningarna till att Tumstocksfabriken etablerades i Hultafors.

Hultafors började växa fram i samband med att järnvägen mellan Göteborg och Borås anlades och en hållplats anordnades vid Viaredssjöns västliga vik. Vid denna tid fanns ingen bebyggelse i Hultafors med undantag för banvaktarstugan som byggdes 1894.

Hultafors hälsocenter byggdes 1906. Läget på höjderna bjöd på milsvid utsikt över Viaredssjön. Hultafors stationshus byggdes med anledning av Hälsocentrets tillkomst och var färdigt 1909. De första 20 åren förekom flera ägarbyten och inriktningen på verksamheten växlade. 1926 köptes anläggningen av Adventistsamfundet som drev verksamheten under lång tid som kuranstalt och enskilt sjukhem. Hela anläggningen omfattar ett femtontal byggnader. Större delen av byggnaderna byggdes under 1930 och 40-talen. Den ursprungliga huvudbyggnaden har byggts om och till vid flera tillfällen, bl a 1942-43 och 1970 med tidstypiskt utformade byggnader. Förutom lokaler för behandling finns bl a samlingslokaler, personalbostäder och en kyrka.

Utsikt från höjderna vid gården Hultet över sprickdalen vid Hultafors. Österut mot Viaredssjön.

Under 1930-talet präglades Hultafors av en stark expansion, både Tumstocksfabriken och hälsocentret utökade sina verksamheter och byggdes till. I samband med detta ökade även bostadsbebyggelsen i orten.

Olsfors var länge den mindre av de båda orterna, men här fanns både skola och kyrka. Kyrkan byggdes 1916. Under efterkrigstiden började dock Olsfors att växa. Från 60-talet och framåt byggdes flera villaområden i den norra delen av Olsfors, områden som idag utgör ungefär en tredjedel av hela orten.

Olsfors och Hultafors idag

Olsfors och Hultafors ligger i ett utpräglat skogslandskap med stort inslag av sjöar och mossar. Skogsmarkerna på höjderna domineras av urberg med inslag av mossar och kärr.

Landskapet är kraftigt kuperat och orterna är belägna i Söråns dalgång, en sprickdal som sträcker sig västerut från Viaredssjöns västra strand. Bebyggelsen i Olsfors och Hultafors ligger till största del på sluttningarna mot Söråns dalgång. Utspridda gårdar och bybildningar ligger i höjdlägen kringgårdade av uppodlade åker- och betesmarker. Sprickdalens branta sluttningar skapar tydligt avgränsade rum i landskapet. I framförallt Olsfors och vid Tumstocksfabriken bildar sluttningarna mycket markanta väggar mot omgivningen. Trakterna kring Hultafors präglas av en storslagenhet skapat av mötet mellan Viaredssjön och de branta skogsklädda sluttningarna som tillsammans skapar fantastiska vyer åt öster.

Olsfors

I Olsfors är sluttningarna ner mot Söråns dalgång något flackare än i Hultafors. Boråsvägen och framförallt järnvägen fungerar som barriärer i samhället. Under järnvägen finns endast en förbindelse, en smal vägport där både biltrafik och gång- och cykeltrafik samsas.

Söder om järnvägen ligger merparten av Olsfors bebyggelse med skola och förskola, bostadsbebyggelse och längst i väster Eriksdalsparken. Bebyggelsen som ligger på sluttningen ned mot Sörån utgörs av både hyreshus, radhus och villor i olika storlek, bland annat tidstypiska småhus från 50-talet. Örelundsskolan ligger centralt på en höjd strax söder om järnvägen och utgör ett tydligt landmärke i centrala Olsfors.

Mellan Boråsvägen och Sörån ligger en rad industrier, vars byggnader skapar ett slags storskalighet i kontrast till bostadsbebyggelsen på norra sidan om Boråsvägen. Flera av byggnaderna vänder tillstängda

fasader utan fönster mot Boråsvägen. Mitt emot Gesebolsvägen ligger några byggnader där det tidigare funnits affärer, i dag finns bland annat blomsteraffär och smörgåsbutik.

En bit söder om Sörån i skogen ligger ett mindre bostadsområde vid vägen åt sydväst mot Råddeby. Bebyggelsen utgörs av en samling radhus och några friliggande villor. Bebyggelsen ligger mycket nära Olsfors men är visuellt avskild från orten. Nära Sörån ligger Omegastugan, orienteringsklubbens klubbstuga, med tillhörande elljusspår.

Norr om järnvägen ligger huvuddelen av Olsfors nyare bostadsbebyggelse. Här dominerar villor, lite äldre vid kyrkan och villor från 60-talet fram till 80-talet längre norrut. Mellan bostadsområdena finns naturmarker, främst tallskog som ramar in bebyggelsen. I ett av dessa grönområden finns också Olsfors lekplats som renoverades under 2006, med nya lekredskap, sittplatser och belysning.

Hultafors

Sprickdalen är i Hultafors mycket smal och djup, på den norra sidan reser sig berget nästan hundra meter över dalbotten. På dessa höjder är utsikten över Viaredssjön storslagen. Här ligger Hultafors hälsocenter med sina femtontalet byggnader. Bebyggelsen är komplex, en egen kyrka, en äldre huvudbyggnad från 1920-talet, samlingslokaler och arbetarbostäder. Många av husen har bevarat sin ursprungliga karaktär och tidstypiska utformning. Hälsocentrets huvudbyggnad och de tidigare arbetarbostäderna är synliga från långt håll.

I den östra delen av samhället finns Hultafors AB, tumstocksfabriken, med omkringliggande bostadsbebyggelse som varit kopplad till fabriken. I närheten av industribyggnaderna finns ett par före detta disponentvillor och några arbetar- och förmansbostäder. Övrig

bebyggelse i Hultafors karakteriseras av friliggande villor och några mindre flerfamiljshus, liknande större villor. Bebyggelsen ligger placerad på de branta sluttningarna norr och söder om Söråns dalgång där vägen och järnvägen går.

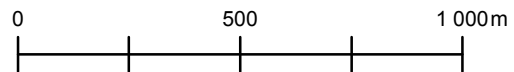
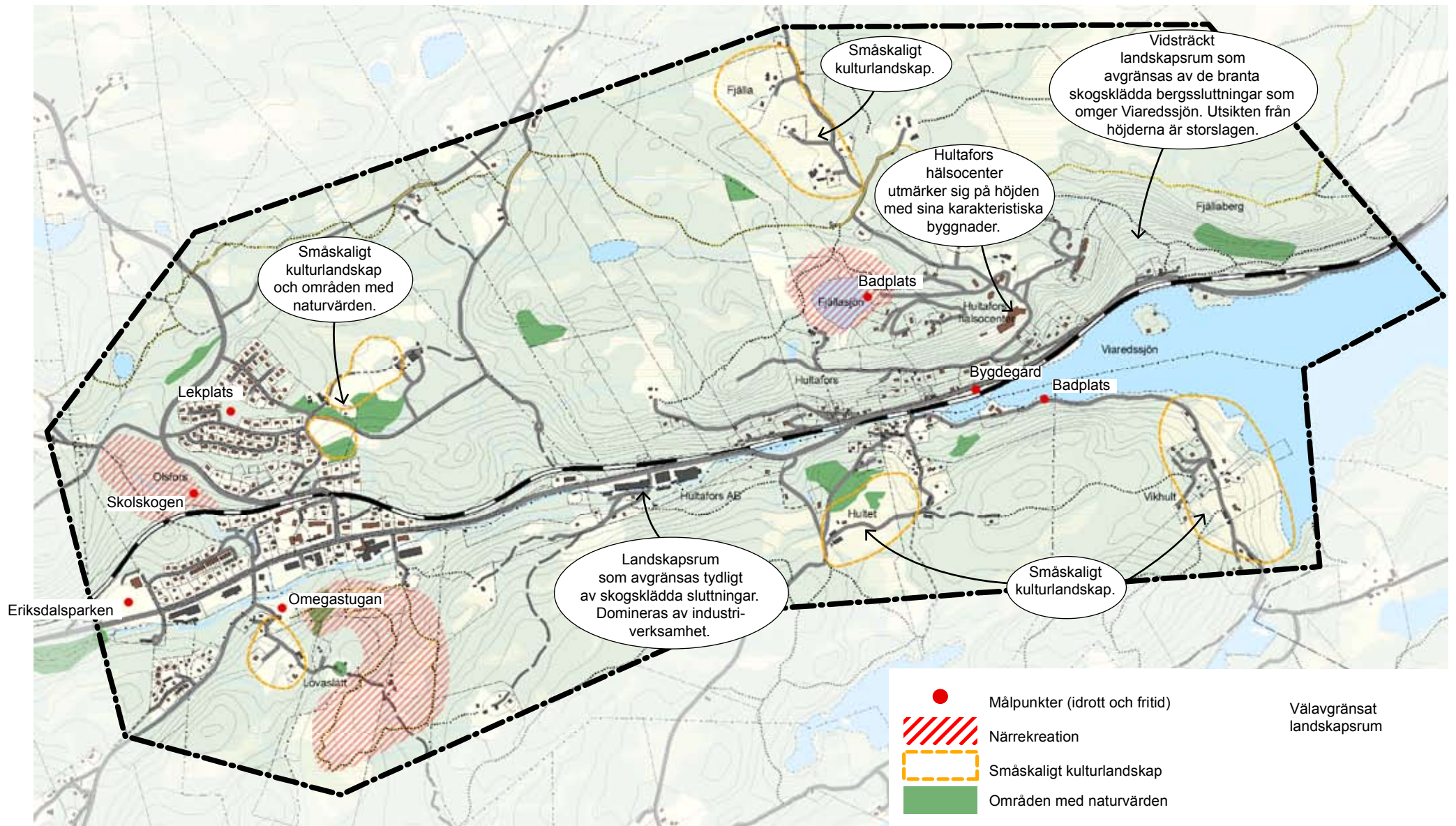
Geotekniska förhållanden

Jordarter i området utgörs i huvudsak av ett tunt lager morän på berg. Dalgångens sluttningar mot Sörån täcks av sandig morän och invid Sörån finns i allmänhet isälvsediment. I övrigt täcks landskapet av ett tunt eller osammanhängande jordlager, i huvudsak på berg. Mer omfattande beskrivning av markförhållanden ges för de områden som föreslås för byggnation.

Huvudbyggnaden på Hultafors hälsocenter, även kallat sanatoriet med milsvädd utsikt söderut.

Landskap och rekreation

Verksamheter

Det finns ett rikt näringsliv i Olsfors och Hultafors trots att orterna är relativt små. I orterna med omgivning finns strax under 300 arbetstillfällen inom näringslivet. Verksamheter, främst inom tillverkning, transport, bygg och handel. Skolan och förskolan är andra arbetsplatser i orten. Till de stora företagen hör Tumstocksfabriken, Hultafors Tools, mellan Olsfors och Hultafors och Hammar Maskin AB som ligger några kilometer väster om Olsfors. Tillsammans har företagen drygt 200 anställda. Hälsocentret i Hultafors är en annan verksamhet som funnits länge i trakten om än med olika ägare. Bland de mindre företagen finns bland annat snickeri, elfirma, åkeri, försäljning av sportartiklar m fl. De flesta företagen är lokaliserade längs med Boråsvägen i Olsfors men flera enmansföretag finns utspridda i orterna.

Hultafors snickerifabrik som ligger i Olsfors.

Hultafors Tools mellan Olsfors och Hultafors, i folkemun kallad "Tumstocksfabriken".

Befolkning

Folkmängden i orterna uppgår till 650 i Olsfors och knappt 300 i Hultafors. Till största del utgörs befolkningen av barnfamiljer och äldre personer. Invånare i åldern 20-30 år är kraftigt underrepresenterade i orterna vilket kan förklaras av att den dominerande boendeformen är småhus. Både Olsfors och Hultafors är till stor del utpräglade pendlarorter där de flesta arbetspendlar till Borås eller Göteborg. Invånarantalet i Hultafors har gått upp och ned de senaste åren och till och med minskat något. I Olsfors har invånarantalet varit ganska konstant fram till 2004 då det började öka.

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Hultafors	296	307	288	284	289	283	277
Olsfors	615	619	611	610	610	627	650

Detta är invånarantalet för tätorterna Hultafors och Olsfors enligt SCB den 31/12 varje år.

En enkätundersökning utfördes under 2003 av Byalaget i Hultafors som finansierades av ett EU projekt (Leader+ Sjuhärad). Majoriteten av dem som svarade säger att de trivs bra och att de känner för trakten. Sådant som ansågs betydelsefullt för framtiden i Hultafors var goda kommunikationer, äldreboende, ungdomsgård och kommunal service. I övrigt ansågs Hultafors hälsocenter viktigt för trakten liksom tumstocksfabriken, bygdegården. Vidare påtalades inflyttning, nybyggnation och bevarande av naturen som viktiga.

Viktigt för val av boplats var ett bra boende, närhet till naturen och bra kommunikationer. Något som upplevdes som ett problem i Hultafors då undersökningen utfördes var dålig trafiksäkerhet, att bilarna kör för fort, tung trafik och buller. Majoriteten av de som bor i Hultafors hade valt att bo där på grund av närheten till naturen och den vackra utsikten. Hur bussen som kommunikationsmedel fungerar rådde det delade

meningar om, drygt hälften av de som svarade ansåg att den fungerade bra medan resten tyckte att den fungerade dåligt.

Olsfors attraktivitet som boendeort har ökat de senaste åren. Vid lokalisering av ny bebyggelse är närheten till kollektivtrafik och skola viktiga faktorer. Närhet till vacker natur och möjligheter till en aktiv fritid är också betydelsefullt.

Det finns ett behov av bostäder till ungdomar, äldre och andra personer som vill ha ett enklare boende i lägenheter. Dessa bör lämpligen lokaliseras centralt i orterna, nära kollektivtrafik och eventuell service.

Örelundsskolan i Olsfors.

Allmän service

Den kommunala servicen i Olsfors och Hultafors utgörs av en F-6 skola, Örelundsskolan, och en förskola, Sörån, som båda ligger centralt i Olsfors. Förskolan har pedagogisk verksamhet för barn i åldrarna 1-5 år. Fritidshemsverksamhet finns för grundskolebarnen. Förskolan och skolan tar främst emot barn och elever från de östra delarna av Bollebygds kommun; Gesebol, Hultafors och Olsfors. Ett mindre bibliotek som även fungerar som skolbibliotek finns i nya lokaler vid Söråns förskola.

I nuläget bor ca 70 barn i åldrarna 1-5 år i Olsfors varav 50 barn går i förskolan. Prognoser visar på att barn i åldrarna 1-5 år ökar med ca 20 fram till 2012. Detta innebär att förskolan i Olsfors behöver utökas med en avdelning. Utökningen bedöms kunna ske inom befintliga förskolelokaler.

Under läsåret 06/07 har ca 110 elever gått vid Örelundsskolan. De senaste åren har antalet elever på Örelundsskolan minskat och skolan har i nuläget ytmässigt ett visst överskott på lokaler. Grundskolan beräknas klara upp till 150 elever inom befintlig lokalyta. Prognoser visar på att antalet elever i åldrarna 6-12 år fortsätter att minska fram till 2009 därefter ökar antalet elever igen. För 2012 prognostiseras ca 120 elever i åldrarna 6-12 år, vilket skulle innebära en ökning jämfört med idag.

Majoriteten av eleverna i Olsfors väljer att gå årskurs 7-9 i Bollebygd. Några elever väljer Sandaredsskolan i Borås kommun. Eftersom Bollebygds kommun inte har någon egen gymnasieskola blir gymnasier i Borås och Härryda aktuella för elever i Olsfors och Hultafors.

Andelen äldre av befolkningen i Olsfors och Hultafors liknar i stort den i hela Bollebygds kommun, möjligtvis med en lägre andel 80 år och äldre. Knappt 20 personer bedöms vara i behov av service via hemtjänst eller plats på särskilt boende.

Kommersiell service

Det kommersiella utbudet i Olsfors och Hultafors är begränsat. Matvaruaffär har funnits till och från i Olsfors. Boende i orterna utnyttjar i stor utsträckning service i Bollebygd eller Sandared. I Sandared bor runt 2000 personer och det finns ett varierat utbud av affärer och service bla simhall, apotek, matvaruaffär mm. En ökad befolkning kan skapa ett underlag för service i Olsfors.

Fritid och friluftsliv

Det finns ett mycket aktivt föreningsliv i Olsfors och Hultafors. I Olsfors finns flera idrottsföreningar. IK Omega, orienteringsklubben, har även aktiviteter inom gymnastik, löpning, innebandy och styrketräning. Orienteringsklubben har sin klubbstuga intill Sörån i Olsfors med ett 2,5 kilometer långt elljusspår och en boulebana. IF Olsfors är en fotbollsklubb med hemmaarena i Eriksdalsparken i Olsfors. Inom sin verksamhet har man fotbollsskola och ungdomsfotboll samt ett A-lag.

Missionskyrkan i Olsfors har flera aktiviteter i veckan för både ungdomar och barn i form av tonårskvällar och söndagsskola. Scoutföreningen SMU i Olsfors har träffar ungefär en gång i veckan med aktiviteter för barn och ungdomar. Övriga föreningar är Örelunds föräldraförening och Hultafors bygdegårdsförening och byalag. Föreningen äger och sköter bl a det gamla stationshuset i Hultafors.

Det varierade och vackra skogslandskapet ger goda förutsättningar till rekreation i form av vandringsturer och naturupplevelser. Knalleleden, vandringsleden som förbinder Göteborg med Sjuhäradsregionen, går strax norr om Olsfors och Hultafors. Vid Hultafors hälsocenter bjuder den på storslagen utsikt från höjderna över Viaredssjön.

Skolskogen i Olsfors med broar över ån.

Nära Örelundsskolan i Olsfors finns ”Skolskogen”, ett skogsområde som har ställts i ordning och används aktivt i undervisningen i skola och förskola. I området finns vindskydd och små broar som leder över en å. Allmänna badplatser finns vid Vannasjön och Viaredssjön. Vid Fjällasjön finns en privat badplats som sköts av Hultafors hälsocenter. Denna används även av boende i trakten.

Kommunikationer

Kollektivtrafiken utgörs av bussturer ungefär en gång i timmen mellan Bollebygd och Borås med lite tätare turer på morgonen. Bussen tar ungefär en halvtimme till Borås och en kvart till Bollebygd. För att resa vidare till Göteborg måste man byta buss i Bollebygd och restiden blir då sammanlagt ungefär en timme. Hållplatser finns med ungefär 500 meters mellanrum på sträckan i och mellan Olsfors och Hultafors längs väg 1757.

Teknisk försörjning

Huvuddelen av bebyggelsen i Olsfors och Hultafors har kommunal va-försörjning. Avloppsreningsverket, som byggdes om 2006, ligger i sydvästra Olsfors, strax söder om Sörån. Antalet boende som är anslutna till avloppsreningsverket och som har kommunalt vatten och avlopp var knappt 900 stycken, år 2004. Eftersom flertalet boende arbetar utanför tätorterna, och då inte nyttjar va-försörjningen, blir belastningen på avloppsreningsverket mindre, sannolikt ca 500 personekvivalenter (pe). Avloppsreningsverket är dimensionerat för 700 pe.

Spillvattennätet i såväl Olsfors som Hultafors är sedan länge i dåligt skick. Stort inläckage av regn- och markvatten samt tillförsel av dagvatten till nätet orsakar bräddningar från avloppsreningsverket till Sörån som då onödigt förorenas. Bräddning sker regelbundet och utgör 56% av inkommande flöde. Likaså förorenas mark och grundvatten vid utläckage. Vid mycket höga flöden förekommer det att allt avloppsslam i reningsverket spolats ut och åvattnet förorenas kraftigt. Det tar sedan lång tid att få igång reningsprocessen igen.

Behovet av att restaurera ledningsnäten har uppmärksammats men omfattningen av åtgärder och kostnader gör att restaurering blir ett mångårigt projekt sannolikt 10-15 år.

Ett restaureringsprojekt har påbörjats under 2007 som ska mynna ut i beslut om åtgärder som förbättrar spillvattenledningen på sträckan Olsfors- Hultafors. Vilken verkan dessa åtgärder kan ge avseende inläckage av ovidkommande vatten går ej att förutse i dagsläget.

Dricksvattenförsörjningen sker i dag med leverans av vatten från Borås kommun via sjöledning i Viaredssjön. Vattnet håller en god mikrobiologisk och kemisk kvalitet men uppfattas av flera ha en oangenäm lukt och smak. Orsaken till detta håller nu på att utredas. Likaså skall spolning av ledningar göras.

Planering och provpumpning för ny vattentäkt har gjorts på industrifastigheten Örlid 1:169 som ligger invid bilverkstaden på Örlid 1:71. Inledande analyser av vattnet har gjorts, vilka visar att vattnet inte är av bättre kvalitet än det som nu tas från Borås. Vidare finns risk att markföroreningar från verksamheterna i närheten förorenar grundvattnet. Likaså finns risk att de läckande avloppsledningarna i samhället högre upp i terrängen förorenar grundvattnet på platsen.

Gator och vägar

Både Olsfors och Hultafors trafikmatas via väg 1757 mellan Bollebygd och Borås. Detta är huvudvägen genom orterna som också fungerar som en regional förbindelse för vägtrafik och avlastningsväg för riksväg 40. Det sker transporter av farligt gods längs vägen. I centrala Olsfors är vägen ombyggd sedan några år tillbaka med syfte att skapa en mer trafiksäker miljö, framförallt vid skolan. Vägen smalnades av och det byggdes trottoar och busshållplatser. Hastighetsbegränsningen är 30 km/h. Det finns dock fortfarande problem med höga hastigheter genom samhället.

Anslutande väg från norr i Olsfors, väg 1759, Gesebolsvägen, har delvis låg standard genom samhället. Gesebolsvägen passerar under järnvägen i en smal vägport där både bil-, gång- och cykeltrafik samsas. Den har en maxhöjd på 4,1 meter vilket är begränsande för bland annat lastbilstrafiken i området. Avsaknaden av gång- och cykelbana i vägporten är en stor brist eftersom många barn använder vägen som skolväg. Även korsningen Gesebolsvägen/Örelidsvägen kan medföra trafiksäkerhetsproblem eftersom Örelidsvägen ansluter till Gesebolsvägen i en kurva.

Även i Hultafors finns problem med höga hastigheter genom samhället. De branta sluttningarna skapar här en svår trafiksituation där flera av vägarna som matar bostäder har en låg standard genom bl a en kraftig väglutning och låg standard på anslutning till väg 1757. Detta är begränsande för eventuell ny bebyggelse.

Gång- och cykelvägar finns i Olsfors och delvis på sträckan mellan Olsfors och Hultafors. Det finns stort behov att förbättra gång- och cykelvägnätet både inom orterna och mellan dem.

Vägporten under järnvägen i Olsfors.

Boråsvägen, väg 1757, byggdes om för några år sedan.

Naturvärden

Olsfors och Hultafors ligger i Söråns dalgång som sträcker sig i östvästlig riktning. Dalsidorna är mycket branta och till huvuddel be vuxna med granskog. Lövskog förekommer i mer låglänta områden, bl a längs Sörån, liksom i anslutning till vissa gårdar. De vanligaste lövträden är björk, asp, klippal och ek. Lövträd av olika slag är också vanliga i trädgårdarna i samhällena. Merparten av granskogen består av likåldriga brukade bestånd med förhållandevis låga naturvärden. I otillgängliga branter och längs bäckar och åar kan dock högre naturvärden finnas.

Inventering och bedömning av värdefulla naturområden är gjord inom planområdet vilket ska bli en del av naturvårdsprogram för Bollebygds kommun. Inventeringen har visat att ett flertal områden med höga naturvärden finns inom området.

Naturvärdena i området är framförallt knutna till lövskogsmiljöerna, de äldre kulturlandskapen och Sörån. Även Viaredssjön, Fjällasjön och andra mindre sjöar och vattendrag har vissa naturvärden. Några områden av riksintressen för naturvården finns dock inte i området, inte heller några naturreservat.

Vid gården Örelid i norra Olsfors finns gammal hagmark med äldre lövträd, främst ask och lönn. På träden finns en skyddsvärd flora av lavar och mossor. Detsamma gäller för den ekskog som vidtar strax öster om gården. En del av skogen är bedömd av Skogsstyrelsen som en nyckelbiotop, dvs den har ett särskilt högt naturvärde.

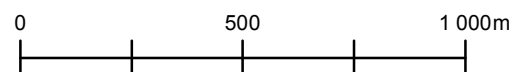
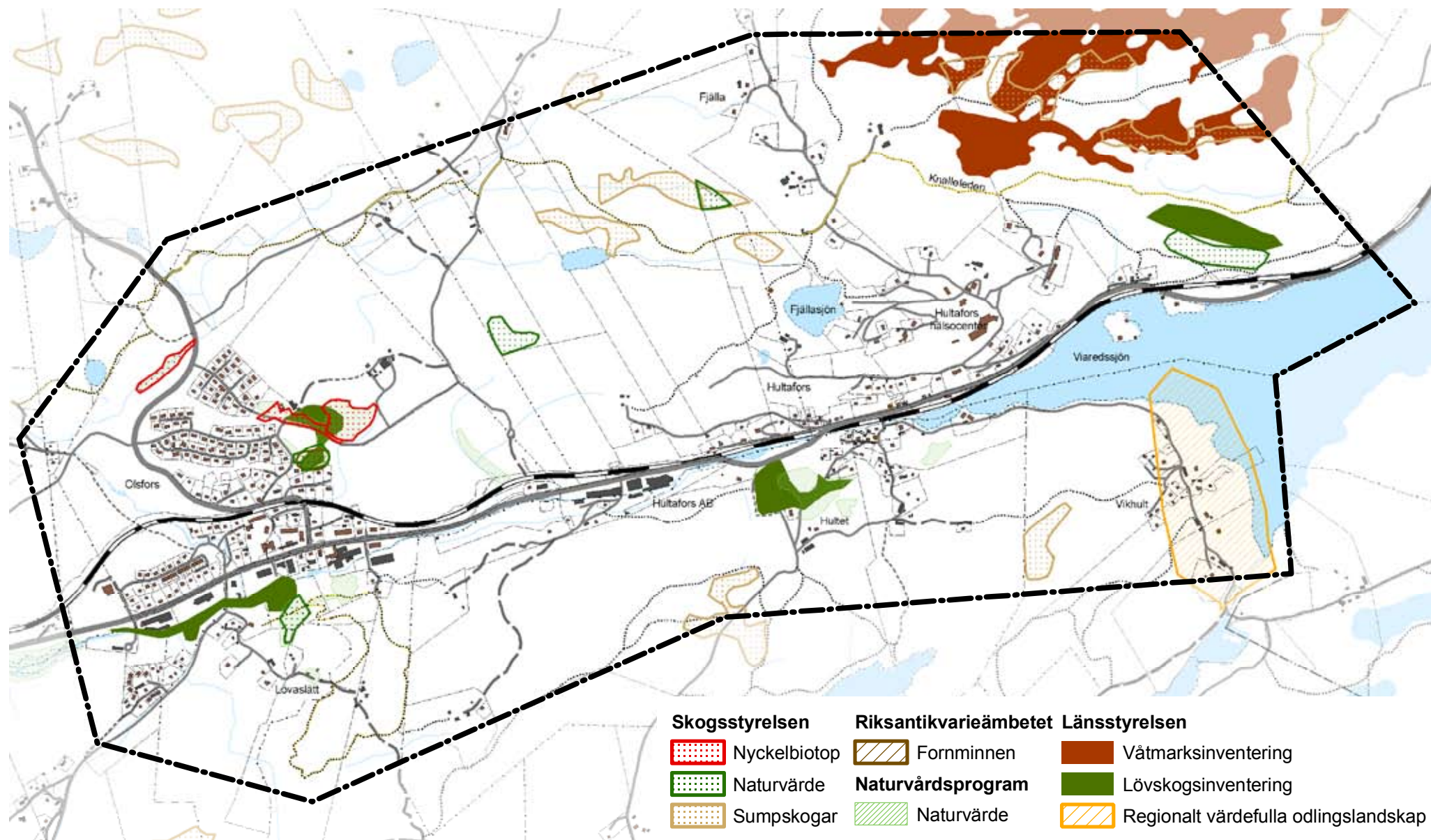
Kulturlandskapet vid Vikhult, Hultet och Fjälla bidrar till mångformigheten i landskapet genom sin öppenhet och sina inslag av stenmurar, gamla körvägar mm. Vid Vikhult finns också inslag av äldre gårdsmiljöer och är bedömt som ”område med vacker landskapsbild” (Natur i Älvsborgs län, Länsstyrelsen i Älvsborgs län, 1976). Odlingslandskapet kring byn Vikhult har bedömts som odlingslandskap med högt

bevarandevärde respektive mycket högt natur- och kulturvärde (Värdefulla odlingslandskap i Älvsborgs län, samt Ängar och hagar i Älvsborgs län, Länsstyrelsen i Älvsborgs län, 1994).

Håmossen som ligger nordväst om Hultafors är en mycket välutvecklad, sluttande mosse som i Länsstyrelsens våtmarksinventering (Våtmarker i Älvsborgs län, Länsstyrelsen i Älvsborgs län, 1993) ges den högsta klassificeringen, objekt med särskilt höga naturvärden. Mossen omges helt av tät sumpskog. Området är beläget på en höjdplatå och betingas sannolikt av den höga nederbörden. Den är ett mycket fint exempel på en sällsynt mossetyp som motiverar det höga skyddsvärdet.

Delar av lövängsresten vid ödegården i Olsfors som bör bevaras.

Kulturmiljövärden

I den nordöstra delen av Olsfors finns jordbruksmarker som har varit brukade under lång tid. Dessa ligger vid Örelid gård vilken senare delades upp i två delar varav den ena, Örlid 1:3 är bebodd än idag. Den andra delen låg närmare Olsfors samhälle och är numera svårt förfallen och obebodd sedan länge. Den är omgiven av ett flertal ekar, bland annat ett vackert vårdträd. De jordbruksmarker som omger gårdarna har stått obrukade en längre tid och stora delar av det som utgjorde ängs- och åkermark har bebyggts i modern tid. En bit nordöst om kyrkan i Olsfors finns en äldre åkerlycka med gamla träd och ett femtontal mindre odlingsrösen (fornlämningsnummer Bollebygd 118) vilka är rester efter ett månghundraårigt jordbruk. I detta område syns till exempel terrasskanter vilka är typiska lämningar efter jordbruk med årder och plog.

Olsfors kyrka, fram till 1970 även kallad Hultafors kapell, stod klar 1916. Den skulle möta behovet i det framväxande lilla samhället Olsfors och även Hultafors ingick i upptagningsområdet. Kyrkan är skyddad enligt kulturminneslagen, kap 4.

En stor del av Hultafors klassas enligt Bollebygds kulturminnesinventering som värdefull bebyggelsemiljö (Kulturhistorisk byggnadsinventering nr 41, Bollebygds kommun, 1997). Detta motiveras främst av den väl sammanhållna bebyggelsestrukturen och tydligt avläsbara samhällsutvecklingen. I kulturminnesinventeringen anges att; ”Orten utgör ett bra exempel på en mindre tätorts utveckling under 1900-talet som på ett lokalt plan avspeglar delar av samhällsutvecklingen i stort. Den bevarade stationen och järnvägen samt kontinuiteten av verksamheten vid hälsocentret och tumstocksfabriken är i sammanhanget av stor betydelse. Området tillmäts också betydelsefulla miljövärden genom den karakteristiska topografin.”

Olsfors kyrka, byggd 1916.

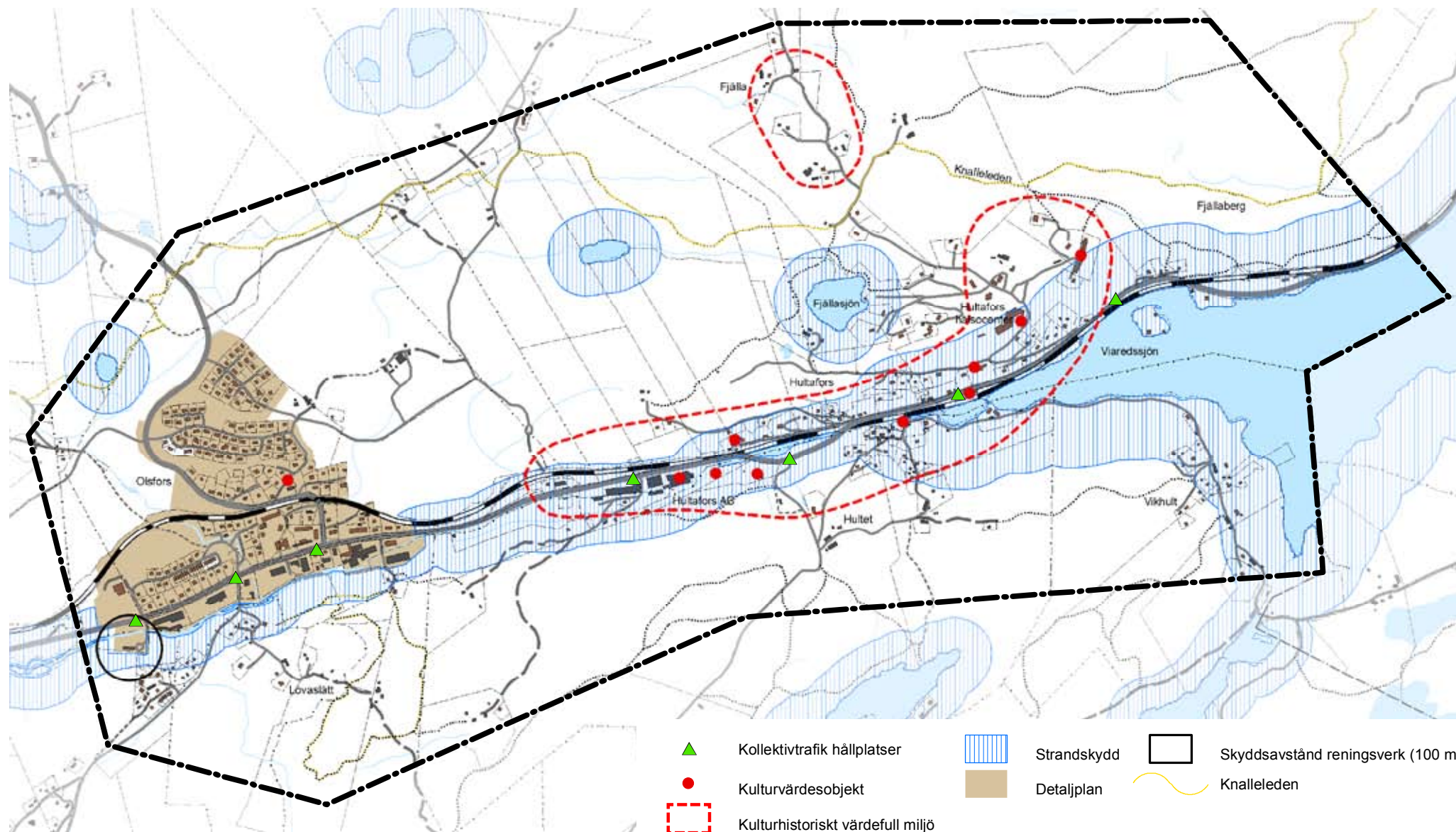

Stationshuset i Hultafors, från 1909.

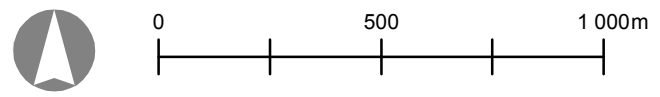
Det finns även flera enskilda byggnader med ett särskilt högt kulturhistoriskt värde. Bland dessa finns stationshuset i Hultafors och Hultafors hälsocenter med omgivande bebyggelsemiljö. Anläggningens komplexa sammansättning av ett stort antal byggnader med olika funktioner och utformning bildar tillsammans en helhet med viktiga miljövärden.

På höjderna norr om Hultafors hälsocenter ligger byn Fjälla. Här finns fem gårdar omgivna av öppen odlingsmark. Fyra av gårdarna ligger väl samlade kring en liten grusväg som leder genom byn. Karakteristiskt för gårdarna är deras bevarade snickarstugor. Bebyggelsestrukturens helhet med gårdslägen och odlingslandskap anges också som intressant.

Gamla landsvägen i Olsfors/Hultafors har ett kulturhistoriskt värde. Detta bör tas i beaktande vid framtida planering.

	Kollektivtrafik hållplatser		Strandskydd		Skyddsavstånd reningsverk (100 m)
	Kulturvärdesobjekt		Detaljplan		Knalleleden
	Kulturhistoriskt värdefull miljö				

Gällande planer

Den gällande översiktsplanen för Bollebygds kommun, ÖP 2002 anger att en fördjupning av översiktsplanen ska göras för Olsfors och Hultafors. Genom beslut av Kommunstyrelsen 2007-02-15 genomförs nu istället denna utvecklingsplan.

Större delen av Olsfors omfattas av detaljplanelagt område med undantag för den del som ligger söder om Sörån. Hultafors samt delar av Olsfors omfattas av begreppet samlad bebyggelse.

Riksintressen och förordnanden

Järnvägen utgör ett riksintresse i området och även vissa av Telias ledningar omfattas av riksintresse.

Runt Viaredssjön gäller 200 meters strandskydd och längs Sörån och övriga sjöar gäller 100 meters strandskydd. Syftet med strandskyddet är att säkerställa allmänhetens tillträde samt att värna den biologiska mångfalden i berörda områden. Inom strandskyddat område gäller förbud mot ny bebyggelse, anläggningar och markarbeten. Dispens eller upphävande av strandskyddet kan ges av Länsstyrelsen om det finns särskilda skäl.

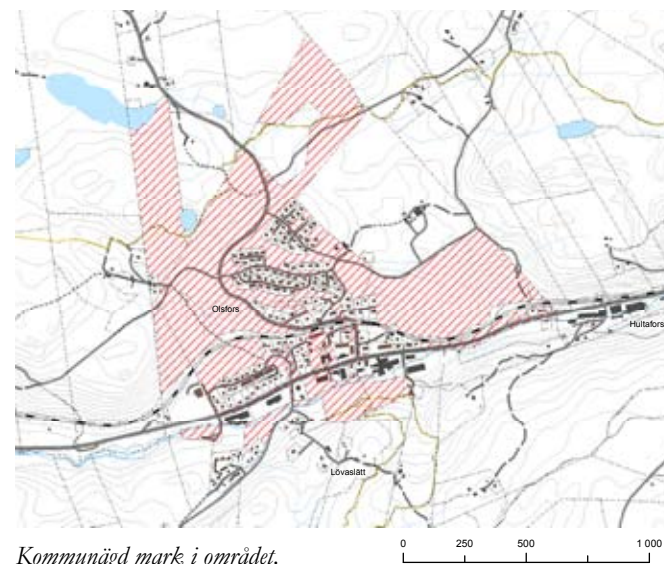
Enligt Väglagen §47 gäller generell byggnadsfritt skyddsavstånd på 30 m längs länsväg 1757 genom orterna. Detta gäller dock inte inom detaljplanelagt område.

Politiska beslut

En motion inlämnades 2003-11-19 om att kommunen i samarbete med Vägverket bör planera för gång- och cykelbanor genom Hultafors och att åtgärder vidtas för en lugnare trafikrytm. Denna resulterade i att en ny återvinningsstation färdigställdes under hösten 2007.

En motion gällande gång- och cykelväg från Olsfors-Hultafors till Bollebygd har inlämnats (2006-10-27). Hänvisning gjordes då till det planuppdrag som fanns att ta fram en fördjupad översiktsplan (numera denna utvecklingsplan).

Kommunala tomter i Olsfors har också varit föremål för en motion (2004-11-19). Man önskade då att kommunen snarast ska utreda och planera för kommunala tomter i Olsfors. Samma hänvisning gjordes då till den fördjupade översiktsplanen.

Orternas starka och svaga sidor

Starka sidor

- Pendelavstånd till Göteborg och Borås
- Relativt täta bussförbindelser Bollebygd-Borås
- Naturnära, strandnära - fina boendemiljöer
- Nära till skola och förskola i Olsfors
- Det finns äldre kulturmiljöer att värna och utveckla
- Tumstocksfabriken och hälsocentret har skapat en stark profil för Hultafors
- Rikt föreningsliv

Svaga sidor

- Boende i Olsfors och Hultafors kräver tillgång till bil.
- Det saknas gång- och cykelbanor på flera håll
- Olsfors centrum domineras av industrier och kan upplevas oattraktiv som bostadsort
- Sörån är en dold resurs i Olsfors
- Det saknas affär och samlingsplats utomhus för ungdomar och vuxna

Möjligheter inför framtiden

Det finns goda möjligheter att bilpendla både till Borås och Göteborg från orterna och relativt goda bussförbindelser. Möjligheter finns också att skapa förbättringar i kollektivtrafiken. Närheten till en vacker natur ger goda förutsättningar för att kunna skapa attraktiva boendemiljöer.

Flera av de svaga sidorna kan avhjälpas genom olika åtgärder i den fysiska miljön t ex genom förändringar i vägmiljöer och i centrum genom t ex att öka tillgängligheten till Sörån i Olsfors. Mer långsiktigt arbete krävs dock för att göra industriområdet i centrala Olsfors mer tilltalande.

För att få en affär till orten krävs ett större befolkningsunderlag och att tillräckligt många utnyttjar den service som erbjuds. En blandad sammansättning av olika bebyggelse typer (villor, flerbostadshus och radhus) är också viktigt för att få en blandad befolkning med möjligheter att bo kvar även när barnen har flyttat ut och villan har sålts.

2 MÅL

Vad vill kommunen?

Kommunens mål med denna utvecklingsplan är:

- att ta tillvara på den lokala utvecklingspotentialen
- att skapa möjligheter för nya bostäder och arbetstillfällen och därmed öka orternas attraktionskraft som bostadsorter
- att ge förutsättningar för en upprustning och omvandling i de centrala delarna av orterna

Vad vill Olsfors- Hultaforsborna?

De lokala aktörerna, näringslivet m fl har följande mål för utvecklingen:

- Nya bostäder, bl a fler självbyggartomter
- Upprustning av trafikmiljön, särskilt väg 1757 genom orterna
- Hastighetssänkande åtgärder
- Omvandling av industriområdet i Olsfors
- Ny sträckning av Gesebolsvägen i Olsfors
- Gång- och cykelvägar, dels mellan orterna och mot Bollebygd och Sandared, dels inom orterna
- Ökad service, framförallt kommersiell
- Mötesplatser (t ex internetcafé för ungdomar etc)
- Nya bostäder, ”självbyggartomter”
- Turism baserat på naturupplevelser
- På sikt en ny påfart på motorvägen från Olsfors och Hultafors.
- Ny vägport med större kapacitet under järnvägen på Gesebolsvägen i Olsfors

Vad vill olika intressenter/exploatörer?

Det finns några intressenter som har framfört önskemål om att bygga bostäder i Hultafors. Byggnation av villor vid Hultafors hälsocenter samt på Fjällaberg längre österut. Här finns goda möjligheter att skapa unika boendemiljöer med vacker sjöutsikt.

Sammanfattning

I flera avseenden stämmer kommunens mål med de lokala målen. I sådana fall handlar det främst om att hitta metod och medel för genomförande. Huvudidén är att öka attraktiviteten och orternas status. Ny bebyggelse ska ge orterna möjlighet att växa och genom detta skapa ett bättre underlag för service. Det är även viktigt att de kvaliteter som finns idag bevaras och utvecklas.

Målen kan sammanfattas i följande tänkbara utvecklingsmöjligheter/åtgärder.

- *Åtgärder i trafikmiljön*
- *Nya bostadsområden*
- *Upprustning av centrum i Olsfors*
- *Gång- och cykelvägar*

3 UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

I Olsfors och Hultafors utgör det kraftigt kuperade landskapet en begränsande faktor samtidigt som det är en viktig kvalitet vid lokalisering av ny bebyggelse. Det finns möjligheter att skapa attraktiva bostadslägen med närhet till natur och med vacker utsikt. Utgångspunkt är i huvudsak att nya bostadsområden ska ligga med närhet till befintlig bebyggelse och till kollektivtrafik. Detta skapar förutsättningar för en sammanhållen bebyggelsestruktur som kan bidra till en hållbar samhällsutveckling genom närhet till befintlig infrastruktur och kommunalt vatten och avlopp.

Utvecklingsplanens inriktning är att de båda orterna på sikt ska växa närmare varandra. Tyngdpunkten på utbyggnaden i Olsfors föreslås därför i den östra delen av orten. På längre sikt kan de båda orterna knytas samman uppe på höjderna.

För att kunna skapa en varierad bebyggelsestruktur som ger möjlighet för både yngre och äldre att bo kvar inom orten behövs ett tillskott av mindre lägenheter i centrala lägen. Denna typ av bostäder bör lokaliseras med närhet till service och kollektivtrafik. Utvecklingsmöjligheter för denna typ av bostäder föreslås i de centrala delarna av Olsfors och Hultafors.

Gestaltungsprinciper

Närheten till rika naturmiljöer är en av de stora kvalitéerna av att bo i Olsfors och Hultafors. Det finns flera områden med höga naturvärden i nära anslutning till orterna, främst i form av äldre lövträd och ängs- och hagmarker. Det är viktigt att dessa värden liksom närhet till lek- och rekreationsområden särskilt värnas vid byggnation av nya bostadsområden. Gröna kilar och höjdparterier bör sparas och fungera som naturliga grönområden i bebyggelsen. Landmärken och landskapselement inom det omgivande landskapet bör tillvaratas för att få intressanta utblickar och vyer.

Det kuperade landskapet ställer höga krav på hur ny bebyggelse passas in i landskapet. Att anpassa den nya bebyggelsen till topografin är avgörande. Bebyggelsen bör därför i exponerade lägen ha vissa gemensamma drag såsom enhetlig byggnadsvolym och krav på souterrängvåning där det är branta sluttningar. Sprängning och utfyllnader med slänter och stödmurar bör undvikas.

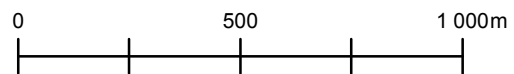
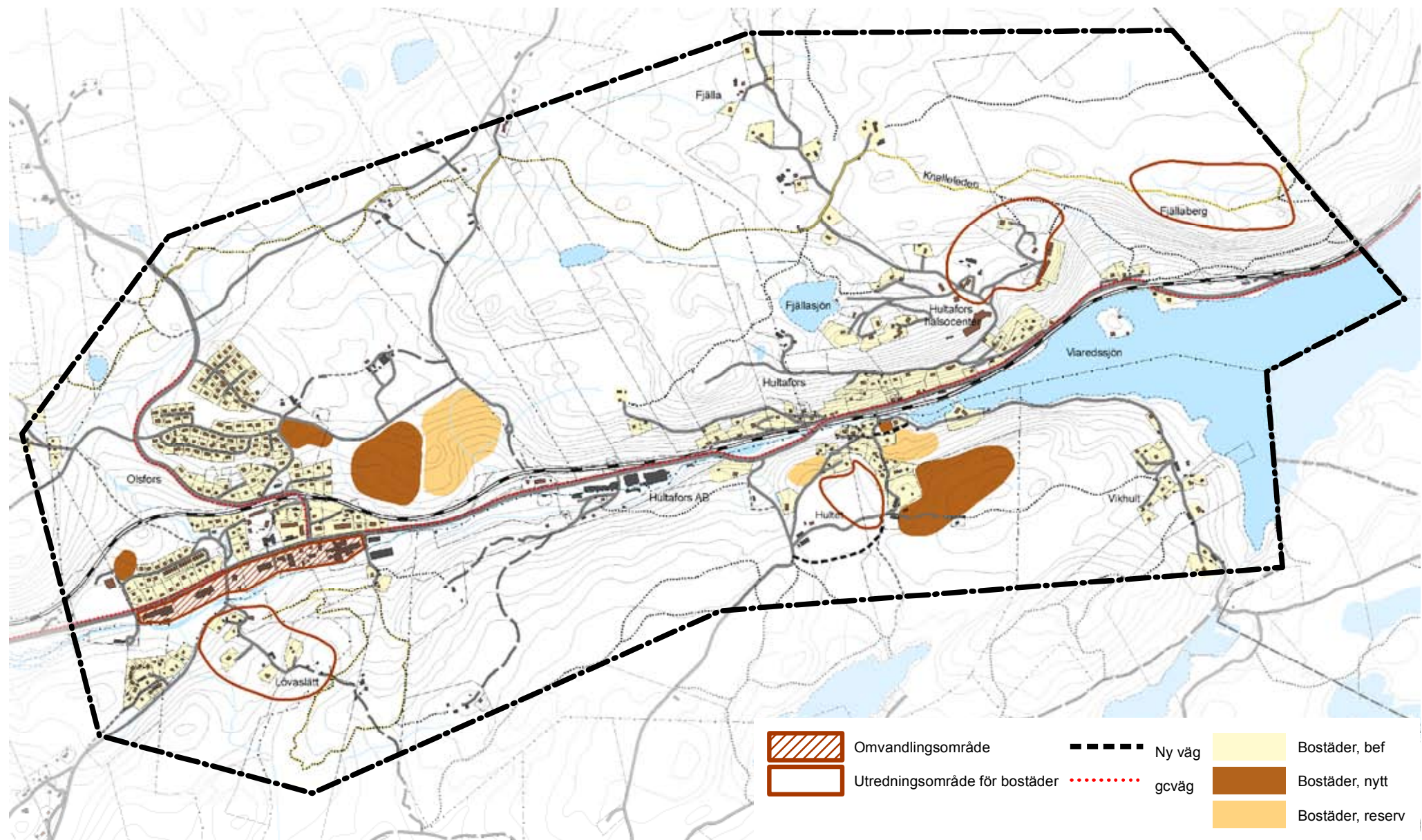
Det är också nödvändigt att den nya bebyggelsen anpassas till befintliga bebyggelsemiljöer, framförallt i Hultafors där det finns kulturhistoriska värden. Att värna den lokala byggnadstraditionen skapar förutsättningar för bra boendemiljöer med lokal särprägel.

Bostadsområde i Göteborg. Med naturen in på knuten.

Gunnilse ås i Göteborg. Bebyggelsen har anpassats till terrängen.

Utvecklingsmöjligheter - Olsfors

I Olsfors föreslås huvuddelen av de nya bostäderna i de norra delarna av orten där det redan finns ett väl utbyggt vägnät. I de centrala delarna föreslås att industrimark omvandlas till bostäder och handel. En viktig del i omvandlingen är att tillgängligheten till Sörån ökas och även till andra tätortsnära naturområden.

Bostäder

1 Örlid - Friliggande villor/radhus, mindre flerbostadshus

Vid korsningen Övrevägen-Kyrkvägen föreslås ett nytt bostadsområde om cirka 10 tomter. Området utgörs av en öppen åkermark på cirka 10 ha. Åkermarken kantas av lövskog med naturvärden bl a i form av äldre lövträd. Området sluttar svagt och marken utgörs av morän på berg. Det bör vid detaljplaneläggning utredas närmare var natur- och kulturvärden finns så att den nya bebyggelsen kan lokaliseras så att dessa värden i så stor utsträckning som möjligt kan bevaras. Trafikmatning sker via befintliga vägar.

2 Eriksdalsparken - Flerbostadshus

I skogsbacken upp mot järnvägen vid Eriksdalsparken föreslås ett område för flerbostadshus anpassade till äldre eller ungdomar som vill bo kvar på orten. Området sluttar mot sydväst och utgörs av morän på berg och är bevuxet med likåldrig granskog. Området bedöms kunna innehålla upp till 20 lägenheter.

3 Älgdalsvägen - Friliggande villor/radhus, mindre flerbostadshus

Öster om Älgdalsvägen finns möjlighet att uppföra bostäder. Området utgörs av barrdominerad skog i en sydsluttning i huvudsak på urberg. Området kan rymma 20-30 villatomter. Väganslutning finns från Älgdalsvägen och från Övrevägen.

4 Östra Olsfors - Bostäder på längre sikt

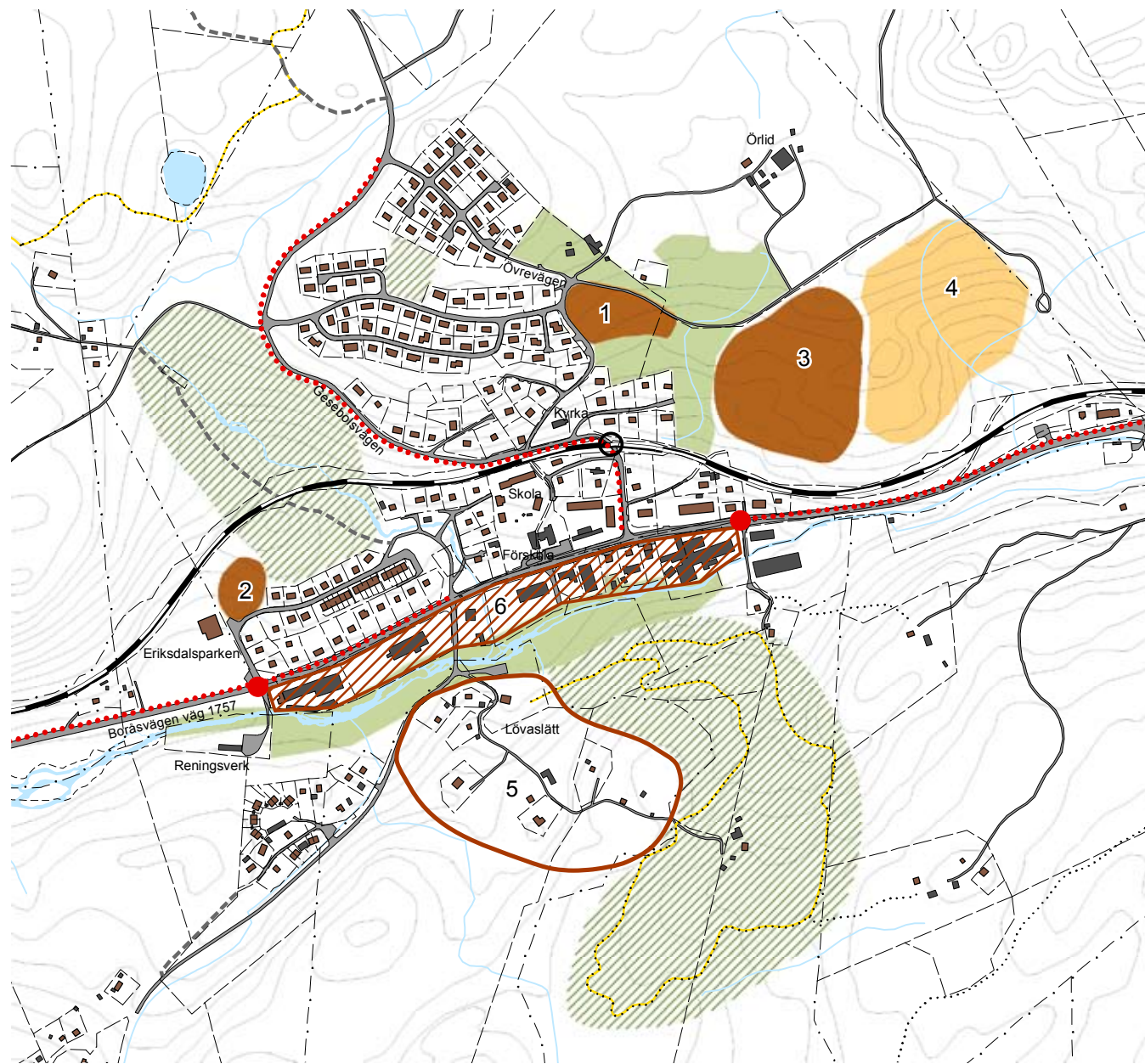
Området föreslås bebyggas på längre sikt med bostäder. Marken utgörs av både urberg och sandig morän, till huvuddel bevuxen med barrskog. Området bedöms kunna rymma 30-50 bostäder. Till en början kan området trafikmatas via Älgdalsvägen/Övrevägen men på sikt bör en ny väganslutning från väg 1757 söderifrån studeras. På längre sikt kan även området knytas ihop med Hultafors via en väg uppe på höjden. I området finns en bäck kring vilken det finns vissa naturvärden. Denna bör skyddas vid detaljplaneläggning.

5 Lövaslätt - Utredningsområde för bostäder

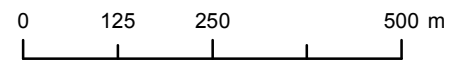
Lövaslätt utgörs av några mindre gårdar och enbostadshus omgivna av ängs- och hagmarker. Läget är intressant för bebyggelsekomplettering eftersom det ligger i anslutning till centrala Olsfors. Marken utgörs av både urberg och sandig morän och är relativt kuperad. Området föreslås utredas för bostadsbebyggelse, företrädesvis friliggande villor som anpassas till den befintliga bebyggelsestrukturen.

6 Centrala Olsfors - Omvandlingsområde

Den centrala delen av industriområdet i Olsfors, längs väg 1757, föreslås omvandlas till handel och bostäder. Industriområdet ger ett enformigt intryck och orten skulle tillföras många kvaliteter om de centrala delarna kunde göras mer levande. Det finns dock flera aspekter som måste undersökas vidare bl a förekomst av markföroreningar och bullernivåer från väg 1757. Se vidare avsnittet ”Ett attraktivt centrum” om utveckling av Olsfors centrum.

- Omvandlingsområde
- Utredningsområde för bostäder
- Bostäder, nytt
- Bostäder, reserv
- Bef rekreation
- Område som föreslås utvecklas för rekreation
- Gång- och cykelväg
- Vägport som föreslås byggas om
- Entrepunkter

Fritid, rekreation och grönstruktur

I och i anslutning till Olsfors finns flera områden som idag utnyttjas som ströv- och rekreationsområden. Det finns också områden som föreslås utvecklas för att få högre rekreationsvärden. Detta kan ske genom t ex förbättrade gångvägar, iordningställande av sittplatser mm. Dessa områden bör skyddas vid framtida detaljplanläggning.

Tillgängligheten till Sörån föreslås förenklas genom att gångvägar och broar anordnas och att vegetationen gallras vid behov. En skyddszon mot ån bör finnas vid uppförande av ny bebyggelse.

Skogsslutningen söder om Gesebolsvägen, där Skolskogen finns, nyttjas som närrekreationsområde av Olsforsborna. Delar av skogsområdet utgörs av äldre granskog med stora granar och mossor på marken. En bäckravin skär genom området och skapar stora upplevelsevärden.

Kring ödegården i norra Olsfors, Örlid, finns både natur- och kulturvärden. Området har goda förutsättningar för att bli ett attraktivt rekreationsområde. Det är viktigt att både natur- och kulturvärden tas tillvara och skyddas vid planläggning.

Örlid(1). Nya tomter i Norra Olsfors.

Sörån där den rinner genom Olsfors.

En nyligen färdigställd gångbro över Sörån i centrala Olsfors.

Vägar

Det finns ett stort behov av att skapa en säkrare trafiksituation kring Gesebolsvägen, framförallt för gång- och cykeltrafikanter. I samrådsförslaget (daterat 2007-08-30) fanns två lösningar föreslagna, dels en ny väg, alternativt att åtgärder görs i befintlig väg.

Där Gesebolsvägen passerar järnvägen i en trång vägport regleras trafiken idag med trafikljus. Vägporten är mycket smal och utnyttjas av alla trafikanter, även gång- och cykeltrafikanter.

En vägutredning, utförd av GF konsult AB 08-01-29, visar att en ny väg skulle medföra stora ingrepp i naturen eftersom skärningar och fyllnader skulle behöva göras för att uppnå en acceptabel väglutning. En ny väg skulle dessutom vara betydligt dyrare att genomföra jämfört med att göra förbättringar i befintlig väg. Även kapaciteten genom vägporten har studerats och den är idag god och kommer även att vara god i framtiden med den utbyggnad som föreslås.

Med hänsyn till Gesebolsvägen låga standard, framförallt för gång- och cykeltrafikanterna, skulle vissa åtgärder i befintlig väg ändå behöva göras även om det byggs en ny väg. Detta tillsammans med avvägningen att ett värdefullt rekreativt område skulle tas i anspråk för en ny väg leder till att detta förslag utgår. I stället ges förslag på åtgärder i befintlig väg. Åtgärderna koncentreras på att förbättra i huvudsak för gång- och cykeltrafikanterna.

De åtgärder i befintlig väg som föreslås i utredningen kan göras i deletapper med relativt enkla åtgärder att börja med. I utredningen föreslås att körfältsbredden i befintlig vägport kan minskas till förmån för gång- och cykeltrafikanterna. Gångbanan breddas och ett räcke sätts upp som avskiljer gångbanan från körbanan.

En förlängning av gång- och cykelväg behövs i Olsfors centrum.

Åtgärder som föreslås längs Gesebolsvägen norr om vägporten är en separat gång- och cykelväg samt att vägen smalnas av vid övergångsstället. För att skapa en säkrare trafiksituation föreslås även en ny separat port under järnvägen för gång- och cykeltrafikanter. Befintlig järnvägsport behöver dock fortfarande vara signalreglerad eftersom det inte blir tillräckligt med utrymme för fordon att mötas även om gångbanan tas bort.

Boråsvägen, väg 1757, föreslås upprustas med t ex farthinder och trädplantering mellan de båda punkter som markerats som entréer till samhället (se vidare avsnittet ”Ett attraktivt centrum” om utvecklingen av Olsfors centrum).

En gång- och cykelväg finns längs väg 1757 i centrala Olsfors. Denna föreslås förlängas västerut mot Eriksdalsparken. Många barn och ungdomar tar sig dit för att idrotta men även för att besöka fritidsgården som också ligger där.

Utvecklingsmöjligheter - Hultafors

I Hultafors föreslås den befintliga bebyggelsen kompletteras med mindre bebyggelsegrupper i nära anslutning till den södra delen av samhället. Dessa ligger till största del i anslutning till befintliga vägar och vatten och avloppsledningsnät. Kommunen ser en stor utvecklingspotential i Hultafors hälsocenter i form av verksamheter som hotell mm. Det har även visats intresse att bygga på höjderna öster om hälsocentret. Förslag ges även på förändringar i väg 1757 för att skapa en mer välkomnande entré till orten och för att få ned hastigheten på trafiken.

Bostäder

7 Centrala Hultafors - Flerbostadshus

Ett område i centrala Hultafors föreslås för flerbostadshus. Detta kan vara en lämplig lokalisering för seniorbostäder. Området bör kunna rymma 4-6 lägenheter. Marken utgörs troligen av isälvsediment eller morän. Det omfattas av strandskydd.

8 Vikhultsvägen - Friliggande villor/Radhus

Ett område vid Vikhultsvägen centralt i Hultafors föreslås för byggnation av villor alternativt radhus. Området kan ge plats för cirka 10 tomter. Det ligger i svag norrlutning centralt i Hultafors och omfattas av strandskydd. Marken utgörs av sandig morän. Trafikmatning kan ske via en anslutning från Vikhultsvägen, alternativt från Hultgränd.

9 Ekbacksvägen - Friliggande villor/Radhus

Ett nytt bostadsområde med knappt 10 tomter föreslås vid Ekbacksvägen. I området finns naturvärden varför det är viktigt att dessa i så stor omfattning som möjligt tas tillvara vid byggnation av bostäder. Marken utgörs av ett tunt eller osammanhängande jordlager, huvudsakligen morän på berg. Ny bebyggelse föreslås koncentreras främst till den öppna ängsmarken så att befintlig lövskog ska kunna sparas. Området trafikmatas via befintlig väg Råddebyvägen/Ekbacksvägen.

10 Vattenverket - Friliggande villor

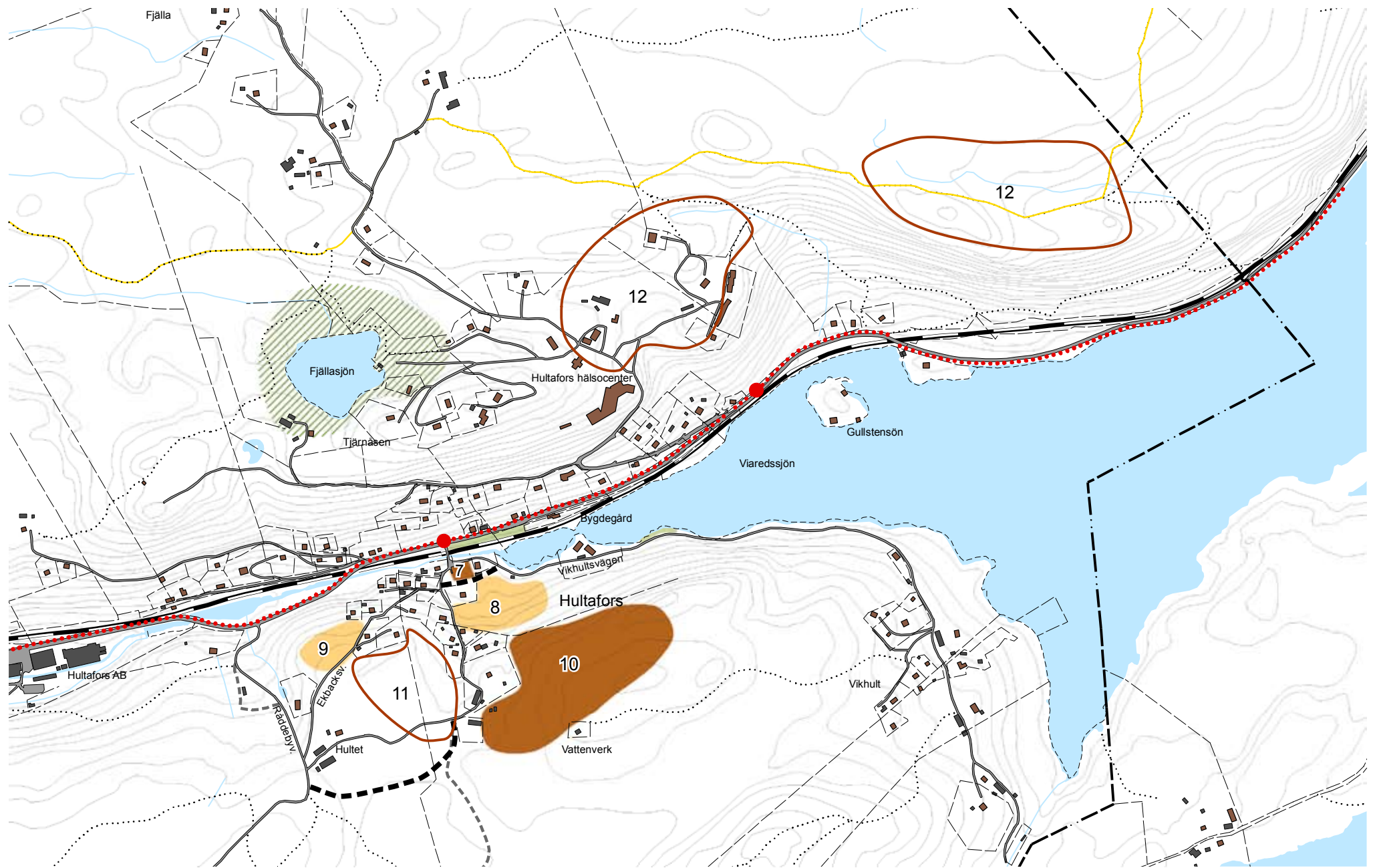
På höjderna vid vattenverket i södra Hultafors föreslås ett nytt bostadsområde. Marken utgörs av ett tunt eller osammanhängande jordlager, huvudsakligen morän på berg. Inslag av sandig morän i området kan förekomma. Området kan rymma 30-40 villatomter. Här finns möjlighet till mycket vacker utsikt över Viaredssjön. Området bör trafikmatas via Råddebyvägen med ny väganlutning förbi gården Hultet.

11 Hultet – Utredningsområde för bostäder

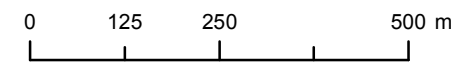
Området utgörs av äldre odlingsmarker som ligger i nära anslutning till Hultafors samhälle. I området föreslås ett visst tillskott av bostäder (ca 4-6 villatomter). Ytterligare studier måste till för att fastställa var och hur det är lämpligt att placera ny bebyggelse så att de kulturmiljövärden som finns idag bevaras.

12 Fjällaberg och Hultafors hälsocenter - Utredningsområde för bostäder

Kommunen ställer sig positiv till byggnation av bostäder på Fjällaberg norr om Viaredssjön men ser samtidigt svårigheter med att lösa trafikmatningen till området. En ny väg måste dras fram till området för att det ska kunna exploateras eftersom befintlig väg har för låg standard. En ny väg skulle medföra ett stort ingrepp i naturen och innebära mycket stora kostnader. Ytterligare utredningar behövs för att kunna säkerställa om denna byggnation är realistisk. Marken utgörs av urberg. Ett mindre kärr finns också i området.

- Utredningsområde för bostäder
- Bostäder, nytt
- Bostäder, reserv
- Område som föreslås utvecklas för rekreation
- Bef rekreation
- Gång- och cykelväg
- Ny väganslutning

Fritid, rekreation och grönstruktur

I trakten runt Hultafors finns goda möjligheter till naturupplevelser och rekreation. Området kring Fjällasjön är ett välbesökt strövområde och bryggan och bastun som finns vid sjön kan användas av byborna. Det är viktigt att tillgängligheten till dessa områden värnas. Badplatsen vid Viaredssjön i Hultafors bör upprustas.

Bebyggelsen i centrala Hultafors från väster över Viaredssjön.

Område centralt i Hultafors som föreslås bebyggas med ett mindre flerbostadsbus.

Området vid stationshuset i föreslås berikas med exempelvis trädplantering mm.

Vägar

För att skapa en tydligare markering av entréerna till orten och få en hastighetssänkning i samhället föreslås åtgärder i gatumiljön. I zonen mellan de på kartan markerade entrépunkterna bör olika åtgärder vidtas. Dessa kan vara att vägen smalnas av, träd planteras så att det ges en tydligare markering av att man kommer in i ett samhälle.

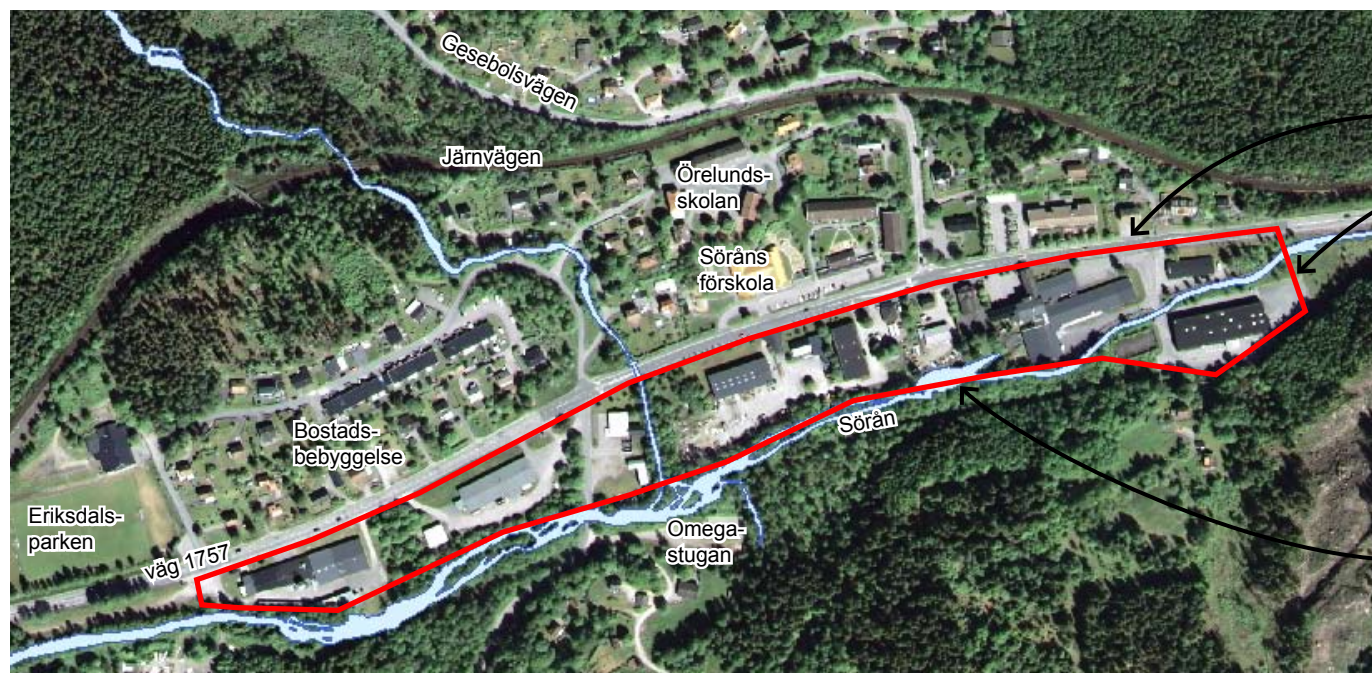
Bron över Sörån söder om järnvägen i Hultafors är smal och sliten. För att den ska ha en god standard och kunna klara av en ökad trafik till eventuella nya bostadsområden behöver den förbättras och breddas.

Vikhultsvägen går mycket nära Sörån/Viaredssjön i centrala Hultafors. För att få en högre trafiksäkerhet föreslås att den leds om för att istället ansluta från Hultgränd.

För att kunna genomföra en byggnation av bostäder vid vattenverket (10) måste en bättre väganslutning skapas. Detta kan ske genom att en ny väg byggs förbi gården Hultet så att infart kan ske via Råddebysvägen. Den passerar värdefulla ängs- och hagmarker kring gården Hultet och det är därför viktigt att vägen anpassas till landskapet. Hultgränd, från centrala Hultafors, bedöms inneha för låg trafiksäkerhet för att klara ett ökat trafikflöde.

Gång- och cykelvägar föreslås mellan Olsfors och Hultafors och på sikt även vidare mot Bollebygd och Sandared. Till Bollebygd är vägen bred och det finns goda möjligheter att bygga en cykelväg. Mot Sandared är det däremot mer problematiskt eftersom vägen är smal och går nära Viaredssjön. Ytterligare studier måste göras för att visa om det är möjligt.

Ett attraktivt centrum

Brett gaturum utan tydliga gränser

Område med storskaliga industri-byggnader

Saknas en naturlig knutpunkt, plats för möten

Lite handel, litet befolkningsunderlag för handel

Ingen genomtänkt markbehandling/ belysning för gående

Sörån är avskärmad bakom industri-bebyggelsen

Omvandlingsområdet är centralt beläget i Olsfors mellan väg 1757 och Sörån.

De centrala delarna av Olsfors präglas idag av storskaliga enformiga industribyggnader. Boråsvägen som löper genom samhället är utformad som en landsväg med bred körbana och höga lyktstolpar mm. Enformiga industrifasader och delvis skräpiga fastigheter kantar den södra sidan av vägen. I samband med en trygghetsvandring under hösten 2005 visade det sig dessutom att framförallt barn upplevde en ganska stor otrygghet kring industriområdet. Sörån rinner genom orten men är en dold resurs som skulle kunna tillföra orten stora upplevelsevärden.

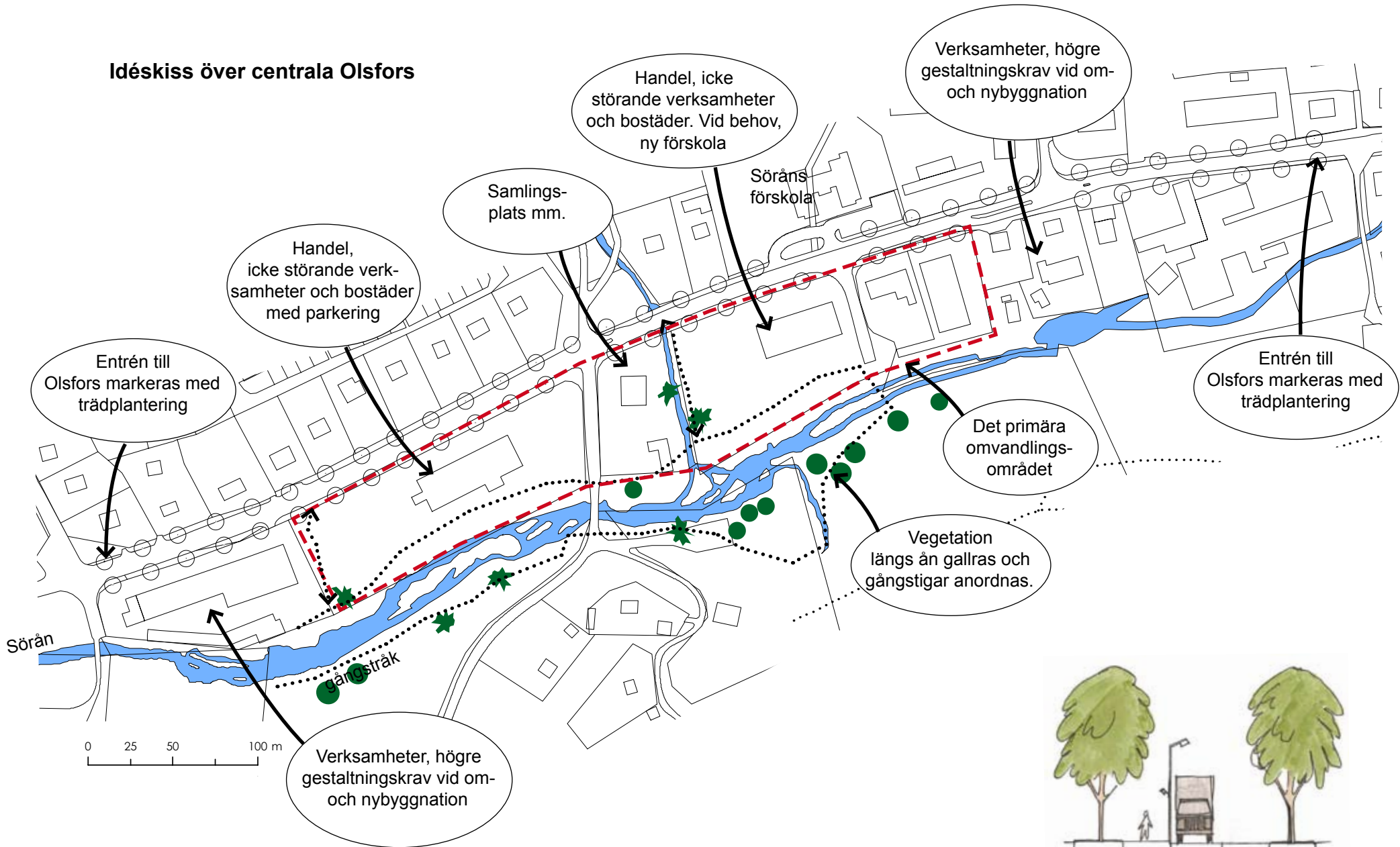

Enformiga industrifasader kantar vägen i centrala Olsfors.

Centrala Olsfors. Den breda vägen inbjuder till höga hastigheter.

Idéskiss över centrala Olsfors

trädrad GC-väg körbana trädrad

Körbanan smalnas av. En gång- och cykelväg läggs intill körbanan med belysning som är anpassad för både gc vägen och bilvägen. Vägen kantas av trädrader som ramar in och skapar rumslighet.

Kommunen vill med utvecklingsplanen skapa möjligheter att omvandla befintligt industriområde till ett område för bostäder, handel och icke störande verksamheter (se idéskiss). Samtidigt kan tillgängligheten till Sörån ökas genom att gångvägar anordnas i området och att vegetation röjs. Omvandlingsområdet föreslås innefatta hela industriområdet mellan Boråsvägen och Sörån. Dock föreslås omvandlingen till handel och bostäder koncentreras till de mest centrala delarna. Möjlighet finns för ytkrävande och störande verksamheter att flytta ut mot Råssa mellan Bollebygd och Olsfors eller till industriområdet vid Grönkullen. Där pågår ett detaljplanearbete för ytterligare industrietableringar.

Boråsvägen, väg 1757, föreslås upprustas med t ex farthinder och trädplantering. Mellan de båda entrépunkterna bryts karaktären av landsväg mot stadsgata, smalare körytor eventuellt med mitträcken, planteringar på ömse sidor och kanske t o m vissa mötesplatser (för människorna) längs gång- och cykelvägen och vid de tydligt markerade övergångsställena.

Ombyggnaden kräver engagemang från fastighetsägare och kan bidra till att ge sänkta hastigheter och en mer välkomnande entré till orten.

Gestaltningssprinciper

I hela området bör högre krav på gestaltning ställas vid om- och nybyggnation så att orten får ett mer tilltalande utseende. Exempelvis bör stora volymer brytas ned i mindre enheter och byggnadsvolym och fasadmateriäl bör utformas med särskild hänsyn. Skyltar bör placeras på fasad och samverka med byggnadens utformning. Vid bygglovgivning bör gestaltungsfrågor diskuteras i ett tidigt skede.

Kollektivtrafik

Arbetspendlingen till och från Olsfors och Hultafors är stor. För att kunna åstadkomma en långsiktig hållbarhet i samhället bör kollektivtrafikresandet förenklas och utvecklas. Detta gäller framförallt turtätheten samt bytesmöjligheter till andra trafikslag i Bollebygd och Borås. En ökad folkmängd i de båda orterna skapar ett bättre underlag för kollektivtrafiken och kan därmed ge en ökad turtäthet.

Något direkt behov av en pendelparkering har varit svårt att uppskatta. Möjlighet finns i Hultafors att ha en sådan vid det gamla stationshuset. I Olsfors kan möjligheterna att anlägga en pendelparkering studeras inom det föreslagna omvandlingsområdet i de centrala delarna av Olsfors.

Teknisk försörjning

Olsfors avloppsreningsverk har i dagsläget kapacitet för 700 personekvivalenter (pe) vilket innebär en teoretisk anslutningsmöjlighet för ytterligare cirka 200 pe. Skulle inläckaget av vatten till reningsverket minska genom åtgärder i avloppsledningsnätet kan kapaciteten sannolikt öka. Ytterligare utredning krävs för att avgöra om det behövs några ombyggnationer av reningsverket för att kunna ta emot den föreslagna utbyggnaden med cirka 200-250 bostäder i Olsfors och Hultafors.

Om ny vattentäkt ska anordnas på Örlid 1:169 får mark- och vattenundersökningar göras för att klargöra om marken i omgivningen eller vattnet är påverkat av föroreningar. Sådana undersökningar behövs också för att ta reda på vilka reningsåtgärder som behövs i ett vattenverk för att kunna producera dricksvatten av god kvalitet.

För att kunna tillgodose den föreslagna utbyggnaden krävs stora investeringar i ledningsnätet då det i dagsläget är mycket bristfälligt. Omfattningen av åtgärder och kostnader gör att restaurering blir ett långvarigt projekt på sannolikt 10-15 år. Rimligen bör ovidkommande

vatten i ledningsnäten begränsas åtminstone till ca 20% innan nya områden kan kopplas på ledningsnäten. Då stor del av den föreslagna bebyggelsen ligger högt i både Olsfors och Hultafors kräver tillbyggnad och nybyggnad av tryckstegringsstationer i aktuella lägen.

System för lokalt omhändertagande av dagvatten bör planeras i samband med ny bebyggelse. Detta dels för att balansera befintliga grundvattennivåer och för att avlasta kommunens reningsverk. Möjligheter för utjämningsmagasin (dammar) bör studeras i samband med detta.

En ny återvinningsstation som ligger mellan de båda orterna färdigställdes hösten 2007. Denna ersätter de två återvinningsstationer som fanns i de centrala delarna av Olsfors och Hultafors.

Infrastruktur

Motorvägen mellan Borås och Göteborg går cirka en kilometer söder om orterna. Motorvägens närhet är dock inget som kan utnyttjas i dagsläget då närmsta påfart är Grönkullenmotet cirka åtta kilometer väster om Olsfors och Viaredsmotet vid infarten till Borås cirka tio kilometer österut. En motorvägspåfart vid Olsfors och Hultafors skulle kunna förkorta restiden till Borås och Göteborg. Det skulle dessutom kunna vara ett läge för industrietableringar i anknytning till en påfart till motorvägen. Kommunen vill i utvecklingsplanen stödja en ny anslutning till motorvägen vid Olsfors och Hultafors.

Allmän och kommersiell service

Föreslagen utbyggnad av Olsfors och Hultafors kan innebära en ökning med upp till 200-250 bostäder. Behov kan då finnas av ytterligare en förskola om 4-6 avdelningar. Lämplig lokalisering av en sådan är i området söder om Boråsvägen i Olsfors, i nära anslutning till den befintliga förskolan.

Örelundsskolan i Olsfors kan i dagsläget ta emot ytterligare ca 30 elever inom grundskolans befintliga lokalytor. Detta under förutsättning att lokalerna genomgår en ombyggnation och renovering samt att utemiljön anpassas. Om hela den planerade utbyggnaden som föreslås i utvecklingsplanen genomförs kommer skolan att behöva byggas till.

Behovet av äldreomsorg i Olsfors och Hultafors kommer inte att öka markant av föreslagen utbyggnad av orterna. Vid en befolkningsökning på 10 % ligger behovet kvar som idag på runt 20 personer. Utifrån detta gör omsorgsförvaltningen bedömningen att det inom den närmsta tiden inte finns något behov av en utbyggnad av äldreomsorgens verksamheter i området, då antalet tänkbara brukare i området är för lågt.

I det fortsatta planeringsarbetet bör dock hänsyn tas till målet om kvarboendeprincipen. För att möjliggöra detta i Olsfors och Hultafors, bör det upprättas alternativa boendeformer, såsom seniorboende eller mellanboende, så att man kan bo kvar i sin hemort, även när man blir gammal och behöver kommunens stöd och service. Sådana möjligheter föreslås i centrala delar av orterna där det finns möjligheter att uppföra flerbostadshus med lägenheter, i Olsfors vid Eriksdalsparken och vid omvandling av industriområdet till bostäder. I Hultafors föreslås ett område strax söder om Sörån, mitt i samhället.

Fritid och rekreation

En viktig anledning till varför många bor i Olsfors och Hultafors är på grund av närheten till naturen. Detta kan på många sätt utvecklas i orterna. Den vackra naturen och det dramatiska landskapet har goda förutsättningar att erbjuda möjligheter till en naturinriktad turism t ex kanot, mountainbike, vandring. Det är viktigt att speciellt värdefulla områden bevaras och utvecklas.

Kulturmiljövärden

De byggnader som utpekats som bevarandevärda i Kulturhistorisk byggnadsinventering nr 41, Bollebygds kommun av Älvsborgs länsmuseum, 1997 bör skyddas med bevarandebestämmelser vid framtida planläggning. Detta gäller främst stationshuset i Hultafors (byggnadsminne 1991) delar av Hultafors hälsocenter och Hultet 2:43 Solgläntan.

Tillgänglighet, trygghet och folkhälsa

Ett viktigt mål för kommunen är att beakta faktorer som tillgänglighet, trygghet och en ökad fysisk aktivitet. Folkhälsoarbetet i Bollebygd är riktat till hela befolkningen men barn, ungdomar och utsatta grupper såsom äldre och funktionshindrade är särskilt prioriterade. I den fysiska planeringen finns möjligheter att skapa förutsättningar för en god och jämställd folkhälsa. Att beakta skillnader inom socio-ekonomiska grupper, etniska grupper, åldergrupper, geografiska områden samt mellan könen kan vara ett sätt. Detta kan ske genom att främja en blandning av hyres-, bostads- och äganderätter för att motverka ett segregerat boende.

Trygghet

Den fysiska planeringen kan främja trygghet genom att planera för sociala mötesplatser för alla åldrar. Genom att skapa olika slags mötesplatser i samhället som affär, bibliotek, torg med mera kan olika möten mellan människor skapas. Det är viktigt med säkra gång- och cykelvägar framförallt till skola och fritidsaktiviteter.

Tillgänglighet

Ett tillgängligt samhälle gör det lättare för människor med funktionshinder av olika slag att ta sig fram och göra saker. En handikappvänlig badplats är något som bör eftersträvas. En affär i närheten av bostaden är också viktigt ur tillgänglighetssynpunkt.

Ökad fysisk aktivitet

Grönområden i nära anslutning till bostäder är angeläget och att det är lätt att ta sig till dessa via enkla och tydliga gångvägar. Ytor för spontandrott och lek i närheten av bostadsområden liksom närhet till park och natur i centrala områden där ofta funktionshindrade och äldre bosätter sig är viktigt för en ökad fysisk aktivitet.

4 MILJÖASPEKTER

Behovsbedömning

Kommunen har genomfört en behovsbedömning enligt PBL 5 kap 18 § och miljöbalken 6 kap 11 § (MB) för aktuell utvecklingsplan för Olsfors - Hultafors. Kommunen har bedömt att utpekade områden från allmän synpunkt är lämpliga för utbyggnad av bostäder, vägar och gång- och cykelvägar. Kommunen har bedömt att utvecklingsplanen inte medför någon betydande miljöpåverkan. Vid behovsbedömningen har kriterierna i MKB-förordningens bilaga 4 särskilt beaktats och inte ansetts vara uppfyllda. Utvecklingsplanen medger inte användning av aktuella områden för något av de ändamål som räknas upp i PBL 5 kap 18 §, varför kriterierna i MKB-förordningens bilaga 2 inte behöver särskilt beaktas. Konsekvenserna för vissa miljöfaktorer har studerats översiktligt i samband med arbetet med utvecklingsplanen, vilket också har legat till grund för kommunens behovsbedömning.

Kommunens ställningstagande grundar sig på bedömningarna att ett genomförande av utvecklingsplanen:

- inte påverkar något Natura 2000-område och därmed inte kräver tillstånd enligt 7 kap 28 § MB.
- inte anger förutsättningar för kommande verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd enligt MKB-förordningens bilaga 1 & 3.
- inte bedöms negativt påverka möjligheterna att uppfylla nationella och regionala miljömål.
- inte bedöms ge upphov till en stor miljöpåverkan på naturvärden, biologisk mångfald, landskap, fornlämningar, vatten etc. Vissa värdefulla natur- och rekreationsvärden kan påverkas negativt men genom anpassning av föreslagna utbyggnader till dessa, bedöms denna påverkan inte bli betydande.
- inte ge upphov till risker för människors hälsa eller för miljön.
- inte bidrar till att några miljö kvalitetsnormer överskrids.
- inte påverkar några områden eller natur som har erkänd nationell eller internationell skyddsstatus, t ex riksintressen eller naturreservat. Delar

av aktuellt område ligger inom strandskyddat område, men föreslagna utbyggnader etc bedöms inte nämnvärt påverka de värden som strandskyddet är ämnat att skydda eller minska tillgängligheten till Sörån. I centrala Olsfors planeras gångstråk längs och utblickar mot Sörån vilket ökar tillgängligheten till ån och är positivt för friluftslivet. Dispensansökan gällande strandskyddet kommer dock att krävas.

Kommunen har därmed bedömt att en miljöbedömning med en miljökonsekvensbeskrivning inte behövs för aktuell utvecklingsplan. Däremot har kommunen för avsikt att i den fortsatta planprocessen utreda den miljöpåverkan som bedöms uppstå till följd av utvecklingsplanen.

Betesmark omgiven av äldre ek vid Ekbacksvägen.

5 KONSEKVENSER

Avstämning mot ÖP

I översiktsplanen för Bollebygds kommun, ÖP 2002, anges att en fördjupad översiktsplan bör göras för Olsfors och Hultafor. Genom beslut i Kommunstyrelsen 2007-02-15 ändrades uppdraget till att gälla en så kallad Utvecklingsplan. Denna kommer formellt att hanteras som ett detaljplaneprogram men med en väl tilltagen samrådsprocess.

I ÖP 2002 anges att befolkningsökningen i kommunen kommer att vara proportionellt större i Bollebygd men att även övriga tätorter i kommunen skall växa. Det anges att de små orternas livskraft särskilt skall beaktas och att Olsfors-Hultafor möjligheter som boendeorter skall tas tillvara. Möjligheter att bygga ungdoms- och äldreboende skall undersökas liksom att erbjuda tomtmark med extra högt bebyggelsevärde i form av utsikt, storlek och terrängutformning.

Översiktsplanen poängterar att Sörån har stor betydelse för Olsfors tätort och att ån skall bibehållas och utvecklas som grönstråk och lyftas fram som en tillgång för orten. Översiktsplanen anger att flera betydande verksamheter finns i Olsfors och att orten bör lyftas fram som en attraktiv verksamhetsort. Denna utvecklingsplan föreslår att det sker en succesiv omvandling mot bostäder mellan väg 1757 och Sörån och föreslår att ytkrävande industriverksamhet flyttas ut mot Råssa/Bollebygd. Detta är viktigt för att orten ska bli mer attraktiv som boendeort.

Miljömässiga konsekvenser

Natur och rekreation

Olsfors

I Olsfors innebär utvecklingsplanen främst att barrdominerad skog utan några högre naturvärden exploateras för bostadsutbyggnad (2, 3, 4). I nordost exploateras även delar av ett gammalt kulturlandskap med igenväxande betesmark och lövdominerad skog som hyser en mindre lövängsrest med höga naturvärden(1). Mindre områden med gammal odlingsmark och blandskog kan även komma att utnyttjas för bostadsutbyggnad i sydost(5). Föreslagna utbyggnader innebär fysiska ingrepp genom bl a sprängning, utfyllnader, schaktningsarbeten och avverkning av skogsmark.

Konsekvenserna av utbyggnaden vid Örevägen(1) är beroende av hur väl den anpassas till områdets naturvärden. Konsekvenserna bedöms som måttliga, förutsatt att ingrepp i värdefulla naturmiljöer minimeras, t ex bör lövängsresten vid den gamla ödegården och äldre lövträdkring betesmarken bevaras. Anslutande ädellövskog skall bevaras som rekreativområde, vilket är positivt. Genom att gallra bort inträngande gran kan natur- och rekreativvärdena ökas. För utbyggnadsområde (5) bedöms konsekvenserna som små – måttliga då områdena inte hyser några högre natur- och rekreativvärden. Detta förutsätter att de hamlade lövträden längs vägen i Lövaslätt(5) bevaras.

Omvandlingen av industriområdet i centrala Olsfors(6) bedöms inte påverka några naturmiljöer negativt samtidigt som tillgängligheten ned till Sörån ökar. Längs åns södra strand planeras gångstråk och gallringsåtgärder för att öka allmänhetens tillgänglighet. Detta är positivt för friluftslivet samtidigt som det kan medföra vissa ingrepp i den lövdominerade skog som växer här. Ingreppen kan begränsas betydligt om befintlig kraftledningsgata utnyttjas.

Hultafors

I Hultafors innebär utvecklingsplanen att öppen gräsmark(7), grandominerad blandskog(12) och gles granskog(10) utan några högre naturvärden exploateras för bostadsutbyggnad. Vid Vikhultsvägen exploateras även en lövdominerad blandskog med vissa naturvärden(8). Vidare tas delar av en värdefull hagmark och ekskog i det småskaliga odlingslandskapet kring gården Hultet i anspråk för bostäder(9, 11) och en ny väg.

Föreslagna bostäder på den öppna gräsmarken i centrala Hultafors(7) bedöms inte påverka några högre natur- eller rekreationsvärden. Vid Vikhultsvägen innebär utbyggnaden ingrepp i en sluttning med främst ung lövskog med inslag av äldre ek och lönn. Den östra delen av sluttningen hyser vissa naturvärden trots att tidigare granskog nyligen avverkats och endast en ung gles lövskog har sparats. I de lägre, fuktiga delarna av sluttningen är delvis söderkörd av skogsmaskiner, men hyser i bitvis en rik mossflora. Konsekvenserna för naturmiljön bedöms som måttliga förutsatt att äldre lövträd och en del av de fuktiga områdena sparas som naturmark.

Planerade bostäder vid Ekbacksvägen(9) kan innebära ett stort ingrepp i en betesmark och delar av omgivande ektominerad lövskog. Konsekvenserna bedöms som måttliga om utbyggnaden begränsas till betesmarken. Det är då viktigt att omgivande äldre ekar och sluttningar med lövskog bevaras.

Utbyggnaden vid vattenverket(10) bedöms inte ge upphov till några större ingrepp i naturmiljön då området utgörs av gles granskog som tydligt påverkats av avverkning. Däremot medför tillfartsvägen ingrepp i det värdefulla odlingslandskapet kring gården Hultet. En betesmark tas i anspråk för en ny vägsträckning och sannolikt krävs även en breddning av befintlig grusväg, vilket påverkar odlingslandskapet negativt. Anpassas den nya vägen väl till landskapet kan konsekvenserna mins-

kas. Från naturvårdssynpunkt bör en tillfart via Hultgränd övervägas för att bevara miljön kring Hultet orörd.

Föreslagna områden för bostäder vid Fjällaberg(12) innebär mycket stora ingrepp i orörd, mycket kuperad skogsmark eftersom en ny tillfartsväg krävs. Konsekvenserna för naturmiljön bedöms bli stora även om området främst utgörs av grandominerad blandskog utan några högre naturvärden. Områdets rekreationsvärden kan påverkas negativt då den ostörda naturen som omger Knalleleden delvis försvinner, men samtidigt kan en utbyggnad innebära att utblickarna ut mot Viaredssjön förbättras, vilket är positivt ur rekreationssynpunkt.

Utbyggnaden nordost om Hultafors hälsocenter(12) bedöms i sig ge måttliga konsekvenser för naturmiljön. När en ny tillfartsväg fordras innebär detta som för Fjällaberg(12) stora negativa konsekvenser för naturmiljön.

Gång- och cykelvägar

Utbyggnaden av gång- och cykelvägar innebär vissa ingrepp i naturmiljön, t ex vid avverkning av träd och omgrävning av diken etc. Större delen av föreslagna sträckningar berör främst redan påverkade områden, varför konsekvenserna för naturmiljön bedöms som liten. Utbyggnaden av gång- och cykelvägar är däremot mycket positivt från rekreationssynpunkt eftersom möjligheterna till cykling och promenader i en säkrare trafikmiljö ökar väsentligt.

Kultur

Olsfors

Bostadsutbyggnaden vid Övrevägen(1) kan ses som ett ytterligare ett ingrepp i en del av det småskaliga men igenväxande kulturlandskapet som finns i anslutning till gården Örlid. Detta är redan påverkat genom tidigare ängs- och åkermark har utnyttjats för bostadsutbyggnad. I sydväst finns en gammal åkerlycka med ett flertal odlingsrösen (fornlämning 118) som är bevuxen med hagmarksskog med äldre ädellövträd. Området skall bevaras som ett rekreationsområde, men vid eventuella åtgärder för att öka tillgängligheten måste hänsyn tas till kulturvärdena.

I de sydöstra delarna av Lövaslätt(5) finns också ett mindre igenväxande kulturlandskap som kan påverkas negativt vid en utbyggnad.

Hultafors

Flera utbyggnadsområden föreslås inom den utpekades värdefulla bebyggelsemiljön i Hultafors. Dessa bedöms inte negativt påverka områdets kulturvärden förutsatt att den nya bebyggelsen anpassas till befintlig bebyggelsemiljö och lokala byggnadstraditioner.

Den nya vägsträckningen och bostadsutbyggnaden vid Ekbacksvägen(9) kan ses som ett stort ingrepp i det småskaliga kulturlandskapet. Landskapet är dock redan påverkat genom tidigare ängs- och åkermark har utnyttjats för bostadsutbyggnad. Den föreslagna bostadsutbyggnaden vid Hultet(11) kan ses som ett stort ingrepp i det småskaliga kulturlandskapet. Ingreppet kan minskas under förutsättning att ny bebyggelse och vägar kan anpassas till områdets karaktär, befintlig bebyggelsemiljö och lokala byggnadstraditioner.

Naturresurser

Utvecklingsplanen innebär att mindre områden med jordbruksmark exploateras. Enligt 3 kap 4 § MB får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och om detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Berörd jordbruksmark vid Örlid är dock igenväxande och utgör en så liten brukningsenhet att den sannolikt inte kan bedömas såsom brukningsvärd. Däremot kan berörd jordbruksmark vid Hultet eventuellt anses som brukningsvärd.

I anslutning till berörd jordbruksmark finns även vissa småbiotoper i form av stenmurar och odlingsrösen som omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kap 11 § miljöbalken. Eventuellt kan jordbruksmarken vid Örlid vara för igenvuxen för att denna paragraf skall anses gälla.

Utvecklingsplanen föreslår bl a omvandling av industrimark, gallringsåtgärder och anläggning av gångstråk vid Sörån, vilket påverkar strandskyddat område enligt 7 kap 13-14 §§ MB i anslutning till Sörån. Även föreslagna bostäder i de norra delarna av Lövaslätt och i de centrala delarna av Hultafors kan komma att ske inom strandskyddat område. Dispens från strandskyddet krävs för dessa åtgärder.

Åkerlyckan med odlingsrösen (fornlämning 118).

Delar av odlingslandskapet som omger Hultet 2:16.

De värdefulla lövskogsmiljöerna vid Örlid och Hultet kan anses omfattas av 3 kap 6 § MB. Eventuellt omfattas även delar av sluttningen vid Vikhultsvägen. Enligt denna paragraf skall områden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras natur- och/eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. En bostadsutbyggnad kan eventuellt innebära konflikt med dessa bestämmelser om lövskogen påverkas negativt.

Mark- och vattenfrågor

Utvecklingsplanen föreslår vissa ändringar av markanvändning för områden som idag utnyttjas som industrimark. Delar av industrimarken har utnyttjats för verksamheter som kan ha gett upphov till markföroreningar. Därför krävs markundersökningar avseende föroreningar för att kunna avgöra om industrimarken är lämplig för annan markanvändning och/eller om olika saneringsåtgärder krävs. Om utvecklingsplanen innebär att sanering genomförs av markföroreningar som idag förorenar Sörån och grundvattnet i området är detta mycket positivt.

Planerade utbyggnader innebär en ökad belastning på befintligt avloppsledningsnät och reningsverk. Restaureringar av dagens undermåliga ledningsnät krävs och inläckaget av ovidkommande vatten som orsakar bräddningar av orenat avloppsvatten från avloppsreningsverket till Sörån måste begränsas innan nya bostadsområden kan kopplas in. Ytterligare utredningar krävs för att bedöma utvecklingsplanens påverkan på avloppsledningsnätet och Söråns vattenkvalitet samt vilka restaureringar och ombyggnader som krävs av reningsverk och ledningsnät för att få en acceptabel hantering av avloppsvatten i området. Åtgärder som minskar risken för bräddningar till Sörån är mycket positivt från naturvårdssynpunkt med tanke på åns fiskeribiologiska värden.

Föreslagen utvecklingsplan innebär en ökad vattenförbrukning i området. Dricksvattenförsörjningen till Olsfors – Hultafors sker i dagsläget via en sjöledning i Viaredssjön från Borås. Vattenkvaliteten är låg, vilket kan bero på dåligt rengjorda ledningar och reservoarer, förhållandena i vattentäkten och lång uppehållstid i ledningar. Orsaken till den bristande vattenkvaliteten behöver utredas och ledningsnätet behöver rengöras. En ny vattentäkt planeras på industrifastigheten Örlid 1:169, men innan denna kan tas i bruk krävs utredningar av vattenkvaliteten samt av förekomsten av föroreningar i grundvattnet till följd av markföroreningar från omgivande verksamheter eller från läckande avloppsledning. Inför planerade utbyggnader måste en dricksvattenförsörjning av god kvalitet vara tillgodosedd.

Utvecklingsplanen innebär en ökning av hårdgjorda ytor, vilket medför att markens förmåga att infiltrera vattnet försvinner i viss utsträckning och därmed ökar mängden dagvatten. Det medför att en del av den naturliga fördröjning som sker i planerade utbyggnadsområden upphör. Den förändrade markanvändningen innebär att belastningen på Sörån och i viss mån Viaredssjön kommer att ändra karaktär. Förutom näringsämnen innehåller dagvatten olika typer av miljöskadliga ämnen, bl a tungmetaller. Här kommer utvecklingsplanen att leda till en ökad belastning eftersom halterna av metaller och andra miljöskadliga ämnen i dagvatten normalt är högre än i avrinnande vatten från skogs- och jordbruksmark. Hur stora utsläppen blir beror på hur bebyggelse etc placeras, hur stor yta som kommer att hårdgöras och hur dagvattnet från utbyggnadsområdena tas omhand innan det når recipienterna.

Möjligheterna till lokalt omhändertagande av dagvattnet för föreslagna utbyggnader bör studeras, eftersom detta kan reducera belastningen på områdets bäckar och recipienterna Sörån och Viaredssjön avsevärt. En minimering av dagvattenpåverkan från området är viktig då Sörån hyser fiskeribiologiska värden.

Trafik

Utvecklingsplanen ger upphov till en ökad trafik i området samtidigt som trafiksäkerheten höjs genom anläggandet av nya gång- och cykelvägar längs väg 1757 och Gesebolsvägen. Trafiksäkerheten på såväl väg 1757 som många lokalvägar är dålig. Vägstandarden på många lokalvägar är mycket låg på grund av liten vägbredd, branta lutningar, dåliga anslutningar till väg 1757, etc. I samband med fortsatt planering bör trafikmatningen till de olika utbyggnadsområdena studeras för att kunna uppnå lösningar med en acceptabel trafiksäkerhet.

Hälsa och säkerhet

Vissa av föreslagna utbyggnader medför att ny bebyggelse kommer ligga i anslutning till stall och betesmarker för hästar, vilket kan ge upphov till störningar i form lukt och flugor. Detta anses som olämpligt om man strikt utgår från Boverkets riktlinjer och Socialstyrelsen rekommendationer. Samtidigt skall de lokala förutsättningarna tas med vid bedömningen av lämpligt skyddsavstånd i aktuellt fall. Finns avskärmande vegetation mot den nya bebyggelsen, ligger området i ”rätt riktning” i förhållande till stallet gällande förhärskande vindriktning etc.

Landskapsbild

I Olsfors kommer delar av den föreslagna bebyggelsen att påverka landskapsbilden i och med att bebyggelsen lokaliseras på de bergssluttningar som omger orten. För att landskapsbilden inte ska påverkas negativt är det viktigt att den nya bebyggelsen anpassas till terrängen och att vegetationspartier sparas i anslutning till de nya områdena. Föreslagna bostadsområden vid Örevägen(1) kommer inte att påverka landskapsbilden negativt eftersom de ligger i anslutning till befintlig bebyggelse och inte är visuellt exponerade på håll.

Föreslagen bebyggelse i anslutning till de centrala delarna av Hultafors, söder om landsvägen (7,8,9) bedöms endast påverka landskapsbilden i

mindre omfattning. Dessa områden ligger i nära anslutning till befintlig bebyggelse. Området vid vattenverket(10) däremot ligger mycket exponerat uppe på en höjd och kommer att innebära en stor påverkan på landskapsbilden. I detta område är det viktigt att markbearbetning och utformning av hus sker i anpassning till landskapet.

Föreslagen bebyggelse(12) på höjderna vid Fjällaberg medför mycket stor påverkan på landskapsbilden då de ligger väl synliga på bergskanten. Dessa kommer att bli karaktärsskapande för trakten eftersom de är synliga på långt håll. Det är därmed viktigt att med en medveten gestaltning och terränganpassning av området.

Sociala konsekvenser

Närhet till skola, förskola och kollektivtrafik är stor från större delen av de föreslagna bostadsområdena. Utvecklingsplanen innebär en ökning med sammanlagt 200-250 bostäder i Olsfors och Hultafors. Det ökade antalet bostäder i orterna innebär att underlaget för service blir större. De föreslagna gång- och cykelvägarna i planen innebär att det från barnperspektiv kommer att vara säkrare trafikmiljö. Orterna är redan idag typiska pendlingsorter och förslaget innebär att detta kommer att förstärkas.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunala investeringar som kommer att krävas utgörs främst av en eventuell utbyggnad av förskola/skola samt kostnader för gång- och cykelvägar. Ombyggnad av Boråsvägen genom de båda orterna kommer att medföra ökade kostnader för kommunen. Utbyggnad av gator och vägar samt gång- och cykelvägar i anslutning till utbyggnadsområden bedöms kunna täckas vid exploateringen, vilket kan regleras i exploateringsavtal.

Fortsatt arbete – åtgärder

Utredningar

Olika typer av utredningar behövs för att kunna gå vidare med vissa av de områden som utpekats för bostadsetablering.

- Gestaltungsprogram för omvandling av vägmiljön i Olsfors och Hultafors
- Utredning av VA-situationen
- Markundersökning gällande förorenad mark i industriområdet i Olsfors
- Utredning för en eventuellt ny vägsträckning till Fjällaberg (sker i samband med detaljplanearbetet)

Nya detaljplaner

För föreslagna bostadsområden krävs att nya detaljplaner tas fram bl. a. för skapande av kommunala ”självybyggartomter”.

Ändring av gällande detaljplaner

- Detaljplaner för industriområdet i Olsfors ändras från industriverksamhet till bostäder och serviceverksamhet

Tidsprioritering av fysiska åtgärder

Utvecklingsmöjligheter på kort sikt

Åtgärd	Ansvar
– Upprustning av vägmiljöer i Olsfors och Hultafors, gång- och cykelvägar mm	Kommunen - Vägverket
– Omvandling av industriområdet i Olsfors påbörjas	Kommunen - Privata exploatörer - Fastighetsägare

Utvecklingsmöjligheter på längre sikt

Åtgärd	Ansvar
– Kommunala tomter i Olsfors	Kommunen
– Nya bostadsområden i Olsfors och i södra Hultafors (flerbostadshus, villatomter)	Privata exploatörer
– Fortsatt omvandling av industriområdet i Olsfors till bostäder	Kommunen - Privata exploatörer - Fastighetsägare
– Ombyggnad av Gesebolsvägen inkl. vägport	Kommunen - Vägverket - Banverket
– Nya bostäder på höjden vid hälsocentret (om vägfrågan kan lösas)	Privat exploatör
– Gång- och cykelväg till Bollebygd och Sandared	Kommunen - Borås stad - Vägverket
– Ny avfart från motorvägen	Kommunen - Borås stad - Vägverket

9. Strategi för markförsörjning samt tillfällig delegeringsrätt till kommunstyrelsens arbetsutskott att köpa mark KS2022/146

Kommunstyrelseförvaltningen

Suzanna Bengtsson | Kommunsekreterare
0734-64 70 10 | suzanna.bengtsson@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Strategi för markförsörjning samt tillfällig delegeringsrätt till kommunstyrelsens arbetsutskott att köpa mark

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen om behov av strategi för markförsörjning.

Kommunstyrelsen ger kommunstyrelsens arbetsutskott tillfällig delegeringsrätt att fatta nödvändiga beslut för att kunna köpa mark. Delegeringsrätten gäller under återstoden av 2022 i ca 6 månader från det att beslutet vinner laga kraft, och får inte överskrida beslutad budget för 2022.

Ärendet

I samband med arbetet med kommunens bostadsförsörjningsprogram har verktyg för att styra kommunens bostadsförsörjning identifierats. De strategier som pekas ut som viktiga är: en aktuell översiktsplan, förtätningsutveckling, utvecklingsprojekt, planprioritering och markförsörjning. Ett av kommunens redskap för en god planeringsberedskap är strategisk markförsörjning. Det kan bland annat vara ett verktyg för att ge kommunen rådighet över områden med särskilda värden. På kommunägd mark kan kommunen lättare bevara, utveckla och skapa förutsättningar för önskade värden ur ett långsiktigt perspektiv. Tillgång till kommunal mark underlättar även kommunens möjligheter att möta framtida behov.

Strategisk markförsörjning är inte enbart ett verktyg för bostadsförsörjningen utan kan även verka för att skapa förutsättningar för andra nödvändiga funktioner. Förvaltningen har påbörjat arbete med en strategi och också arbetssätt för hur arbetet med strategisk markförsörjning ska bedrivas. I arbetet har arbetsgruppen uppmärksammat att det saknas delegeringsrätt för att kunna vara med och buda på fastigheter till salu. Förvaltningen föreslår därför att kommunstyrelsens arbetsutskott får en tillfällig delegeringsrätt på att köpa mark. Delegeringsrätten föreslås gälla i 6 månader från det att kommunstyrelsens beslut vinner laga kraft. Därefter är det förvaltningens ambition att en ny strategi för markförsörjning ska vara framtagen och beslutad av kommunstyrelsen med tillhörande förslag om förändringar av reglementena och delegeringsordning. Syftet är att möjliggöra att kommunen kan agera för att köpa mark utan att tiden för att buda i en markförsäljning ska ha hunnit löpa ut.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunstyrelsen har idag 25 mkr i sin budget för att köpa in mark. Inga markinköp har tidigare gjorts 2022 och syftet är att ge förutsättningar för markköp under 2022.

Bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att inköp av mark är en viktig strategisk fråga för att förverkliga kommunens intentioner i översiktsplanen samt bostadsförsörjningsprogrammet.

Skickas till

Planenheten

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Suzanna Bengtsson

Kommunsekreterare

10. Planprioritering för Bollebygds kommun, våren 2022 KS2022/61

§111

KS2022/61

Planprioritering för Bollebygds kommun, våren 2022

Beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att prioritera detaljplanerna enligt föreslagen ordning:

1. DP Getabrohult 1:2, Getabrohult (SBN2015/97)
2. DP Olsfors, Örlid 1:2 m.fl. Lövaslätt (SBN2021/61)
3. Fördjupad översiktsplan Grönområden
4. Översiktsplan revidering Västra Forsa
5. DP Bollebygd, Flässjum 2:49, Hemgården (SBN2021/251)
6. DP Bollebygd, Flässjum 2:59 (SBN2022/11)
7. DP Rinna-Getabrohult (SBN2015/469)
8. DP Bollebygd, Flässjum 13:1 m.fl. vid Bollebygds skolan (SBN2021/139)
9. DP Bollebygd, del av Flässjum 12:77, vid Idrottsplatsområdet (SBN2021/110)
10. DP Bollebygd, del av Flässjum 12:77, Högalund (SBN2021/223)
11. DP Olsfors, Örlid 1:2 m.fl. Norr om Tallgränd (SBN2021/171)

Sammanställd prioriteringslista ersätter föregående (KS 2021-12-16, § 215).

Ärendet

Kommunstyrelsen ombeds yttra sig över prioritering av plan- och exploateringsenhetens ärenden och arbetsuppgifter som rör planverksamheten. Kommunstyrelsen fattade ett beslut om senaste planprioritering på sammanträdet i 16 december 2021, § 215. Avsikten är att uppdatera dokumentet och planprioriteringen två gånger per år.

Trafikverket har informerat kommunen om att arbetet med järnvägsplaner kommer att påbörjas snart för den nya järnvägen (tidigare Götalandsbanan). Trafikverket planerar att presentera slutligt förslag till rangordning av lokaliseringalternativen under början av 2022 och detta kommer sedan att skickas till regeringen som fattar det slutliga beslutet. Steget efter är att utreda exakt var järnvägen ska gå inom korridoren i järnvägsplaner. Järnvägsplanerna spänner över flera kommuner och Trafikverket kommer inte att börja i Bollebygd. Inför år 2023 och cirka tre år framåt behöver Bollebygds kommun ta höjd för kommande arbete med trafikplaner att arbetet med järnvägsplanen påverkar kommunens planering. Detta är dock inget som tas med i föreslagen planprioritering men kommunen behöver göra en analys av hur det påverkar kapaciteten för kommande år.

Översiktsplanen antogs i kommunfullmäktige 2022-03-24, § 30. Kommunfullmäktige beslutade även om att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att efter antagande av ny översiktsplan revidera översiktsplanehandlingen. Syftet med uppdraget är att arbeta in en andra fas i

översiktsplanen där Västra Forsa ingår i handlingarna. Vid samma tillfälle gav kommunfullmäktige samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) gällande grönområden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att prioritera detaljplanerna enligt föreslagen ordning under rubriken ”Prioriterade planer”, samt att sammanställd prioriteringslista ersätter föregående (KS 2021-12-16, § 215).

Prioriterade planer

1. DP Bollebygd, Flässjum 13:1 m.fl. vid Bollebygds skolan (SBN2021/139)
2. DP Olsfors, Örlid 1:2 m.fl. Lövaslätt (SBN2021/61)
3. Fördjupad översiktsplan Grönområden
4. DP Bollebygd, Flässjum 2:49, Hemgården (SBN2021/251)
5. DP Bollebygd, Flässjum 2:59 (SBN2022/11)
6. DP Rinna-Getabrohult (SBN2015/469)
7. DP Getabrohult 1:2, Getabrohult (SBN2015/97)
8. DP Bollebygd, del av Flässjum 12:77, vid Idrottsplatsområdet (SBN2021/110)
9. DP Bollebygd, del av Flässjum 12:77, Högalund (SBN2021/223)
10. DP Olsfors, Örlid 1:2 m.fl. Norr om Tallgränd (SBN2021/171)
11. Översiktsplan revidering Västra Forsa

Förvaltningens förslag bifalls av Michael Plogell (FR).

Ledamöternas förslag till beslut

Lars-Erik Olsson (S) föreslår, med instämmande av Sverre Fredriksson (M), att nr 1 och nr 7 byter plats.

Sverre Fredriksson (M) föreslår, med instämmande av Lars-Erik Olsson (S), att nr 11 blir nr 4, nr 4 blir nr 5 osv. Planprioriteringen blir med förslagen från (S) och (M) enligt följande:

1. DP Getabrohult 1:2, Getabrohult (SBN2015/97)
2. DP Olsfors, Örlid 1:2 m.fl. Lövaslätt (SBN2021/61)
3. Fördjupad översiktsplan Grönområden
4. Översiktsplan revidering Västra Forsa
5. DP Bollebygd, Flässjum 2:49, Hemgården (SBN2021/251)
6. DP Bollebygd, Flässjum 2:59 (SBN2022/11)
7. DP Rinna-Getabrohult (SBN2015/469)
8. DP Bollebygd, Flässjum 13:1 m.fl. vid Bollebygds skolan (SBN2021/139)
9. DP Bollebygd, del av Flässjum 12:77, vid Idrottsplatsområdet (SBN2021/110)
10. DP Bollebygd, del av Flässjum 12:77, Högalund (SBN2021/223)
11. DP Olsfors, Örlid 1:2 m.fl. Norr om Tallgränd (SBN2021/171)

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet antar förslag från (S) och (M).

Beslutsunderlag

- Planprioritering för Bollebygds kommun, våren 2022, tjskr
- Bilaga till tjänsteskrivelse, kort beskrivning av planerna med karta

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Kommunstyrelseförvaltningen

Diddi Carlson | Samhällsplanerare
0734-64 71 18 | diddi.carlson@bollebygd.se

Planprioritering för Bollebygds kommun, våren 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att prioritera detaljplanerna enligt föreslagen ordning under rubriken ”Prioriterade planer”, samt att sammanställd prioriteringslista ersätter föregående (KS 2021-12-16, § 215).

Ärendet

Kommunstyrelsen ombeds yttra sig över prioritering av plan- och exploateringsenhetens ärenden och arbetsuppgifter som rör planverksamheten. Kommunstyrelsen fattade ett beslut om senaste planprioritering på sammanträdet i 16 december 2021, § 215. Avsikten är att uppdatera dokumentet och planprioriteringen två gånger per år.

Trafikverket har informerat kommunen om att arbetet med järnvägsplaner kommer att påbörjas snart för den nya järnvägen (tidigare Götalandsbanan). Trafikverket planerar att presentera slutligt förslag till rangordning av lokaliseringsalternativen under början av 2022 och detta kommer sedan att skickas till regeringen som fattar det slutliga beslutet. Steget efter är att utreda exakt var järnvägen ska gå inom korridoren i järnvägsplaner. Järnvägsplanerna spänner över flera kommuner och Trafikverket kommer inte att börja i Bollebygd. Inför år 2023 och cirka tre år framåt behöver Bollebygds kommun ta höjd för kommande arbete med trafikplaner att arbetet med järnvägsplanen påverkar kommunens planering. Detta är dock inget som tas med i föreslagen planprioritering men kommunen behöver göra en analys av hur det påverkar kapaciteten för kommande år.

Översiktsplanen antogs i kommunfullmäktige 24 mars 2022, § 30. Kommunfullmäktige beslutade även om att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att efter antagande av ny översiktsplan revidera översiktsplanehandlingen. Syftet med uppdraget är att arbeta in en andra fas i översiktsplanen där Västra Forsa ingår i handlingarna. Vid samma tillfälle gav kommunfullmäktige samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) gällande grönområden.

Ekonomiska förutsättningar

En del av planerna bedöms medföra större investeringskostnader för kommunen, vilket inte är ovanligt.

Barnkonsekvensanalys

Barn kan få indirekt påverkan på sikt av vilka detaljplaner som prioriteras. Genom att prioritera detaljplan för utbyggnad av grundskola och förskola bidrar det på sikt till bättre skolbyggnader och

läromiljöer. Detaljplaner för utbyggnad av bostadsområden kan påverka barn om det sker exploatering av deras grönområden som de använder för lek.

Prioriterade planer

1. DP Bollebygd, Flässjum 13:1 m.fl. vid Bollebygds skolan (SBN2021/139)
2. DP Olsfors, Örlid 1:2 m.fl. Lövaslätt (SBN2021/61)
3. Fördjupad översiktsplan Grönområden
4. DP Bollebygd, Flässjum 2:49, Hemgården (SBN2021/251)
5. DP Bollebygd, Flässjum 2:59 (SBN2022/11)*
6. DP Rinna-Getabrohult (SBN2015/469)
7. DP Getabrohult 1:2, Getabrohult (SBN2015/97)
8. DP Bollebygd, del av Flässjum 12:77, vid Idrottsplatsområdet (SBN2021/110)
9. DP Bollebygd, del av Flässjum 12:77, Högalund (SBN2021/223)
10. DP Olsfors, Örlid 1:2 m.fl. Norr om Tallgränd (SBN2021/171)
11. Översiktsplan revidering Västra Forsa

*Beslut om planuppdrag sker på sittande nämndsammanträde.

Planer som föreslås göras exploatörsdrivna framöver

(föresatt att SBN godkänner exploatörernas ansökan)

1. DP Prästgård 1:1, Prästgårdsgärdet
2. DP Fjällastorp 3:6 m.fl., Fjällastorp (SBN2022/108)
3. DP Bollebygd, Låddekärrsbu 1:1 m.fl. Nordost om Grönkullenmotet (KS2021/281)

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Planprioritering för Bollebygds kommun, hösten 2021 (KS2022/61-1)

Bilaga 1 Kort beskrivning av planerna med karta (KS2022/61-2)

Skickas till

Samhällsbyggnadsnämnden (för information)

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

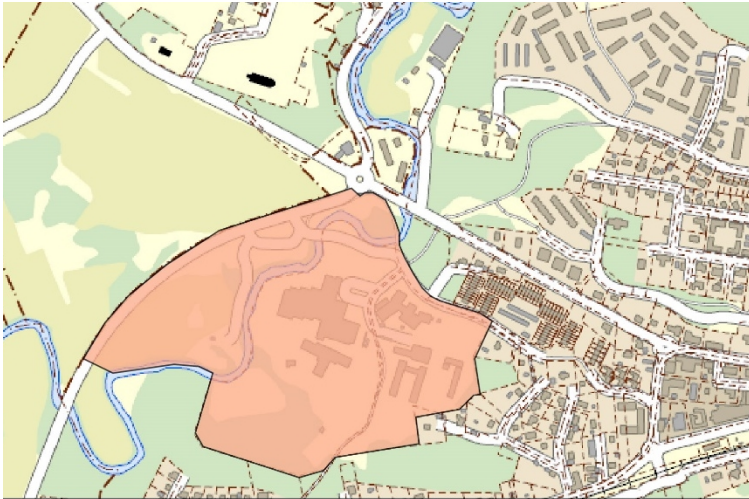
Diddi Carlson

Samhällsplanerare

Bilaga 1 – Kort beskrivning av planerna med karta

Bilaga till tjänsteskrivelse ”Planprioritering för Bollebygds kommun, våren 2022.

1. **DP Bollebygd, Flässjum 13:1 m.fl. vid Bollebygds skolan (SBN2021/139)**
Utbyggnad av Bollebygds skolan. Hög komplexitet.

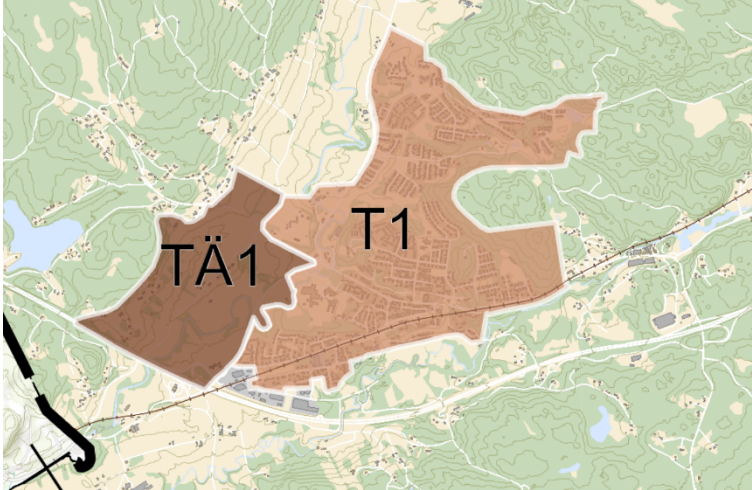

2. **DP Olsfors, Örlid 1:2 m.fl. Lövaslätt (SBN2021/61)**
Ny förskola i 6 avdelningar. Mellan komplexitet planerat samråd till sommaren.

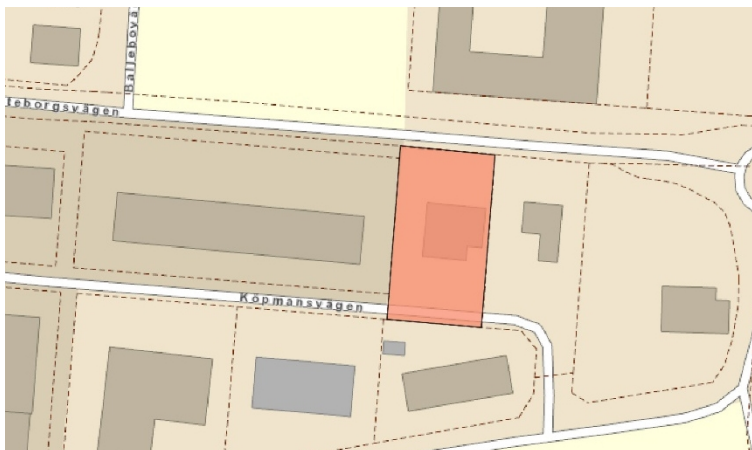
3. Fördjupad översiktsplan Bollebygds tätort/Grönområden

I budget för 2022–2024 gavs samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att påbörja fördjupad översiktsplan (FÖP) under 2022. Arbetet behövs för att kunna förtäta området markerat i ÖP2022-03-24 som T1. Fördjupningen syftar till att förenkla planprocesser på kommunens egen mark. Att kommunen har planering för bostäder på egen mark är ett av de viktigaste verktygen från bostadsförsörjningsprogrammet.

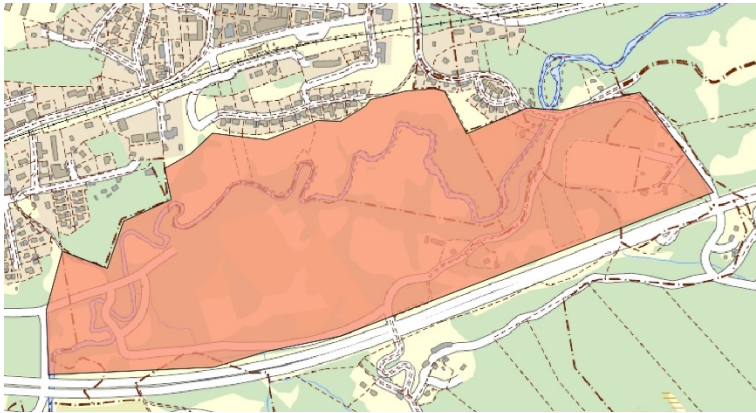
4. DP Bollebygd, Flässjum 2:49, Hemgården (SBN2021/251)

Uppdraget har omformulerats och innefattar nu en enklare planändring för fastighet Flässjum 2:49. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra påbyggnation för bostäder. Cirka 20 bostäder. Låg komplexitet. Planerat samråd till sommaren.

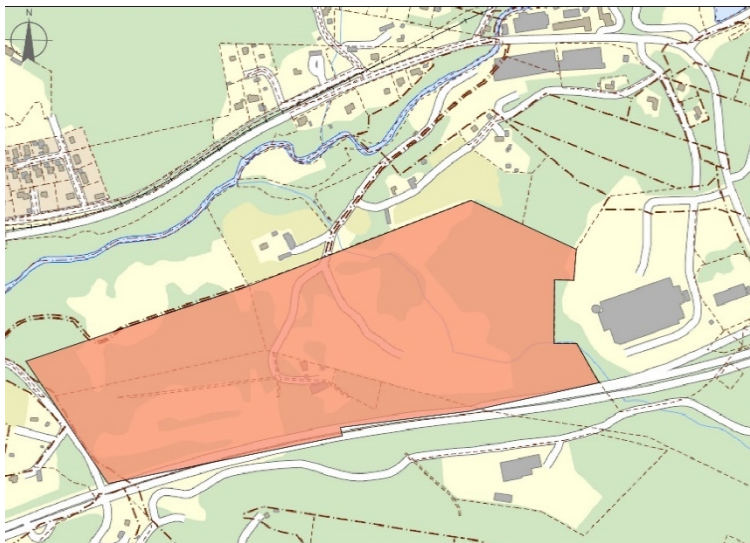
5. **DP Rinna-Getabrohult (SBN2015/469)**

Syftet med planändringen är att området ska kunna användas som friluftsområde inklusive idrottsplats för många olika intressen. Detaljplanen ska också omfatta en koppling mellan Rinnavägen och Guldsandbivägen. Mellan komplexitet.

6. **DP Getabrohult 1:2, Getabrohult (SBN2015/97)**

Syftet är att möjliggöra för utbyggnad av industrimark utmed riksväg 40. Hög komplexitet.

7. **DP Bollebygd, del av Flässjum 12:77, vid Idrottsplatsområdet (SBN2021/110)**
Utbyggnad av bostäder i form av småhus i centrala Bollebygd. Cirka 12 bostäder. Mellan komplexitet.

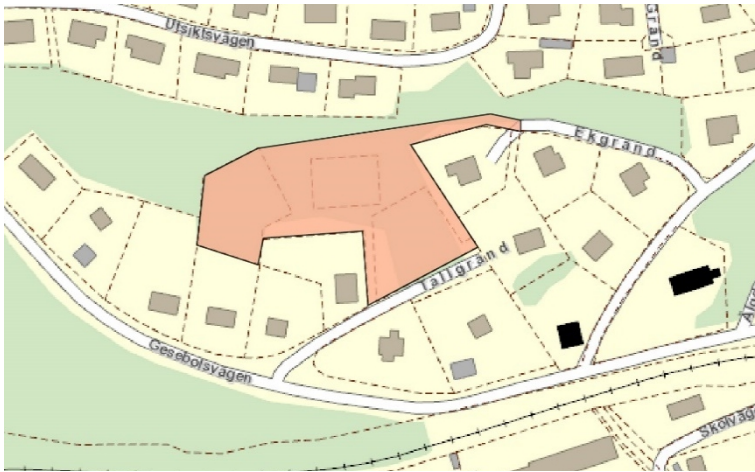

8. **DP Bollebygd, del av Flässjum 12:77, Högalund (SBN2021/223)**
Syftet är att möjliggöra för större utbyggnad av bostäder i centrala Bollebygd. Cirka 150-350 bostäder. Hög komplexitet.

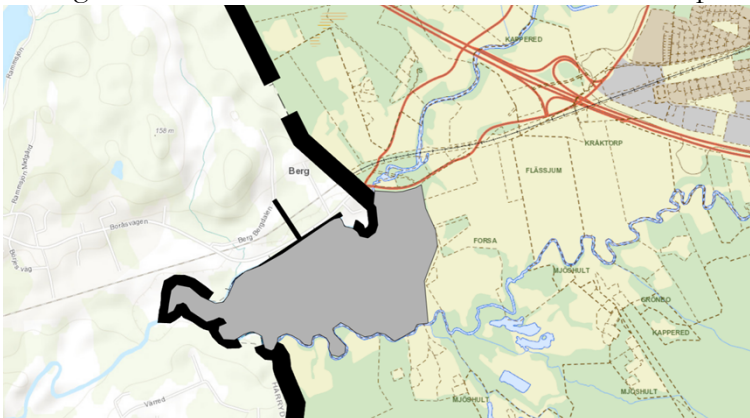
9. **DP Olsfors, Örlid 1:2 m.fl. Norr om Tallgränd (SBN2021/171)**

Syftet är att ändra detaljplanen för utöka byggrätter för bostäder och ändra huvudmannaskap. Cirka 6-15 bostäder. Låg komplexitet.

10. **Översiktsplan revidering**

Strategiskt arbete. Västra Forsa ska arbetas in i översiktsplanen. Hög komplexitet.

Planer som föreslås göras exploatörsdrivna framöver
(föresatt att SBN godkänner exploatörernas ansökan).

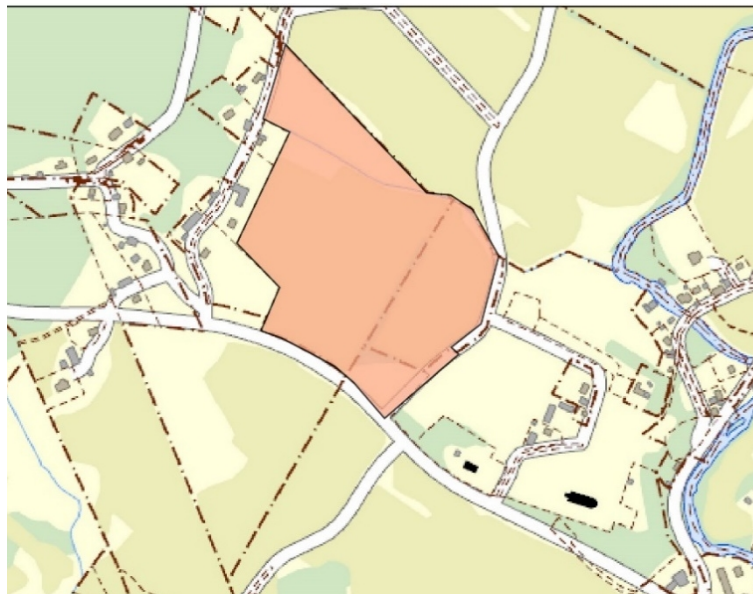
1. DP Bollebygds Prästgård 1:1, Prästgårdsgärdet

Syftet är att möjliggöra för ett större bostadsområde. Cirka 270 bostäder. Hög komplexitet.

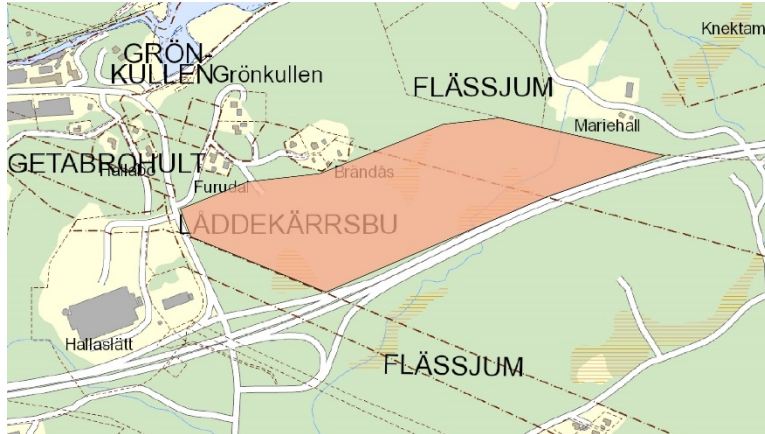
2. DP Fjällastorp 3:6 m.fl. Fjällastorp (SBN2022/108)

Syftet är att möjliggöra för ett större bostadsområde. Cirka 200 bostäder. Hög komplexitet.

2. DP Bollebygd, Låddekärribu 1:1 m.fl. Nordost om Grönkullenmotet
(KS2021/281)

Syftet är att möjliggöra för verksamhetsområde i anslutning till Grönkullenmotet. Hög komplexitet.

11. Planuppdrag för Bollebygd, Flässjum 2:59
KS2022/54

§110

KS2022/54

Planuppdrag för Bollebygd, Flässjum 2:59**Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen beslutar att lämna planuppdrag för Bollebygd Flässjum 2:59 samt att lägga till uppdraget på listan för planprioritering.

Ärendet

2021-12-21 inkom en ansökan om planbesked för fastighet Flässjum 2:59 i Bollebygds centrum. Planförslaget syftar till att bebygga fastigheten med en större byggrätt i fem våningar med tillhörande källargarage. Byggnaden föreslås användas till både handel/kontor samt bostäder.

2022-04-25 beslutade samhällsbyggnadsnämnden att ge positivt planbesked för fastigheten samt att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för vidare hantering av planuppdrag samt planprioritering (§74 SBN2022/11).

Förslag till beslut**Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunstyrelsen beslutar att lämna planuppdrag för Bollebygd Flässjum 2:59 samt att lägga till uppdraget på listan för planprioritering.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Beslut om planuppdrag för Bollebygd Flässjum 2:59, tjskr
- Ansökan Planbesked Flässjum 2:59
- §74 SBN Planbesked Bollebygd Flässjum 259(SBN202211-6)
- Översiktskarta centrum Flässjum 259(SBN202211-3)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Ansökan om planbesked

Sökanden: Två Kannor i Bollebygd AB, orgnr 559321-5931

Fastighet: Bollebygd Flässjum 2:59

Åtgärd: Upprätta ny detaljplan, se kartbilaga (tidigare plan 1443-P2)

Syfte med planen: Att bebygga fastigheten med ett större hus, se ritningar.

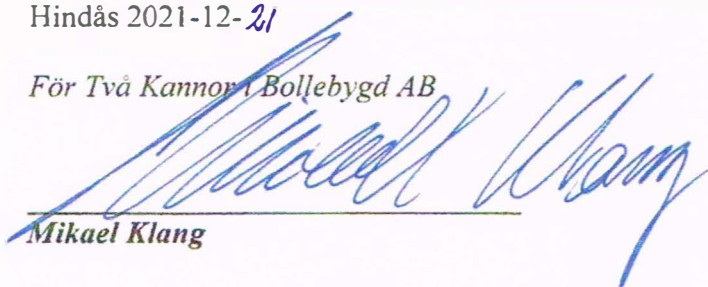
Övrigt: Byggnaden ska innehålla både handel/kontor och bostäder.

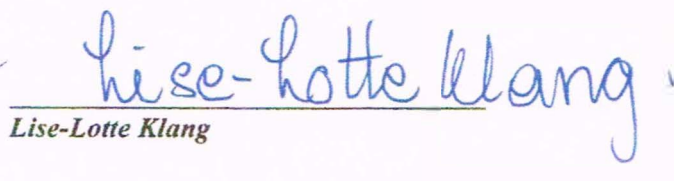
Plankostnad: Plankostnaden betalas av sökanden.

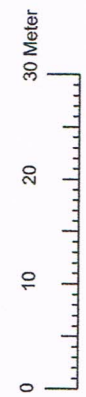
Ombud: Marcus Klang, Stockagärde 110, 438 98 Hindås.

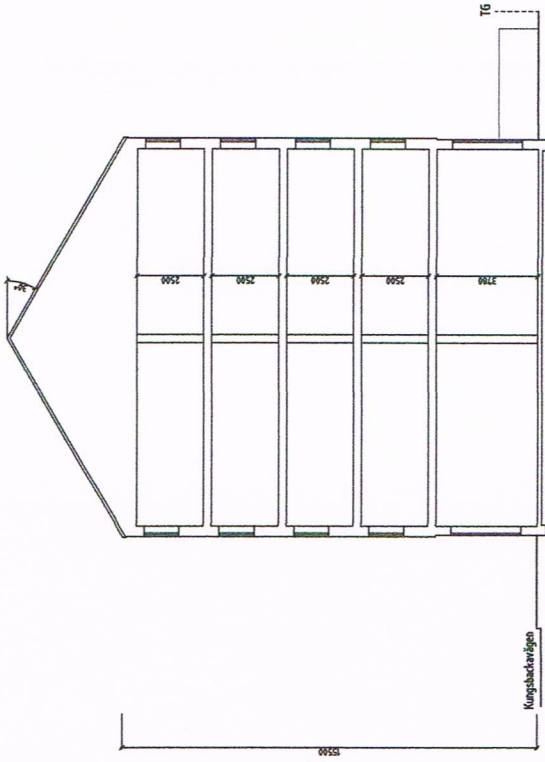
Hindås 2021-12-21

För Två Kannor i Bollebygd AB

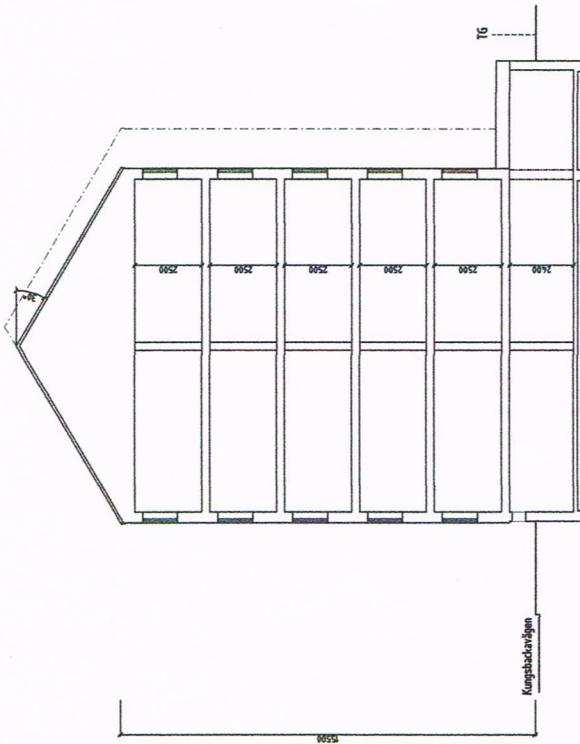

Mikael Klang

Lise-Lotte Klang

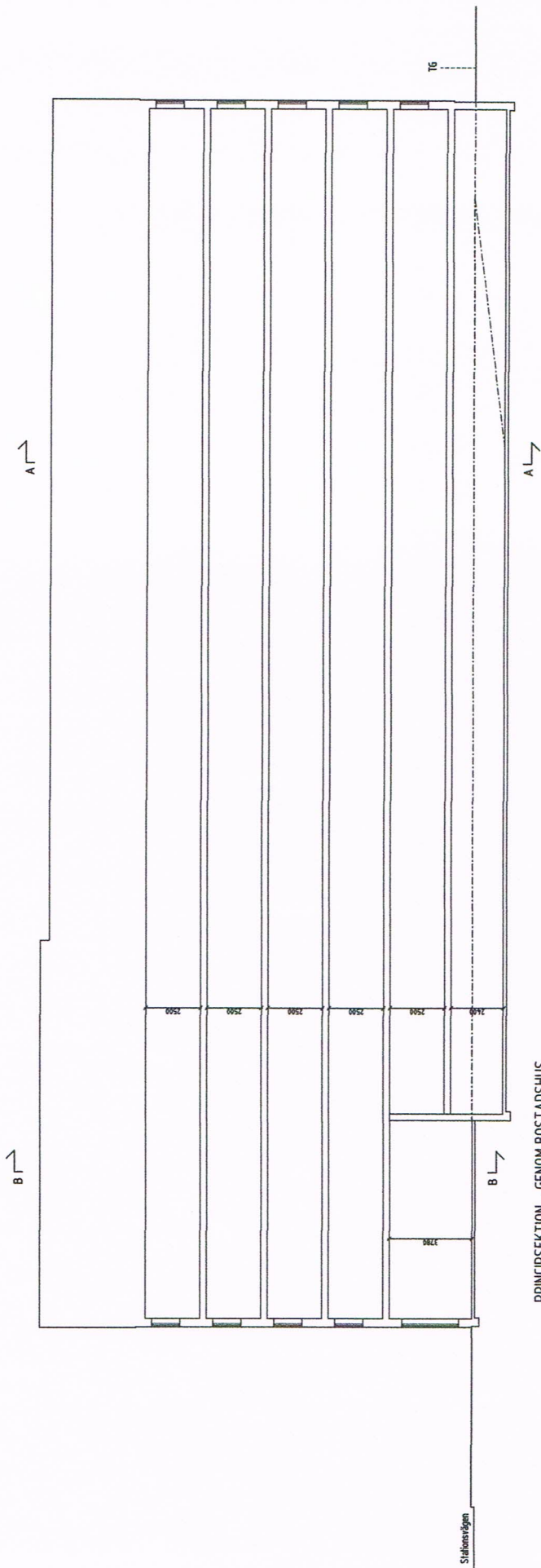

PRINCIPSEKTION B - B (genom verksamhetslokal)

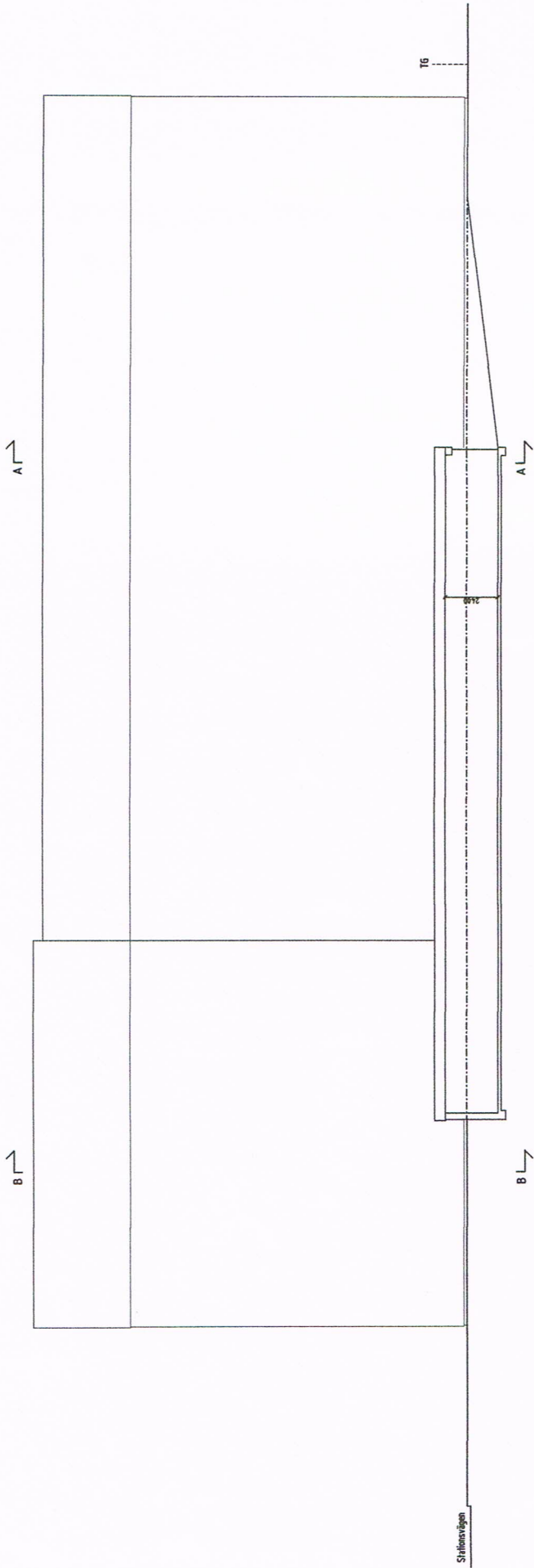
PRINCIPSEKTION A - A (genom köllgarage)

PRINCIPSEKTION - GENOM BOSTADSHUS

PRINCIPSEKTION - GENOM GARAGE & RAMP

§74

SBN2022/11

Planbesked Bollebygd Flässjum 2:59**Beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att lämna positivt planbesked för Bollebygd Flässjum 2:59. Samhällsbyggnadsnämnden lämnar över ärendet till kommunstyrelsen för fortsatt handläggning av planuppdrag samt planprioritering.

Jäv

Göran Eriksson (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Ärendet

2021-12-21 inkom en ansökan om planbesked för fastighet Flässjum 2:59 i Bollebygds centrum. Planförslaget syftar till att bebygga fastigheten med en större bygg rätt i fem våningar med tillhörande källargarage. Byggnaden föreslås användas till både handel/kontor samt bostäder.

Enligt samhällsbyggnadsnämndens reglemente ansvarar nämnden för handläggning och beslut om planbesked. Kommunstyrelsen ska ges möjlighet att yttra sig i varje planbeskedsärende innan samhällsbyggnadsnämnden fattar beslut. Kommunstyrelsen har godkänt att kommunstyrelsens arbetsutskott får yttra sig i detta ärende, då det inte hinner till kommunstyrelsen i tid innan samhällsbyggnadsnämndens beslut. Kommunstyrelsens arbetsutskott yttrade sig i ärendet 2022-03-31 och har inget att erinra §56 KS2022/54-2.

Ekonomiska förutsättningar

Planförslaget möjliggör för fler bostäder och verksamheter i centrum, vilket i sin tur skapar bättre underlag för centrumhandeln och dess service.

Vid eventuellt planuppdrag kommer merparten av detaljplanens kostnader att bekostas av exploitören.

Barnkonsekvensanalys

Syftet med en barnkonsekvensanalys är att säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet inom kommunens verksamhet. En barnkonsekvensanalys uppmärksammar således projekt utifrån ett barnperspektiv. Det innebär exempelvis att det ska finnas gott om utrymme för lek, mötesplatser, rekreation och platser i den offentliga miljön, vilket är en del av barns grundläggande behov.

Att möjliggöra för fler bostäder i centrum skapar förutsättningar för fler att komma in på bostadsmarknaden, däribland barnfamiljer och unga. Vidare bidrar en detaljplan till att utredningar och analyser görs på och omkring platsen, vilket i sig kan skapa förutsättningar för säkrare och grönnare miljöer, där utrymme för lek och rekreation möjliggörs. Vid förtätning är det

extra viktigt att se till den gröna infrastrukturen, såväl för barnens behov som för dagvattenhantering och den biologiska mångfalden.

Bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att ett planuppdrag för fastighet Flässjum 2:59 är önskvärt för kommunen, då det genererar fler bostäder och bättre underlag för centrumhandeln i Bollebygd. I ett eventuellt planarbete bör föreslagna volymer studeras vidare med tanke på omkringliggande bebyggelse. Övriga frågor som bedöms viktiga att studera är trafik, buller, geoteknik, gröna kopplingar samt fastighetsbildning och genomförandefrågor.

Förvaltningens bedömning är att planen genererar attraktiva bostäder med ett relativt lågt utredningsbehov och bör därmed prioriteras. Med nuvarande resurser och om inget oförutsett inträffar är förvaltningens preliminära tidplan att planarbetet borde kunna påbörjas inom två år från planuppdrag.

Förvaltningen bedömer även att det är viktigt att studera en helhet för Bollebygds tätort i en fördjupad översiktsplan.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att lämna positivt planbesked för Bollebygd Flässjum 2:59. Samhällsbyggnadsnämnden lämnar över ärendet till kommunstyrelsen för fortsatt handläggning av planuppdrag samt planprioritering.

Jäv

Göran Eriksson (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Ledamöters förslag till beslut

Göran Augustsson (M) yrkar med stöd av Jonny Svensson (S) bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts och föredragits av samhällsplanerare Linnéa Säterberg.

Beslutsunderlag

- Ansökan om planbesked, Bollebygd Flässjum 2:59
- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Översiktskarta centrum Flässjum 2:59

- §56 KSAU Planbesked för Bollebygd, Flässjum 2_59 - yttrande till samhällsbyggnadsnämnden(161281) (0)_TMP

Skickas till

Kommunstyrelsen

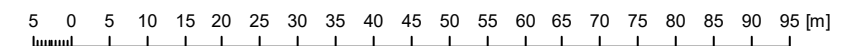
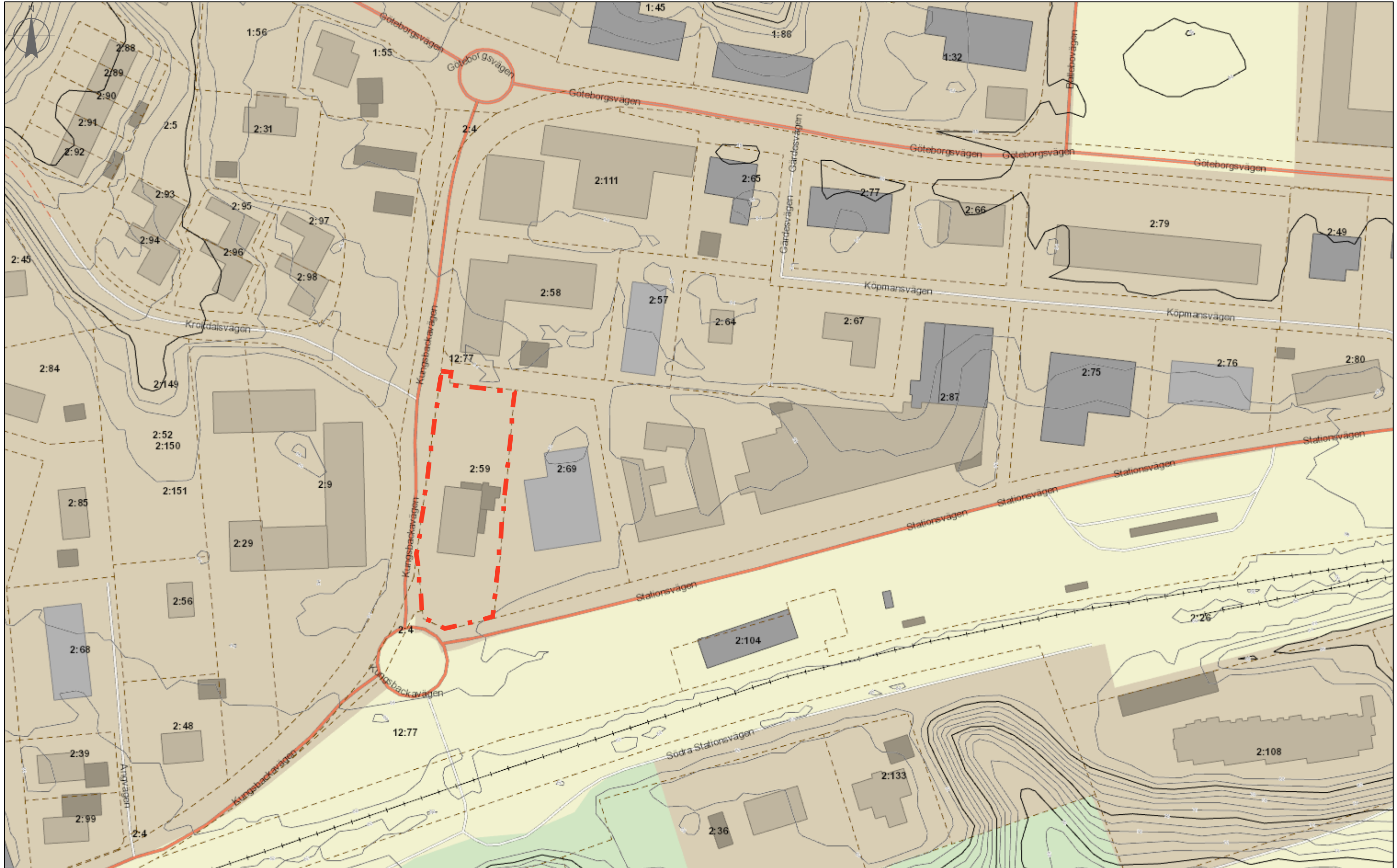
Sökande

Paragrafen är justerad

1. SAMHÄLLSBYGGGNADSKARTA

januari 31, 2022

Påggel 0661417

1:1 000

12. Upphävande av planprogram för Mjöshult-Glosås KS2017/324

§113

KS2017/324

Upphävande av planprogram för Mjöshult-Glosås

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tillstyrker samhällsbyggnadsnämndens förslag; Kommunstyrelsen upphäver uppdraget om ett planprogram för Mjölshult-Glosås, § 10 (KS2017/324).

Ärendet

I januari 2018 beslutade kommunstyrelsen att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ett planprogram som underlag för framtida detaljplanearbete inom Mjöshult-Glosås (KS2017/324). Detta med anledning av flertalet ansökningar om planbesked och förfrågningar om ny bebyggelse i området som inkom till samhällsbyggnadsförvaltningen under 2017. Sedan detta beslut togs har en ny översiktsplan antagits i kommunen och trafikverket har även meddelat att det inte kommer bli någon ny tågstation i Kråktorps. Detta skapar nya förutsättningar för såväl bebyggelsestrycket som kommunens utveckling i Mjöshult-Glosås.

Utan en ny tågstation i Kråktorps och med de nya riktlinjerna i översiktsplanen 2022 finns det inte längre något behov att ta fram ett planprogram för området. Kommunens resurser kan istället användas på andra projekt.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att upphäva uppdraget om ett planprogram för Mjölshult-Glosås, § 10 (KS2017/324).

Beslutsgång

Ordföranden frågar om samhällsbyggnadsnämndens förslag kan tillstyrkas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §75 SBN Begäran om uppdrag för framtagande av planprogram för Mjöshult-Glosås(SBN2017660-6)
- Bilaga karta utredningsområde(SBN2017660-4)
- Upphävande av uppdrag Planprogram Mjöshult-Glosås(SBN2017660-5)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§75

SBN2017/660

Begäran om uppdrag för framtagande av planprogram för Mjöshult-Glosås

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att upphäva uppdraget om ett planprogram för Mjölshult-Glosås, § 10 (KS2017/324).

Ärendet

2018-01-22 beslutade kommunstyrelsen att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ett planprogram som underlag för framtida detaljplanearbete inom Mjöshult-Glosås (KS2017/324). Detta med anledning av flertalet ansökningar om planbesked och förfrågningar om ny bebyggelse i området som inkom till samhällsbyggnadsförvaltningen under 2017.

Sedan detta beslut togs har en ny översiktsplan antagits i kommunen och trafikverket har även meddelat att det inte kommer bli någon ny tågstation i Kråktorps. Detta skapar nya förutsättningar för såväl bebyggelsestrycket som kommunens utveckling i Mjöshult-Glosås.

Ekonomiska förutsättningar

Utan en ny tågstation i Kråktorps och med de nya riktlinjerna i översiktsplanen 2022 finns det inte längre något behov att ta fram ett planprogram för området. Kommunens resurser kan istället användas på andra projekt.

Barnkonsekvensanalys

En barnkonsekvensanalys av kommunens översiktsplan 2022 är framtagen och utgör ett gott underlag för kommande utvecklingsprojekt i kommunens olika delar.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att ett planprogram för Mjöshult-Glosås inte längre är aktuellt med anledning av de förändrade planeringsförutsättningarna med järnvägen tillsammans med de nya riktlinjerna för översiktsplanen 2022. Området ligger även inom Söråns dalgång som i översiktsplanen 2022 beskrivs som ett område där ny bebyggelse generellt sett ska undvikas. Enstaka tillägg kan accepteras men då med stor respekt för landskapet och den historiska bebyggelsestrukturen och karaktären.

Översiktsplanen 2022 ger tillräckligt stöd för bebyggelseutvecklingen i Mjöshult-Glosås varför ett planprogram inte längre är önskvärt.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att upphäva uppdraget om ett planprogram för Mjölshult-Glosås, § 10 (KS2017/324).

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts och föredragits av samhällsplanerare Linnéa Säterberg.

Beslutsunderlag

- Upphävande av uppdrag: Planprogram Mjölshult-Glosås
- §10 KS Planprogram för Mjölshult-Glosås - beslut om uppdrag
- Bilaga karta utredningsområde

Skickas till

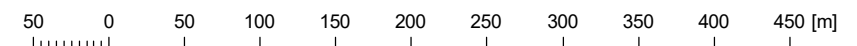
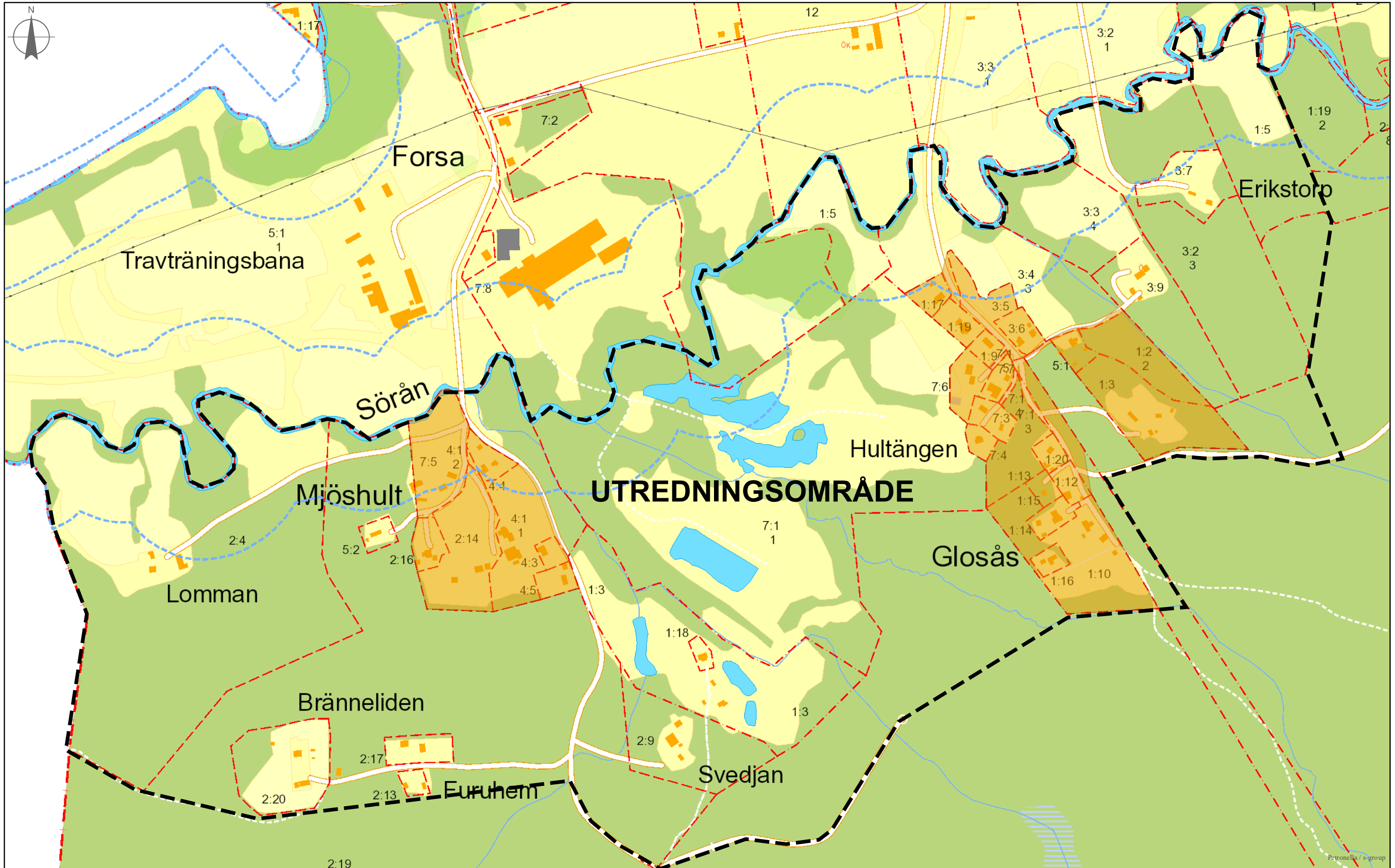
Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

3b - Bygglov på fastighetskartan

november 23, 2017

Påggel 126ff417

1:5 000

Petronella / s-group

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Linnéa Säterberg | Planarkitekt
0734-647115 | linnea.saterberg@bollebygd.se

Samhällsbyggnadsnämnden

Upphävande av uppdrag om planprogram för Mjöshult-Glosås

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att upphäva uppdraget om ett planprogram för Mjölshult-Glosås, § 10 (KS2017/324).

Ärendet

2018-01-22 beslutade kommunstyrelsen att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ett planprogram som underlag för framtida detaljplanearbete inom Mjöshult-Glosås (KS2017/324). Detta med anledning av flertalet ansökningar om planbesked och förfrågningar om ny bebyggelse i området som inkom till samhällsbyggnadsförvaltningen under 2017.

Sedan detta beslut togs har en ny översiktsplan antagits i kommunen och trafikverket har även meddelat att det inte kommer bli någon ny tågstation i Kråktorps. Detta skapar nya förutsättningar för såväl bebyggelsestrycket som kommunens utveckling i Mjöshult-Glosås.

Ekonomiska förutsättningar

Utan en ny tågstation i Kråktorps och med de nya riktlinjerna i översiktsplanen 2022 finns det inte längre något behov att ta fram ett planprogram för området. Kommunens resurser kan istället användas på andra projekt.

Barnkonsekvensanalys

En barnkonsekvensanalys av kommunens översiktsplan 2022 är framtagen och utgör ett gott underlag för kommande utvecklingsprojekt i kommunens olika delar.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att ett planprogram för Mjöshult-Glosås inte längre är aktuellt med anledning av de förändrade planeringsförutsättningarna med järnvägen tillsammans med de nya riktlinjerna för översiktsplanen 2022. Området ligger även inom Söråns dalgång som i översiktsplanen 2022 beskrivs som ett område där ny bebyggelse generellt sett ska undvikas. Enstaka tillägg kan accepteras men då med stor respekt för landskapet och den historiska bebyggelsestrukturen och karaktären.

Översiktsplanen 2022 ger tillräckligt stöd för bebyggelseutvecklingen i Mjöshult-Glosås varför ett planprogram inte längre är önskvärt.

Beslutsunderlag

KS §10 Planprogram för Mjöshult-Glosås – begäran om uppdrag (KS2017/324). 2018-01-22

Bilaga karta utredningsområde (SBN2017/660-4).

2022-04-04

Skickas till

Kommunstyrelsen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Ann-Charlotte Lind

Förvaltningschef

Linnéa Säterberg

Planarkitekt

13. Mjöshult 1:13, avskrivning av ärende om
planbesked KS2019/96

§114

KS2019/96

Mjöshult 1:13, avskrivning av ärende om planbesked**Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen tillstyrker samhällsbyggnadsnämndens förslag; Kommunstyrelsen lämnar inte planuppdrag för Mjöshult 1:13. Ärendet avskrivs.

Ärendet

I maj 2019 beslutade kommunstyrelsen att ge positivt planbesked för Mjöshult 1:13 med kravet att planuppdrag ges först när ett planprogram finns antaget för området, § 64 (KS2019/96). Samhällsbyggnadsnämnden har i skrivelse daterad 2022-03-21 föreslagit kommunstyrelsen att upphäva uppdraget om planprogram med hänvisning till de förändrade planeringsförutsättningarna kopplat till järnvägen i Kråktorps.

Ett planuppdrag för Mjöshult 1:13 skulle kräva tid och resurser från kommunen som nu kan användas till andra prioriterade planer. Att istället tillåta tillägg genom bygglov är ekonomiskt fördelaktigt både för kommunen och exploatörer då processen att pröva enstaka bygglov är mindre resurskrävande.

Förslag till beslut**Samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att inte lämna planuppdrag för Mjöshult 1:13 utan istället avskriva ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om samhällsbyggnadsnämndens förslag kan tillstyrkas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §76 SBN Mjöshult 113 Avskrivning av ärende om planbesked(SBN2018724-8)
- Avskrivning av ärende för Mjöshult 113(SBN2018724-7)
- §64 KS Ansökan om planbesked för Mjöshult 1:13

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§76

SBN2018/724

Mjöshult 1:13 Avskrivning av ärende om planbesked

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att inte lämna planuppdrag för Mjöshult 1:13 utan istället avskriva ärendet.

Ärendet

2019-05-27 beslutade kommunstyrelsen att ge positivt planbesked för Mjöshult 1:13 med kravet att planuppdrag ges först när ett planprogram finns antaget för området, §64 (KS2019/96).

Samhällsbyggnadsnämnden har i skrivelse daterad 2022-03-21 föreslagit kommunstyrelsen att upphäva uppdraget om planprogram med hänvisning till de förändrade planeringsförutsättningarna kopplat till järnvägen i Kråktorps som den nya översiktsplanen 2022.

Ekonomiska förutsättningar

Ett planuppdrag för Mjöshult 1:13 skulle kräva tid och resurser från kommunen som nu kan användas till andra prioriterade planer. Att istället tillåta tillägg genom bygglov är ekonomiskt fördelaktigt både för kommunen och exploatörer då processen att pröva enstaka bygglov är mindre resurskrävande.

Barnkonsekvensanalys

En barnkonsekvensanalys av kommunens översiktsplan 2022 är framtagen och utgör ett gott underlag för kommande utvecklingsprojekt i kommunens olika delar.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att planeringsförutsättningarna för ett planuppdrag i området har förändrats varför ärendet bör avskrivas. Översiktsplanen 2022 ger tillräckligt stöd för bebyggelseutvecklingen i Mjöshult-Glosås och prövning av enstaka tillägg bör möjliggöras i en bygglovsprocess istället för en detaljplan. Ny bebyggelse ska generellt sett undvikas inom Söråns dalgång men kan accepteras om stor respekt och hänsyn tas till landskapet och den historiska bebyggelsestruktur och karaktären.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att inte lämna planuppdrag för Mjöshult 1:13 utan istället avskriva ärendet.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts och föredragits av samhällsplanerare Linnéa Säterberg.

Beslutsunderlag

- Avskrivning av ärende för Mjöhult 1:13
- §64 KS Ansökan om planbesked för Mjöhult 1_13

Skickas till

Kommunstyrelsen
Sökande

Paragrafen är justerad

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Linnéa Säterberg | Planarkitekt
0734-647115 | linnea.saterberg@bollebygd.se

Samhällsbyggnadsnämnden

Avskrivning av ärende för Mjöshult 1:13

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att inte lämna planuppdrag för Mjöshult 1:13 utan istället avskriva ärendet.

Ärendet

2019-05-27 beslutade kommunstyrelsen att ge positivt planbesked för Mjöshult 1:13 med kravet att planuppdrag ges först när ett planprogram finns antaget för området, §64 (KS2019/96).

Samhällsbyggnadsnämnden har i skrivelse daterad 2022-03-21 föreslagit kommunstyrelsen att upphäva uppdraget om planprogram med hänvisning till de förändrade planeringsförutsättningarna kopplat till järnvägen i Kråktorpsområdet som den nya översiktsplanen 2022.

Ekonomiska förutsättningar

Ett planuppdrag för Mjöshult 1:13 skulle kräva tid och resurser från kommunen som nu kan användas till andra prioriterade planer. Att istället tillåta tillägg genom bygglov är ekonomiskt fördelaktigt både för kommunen och exploatörer då processen att pröva enstaka bygglov är mindre resurskrävande.

Barnkonsekvensanalys

En barnkonsekvensanalys av kommunens översiktsplan 2022 är framtagen och utgör ett gott underlag för kommande utvecklingsprojekt i kommunens olika delar.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att planeringsförutsättningarna för ett planuppdrag i området har förändrats varför ärendet bör avskrivas. Översiktsplanen 2022 ger tillräckligt stöd för bebyggelseutvecklingen i Mjöshult-Glosås och prövning av enstaka tillägg bör möjliggöras i en bygglovsprocess istället för en detaljplan. Ny bebyggelse ska generellt sett undvikas inom Söråns dalgång men kan accepteras om stor respekt och hänsyn tas till landskapet och den historiska bebyggelsestruktur och karaktären.

Beslutsunderlag

KS §64 Ansökan om planbesked för Mjöshult 1:13 (KS2019/96).

2019-05-27

Skickas till

Kommunstyrelsen
Sökande

BOLLEBYGDS KOMMUN

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Ann-Charlotte Lind

Förvaltningschef

Linnéa Säterberg

Planarkitekt

§64

KS2019/96

Ansökan om planbesked för Mjöshult 1:13**Beslut**

Kommunstyrelsen ger ett positivt planbesked.

Beslut om planuppdrag ges först när planprogrammet för Mjöshult-Glosås är godkänt av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen konstaterar även att framtida planuppdrag lämpligen bör omfatta ett större geografiskt område än fastigheten Mjöshult 1:13. En detaljplan för området beräknas kunna antas tidigast under år 2028.

Ärendet

Jonas Skyldeberg har lämnat in en ansökan om planbesked för fastigheten Mjöshult 1:13 av Jonas Skyldeberg. Ansökan avser byggnation av bostadsbebyggelse som i ansökan utgörs av sex friliggande villor i två plan med tillhörande garage och förråd. Ny tillfartsväg planeras även att anläggas på fastigheten. Tillkommande fastigheter önskar ansluta till kommunalt vatten och avlopp (VA). Planområdet ligger cirka 1,5 km söder om Bollebygds tätort, längs med Kråktorpsvägen. Fastigheten ligger inte inom detaljplanelagt område. Ytan som i planansökan föreslås bebyggas är en mindre skogsfastighet som delvis omges av sammanhållen bebyggelse. Enligt ansökan önskar sökanden ansluta tillkommande fastigheter till kommunalt VA vilket inte finns utbyggt i området idag. Mjöshult-Glosås är inte ett område som i nuläget är prioriterat för utökad permanent sammanhållen bebyggelse och de krav det medför på kommunal service såsom utbyggnad av VA.

Samhällsbyggnadsförvaltningen fick 2018 uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram ett planprogram som underlag för att utreda de planeringsmässiga förutsättningarna för framtida detaljplanearbete inom Mjöshult-Glosås.

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att det finns ett behov att utreda förutsättningarna för ett större område då ytterligare avstyckningar och utbyggnad av området kan förhindra och försvåra framtida utveckling och rationell planläggning i området samt att bebyggelseutvecklingen sker okontrollerat. VA, trafik, tillfartsfrågor, natur- och kulturvärden, kollektivtrafikförsörjning samt behov av GC-vägar är planeringsmässiga förutsättningar som behöver studeras mer ingående och utifrån ett helhetsperspektiv.

Planering av en ny höghastighetsjärnväg mellan Göteborg och Stockholm utifrån buller, vibrationer och risker är också en viktig förutsättning som behöver beaktas vid utbyggnad av bostäder i området. En planerad byggstart är 2025-2027. Förvaltningens bedömning är emellertid att det är sannolikt att aktuell fastighet Mjöshult 1:13 inom området Mjöshult-Glosås kan komma att pekas ut som ett framtida utbyggnadsområde i ny översiktsplan/fördjupad översiktsplan och bli aktuellt för framtida kommunal VA-utbyggnad. Utifrån de aspekterna gör förvaltningen bedömningen att sökanden bör ges ett positivt planbesked men att en detaljplan tidigast kan antas under 2028. Det är också önskvärt att planarbetet omfattar fler fastigheter och att fler exploatörer inkluderas i planarbetet då exploateringskostnaderna väntas bli stora. Den angivna tiden för planansökan är en grov bedömning av när detaljplanen kan komma att antas. Olika faktorer kan påverka tidplanen varför det inte finns någon garanti för att tiden kan hållas.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att besluta om positivt planbesked. Beslut om planuppdrag ges först när planprogrammet för Mjöshult-Glosås är godkänt av kommunfullmäktige. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår även att framtida planuppdrag lämpligen bör omfatta ett större geografiskt område än fastigheten Mjöshult 1:13. En detaljplan för området beräknas kunna antas tidigast under år 2028.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ger ett positivt planbesked. Beslut om planuppdrag ges först när planprogrammet för Mjöshult-Glosås är godkänt av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen konstaterar även att framtida planuppdrag lämpligen bör omfatta ett större geografiskt område än fastigheten Mjöshult 1:13. En detaljplan för området beräknas kunna antas tidigast under år 2028.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §41 KSAU Mjöshult 1:13 Ansökan om planbesked
- Mjöshult 1:13 ansökan om planbesked
- Ansökan planbesked Mjöshult, utan personuppg.
- Mjöshult 1:13 ansökan om planbesked
- Mjöshult 1:13 ansökan om planbesked

Skickas till

Sökande, samhällsbyggnadsförvaltningen (planenheten)

14. Årlig avstämning av
trafikförsörjningsprogrammet för Västra
Götaland KS2022/82

§118

KS2022/82

Årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet för Västra Götaland

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar förslag till yttrande och översänder det till Boråsregionen och Västra Götalandsregionen som sitt svar på remissen.

Ärendet

Bollebygds kommun har fått möjlighet att yttra sig över trafikförsörjningsprogrammet som är det centrala styrdokumentet för utveckling av kollektivtrafiken i Västra Götaland. Det är det dokument som kollektivtrafiknämnden i Västra Götalandsregionen använder för att lägga sitt uppdrag till Västtrafik och det är kärnan för samverkan mellan kommuner och region. Västra Götalandsregionen ansvarar för kollektivtrafiken och kommunerna för samhällsbyggnad och lokal infrastruktur. Programmet beslutades 2012 efter samråd med alla kommuner genom kollektivtrafikråden. Samverkansformerna utvärderades 2020, vilket ledde till reviderade samverkansformer 2021. Kollektivtrafiknämnden gör en årlig avstämning med kommunerna av trafikförsörjningsprogrammets måluppfyllelse. Syftet med remissen är att stämma av arbetet med att nå målen i trafikförsörjningsprogrammet och frågeställningar kopplat till uppföljningen, dels en aktualisering av miljö- och klimatstrategin. Årets uppföljningsrapport innehåller både en del som beskriver måluppfyllelsen och en del som beskriver genomförandet av programmet. I genomförandet ingår de strategier och fyra fokusområden som är en del av trafikförsörjningsprogrammet.

Västra Götalandsregionen vill ha svar på följande frågor om trafikförsörjningsprogrammet 2021:

* Reflektioner kring måluppfyllelsen för 2021 och utmaningarna med att marknadsandelen, resandet

och ekonomin för kollektivtrafiken försämrats med anledning av pandemin.

* Hur kan vi hjälpas åt att vända utvecklingen? Hur kan vi verka för det ”nya normala” där hållbara resvanor är norm? Vilken roll kan och bör digitaliseringen spela?

* Programmet innehåller fyra fokusområden som kräver samverkan för att nå framgång. Vilka möjligheter ser ni att bidra till de olika fokusområdena? Exemplifiera gärna.

* Övriga synpunkter/kommentarer?

Boråsregionen vill ha kommunens svar senast 2022-07-31. Västra Götalandsregionen önskar kollektivtrafikrådets svar senast 2022-09-30. Boråsregionen gör ett samlat svar från kommunerna i Sjuhärad utifrån de svar som inkommer. Det samlade svaret kommer att presenteras på det Delregionala Kollektivtrafikrådet (DKR) under hösten i Direktionen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar förslag till yttrande och översänder det till Boråsregionen och Västra Götalandsregionen som sitt svar på remissen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker. Ordföranden meddelar även att materialet kommer att revideras redaktionellt utifrån dagens diskussion, inför behandling i kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Årlig avstämning om trafikförsörjningsprogrammet
- Svar på remiss - Årlig avstämning om trafikförsörjningsprogrammet
- Remissbrev årlig avstämning om trafikförsörjningsprogrammet 2021
- Uppföljning Regionalt trafikförsörjningsprogram i Västra Götaland
- Bilaga Aktualisering av Miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken i Västra Götaland

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Kommunstyrelsen

Fia Wickström | Näringslivschef/Planeringssekreterare
0734-64 70 11 | fia.wickstrom@bollebygd.se

Dnr : **161781**

Boråsregionen, Västra Götalandsregionen

Svar på remiss - Årlig avstämning om trafikförsörjningsprogrammet

Sammanfattning av ärendet

Bollebygds kommun har fått möjlighet att yttra sig över trafikförsörjningsprogrammet som är det centrala styrdokumentet för utveckling av kollektivtrafiken i Västra Götaland. Västra Götalandsregionen ansvarar för kollektivtrafiken och kommunerna för samhällsbyggnad och lokal infrastruktur. Årets uppföljningsrapport innehåller både en del som beskriver måluppfyllelsen och en del som beskriver genomförandet av programmet. I genomförandet ingår de strategier och fyra fokusområden som är en del av trafikförsörjningsprogrammet.

Yttrande

- Bollebygd kommuns reflektioner kring måluppfyllelsen för 2021 och utmaningar med att marknadsandelen, resandet och ekonomin för kollektivtrafiken försämras med anledning av pandemin. Hur kan vi hjälpas åt att vända utvecklingen? Hur kan vi verka för det ”nya normala” där hållbara resvanor är en norm. Frågan är ställd som ett resonemang och inte en fråga som går att besvara för en enskild kommun.

Det finns en hel del forskning och rapporter som sammanställer vad som har hänt, dels av hur pandemin har påverkat människor och dels av det ekonomiska läget som gäller nu. Det är inte heller unikt för kommunerna i Sjuhärad och heller ingen nyhet att resandet av kollektivtrafiken har minskat stort under pandemin och att en del har slutat använda kollektivtrafiken och istället använder bilen.

Det var bara en tredjedel som arbetat hemifrån av dem som förvärvsarbetade under pandemin enligt SCB. Många arbeten kunde inte ske på distans som exempelvis arbete inom vård, omsorg, transport och inom byggsektorn för att bara nämna några yrkesgrupper. Det är viktigt att målet gällande andelen hållbara resor ska öka i hela Västra Götaland och fortsätter att vara detsamma och att man fortsätter arbeta för kollektivtrafik med god geografisk tillgänglighet och knyter samman Västra Götalandsregionen och skapar tillgänglighet till studier och arbetsmarknader.

- Programmet innehåller fyra fokusområden som kräver samverkan för att nå framgång. Vilka möjligheter ser vi att bidra till de olika fokusområdena? Exemplifiera gärna.
 - Driva på och underlätta för hållbara resval
 - Kombinerad mobilitet
 - Samhällsplanering och kollektivtrafik
 - Driva på och styra forskning och innovation

Av de fyra fokusområdena så har kommunen numer begränsat ansvar för samhällsplanering och kollektivtrafik. Kommunen lokaliserar ny bebyggelse med hänsyn till tillgänglig kollektivtrafik och bygger ut gång- och cykelnätet. Övriga fokusområden drivs inom mobility management och projekt. Där åtar sig kommuner att medverka i mån av tid och resurser.

Vilka slutsatser/lärdomar kan man dra av Västra Götalandsregionens satsning på utbildning av samhällsplanering och kollektivtrafik? Hur går vi vidare till nästa steg? För en mer effektiv kollektivtrafikförsörjning kanske kunskapen behöver fördjupas om skolornas villkor gällande starttider, skolskjutsar, det fria skolvalet med mera eftersom resorna till skolorna är en ryggrad i kollektivtrafiken i mindre kommuner.

- Uppföljningsrapporten. Har vi nytta av uppföljningsrapporten? På vilket sätt? Uppföljningsrapporten innehåller ett nytt avsnitt som beskriver genomförandet av programmet i form av vad som har skett kopplat till strategier och fokusområden. Detta har varit efterfrågat som åtgärd vid tidigare avstämning och är i linje med det nya programmet. Västra Götalandsregionen ser fram emot våra synpunkter på den nya strukturen. Uppföljningsrapporten är intressant att läsa som kunskapsunderlag men känns som ett internt material, främst upprättat för Västtrafik och Västra Götalandsregionen. De slår ihop alla 49 kommunerna och det är svårt att se den enskilda kommunens roll i detta, förutom tillgänglighetsanpassning av hållplatser.
- Kommentarer/synpunkter från kommunen
Bollebygds kommun är en av de snabbast växande kommunerna i regionen och är genom sin karaktär av utpräglad boendekommun starkt beroende av goda kommunikationer. Bollebygds kommun hade en befolkningsökning på 0,9 procent vid senaste årsskiftet, 2021-12-31. Expansionstakten lär inte minska under den närmaste framtiden. Bollebygds kommun är dessutom en av landets största pendlingskommuner i förhållande till folkmängd enligt SCB:s pendlingsstatistik.

Bollebygds kommun betecknas som en utpräglad förortskommun, där den huvudsakliga arbetsmarknaden tillhör Göteborg. Kommunstyrelsen vill framhålla Bollebygds kommun som en del av Göteborgs pendlingsområde följt av Borås stad.

Kommunstyrelsen anser att det är av stor vikt att Bollebygds kommun, tillsammans med bland annat Västtrafik AB, Trafikverket, Boråsregionen och övriga aktörer ser en helhet för vår snabbt växande kommun där den fysiska planeringen går hand i hand för en optimal samordning av kollektivtrafiken i den strategiska samhällsbyggnaden.

Bollebygds kommun ser tydligt att kollektivtrafiken är ett viktigt medel för utvecklingen av den egna kommunen, kommunerna i Boråsregionen och för regionen i sin helhet. Kommunen som arbetsgivare måste bli mer attraktiv. Idag väljer flera potentiella arbetstagare uttryckligen andra arbetsgivare på grund av brister i kollektivtrafiken.

Enligt kommunens resepolicy ska i första hand kollektivtrafik nyttjas vid tjänsteresor. Det är svårt redan idag för anställda inom Bollebygds kommun att nyttja kollektivtrafiken för resor inom tjänsten vid kortare mötestider i Borås och Göteborg. Ytterligare neddragningar av linjer gör det inte lättare för resenärer i tjänsten att nyttja kollektivtrafiken enligt Trafikplan 2022.

Resandestatistiken är ett viktigt underlag för planering och bör förbättras. Det är inte bara vid neddragningar av trafik som statistiken är viktig utan också för att kommun, region och Västtrafik AB kontinuerligt ska kunna följa resandet.

De prioriterade stråken behöver utvecklas i hela regionen över län- och nationsgränser via Landvetter Airport City. Kommunen har idag ingen busslinje till flygplatsområdet trots att det är en stor arbetsplats för invånare i kommunen och övriga Boråsregionen. Landvetter Airport City byggs ut kontinuerligt och fler verksamheter etableras på området, vilket ger en ökad efterfrågan på bostäder och pendlingsmöjligheter.

Målet som rör resenärernas och invånarnas nöjdhet rör sig inte fullt ut i rätt riktning och kommunen betonar att kollektivtrafiken bör prioriteras. Den nuvarande situationen är under all kritik. Flertalet familjer i Bollebygd har två bilar, vilket till stor del kan förklaras av att bilen är det huvudsakliga pendlingsmedlet. Detta är inte enbart under pandemin utan har varit så under en längre tid. Denna utveckling går stick i stäv med de miljömässiga krav som ställs idag. Regionen och Västtrafik måste ta sitt ansvar.

Vidare bör avgångarna mellan tåg och buss, linje 101 och 110 samordnas. Tåg och buss till och från Göteborg och Borås går vid ett flertal tillfällen på samma tid från Bollebygds station.

Bollebygds kommun önskar en översyn på möjlig trafik/anropsstyrda linjer för resenärer på landsbygden. En möjlig lösning för resenärer på landsbygden är att skolskjuttrafiken öppnas upp för allmänheten. All trafik/turer ska finnas med i tidtabeller och i reseplaneraren.

Bollebygds kommun ställer sig positiva till att vara en ”pilotkommun” för regionen, att på något sätt öppna upp skolskjuttrafiken för allmänheten. Vår förhoppning är att vi tillsammans ska göra vår landsbygd mer levande genom att allmänheten ska kunna använda de resurser som redan idag finns i regionen. Vi förväntar oss att regionen tar kontakt med oss i frågan.

Bollebygds kommun vill påpeka vikten av den anropsstyrda trafiken bör lyftas fram även i fortsättningen, förtätas och marknadsföras kontinuerligt. Det är få resenärer som känner till att denna trafik finns. Den anropsstyrda trafiken bör utvecklas till att anpassas med övrig kollektivtrafik. För serviceresor bör den anropsstyrda trafiken ha hållplatser i alla kommunens tätorter, samt i närliggande kommuners tätorter såsom exempelvis Hindås, Rävlanda, Hyssna, Sandared och Hedared. Buss och anropsstyrd trafik som linje 402 trafikerar inte tillräcklig utsträckning resbehovet för boende och arbetspendling på dag- och kvällstid utmed väg 1757.

Bollebygds kommun ser fram emot den nya inriktningen för utveckling av närtrafiken som presenterats av Västtrafiks styrelse i samband med beslut i juni 2022 om Trafikplan 2023. Integrerat biljettsortiment, synliggöra närtrafiken i reseplaneraren, utökning av antal tidsintervaller från fem till sju turer per dag måndag till fredag samt att närtrafikhållplatser tillåts i kollektivtrafikstråk även utanför tätort. Önskar att även tillköp av närtrafik på övrig tid genomförs till en skäligen kostnad.

Enligt den kollektivtrafiklag som trädde i kraft 2012 ska varje regional kollektivtrafikmyndighet fatta beslut om allmän kollektivtrafik. Det gäller sådan kollektivtrafik som anses vara av allmänt intresse och som inte anses komma tillstånd, eller inte i samma omfattning, utan ersättning från samhället.

Södra Älvsborgs Sjukhus (SÄS) har en viktig funktion som både mål- och bytespunkt och bör ingå i det storregionala systemet sägs det i målbild tåg 2035. Här bör nämnas att även Sahlgrenska Universitetssjukhusen (SU); Sahlgrenska-, Mölndals- och Östra sjukhusen också har en viktig funktion i det storregionala systemet.

För att ta ett exempel så har Bollebygds kommun flera resenärer som pendlar till och från dessa sjukhus till vår kommun. Deras arbetstid är 06.45-15.00, 13.30-21.30 samt 21.00-07.00. En del tider för kollektivtrafiken passar deras skift, men det är enbart åt ena eller andra hållet, vilket innebär att vårdpersonal inte har möjlighet att åka med den allmänna kollektivtrafiken. Detta måste hanteras.

Önskvärt är att personal på fordon inom kollektivtrafiken uppdateras på hur och vilka tillgänglighetsanpassningar som kan erbjudas de funktionsnedsatta resenärerna på respektive fordon inom den allmänna kollektivtrafiken.

Kommunen vill ha en ökad insyn och vara delaktiga när region, Västtrafik och trafikbolag tar beslut som påverkar Bollebygds kommun.

2018 införde regionen ett sommarlovskort för gymnasieungdomar som kunde åka kostnadsfritt i hela regionen under sommarlovet. Sedan 2019 erbjuder regionen inte denna möjlighet för gymnasieungdomar. Bollebygds kommun ser att en samordning och en kontinuitet bör gälla för alla gymnasieelever med erbjudande om sommarlovskort i regionen.

Sammanfattning

Enligt Bollebygds kommun bör följande prioriteras:

1. Turtätheten Bollebygd och Göteborg respektive Borås utökas vid lågtrafiksperioder.
2. Turer lokal-regional busstrafik måste nå bättre synkronisering.
3. Turer buss-tåg måste nå bättre synkronisering.
4. Undersök om skolskjutstrafik kan öppnas upp för allmänheten.
5. Utveckla den anropsstyrda kollektivtrafiken avseende tillgänglighetsanpassning.
6. Utveckla närtrafiken enligt Västtrafik förslag till Trafikplan 2023 samt att närtrafiken gäller till närliggande kommuners tätorter.
7. Allmän uppdatering inom kollektivtrafiken avseende tillgänglighetsanpassning.
8. Utveckla barn och ungdomars möjligheter att i utökad utsträckning nyttja kollektivtrafiken, exempelvis med utökade rabatter och sommarlovskort.

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelsen

Michael Plogell
Ordförande

Monica Holmgren
Förvaltningschef

Denna skrivelse har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kommunstyrelseförvaltningen

Fia Wickström | Näringslivschef/Planeringssekreterare
0734-64 70 11 | fia.wickstrom@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Årlig avstämning om trafikförsörjningsprogrammet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar förslag till yttrande och översänder det till Boråsregionen och Västra Götalandsregionen som sitt svar på remissen.

Ärendet

Bollebygds kommun har fått möjlighet att yttra sig över trafikförsörjningsprogrammet som är det centrala styrdokumentet för utveckling av kollektivtrafiken i Västra Götaland. Det är det dokument som kollektivtrafiknämnden i Västra Götalandsregionen använder för att lägga sitt uppdrag till Västtrafik och det är kärnan för samverkan mellan kommuner och region. Västra Götalandsregionen ansvarar för kollektivtrafiken och kommunerna för samhällsbyggnad och lokal infrastruktur. Programmet beslutades 2012 efter samråd med alla kommuner genom kollektivtrafikeråden. Samverkansformerna utvärderades 2020, vilket ledde till reviderade samverkansformer 2021. Kollektivtrafiknämnden gör en årlig avstämning med kommunerna av trafikförsörjningsprogrammets måluppfyllelse. Syftet med remissen är att stämma av arbetet med att nå målen i trafikförsörjningsprogrammet och frågeställningar kopplat till uppföljningen, dels en aktualisering av miljö- och klimatstrategin.

Årets uppföljningsrapport innehåller både en del som beskriver måluppfyllelsen och en del som beskriver genomförandet av programmet. I genomförandet ingår de strategier och fyra fokusområden som är en del av trafikförsörjningsprogrammet.

Västra Götalandsregionen vill ha svar på följande frågor om trafikförsörjningsprogrammet 2021:

- * Reflektioner kring måluppfyllelsen för 2021 och utmaningarna med att marknadsandelen, resandet och ekonomin för kollektivtrafiken försämrats med anledning av pandemin.
- * Hur kan vi hjälpas åt att vända utvecklingen? Hur kan vi verka för det ”nya normala” där hållbara resvanor är norm? Vilken roll kan och bör digitaliseringen spela?
- * Programmet innehåller fyra fokusområden som kräver samverkan för att nå framgång. Vilka möjligheter ser ni att bidra till de olika fokusområdena? Exemplifiera gärna.
- * Övriga synpunkter/kommentarer?

Boråsregionen vill ha kommunens svar senast 2022-07-31. Västra Götalandsregionen önskar kollektivtrafikerådets svar senast 2022-09-30. Boråsregionen gör ett samlat svar från kommunerna i Sjuhärad utifrån de svar som inkommer. Det samlade svaret kommer att presenteras på det Delregionala Kollektivtrafikerådet (DKR) under hösten i Direktionen.

Skickas till

Boråsregionen

Västra Götalandsregionen kollektivtrafik@vgregion.se

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Fia Wickström

Näringslivschef/Planeringssekreterare

Remissbrev

Datum 2022-03-21

Diarienummer KTN 2021-00173

Västra Götalandsregionen**Koncernkontoret**

Handläggare: Sara Eriksson och Martin Elofsson

Telefon: 0707-30 25 93 och 0730-83 78 58

E-post: sara.eriksson@vgregion.se och martin.elifsson@vgregion.se

Till de delregionala kollektivtrafikeråden

Remissbrev årlig avstämning om trafikförsörjningsprogrammet 2021

Enligt de beslutade samverkansformerna kring kollektivtrafiken i Västra Götaland ska Västra Götalandsregionen årligen göra en avstämning av arbetet med implementeringen av trafikförsörjningsprogrammet och redovisa uppföljning av de mål som satts upp. Kommunerna ges då möjlighet att via de delregionala kollektivtrafikeråden lämna yttranden på arbetet med att utveckla kollektivtrafiken.

Samverkansformerna utvärderades 2020, vilket ledde till reviderade samverkansformer 2021. I samband med utvärderingen identifierades ett antal förbättringsområden. Därför har ett utvecklingsarbete ihop med kommunalförbunden och Västtrafik påbörjats. Kommunernas tjänstepersoner i våra gemensamma nätverk kommer att involveras under 2022. Arbetet kommer utvärderas först nästa år i samband med årlig avstämning.

Den årliga avstämningen innehåller i år dels uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet för 2021 och frågeställningar kopplat till uppföljningen, dels en aktualisering av miljö- och klimatstrategin.

Uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet för 2021

Årets uppföljningsrapport innehåller både en del som beskriver måluppfyllelsen och en del som beskriver genomförandet av programmet. I genomförandet ingår de strategier och fyra fokusområden som är en del av trafikförsörjningsprogrammet.

Dialog i DKR under våren

Under vårens DKR-möten presenteras uppföljningen av trafikförsörjningsprogrammet och i samband med det förs en dialog om

kollektivtrafikens utveckling i förhållande till målen, som underlag för uppdraget till Västtrafik.

Vi önskar svar på följande frågor:

Trafikförsörjningsprogrammet:

- Reflektioner kring måluppfyllelsen för 2021 och utmaningarna med att marknadsandelen, resandet och ekonomin för kollektivtrafiken försämrats med anledning av pandemin.
- Hur kan vi hjälpas åt att vända utvecklingen? Hur kan vi verka för det ”nya normala” där hållbara resvanor är norm? Vilken roll kan och bör digitaliseringen spela?
- Programmet innehåller fyra fokusområden som kräver samverkan för att nå framgång. Vilka möjligheter ser ni att bidra till de olika fokusområdena? Exemplifiera gärna.
- Övriga synpunkter/kommentarer?

Uppföljningsrapporten:

- Har ni nytta av uppföljningsrapporten? På vilket sätt?
- Uppföljningsrapporten innehåller ett nytt avsnitt som beskriver genomförandet av programmet i form av vad som har skett kopplat till strategier och fokusområden. Detta har varit efterfrågat som åtgärd vid tidigare avstämning och är i linje med det nya programmet. Vi ser fram emot era synpunkter på den nya strukturen.

Det är en möjlighet för kommunerna att via kollektivtrafikeråden inkomma med inspel och synpunkter.

Svaren ger Västra Götalandsregionens kollektivtrafiknämnd värdefullt underlag till bland annat prioriteringar inför kommande uppdrag till Västtrafik, inom ramen för gällande trafikförsörjningsprogram. Samlat ger de årliga avstämningarna också inspel till revidering av trafikförsörjningsprogrammet.

Aktualisering av VGRs Miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken

Vi skickar en aktualisering som gjorts av gällande Miljö-och klimatstrategi för kollektivtrafiken för kännedom. Aktualiseringen är gjord med anledning av omvärldsförändringar och erfarenheter under de första fyra åren med strategin och är en nödvändig uppdatering. Målen i redan beslutad strategi ligger fast tills vidare.

Västra Götalandsregionen önskar kollektivtrafikrådets svar senast den 30 september 2022. Svaret skickas till kollektivtrafik@vgregion.se.

Med vänliga hälsningar

Ulrika Bokeberg

Kollektivtrafik- och infrastrukturchef

Västra Götalandsregionen

Uppföljning 2021

Regionalt trafikförsörjningsprogram i Västra Götaland

VGR Analys 2022:4

Koncernkontoret

2022-03-07

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
Sammanfattning	5
Måluppfyllelse 2021	6
Hållbara resor	7
God geografisk tillgänglighet	10
Enkel trygg och inkluderande	12
Låg miljöpåverkan.....	16
Indikatorer kopplade till målen	18
Genomförande – hur målen ska nås	29
Lägesrapport beslutade strategier	30
Lägesrapport fokusområden	35
Källförteckning	41

INLEDNING

Trafikförsörjningsprogrammet

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet är det övergripande styrdokumentet för kollektivtrafikens utveckling. Västra Götalandsregionen antog i maj 2021 ett nytt trafikförsörjningsprogram som ska gälla till 2025. Programmet innehåller mål för kollektivtrafikens utveckling samt en beskrivning av hur målen ska nås.

Genomförandet av trafikförsörjningsprogrammet sker genom tidigare beslutade strategier och arbete kring fyra fokusområden. Samverkan mellan olika aktörer är en förutsättning för att nå trafikförsörjningsprogrammets mål.

Uppföljningens upplägg

Uppföljningen avser de mål och indikatorer som finns i trafikförsörjningsprogrammet och redovisas med måluppfyllelse gentemot angivna måltal. Ett antal indikatorer utan måltal finns med för att bättre kunna analysera och bedöma utvecklingen av målen. Utöver måluppfyllelsen redovisas också hur genomförandet har skett i strategier och fokusområden.

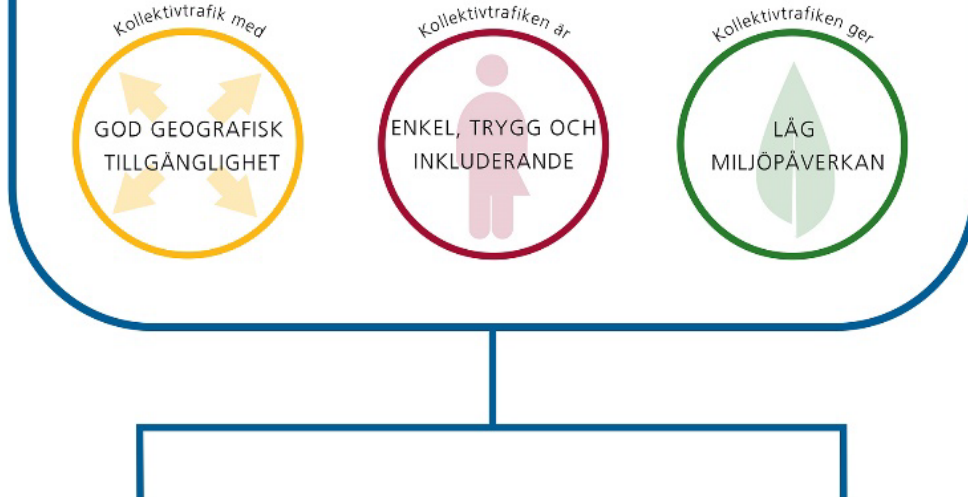
Översikt mål och genomförande

Det övergripande målet är att andelen hållbara resor ska öka i hela Västra Götaland – med ambitionen att alla resor ska vara hållbara. Mål, strategier och fokusområden i trafikförsörjningsprogrammet visas i figuren på nästa sida.

Covid-19-pandemin

Covid-19-pandemin fortsätter påverka måluppfyllelsen inom i stort sett alla indikatorer. Under pandemin har fokus varit på att fortsätta bedriva kollektivtrafik i den omfattning som behövs för att minska risken för trängsel. Förstärkningstrafik har körts där det varit möjligt. Västtrafik har delat ut munskydd, stängt framdörrar, och informerat om trängsel och alternativa resvägar. Allt i syfte att i så stor utsträckning som möjligt stödja samhällets arbete med att minska smittspridning. Under hösten avtog smittan och till exempel framdörrar öppnades igen. I december återinfördes restriktionerna.

ANDELEN HÅLLBARA RESOR SKA ÖKA I HELA VÄSTRA GÖTALAND

Beslutade strategier

- Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor
- Miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken
- Målbild tåg 2035, inkl. västtågsutredningen
- Målbild Koll2035 Göteborg/Mölnadal/Partille
- Kollektivtrafikplaner för Borås, Skövde, Trollhättan/Vänersborg och Uddevalla

Fokusområden

- Driva på och underlätta för hållbara resval
- Kombinerad mobilitet
- Samhällsplanering och kollektivtrafik
- Driva på och styra forskning och innovation

SAMMANFATTNING

Måluppfyllelse 2021

Det övergripande målet är att andelen hållbara resor ska öka i hela Västra Götaland med ambitionen att alla resor ska vara hållbara. Målen är att komma tillbaka till samma nivå som år 2019. För kollektivtrafikens marknadsandel innebär detta minst 33 procent och för andelen resor med kollektivtrafik, cykel och gång innebär det minst 40 procent. Kollektivtrafikens marknadsandel gentemot bilen har fortsatt minska under 2021 och var 21 procent. Andelen hållbara resor med kollektivtrafik, cykel och gång har också minskat och ligger på 30 procent. Minskningen som började redan 2020 är förväntad med tanke på covid-19-pandemin. Pandemin fortsätter påverka måluppfyllelsen inom i stort sett alla indikatorer.

Kollektivtrafik med god geografisk tillgänglighet

Den geografiska tillgängligheten visar att målet med 79 procent av invånarna som har högst 60 minuters restid med kollektivtrafik och minst 10 resmöjligheter per vardag till närmsta pendlingsnav är uppfyllt. Antalet resor visar på en ytterligare nedgång sedan 2020 med 12 miljoner till 234 miljoner.

Kollektivtrafiken är enkel, trygg och inkluderande

Andelen invånare som anser att det är enkelt att resa med Västtrafik ligger stabilt kring 60 procent. Däremot har andelen invånare som känner trygghet att resa med Västtrafik minskat sedan 2018 men ligger på 58 procent vilket är ungefär samma nivå som 2020. Arbetet med att tillgänglighetsanpassa de prioriterade hållplatserna har fortsatt under 2021 och 597 hållplatser uppfyller nu grön standard.

Kollektivtrafiken ger låg miljöpåverkan

Utsläppen av koldioxid per personkilometer har minskat med 49 procent sedan 2006 vilket är långt ifrån målet på 85 procent. Utfallet påverkas av antalet resande och därför redovisas även kollektivtrafikens totala utsläpp av koldioxid. De uppgår till 49 900 ton vilket är 16 procent lägre än 2020.

Genomförande – strategier och fokusområden

Genomförandet sker genom programmets beslutade strategier och fokusområden. Arbetet har i flera delar påverkats av pandemin. Exempelvis genom ett ökat fokus på cykel i det hållbara resandet och FOI-satsningar på återtagande av kollektivtrafikens nivåer efter pandemin. Elektrifiering av fordonsflottan har dock fortsatt, liksom satsningar i de olika naven utifrån respektive kollektivtrafikplan.

MÅLUPPFYLLELSE 2021

Mål	Samlad måluppfyllelse 2021	Måltal 2025	2018	2020	Utveckling mot mål senaste året	2021
Andelen hållbara resor ska öka i hela Västra Götaland - med ambition att alla resor ska vara hållbara		Kollektivtrafikens marknadsandel ska återtas, minst 33 procent.	33%	22%	↓	21%
		Andelen resor med kollektivtrafik, cykel och gång ska återtas, minst 40 procent.	39%	33%	↓	30%
Kollektivtrafik med god geografisk tillgänglighet		Andelen invånare med högst 60 minuters restid med kollektivtrafik till närmsta regionala pendlingsnav och minst 10 resmöjligheter per vardag (i båda riktningar) ska vara minst 79 procent (måltalet är justerat p.g.a. ändrad metod).	78,9%	iu.	↑	79,2%
		Antal resor med kollektivtrafik ska återtas, minst 350 miljoner resor (2019 års nivå).	339	246	↓	234
Kollektivtrafiken är enkel, trygg och inkluderande		Andelen invånare som anser att det är enkelt att resa med Västtrafik ska öka till minst 65 procent.	61%	61%	↓	60%
		Andelen invånare som känner trygghet att resa med Västtrafik ska öka till minst 70 procent.	66%	59%	↓	58%
		Antal prioriterade hållplatser och terminaler som är anpassade för personer med funktionsnedsättning ska öka till minst 800 st.	385	502	↑	597
Kollektivtrafiken ger låg miljöpåverkan		Utsläppen av CO ₂ per personkilometer i kollektivtrafiken ska minska med minst 85 procent jämfört med år 2006.	64% (2019)	48%	↑	49%
	Ej mål	Kollektivtrafikens totala utsläpp av CO ₂ följs upp för att visa de verkliga utsläppen utan hänsyn till det minskade resandet (kton)	57,3	59,6	↑	49,9

 Målet är uppnått
  Målet är delvis uppnått
  Målet är inte uppnått

Hållbara resor

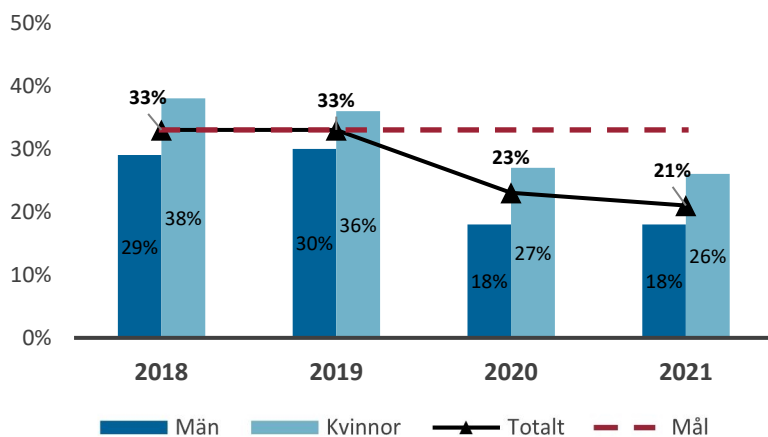
Övergripande målet är att andelen hållbara resor ska öka i hela Västra Götaland - med ambition att alla resor ska vara hållbara. Ökar andelen hållbara resor bidrar det till en hållbar samhällsutveckling, minskad miljö- och klimatbelastning samt att ytor i gaturummet frigörs.

Målet mäts genom att kollektivtrafikens marknadsandel gentemot motorfordon ska återtas samt att andelen resor samlad med kollektivtrafik, cykel och gång ska återtas. Den motoriserade marknadsandelen beräknas genom att dividera antal resor med kollektivtrafik i förhållande till alla resor med motorfordon inklusive kollektivtrafik. Resor med gång och cykel ingår inte.

Kollektivtrafikens marknadsandel

Den motoriserade marknadsandelen har fortsatt sjunka under 2021 och ligger nu på 21 procent. Det är en försämring med 12 procentenheter jämfört med 2019. Detta beror på covid-19-pandemin och restriktionerna. Generellt påverkas marknadsandelen av en kombination av styrmedel som ökar kollektivtrafikens attraktivitet och samtidigt gör biltrafiken mindre konkurrenskraftig.

Kvinnor har en betydligt högre marknadsandel än män, på 26 respektive 18 procent och skillnaden har ökat i och med pandemin. Det är svårt att säga vad det beror på, om kvinnor i högre utsträckning har valt kollektivtrafik eller om de inte haft valet genom lägre tillgång till bil.

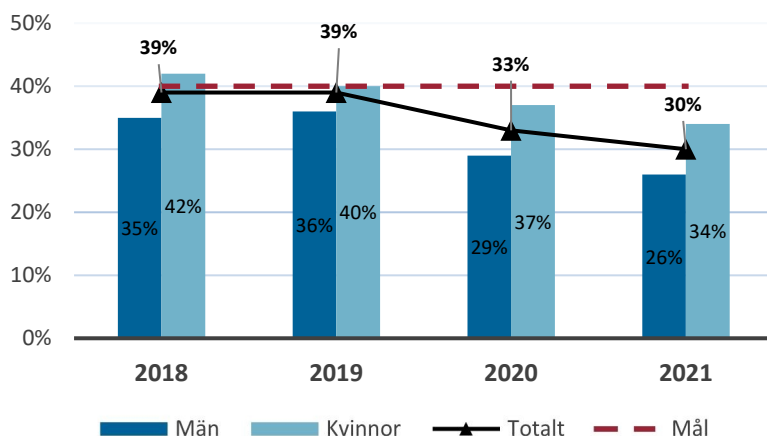

Figur 1. Kollektivtrafikens marknadsandel (motoriserade resor), uppdelat per kön. Källa: Kollektivtrafikbarometern.

Andel kollektivtrafik, gång och cykel

Figur 2 visar att andelen kollektivtrafik, gång och cykel tillsammans har minskat med tre procentenheter under 2021 till 30 procent, nio procentenheter lägre än 2019. Det är en mindre förändring än vad som gäller för enbart kollektivtrafik och beror på att andelen cykel och gång har ökat under covid-19-pandemin.

Bland kvinnor är andelen högre än män och 2021 var den 34 procent för kvinnor och 26 procent för män. Från 2019 till 2021 minskade männens andel från 36 till 26 procent medan kvinnors andel från 40 till 34 procent. Skillnaderna mellan kvinnor och män beror på ett antal faktorer. En är att män i högre utsträckning äger bilar (65 procent av alla bilar ägs av män) och troligen har tillgång till bilen i högre utsträckning än kvinnor. En annan faktor kan vara att kvinnor i olika undersökningar värderar åtgärder för att motverka klimatförändringar högre. I Kollektivtrafikbarometern svarar 85 procent av kvinnorna och 70 procent av männen att de instämmer i att det är viktigt att man bidrar till en bättre miljö när man reser med kollektivtrafik. Kvinnor svarar också i högre utsträckning än män att de ser fördelar att resa med kollektivtrafiken jämfört med bil. Naturvårdsverkets attitydundersökning om klimatet visar också att kvinnor i högre utsträckning än män är positiva till att försöka göra något åt klimatförändringarna.

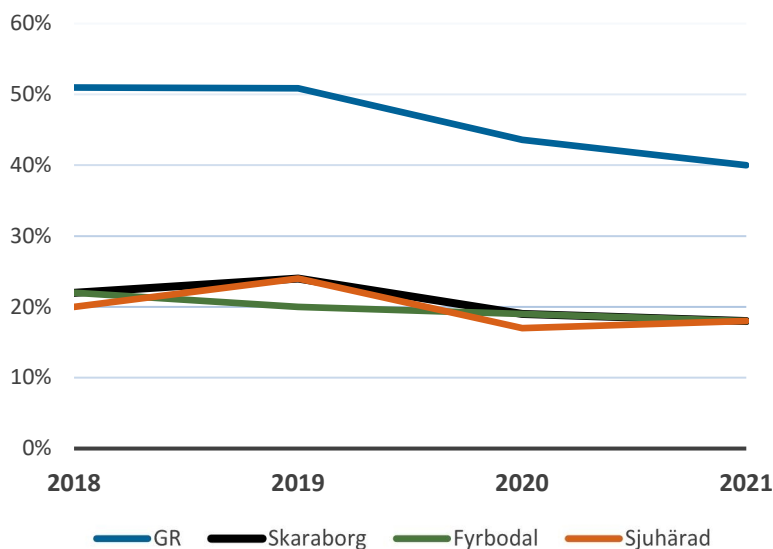

Figur 2. Andelen resor med kollektivtrafik, cykel och gång, uppdelat per kön. Källa: Kollektivtrafikbarometern.

Andelen resor med kollektivtrafik, cykel och gång skiljer sig markant åt mellan Göteborgsregionen med 40 procent och övriga delregioner som ligger på 18 procent. Andelen har minskat med 11 procentenheter från 2019 till 2021 i Göteborgsregionen medan den i Fyrbodalen enbart har minskat med två procentenheter.

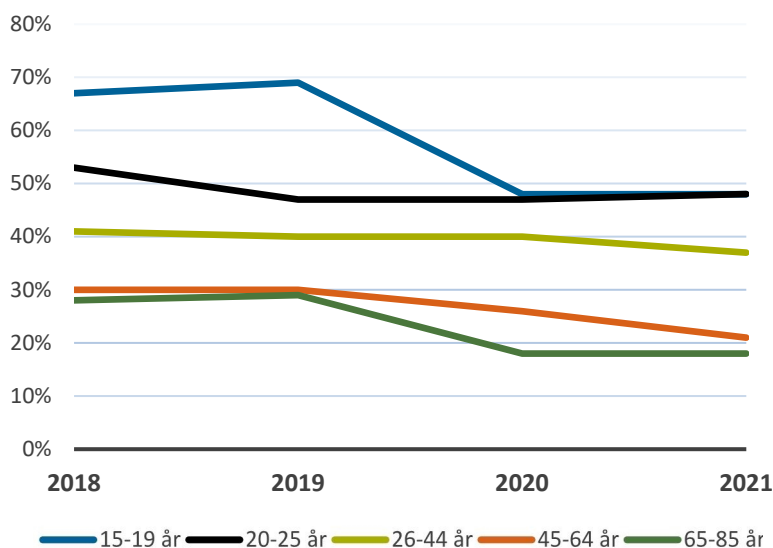
I större orter och stråk är förutsättningarna bättre för att öka andelen resor med både kollektivtrafik samt gång och cykel. En förklaring till skillnaderna är att högt utbud med

kollektivtrafik ofta har ett samband med hög befolkningstäthet, som i Göteborgsregionen. Det är också stora variationer inom delregionerna. Skolresor utgör generellt en högre andel av samtliga kollektivtrafikresor i Skaraborg, Fyrbodal och Sjuhärad jämfört med Göteborgsregionen. Det gör att överflyttning till bil kan vara lägre i dessa regioner.

Figur 3. Andelen resor med kollektivtrafik, cykel och gång, uppdelat per delregion. Källa: Kollektivtrafikbarometern.

Andelen kollektivtrafik, gång och cykel fördelat på åldrar finns i figur 4 och det är tydligt att andelen sjunker med ökad ålder. Andelen har minskat mest bland yngre och äldre under covid-19-pandemin. Andelen i åldersgruppen 26-44 år har varit relativt konstant även om det har skett en omfördelning inom det hållbara resandet med en ökad andel av gång och cykel relativt kollektivtrafik.

Figur 4. Andelen resor med kollektivtrafik, cykel och gång, uppdelat per åldersgrupp. Källa: Kollektivtrafikbarometern.

God geografisk tillgänglighet

Definitionen av god geografisk tillgänglighet innebär att invånarna ska ges möjlighet att ta del av kollektivtrafiken utifrån olika geografiska förutsättningar.

Kollektivtrafik med god geografisk tillgänglighet handlar både om att geografiskt knyta samman territoriet Västra Götaland och att skapa tillgänglighet till studier och arbetsmarknader som i sin tur bidrar till välfärd och tillväxt. Kollektivtrafiken har också en viktig roll för att människor ska kunna vara delaktiga i samhället.

Kollektivtrafiken har olika förutsättningar i olika geografier. I stråken har kollektivtrafiken förutsättningar att vara konkurrenskraftig gentemot bilen och det är därför viktigt att invånarna kan ansluta till kollektivtrafikens stråk. I stadsmiljöer skapar kollektivtrafik, cykel och gång tillsammans förutsättningar för mindre trängsel och goda livsmiljöer.

Tillgänglighet till pendlingsnav med kollektivtrafik

Andelen invånare som har högst 60 minuters restid till närmsta regionalt pendlingsnav från sin bostad med minst 10 resmöjligheter per vardag är 79,2 procent. Det är en ökning med 0,3 procentenheter från 2018 vilket innebär 5 200 individer. Målet är justerat till 79 procent efter en förbättring av mätmetoden.

Utfallet påverkas antingen genom att antalet invånare inom 60 minuter till pendlingsnaven förändras eller genom att utbudet och restider med kollektivtrafiken förändras. En stor andel av invånarna som har längre tid än 60 minuter till ett pendlingsnav finns i tidspannet 61-75 minuter. Kommunerna har möjlighet att påverka genom att ta hänsyn till kollektivtrafiken vid byggandet av nya bostäder.

	2018	2019	2020	2021
Andel invånare	78,9%	iu.	iu.	79,2%

Figur 5. Andel invånare m högst 60 min restid med kollektivtrafik till närmsta pendlingsnav och minst 10 resmöjligheter per vardag. Källa: Västra Götalandsregionen, Västtrafik och Västdata-basen/SCB.

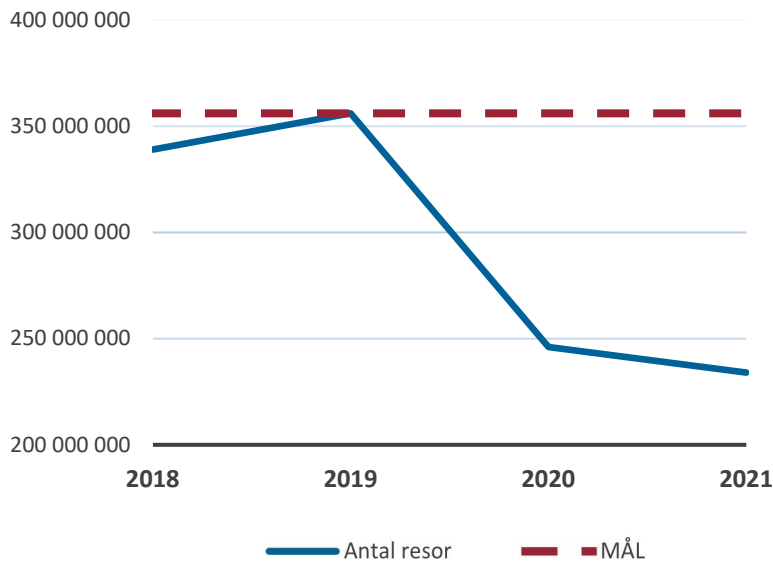
- Andelen invånare med högst 60 minuters restid med kollektivtrafik till närmsta pendlingsnav och minst 10 resmöjligheter per vardag (i båda riktningar) ska vara minst 82 %.
- Antal resor med kollektivtrafik ska återtas, minst 350 miljoner resor**.

Tillgänglighetsberäkning

Västra Götalandsregionen har under 2021 förbättrat metoden att göra tillgänglighetsberäkningar med restider för kollektivtrafiken och för anslutningsresor till fots. Det innebär att målet minst 82 % ändras till minst 79 %.

Resor med kollektivtrafik

Antalet resor 2021 var 234 miljoner och jämfört med 2020 har resandet minskat med 5 procent. Notera att under de första månaderna 2020 var resandet på normal nivå, då covid-19-pandemin började påverka samhället i stort i mars 2020. Jämfört med 2019 har resandet minskat med 33 procent, vilket innebär 116 miljoner färre resor 2021 jämfört med 2019. För att nå målet om att återta antalet resor på 350 miljoner behöver antalet resor öka med 50 procent.

Figur 6. Antal resor med kollektivtrafik. Källa: Västtrafik.

Resandet har varierat i takt med smittspridning och restriktioner. Första delen av 2021 omfattades av hårda restriktioner och under årets första månader låg resandet på ungefär hälften av 2019 års nivå. Resandet började sedan återhämta sig i takt med att pandemin avmattades.

Under andra halvan av året ökade resandet något efter sommaren och fortsatte öka något mer under oktober till december. I december månad var antalet resor närmare 20 procent lägre jämfört med december 2019 men jämfört med december 2020 är resorna närmare 50 procent högre.

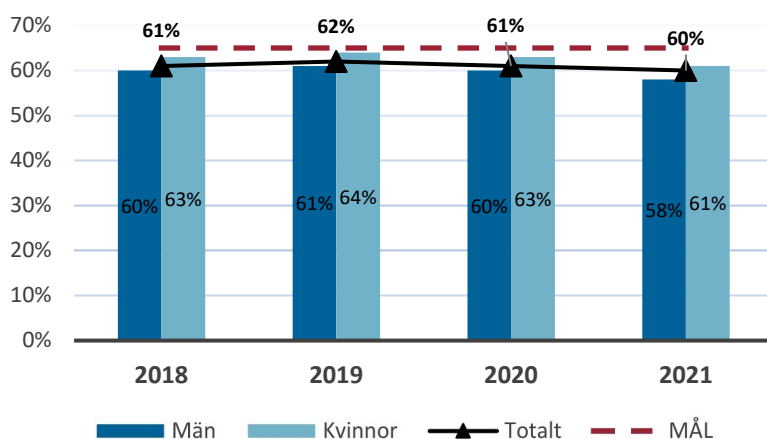
Enkel, trygg och inkluderande

Kollektivtrafiken är en betydelsefull del i omställningen till ett mer hållbart resande och för att tillgodose invånarens grundläggande behov av tillgänglighet. Den behöver då både upplevas attraktiv och vara utformad med en medvetenhet om den variation av förutsättningar och behov som finns hos invånarna. Upplevelsen av kollektivtrafiken innefattar inte enbart själva kollektivtrafikresan utan även möjligheten att få information inför sin resa, köpa biljett, ta sig till och från hållplatsen eller stationen och efter kollektivtrafikresan ansluta till sitt slutmål. Det är därför viktigt att arbeta utifrån ett hela-resan-perspektiv med invånarens olika behov och förutsättningar i centrum.

Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Ett systematiskt arbete för att tillgänglighetsanpassa kollektivtrafiken har pågått i många år. Många åtgärder som förbättrar den fysiska tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning skapar bättre tillgänglighet för alla resenärer, till exempel barn och äldre.

Enkelt att resa med Västtrafik

Det är 60 procent av invånarna som anser att det är enkelt att resa med Västtrafik och nivån har varit relativt konstant över tid. Andelen kvinnor som anser att det är enkelt är något högre än andelen män, 61 procent jämfört med 58 procent.

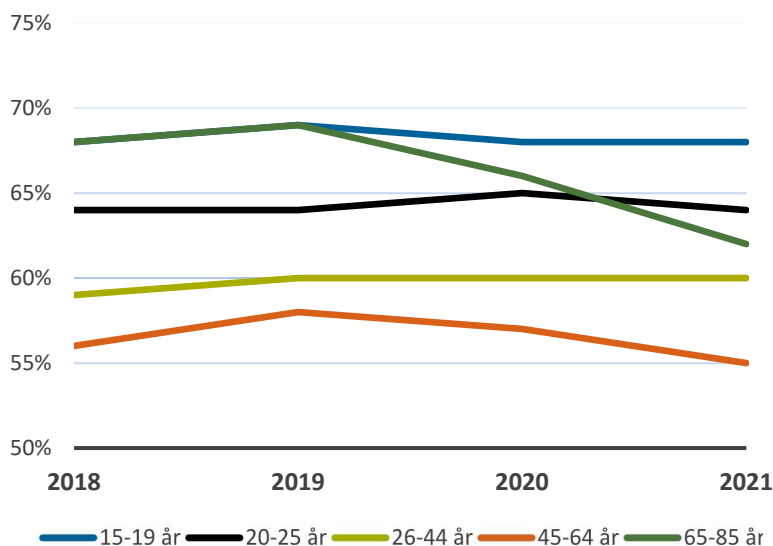
Figur 7. Andelen invånare som anser att det är enkelt att resa med Västtrafik, uppdelat per kön. Källa: Kollektivtrafikbarometern.

Det är svårt att veta vad invånarna lägger in i bedömningen av om det är enkelt att resa. Förmodligen är det en samlad bild av biljettköp, information, byten och relationer. I Kollektivtrafikbarometern svarar omkring 80 procent av invånarna att det är enkelt att köpa biljett samt att det är enkelt att få information inför resan. Det tyder på att andra faktorer än dessa påverkar svaren om enkelhet.

- Andelen invånare som anser att det är enkelt att åka med Västtrafik ska öka till minst 65 %.
- Andelen invånare som känner trygghet att åka med Västtrafik ska öka till minst 70 %.
- Antal prioriterade hållplatser och terminaler som är anpassade för personer med funktionsnedsättning ska öka till minst 800 stycken.

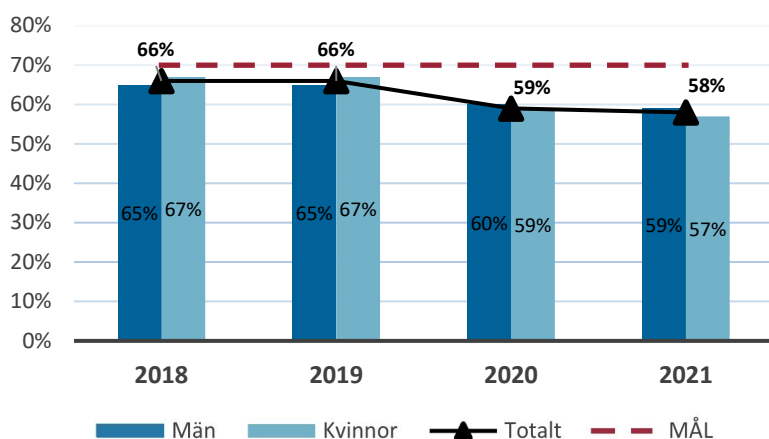
Figur 8 visar att det inte heller skiljer sig särskilt mycket över tid i olika åldrar, med undantag av 65-85 år som i högre grad blivit avrådade att åka kollektivtrafik. Generellt anser unga och äldre i högre utsträckning än medelålders att det är enkelt att resa med Västtrafik.

Figur 8. Andelen invånare som anser att det är enkelt att resa med Västtrafik, uppdelat per kön. Källa: Kollektivtrafikbarometern.

Trygghet att resa med Västtrafik

Andelen invånare som känner trygghet att resa med Västtrafik är 58 procent. Innan covid-19-pandemin låg tryggheten på 66 procent och sedan har nivån minskat. Andelen kvinnor är något lägre än andelen män som känner trygghet att resa med Västtrafik. Innan covid-19-pandemin var förhållandet det omvända.

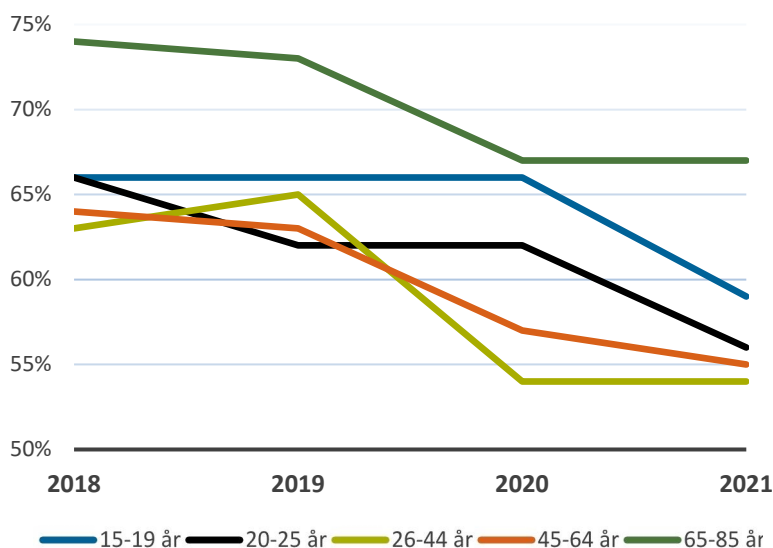
Figur 9. Andelen invånare som känner trygghet att resa med Västtrafik, uppdelat per kön. Källa: Kollektivtrafikbarometern.

I Kollektivtrafikbarometern ställs frågan om man känner oro

för att bli smittad vid resor med kollektivtrafiken. Under 2021 svarade 60 procent att de känner mycket eller viss oro, något lägre än 2020. Kvinnor känner i högre grad oro än män, 67 procent jämfört med 53 procent.

Västtrafik har sedan några år tillbaka ett systematiskt trygghets- och säkerhetsarbete som har fokuserat mycket på brottsförebyggande insatser. I och med pandemin har arbetet delvis utökats. Till exempel har trygghetsvårdarna fått en bredare inriktning under 2021 med fokus på synlighet och kommunikation.

Andelen invånare som känner trygghet fördelat på åldrar finns i figur 10. De äldsta och de yngsta är mest trygga medan åldersgruppen 26-44 år har lägst andel trygga med 54 procent. I inledningen av covid-19-pandemin under 2020 minskade tryggheten för äldre medan för yngre har andelen sjunkit först under 2021.

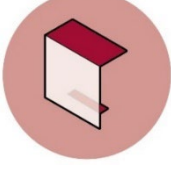
Figur 10. Andelen invånare som känner trygghet att resa med Västtrafik, uppdelat per åldersgrupp. Källa: Kollektivtrafikbarometern.

Tillgängliga hållplatser

Arbetet med att tillgänglighetsanpassa de prioriterade hållplatserna har fortsatt under 2021. Den så kallade 800-listan har uppdaterats utifrån aktuell resandestatistik och omfattar de cirka 960 hållplatser som har minst 100 påstigande per dygn. Listan har uppdaterats efter att Västtrafik har gjort en ny översyn av antalet påstigande per hållplats. Listan innehåller även ett fåtal hållplatser med färre påstigande, där kommunerna har prioriterat dem utifrån typ av målpunkt. Listan används för att prioritera vilka hållplatser som ska åtgärdas vad gäller tillgänglighetsanpassning enligt kriterier i Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor.

Det finns 597 hållplatser som uppfyller grön standard, det vill säga samtliga kriterier för tillgänglighetsanpassning med undantag för väderskydd och realtid. Antalet anpassade till den lägsta kravnivån (gul + grön standard) är 783 hållplatser, som innebär minst ledstråk, kontrastmarkering och hög kantsten.

I figur 11 redovisas hållplatserna sammanfattningsvis utifrån grön, gul eller röd standard av tillgänglighetsanpassning. En komplett redovisning återfinns på [webbsidan](#).

	2018	2019	2020	2021
 Grön standard	385	491	502	597
 Gul standard	178	120	120	186
 Röd standard	215	166	153	176

Figur 11. Antal prioriterade hållplatser och terminaler som är tillgänglighetsanpassade. *Källa: Västtrafik.*

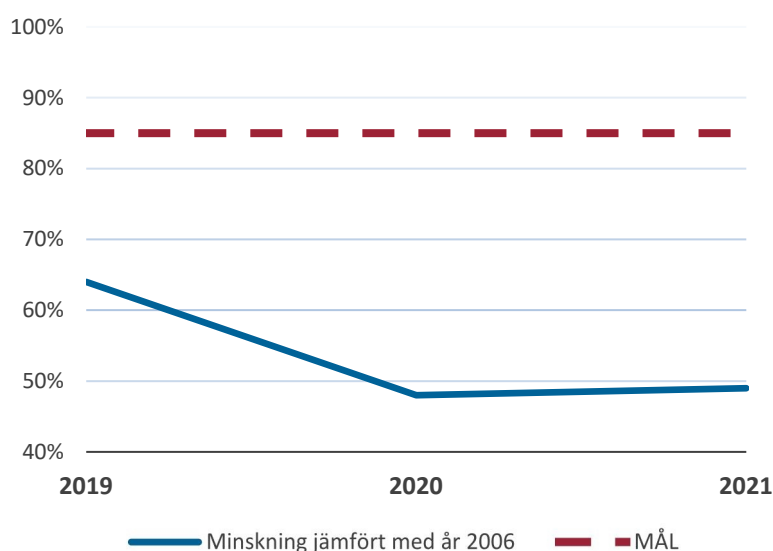
Låg miljöpåverkan

Kollektivtrafiken i Västra Götaland ska ha låg miljö- och klimatpåverkan och vara en del i ett långsiktigt hållbart transportsystem. I detta innefattas effektiv trafik, driven av förnybara drivmedel med låg klimatpåverkan.

Fram till år 2025 är målet en minskning av utsläpp av CO₂ med 85 procent jämfört med år 2006. För att nå detta mål krävs en stor satsning på elektrifiering av främst stads- och tätortstrafik, men även av kortare regionbusslinjer. En satsning på elektrifiering ger många ytterligare positiva effekter på hälsa, miljö och klimat, bland annat minskade bullernivåer.

Kollektivtrafikens utsläpp av koldioxid

Kollektivtrafikens CO₂ utsläpp per personkilometer har minskat med 49 procent jämfört med 2006. Elektrifiering av bussar i framför allt stadstrafik går snabbt och ger stor effekt. Det finns stora möjligheter att elektrifiera även regiontrafik vilket kan bidra till ytterligare minskade koldioxidutsläpp. Målet om att minska koldioxidutsläppen med 85 procent till år 2025 bedöms dock vara en utmaning. Nyckeltalet mäts per personkilometer och påverkas kraftigt av att resandet har minskat i och med pandemin.

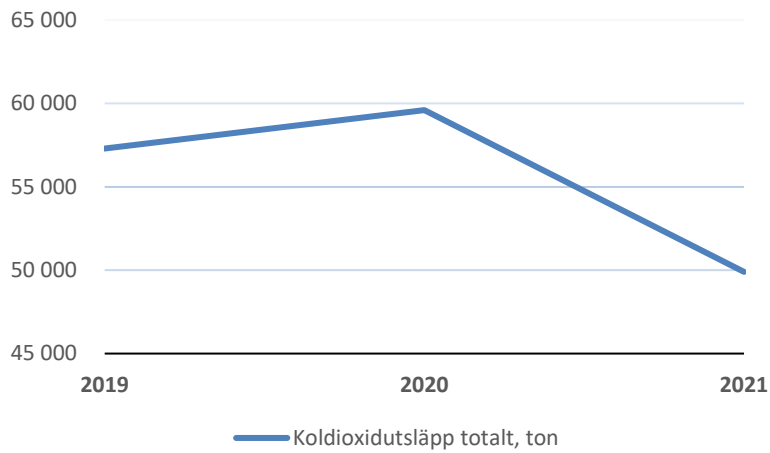

Figur 12. Utsläppen av koldioxid per personkilometer i kollektivtrafiken.
Källa: Frida, Västtrafik.

Kollektivtrafikens totala utsläpp av CO₂ följs upp för att visa de verkliga utsläppen utan hänsyn till det minskade resandet. Här syns att utsläppen har minskat stort under 2021, främst på grund av elektrifieringen av kollektivtrafiken. Ökningen mellan 2019 och 2020 beror dels på en ny beräkningsmetod som

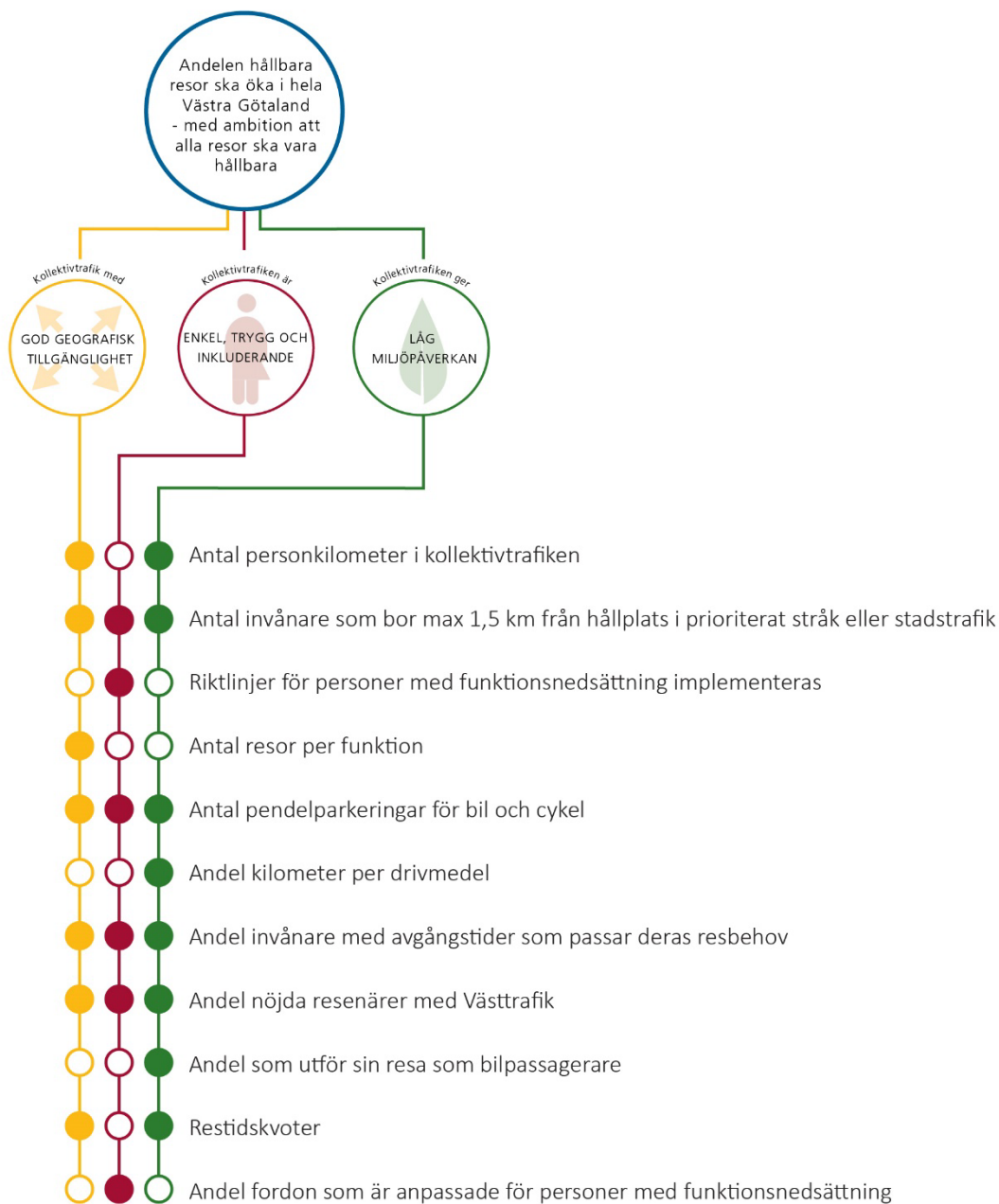
tar hänsyn till de olika drivmedlens klimatgenskaper (utsläppsnivåer), dels på drivmedelsmixen. Ett av drivmedlen, HVO, fick därtill försämrade klimatgenskaper. Figur 20 visar drivmedelsmixens utveckling i busstrafiken.

Figur 13. Utsläppen av koldioxid i kollektivtrafiken.
Källa: Frida, Västtrafik.

Indikatorer kopplade till målen

Utöver de indikatorer med måltal som redovisats ovan, finns ett antal indikatorer för att följa utvecklingen. Dessa är inte målsatta. Bilden nedan visar hur dessa indikatorer kopplar till trafikprogrammets mål.

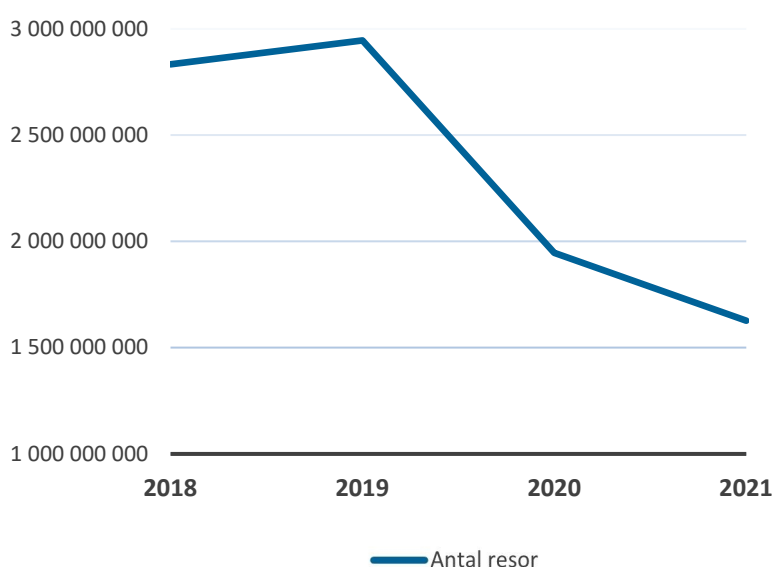
Antal personkilometer i kollektivtrafiken

Personkilometer redovisas eftersom skillnaden i längd mellan olika resor är stor och därför ger en kompletterande bild till antalet resor. Antal personkilometer påverkar också resultatet i målindikatorn om koldioxid. Personkilometer beräknas genom en uppskattad medelreslängd per trafikavtal multiplicerat med antalet resor.

För 2021 har en ny förbättrad metod för att uppskatta medelreslängder tagits fram. Metodförändringen har påverkat uppskattningen av medelreslängden för tåg och spårvagn mer än för buss. Ändrade resmönster och förändring i relationen mellan korta och långa resor påverkar antalet personkilometer.

Fram till covid-19-pandemin var det en stabil ökning av antalet personkilometer under många år i kollektivtrafiken. Den stora minskningen i resandet till följd av pandemin har haft en stor påverkan på antalet personkilometer. Antalet personkilometer har minskat för samtliga trafikslag.

Figur 14 visar att antalet personkilometer under 2021 har minskat med 320 miljoner eller 16 procent.

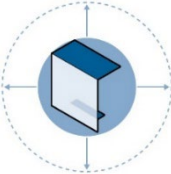

Figur 14. Antal personkilometer i kollektivtrafiken.

Källa: Västtrafik.

Antal invånare som bor max 1,5 km från hållplats i prioriterat stråk eller stadstrafik

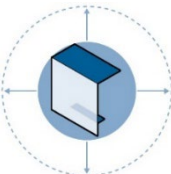
Antalet invånare som bor max 1,5 km från hållplats i prioriterat stråk eller stadstrafik är på samma nivå som tidigare år. Kollektivtrafikens geografiska täckning i stråk och stadstrafik har inte förändrats nämnvärt mellan åren. Lokaliseringen av ny bebyggelse i närhet av prioriterade stråk och stadstrafik är avgörande för att bibehålla eller öka målinдикatoren.

	2019	2021
	1 409 000 82,4 %	1 429 000 82,4 %

Figur 15. Antal och andel av befolkningen som bor max 1,5 km från hållplats i prioriterat stråk eller stadstrafik. Källa: Västra Götalandsregionen, Västtrafik och Västdatabasen/SCB.

Ett liknande sätt att mäta tillgänglighet till kollektivtrafiken görs av SCB. Indikatorn mäter befolkningens tillgång till hållplatser med minst en avgång i timmen på vardagar mellan 06.00 och 20.00. Här ingår alla hållplatser, inte bara de i stråk eller stadstrafik.

Stockholm sticker ut i ett nationellt perspektiv där 98,3 procent av befolkningen har 1 km eller mindre till närmaste hållplats medan Västra Götaland, Skåne och Sverige totalt ligger kring 90 procent. Mellan kommunerna i Västra Götaland varierar andelen från 57 procent till drygt 99 procent. Generellt är andelen högre i kommuner med större befolkning.

	Västra Götaland	Skåne	Stockholm	Riket
	1 563 500 90,6 %	1 246 500 90,5 %	2 336 600 98,3 %	9 274 600 89,8 %

Figur 16. Antal och andel av befolkningen med max 1 km till närmaste hållplats år 2019. Källa: SCB

Riktlinjer för personer med funktionsnedsättning

Enligt strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor ska det finnas riktlinjer som definierar full tillgänglighet för resenärer vad gäller:

- planera sin resa, köpa och använda biljett,
- vistas och orientera sig på hållplats/bytespunkt, ta del av information,
- ta sig ombord, färdas och ta sig av fordonet.

Det kvarstår en del arbete med att ha kompletta riktlinjer utifrån ett hela-resan-perspektiv. Några förbättringar har gjorts under året; Västtrafik har beslutat om nya riktlinjer för bussar under 2021. Västtrafiks webbsida och app ToGo har uppdaterats enligt lagstiftningens krav, vilket ska säkerställa att informationen är tillgänglig.

Antal resor per funktion

Covid-19-pandemin har haft genomslag på resor inom samtliga kategorier under 2021. Folkhälsomyndighetens rekommendationer om att endast göra nödvändiga resor och undvika kollektivtrafiken har påverkat alla typer av resor. Möjligheterna att arbeta hemma varierar stort mellan olika yrken. Västtrafik har i vissa områden fått förstärka trafiken för att minska trängseln ombord. I november 2020 infördes en ny zonstruktur för färdbiljetter som kan påverka resandet, men i och med pandemin är det svårt att veta på vilket sätt.

Figur 17 visar resandet fördelat på olika funktioner. I stadstrafiken minskade antalet resor med 10 miljoner till 179 miljoner. Det motsvarar en minskning med fem procent jämfört med 2020 vilket är betydligt lägre jämfört med 27 procent minskning mellan 2019 och 2020. Trafiken i stråken minskade också med 5 procent jämfört med år 2020 vilket innebar att antalet resor uppgick till 37 miljoner. Resorna i tätortstrafik ökade under 2021 med en miljon till 3 miljoner medan antalet resor i övrig trafik låg kvar på samma nivå som 2020 med 13 miljoner.

Resor (miljoner)	2018	2019	2020	2021
Stadstrafik	258	271	189	179
Stråk	55	58	39	37
Tätortstrafik	3,6	3,7	2,3	2,5
Övrig trafik	19	19	13	13
Specialtrafik	3	3	2	2

Figur 17. Antal miljoner resor i Västra Götaland per funktion.

Källa: Västtrafik

Resandet i samtliga pendlingsnav (figur 18) minskade under 2021. Resandet i Göteborg-Mölndal-Partille och i Skövde har procentuellt sett minskat i lägre utsträckning än i övriga pendlingsnav. I antal är resandeminskningen störst i Göteborg-Mölndal-Partille med 9 miljoner.

Resor (miljoner)	2018	2019	2020	2021	Befolkning 2020
Göteborg-Mölndal-Partille	236	248	171	162	597 700
Borås	10,0	11,2	9,0	7,8	73 700
Trollhättan-Vänersborg	6,8	6,7	5,3	4,6	73 400
Uddevalla	2,9	2,9	2,3	2,0	36 000
Skövde	2,7	2,7	2,1	2,0	38 100

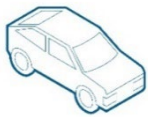

Figur 18. Antal miljoner resor med stadstrafik per pendlingsnav.
Källa: Västtrafik

Antal pendelparkeringar för bil och cykel

Pendelparkeringar fyller en viktig funktion för kombinerade resor där bilen eller cykeln är nödvändig för att nå kollektivtrafiken eller för att få en rimlig restid från dörr till dörr.

Inventering av parkeringarna är ett omfattande arbete som har ett visst mått av osäkerhet vad gäller bedömningen av antalet bilar som ryms på respektive yta. Antalet cyklar som ryms på en cykelparkering är så svårbedömt att det endast redovisas antalet pendelparkeringar för bil där det även finns pendelparkering för cykel.

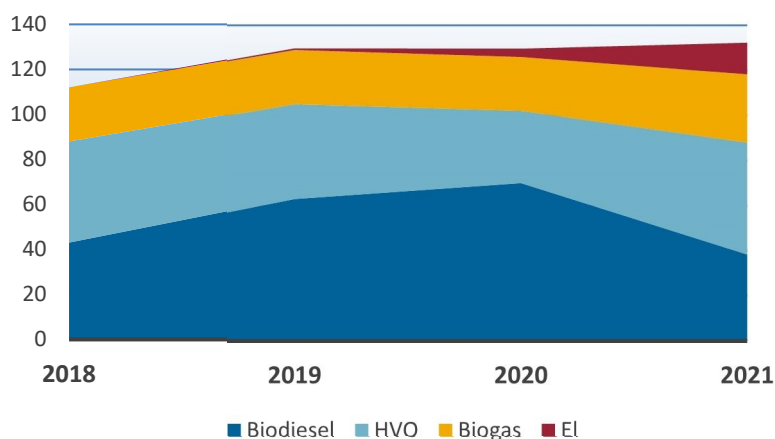
Senaste gången en inventering av pendelparkeringar gjordes i Västra Götaland var under 2018. Under 2019 och 2020 gjordes ingen inventering. I fortsättningen ska en inventering i hela Västra Götaland genomföras vart tredje år med början 2022. Åren däremellan ska en inventering ske endast i Göteborgsregionen, där de flesta nya platser byggs. Efter inventeringen 2018 har parkeringar byggts bland annat i Trollhättan och Falköping. I november 2021 genomfördes en inventering av pendelparkeringar i Göteborgsregionen som visade 9 543 parkeringsplatser, se figur 19 på nästa sida.

	2018	2021
	387 (18 163 platser) Hela VG	iu.
	249	iu.

Figur 19. Antal pendelparkeringar för bil och cykel. *Källa: Västtrafik*

Antal kilometer per förnybart drivmedel med buss

Under 2021 ökade antalet km med el som drivmedel på grund av ökat antal elbussar i samband med nytt trafikavtal i Göteborgsregionen. Användningen av fossilt drivmedel utgör 0,5 procent av totala antalet busskilometer.

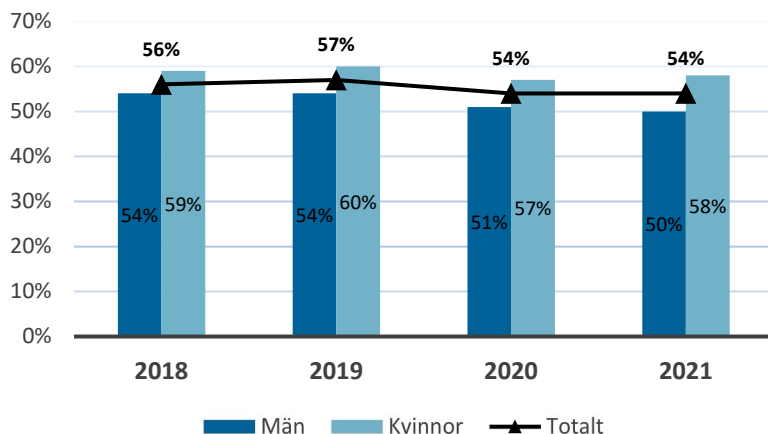
Figur 20. Antal miljoner km med buss, per förnybart drivmedel. *Källa: Frida, Västtrafik*

Andel invånare med avgångstider som passar deras resbehov

Andelen invånare som anser att de har avgångstider som passar deras resbehov är 54 procent. Det är samma nivå som 2020 men en minskning jämfört med åren innan.

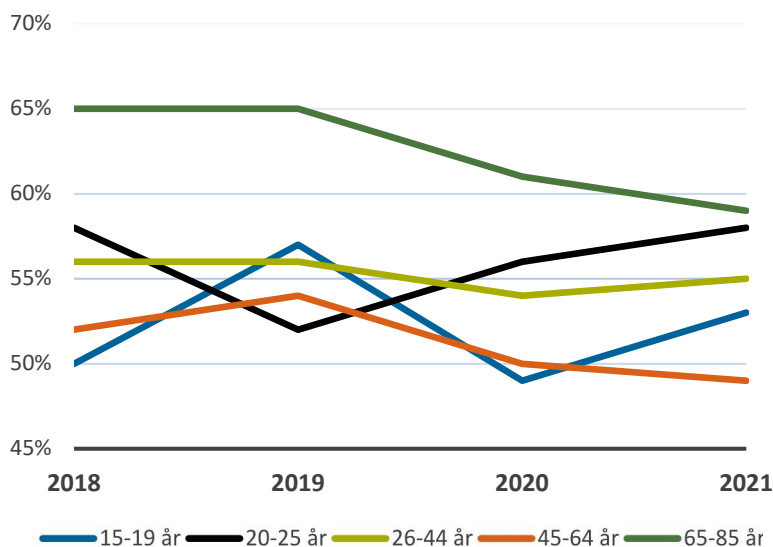
Kvinnor anger i högre utsträckning än män att avgångstiderna passar med deras resbehov. Skillnaden mellan könen har bestått över tid och för 2021 är andelen kvinnor är 58 procent och andelen män 50 procent.

” **Elektrifieringen av busstrafiken är viktig både för klimat, hälsa och närmiljö.**

Figur 21. Andel invånare med avgångstider som passar deras resbehov, uppdelat per kön. Källa: Kollektivtrafikbarometern

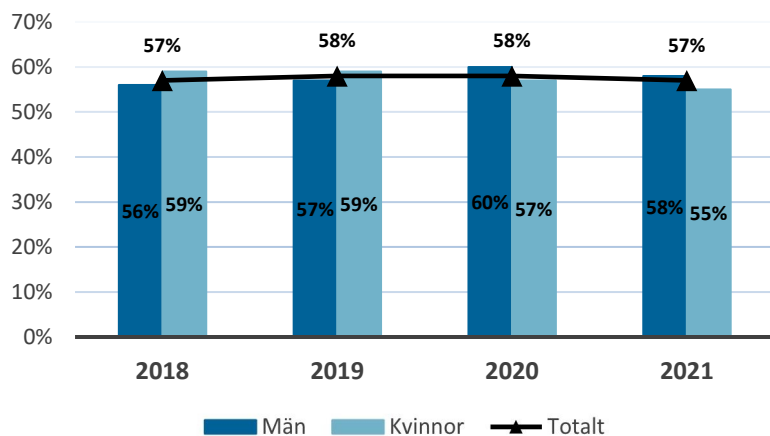
Fördelat på åldersgrupper är det gruppen 65-85 år där högst andel anser att de har avgångstider som passar deras resbehov. Andelen har dock sjunkit sedan 2019. I åldern 45-64 år är andelen lägst, färre än hälften som har avgångstider som passar deras resbehov. I åldern 20-25 år har det skett en ökning sen 2019.

Figur 22. Andel invånare med avgångstider som passar deras resbehov, uppdelat per åldersgrupp. Källa: Kollektivtrafikbarometern

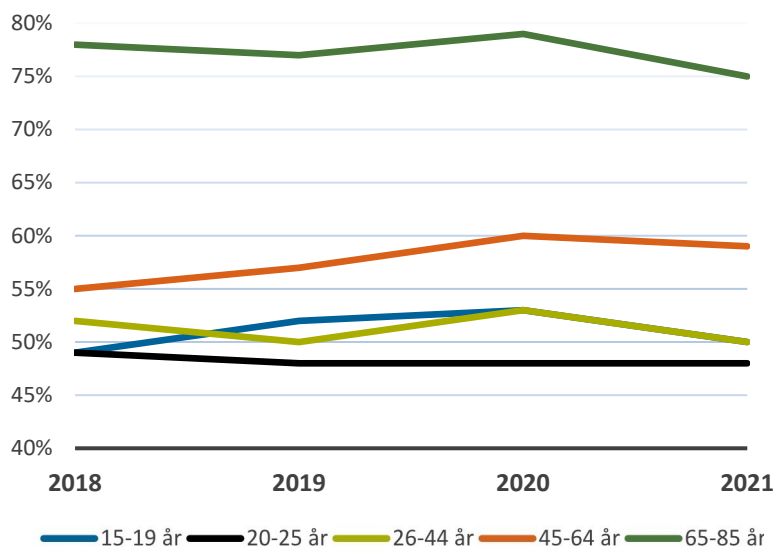
Andel nöjda resenärer med Västtrafik

Andelen nöjda resenärer med Västtrafik var 57 procent under 2021. Över tid har det skett mycket små förändringar i nöjdheten. Andelen män som är nöjda är något högre än andelen kvinnor både 2020 och 2021.

Figur 23. Andel nöjda resenärer med Västtrafik, uppdelat per kön.
Källa: Kollektivtrafikbarometern

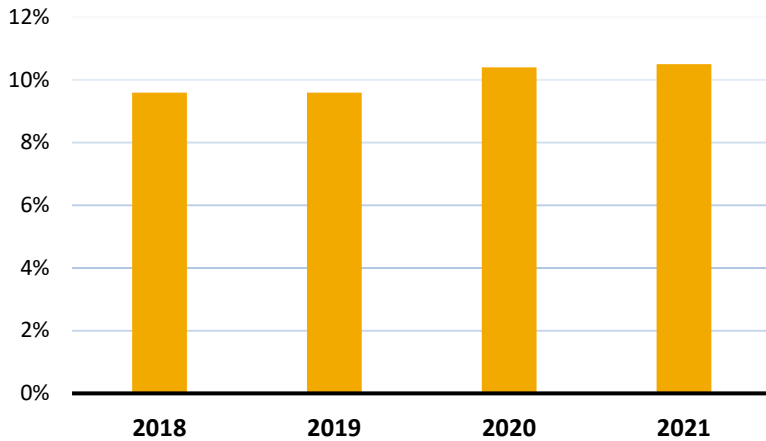
Figur 24 visar nöjdheten fördelat på åldrar och det är tydligt att det är en betydligt högre andel i de äldre åldersgrupperna som är nöjda jämfört med de yngre åldrarna.

Figur 24. Andel nöjda resenärer med Västtrafik, uppdelat per åldersgrupp. Källa: Kollektivtrafikbarometern

Andel som utför sin resa som bilpassagerare

Andelen bilpassagerare ligger kring 10 procent 2021, en stabil nivå över tid. Den är en indikation på samåkning även om en stor del antagligen är gemensamma resor i ett hushåll.

Figur 25. Andel som utför sin resa som bilpassagerare
Källa: Kollektivtrafikbarometern

Restidskvoter

Restidskvoter är ett sätt att mäta kollektivtrafikens konkurrenskraft gentemot bilen. Målet för tåg är en restidskvot på 0,8 jämfört med bil och för buss är målet 1,3. Restidskvoterna följs upp för ett antal relationer i stråken. Uppföljningen sker i första hand av restidskvoten för tåg och bil. Ett antal relationer kompletteras med restidskvoten mellan buss och bil i figur 28.

Figur 26. Järnvägar i Västra Götaland
Källa: Västra Götalandsregionen

Restidskvoten är låg i ett antal tågrelationer på Västra Stambanan, Norge-Vänerbanan och Väst kustbanan. I Göteborg-Borås, Borås-Skövde och Uddevalla-Strömstad är restidskvoten högre än målet. Restiden med tåg mellan Göteborg och Uddevalla är en relation som går via Trollhättan. Eftersom Viskadalsbanan och Älvsborgsbanan var avstängd vid mättillfället är restidskvoten för Varberg-Borås baserad på ersättningsbuss för tåget och restiden för tåg på sträckan Borås – Vänersborg är via Göteborg.

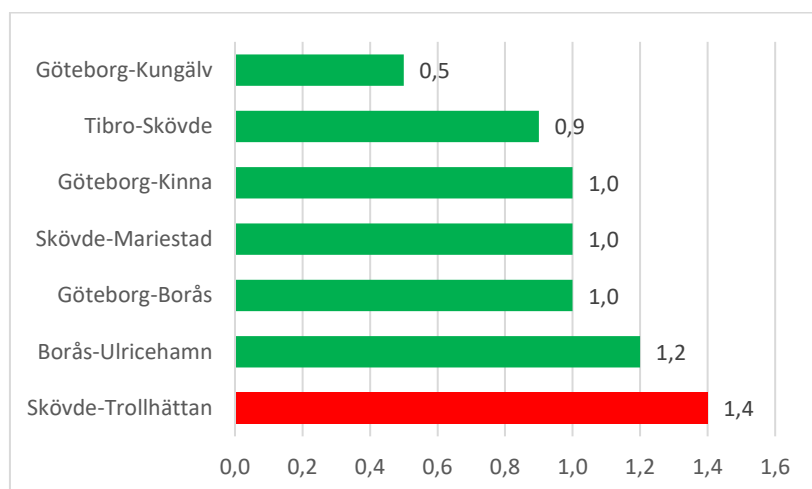

Figur 27. Restidskvot för tåg i prioriterade stråk
Källa: Google maps.

Faktaruta

Restidskvoten är beräknad utifrån restider i Google maps mellan kl 6 och 8 en vardag under hösten. Restiden för bil är ett medelvärde och för kollektivtrafik är det den snabbaste avgången.

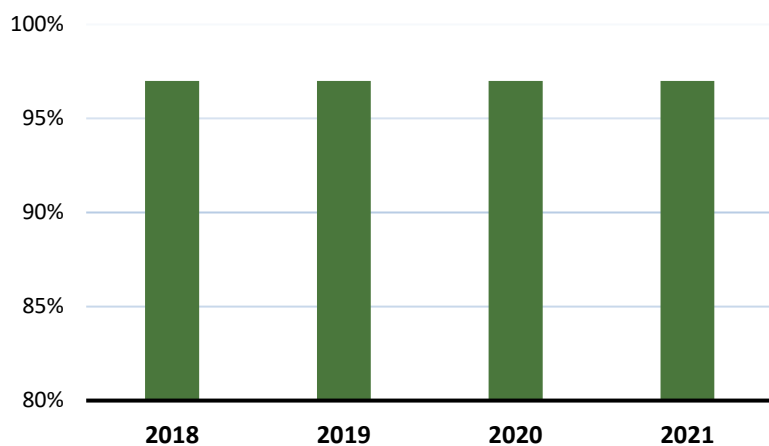
Restidskvoten för buss är lägst i relationen Göteborg – Kungälv där det också finns bussfiler som gör att bussen går fortare än bilen i rusningstid. Relationen Skövde – Trollhättan har en hög restidskvot och ligger över målnivån.

Figur 28. Restidskvot för buss i prioriterade stråk
Källa: Google maps.

Andel fordon som är anpassade för personer med funktionsnedsättning

Totalt sett var 97 procent av alla fordon anpassade vid årsskiftet 2021/22, vilket har varit konstant sedan 2014. Samtliga fordon som upphandlas är tillgänglighetsanpassade. Kriterierna för tillgänglighet uppdateras inför varje upphandling. Krav på hörslina i buss har tillkommit under 2021.

Figur 29. Andel fordon som är anpassade för personer med funktionsnedsättning *Källa: Västtrafik*

Faktaruta

De äldre spårvagnar som inte är tillgänglighetsanpassade fasas ut successivt i takt med att moderna, anpassade vagnar levereras och sätts i drift.

GENOMFÖRANDE

– HUR MÅLEN SKA NÅS

Beslutade strategier och fokusområden

Beslutade strategier

- Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor
- Miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken
- Målbild tåg 2035, inkl. väststågsutredningen
- Målbild Koll2035 Göteborg/Mölndal/Partille
- Kollektivtrafikplaner för Borås, Skövde, Trollhättan/Vänersborg och Uddevalla

Fokusområden

- Driva på och underlätta för hållbara resval
- Kombinerad mobilitet
- Samhällsplanering och kollektivtrafik
- Driva på och styra forskning och innovation

I programmet beskrivs hur målen ska nås genom de beslutade strategierna och inom fyra fokusområden. På följande sidor ges en lägesrapport om utvecklingen inom respektive strategi och fokusområde.

Lägesrapport beslutade strategier

Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor

Arbetet med att implementera åtgärder i Västtrafiks handlingsplan för kollektivtrafik på jämlika villkor har fortsatt under 2021. Västtrafik ser en utmaning i att hålla planerad takt för genomförandet av de åtgärder som krävs enligt handlingsplanen. Det beror på att vissa områden kan kräva relativt stora insatser samtidigt som bedömningen är att Covid-19-pandemin fortsatt innebär begränsningar av resurser. Några exempel på insatser som har genomförts under 2021 är:

- För att säkerställa att webbsidan vasttrafik.se och appen ToGo uppfyller kraven på tillgänglighet har tillgänglighetsgranskningar genomförts och brister som konstaterades har åtgärdats.
- Det verktyg som tagits fram för att säkerställa ett systematiskt arbete med att inkludera sociala perspektiv har använts i förstudier för trafikupphandlingar och utredningar. Arbetet med att utveckla och implementera verktyget fortsätter under 2022.
- Västtrafik startade under hösten 2021 ett arbete för att utveckla metoder för en ökad samverkan med resenärsgupper, med fokus på äldre, barn och personer med funktionsnedsättning, för att på så sätt säkerställa att kollektivtrafiken fungerar för så många som möjligt.
- Arbetet för att öka tryggheten i och runt kollektivtrafiken fortsätter och är ett långsiktigt strategiskt arbete. Ett metodstöd har utvecklats under 2020 som är ett program som genomförs i samverkan med lokala intressenter kring otrygga platser. Under 2021 pågår detta arbete i bland annat Ale, Mölndal, Lerum, Herrljunga, Vårgårda och Alingsås. Västtrafik har även påbörjat arbete enligt metodstödet i Göteborg, Partille, Lilla Edet, Trollhättan, Vänersborg, Uddevalla och Kungälv. Utöver detta så deltar Västtrafik även i brottsförebyggande arbeten i Skövde, Ulricehamn, Strömstad och Borås.
- Det finns även metodstöd inom operativ samverkan som bygger på fyra steg där Västtrafik främst driver arbetet med hjälp av sina ordningsvakter, trygghetsvårdar och biljettkontrollanter. Intresset för att samverka med Västtrafik har ökat hos lokala intressenter i hela regionen under 2021.
- Västtrafik har inlett ett samarbete med Länsstyrelsen för att utbilda trygghetsvårdarna i hur man motverkar våld i nära relationer. Genom att förse dem med

De fem åtgärdsområdena i strategin:

- Ett fullt tillgängligt prioriterat nät
- Ett gott bemötande till alla resenärer
- Resenärerna ska känna sig trygga i kollektivtrafiken
- Inkluderande kommunikation
- Strategisk planering för jämlik kollektivtrafik

kunskap och verktyg kan de lättare känna igen om någon de möter är utsatt. Detta är ett viktigt arbete för att bidra till det jämställdhetspolitiska målet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

- Västtrafik har även påbörjat ett arbete med att i högre grad uppmärksamma barns utsatthet i kollektivtrafiken. En del i det arbetet är att öka kompetensen hos trygghetsvårdarna för att upptäcka situationer där det finns risk att barn far illa, samt att skapa rutiner för att agera genom orosanmälningar till kommunerna.

Miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken

Strategin innehåller mål om minskade utsläpp av koldioxid samt mål för luftkvalitet, energieffektivisering och bullerminskningar. Målen ska i huvudsak nås genom övergång till förnybara drivmedel. I december 2020 startade ny trafik med 145 nya elbussar. Som en följd har koldioxidutsläppen i stadstrafiken i Göteborg/Mölndal/Partille minskat med cirka 10 procent, från ett totalt utsläpp på cirka 16 500 ton år 2020 till 14 500 ton 2021. Likaså har kväveoxidutsläppen minskat från cirka 108 ton till cirka 55 ton och partikelutsläppen från cirka 900 kg till cirka 670 kg.

Målbild tåg 2035, inkl. Västtågsutredningen

Utvecklingen av tågtrafiken i Västra Götaland utgår från Målbild tåg 2035 inklusive Västtågsutredningen. I slutet av 2020 beslutade kollektivtrafiknämnden om Målbild Tåg - delmål 2028 inklusive storregional busstrafik. I den görs en konkretisering av hur tågtrafiken och de storregionala busstråken ska utvecklas på medellång sikt fram till 2028. Västtrafik påbörjade under 2021 arbetet med en handlingsplan kopplad till delmål 2028. Planen förväntas antas av Västtrafik under våren 2022.

Västtrafik har i enlighet med målet om en utbyggd tågtrafik investerat i 45 nya tåg. Fordonen beräknas tas i bruk under 2024.

Målbild Tåg 2035 inkl. Västtågsutredningen, öppnar upp för att på sikt etablera och trafikera ett antal nya stationer i mindre samhällen i Västra Götaland. Att etablera nya stationer med tillhörande trafikering och utveckla bebyggelse, verksamheter och infrastruktur i stationens närhet och omland innebär en lång process med många aktörer. Västra Götalandsregionen vill tillsammans med aktuella kommuner, Trafikverket och Västtrafik i ett tidigt skede förbereda och stödja en samhällsplanering där nya stationers potential kan nyttjas. Kollektivtrafiknämnden beslutade om att starta projektet i december 2021.

Målbild Koll2035 Göteborg/Mölnadal/Partille

Målbild Koll 2035 beskriver hur kollektivtrafikens stomnät ska utvecklas i det sammanhängande tätortsområdet i Göteborg, Mölnadal och Partille (GMP). Under hösten 2021 har Sverigeförhandlingens parter enats om att medel från det avslutade linbaneprojektet ska föras över till den nya spårvagnslänken Brunnsbo – Linné inklusive Lindholmstunneln. Regionfullmäktige beslutade i juni 2021 om att köpa in 40 långa spårvagnar, för leverans 2024–2026. Förlängning av hållplatser längst de mest belastade spårvagnslinjerna 5 och 11 har påbörjats under hösten 2021 som en förberedelse inför anskaffande av längre vagnar.

En förstudie kring spårväg i Alléstråket och Övre Husargatan har genomförts av Göteborgs stad i samverkan med Västtrafik och skickats till berörda parter på remiss i december 2021. Åtgärdsvalsstudien för Metrobuss färdigställdes vintern 2020/21 och resulterade i en avsiktsförklaring mellan parterna i Stads trafikforum GMP om fem utredningsområden där fördjupade studier krävs. Samtliga dessa har påbörjats under 2021. Därutöver har parterna arbetat vidare med ett flertal gemensamma utredningar i enlighet med Handlingsplan 2020-2024 för att nå Målbild Koll2035.

Kollektivtrafikplaner för Borås, Skövde, Trollhättan/Vänersborg och Uddevalla

För de fem noderna i Västra Götaland finns kollektivtrafikplaner framtagna som beskriver hur respektive kommuner, VGR och Västtrafik vill att stadstrafiken ska utvecklas de närmaste cirka 15 åren. Planerna har tagits fram i olika takt och med något olika innehåll men de utgår från trafikförsörjningsprogrammets övergripande mål om ökad andel hållbart resande. De antas av respektive kommun och VGR och för respektive plan tas en handlingsplan fram. I denna beskrivs olika åtgärder, utredningar och förbättringsförslag i syfte att uppnå målen i kollektivtrafikplanen.

Borås: Utvecklingsplan 2025 för kollektivtrafiken i Borås antogs 2016. Linjenätet har förbättrats och utbudet har ökat successivt samt gått över till eldrift. Under 2021 har fokus legat på att förbättra framkomligheten för kollektivtrafiken. Borås stad har ansökt om och fått beviljat statlig medfinansiering för att bygga om stadstrafikens största hållplats Södra torget samt bygga en ny byteshållplats i västra Borås under 2022.

Skövde: Kollektivtrafikplan för Skövde år 2025 – med utblick 2035 antogs 2018. Under 2021 har flera infrastrukturinvesteringar genomförts i syfte att öka framkomligheten i staden, genom fler och bättre cirkulationsplatser. I samband med detta har också flera hållplatser standardhöjts och en ny hållplats

som ger ökad tillgänglighet till det växande handelsområdet Stallsiken har tillkommit. Inför upphandling av Trafik 2024 så har Västtrafik och kommunen gemensamt tagit fram förslag på förändringar av stadstrafikens linjenät. Syftet är att få ökad framkomlighet för kollektivtrafiken och kortare restider till målpunkter. I det arbetet har det även vissa behov av ny infrastruktur för kollektivtrafiken identifierats, som till exempel bussgator.

Trollhättan och Vänersborg: Kollektivtrafikplan för Trollhättan och Vänersborg antogs 2019. Stadstrafikforum Trollhättan och Vänersborg, där de båda kommunerna, VGR och Västtrafik samarbetar, beslutade i oktober om en handlingsplan kopplad till kollektivtrafikplanen. På kort sikt är flera aktiviteter kopplade till de förändringar och möjligheter som finns för utveckling av kollektivtrafiken i samband med att ett nytt trafikavtal startar i området 2023. Handlingsplanen lyfter kontinuerliga behov av att anpassa och utveckla kollektivtrafiken i takt med stadsutvecklingen och att nya bostadsområden tillkommer. På längre sikt kan utredningar om expresslinjer bli aktuellt. Under året har flertalet hållplatser anpassats i Trollhättan, både i syfte att öka tillgängligheten och förbereda för trafikering med längre stadsbussar. I Vänersborg har ombyggnation av en cirkulationsplats genomförts i syfte att bland annat förbättra framkomligheten och öka punktligheten.

Uddevalla: I juni 2021 antog Uddevalla kommun och kollektivtrafiknämnden kollektivtrafikplan för stadstrafiken i Uddevalla.

Planen är en konkretisering av trafikförsörjningsprogrammet och följer också programmets målstruktur med övergripande mål om att öka andelen hållbara resor. Uddevalla är det pendlingsnav i regionen som idag har lägst samlad andel av resor med kollektivtrafik, cykel- och gång.

Kollektivtrafikplanen beskriver mål för resenären och för människan i staden. För resenärerna handlar målen om att utveckla kollektivtrafiktrafiken med ledorden ”ofta, enkelt, snabbt och pålitligt”. Kollektivtrafiken i Uddevalla har idag ett relativt gott utbud men med lägre utbud på sena kvällar och helger. Det finns behov av att både förenkla och strukturera upp linjenätet på ett tydligare sätt. Restider och bytesmöjligheter behöver också förbättras. För människan i staden lyfts kollektivtrafikens roll och utrymme i stadsutvecklingen och samhällsplaneringen. Ett kvalitetsmål här handlar om att kollektivtrafikens miljöer ska ges en framträdande roll i stadsrummet. Strategier för att gå i riktning mot målen innefattar bland annat stråktrafik och enklare linjenätstruktur, ökat fokus på hela resan, framkomlighet och starkare kopplingar mellan fysisk planering, belyggelseutveckling och kollektivtrafik.

Med kollektivtrafikplanen som utgångspunkt är nästa steg att ta fram en handlingsplan. Här ska strategier konkretiseras och åtgärdsförslag tas fram i syfte att nå målen. Handlingsplanen förväntas bli klar under 2022. Flertalet hållplatser har genomgått standardhöjning och tillgänglighetsanpassats under året.

Lägesrapport Fokusområden

Driva på och underlätta för hållbara resval

Under hösten 2020 flyttade det arbete som bedrivits inom ramen för kompetens- och projektplattformen Hållbart resande väst från Västra Götalandsregionens koncernkontor till Västtrafik, och under 2021 har arbetet integrerats i den dagliga verksamheten. De beteendepåverkande projekt som erbjudits kommuner, så som Vintercyklist, Testcyklist, På Egna Ben och Cykelvänlig arbetsplats har fortgått som tidigare, med enda skillnaden att de numera sker i Västtrafiks regi. Projekten är fortsatt uppskattade. Särskilt Vintercyklist och Testcyklist har haft många intresserade och genererat media i olika former. Vintercyklist genomförs i en rad kommuner, bland annat Lidköping, Falköping och Mölndal. Inom ramen för Testcyklist har det tydliggjorts vilken möjlighet som finns i elcykeln som transportslag, och hur den underlättar för det hållbara resandet, speciellt för pendlingsresor. Falköping och Mellerud är två exempel på kommuner som har varit involverade i detta. Även Södra Älvsborgs sjukhus i Borås har genomfört projektet.

Cykling har fått ett ökat fokus inom Västtrafik under året. En del i detta är pandemin, som påverkat kollektivtrafiken starkt. För att minska trängseln ombord på fordonen visas numera gång och cykel som alternativ i ToGo, en knuff för många som bara ska några hållplatser eller för att undvika ett byte/resa.

Kopplingarna mellan cykel och kollektivtrafik utvecklas med fokus på hur cykeln tydligare kan bli en större del av det hållbara resandet. Under hösten 2021 blev ett projekt beviljat av Vinnova för att utforska möjligheten att integrera cykel och kollektivtrafik på ett systematiskt sätt samt att utveckla ett koncept för kombinationsresor som passar behov och förutsättningar i Västra Götaland. Målet är att kunna skapa ett enhetligt system för att integrera cykel med kollektivtrafik och att göra det enkelt och en del av vardagen att resa med cykel och kollektivtrafik tillsammans.

Det sker även ett arbete med mobilitetshubbar och mikromobilitet. Arbetet med mobilitetshubbar har just startat och innefattar bland annat pendelparkeringar för cykel och bil. Arbetet med mikromobilitet har kommit något längre och har också under 2021 fått extra fokus genom de rubriker som elsparkcyklarna skapat. Västtrafiks hållning är att elsparkcyklarna är ett välkommet inslag i transportsystemet så länge de används och parkeras på ett ansvarsfullt sätt. De kan vara ett sätt att komma åt den så kallade first/last mile-problematiken i städer. Samarbeten med Göteborgs Stad och Borås Stad pågår kring parkering av elsparkcyklar i anslutning till kollektivtrafiken,

” Pandemin har fortsatt stor inverkan på genomförandet av trafikförsörjningsprogrammet

och flera andra lösningar för att gynna kombinationen mikromobilitet och kollektivtrafik finns i planen för 2022.

Påverkansarbete både på lokal och nationell nivå är en viktig del i att öka det hållbara resandet. Västtrafik har under 2021 jobbat fram en agenda med flertalet påverkansfrågor som syftar till att öka det hållbara resandet. Inom ramen för detta arbete har ett flertal remisser besvarats, enskilt eller i samarbete med andra aktörer så som Svensk Kollektivtrafik, Svenska Cykelstäder, 2030-sekretariatet och andra regionala kollektivtrafikmyndigheter. Även debattartiklar har skrivits, bland annat om möjligheterna med förenklade/slopade skatteregler för förmånsbilar och förmånsbiljetter i kollektivtrafiken för arbetsgivare. Liksom möjlighet till statlig finansiering för infrastruktur och depåer.

I slutet av året startades en samverkansarena för mobilitet och tillgänglighet med fokus på glesa geografier och landsbygder. Initiativet till samarbetet kom från de delregionala kollektivtrafikråden i Boråsregionen, Fyrbodal och Skaraborg. I samverkansarenan ingår till en början ovan nämnda kommunalförbund, Västtrafik, Trafikverket och VGR. Ambitionen i arenan är att samordna olika pågående projekt med fokus mobilitet och tillgänglighet för mindre tätorter och landsbygder. Detta i syfte att etablera och utveckla ett varaktigt mobilitetserbjudande och därmed öka tillgängligheten och bidra till regional utveckling i hela Västra Götaland. Se även under forskning och innovation nedan.

Kombinerad mobilitet

För att främja möjligheten för andra aktörer att sälja kollektivtrafikbiljetter och skapa nya möjligheter att kombinera olika reseerbjudanden, öppnar Västtrafik upp för tredjepartsförsäljning i början av 2022. Västtrafik blir därmed den första trafik-huvudmannen i Sverige att öppna för tredjepartsförsäljning i skarp drift (det vill säga ingen pilot).

Det görs genom två nivåer av återförsäljning:

- Digitala återförsäljare, alltså de som vill addera kollektivtrafik till sin verksamhet för att stärka sitt erbjudande. Exempelvis hotell, evenemang, parkeringsbolag med flera.
- Mobilitetspartner, det vill säga aktörer som erbjuder olika trafikslag som kan kombineras i syfte att samla hela resbehovet på ett ställe.

Västtrafik har under de senaste åren skaffat sig en förståelse och kunskap vad gäller kombinerad mobilitet genom de piloter

som genomförts. Därtill har Västtrafik sedan ett år tillbaka ett avtal med Parkering Göteborg om försäljning av biljetter.

Under 2021 har Västtrafik förberett sin organisation för att kunna ta emot och möjliggöra integration med tredjepartsaktörer som önskar lägga till kollektivtrafik till sin egen verksamhet. Genom att erbjuda kollektivtrafikbiljetter via ett standardavtal, ger Västtrafik marknaden samma förutsättningar för detta.

Alltjämt pågår många olika projekt, både i Sverige och runt om i världen. En av de stora frågorna är hur affärsmodellerna ska se ut för att få verksamheterna att bära sig ekonomiskt. Det som dock kännetecknar alla olika initiativ är att det är projekt som är subventionerade med externa medel i någon form, ett fåtal är i skarp drift. Fastighetsmarknaden (i Sverige) är ett av de områden som visat stort intresse för nya kombinerade lösningar. Genom att aktivt minska antalet parkeringar, skapas ett större tryck och önskan att kunna erbjuda alternativa möjligheter till den egna bilen.

Västtrafik kommer även fortsatt delta i testet av Komiland 3.0 för att förstå hur kombinerade mobilitetstjänster bör utformas för glesare geografier.

Samhällsplanering och kollektivtrafik

Under året har arbetet för en samlad regional planering fortsatt tagit fram kunskapsunderlag för att beskriva fysiska och rumsliga strukturer, exempelvis ortstruktur i Västra Götaland och flyttströmmar på tätortsnivå. Kunskaperna kan användas som underlag i utvecklingen av kollektivtrafiken.

Tidig dialog mellan Västtrafik och kommunerna kopplat till kommunernas planarbeten är en viktig del i att få samhällsplanering och kollektivtrafik att gå hand i hand. Västtrafik arbetar löpande med att utveckla samverkan med kommunerna. Avdelningen för samhällsutveckling har nu ett breddat ansvar att driva samhällsutveckling och kollektivtrafik som ömsesidig process. Samhällsutvecklarna har geografiskt ansvar och ska ha god kännedom om sitt geografiska område för att kunna föra in exempelvis utbyggnadsplaner i interna trafikutvecklingsprocesser. För att underlätta och stötta kommunerna i olika mobilitets- och infrastrukturfrågor har avdelningen numera en samhällsutvecklare med specifikt ansvar för infrastruktur. I övrigt utvecklar Västtrafik processer i exempelvis förstudie inför trafikupphandling och trafikplan för att kunna möjliggöra en proaktiv dialog.

En annan viktig del är ömsesidigt kunskapsbyggande. Ett utbildningsmaterial om kollektivtrafiken i samhällsplaneringen som riktar sig till kommunala tjänstepersoner inom

**” Samverkan är
nödvändig för att nå målen
om ökad andel hållbart
resande**

samhällsbyggnadssektorn har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av representation från de fyra delregionala kollektivtrafikerådens tjänstemannanätverk, Västra Götalandsregionen, Västtrafik, Länsstyrelsen och Trafikverket. Utbildningsmaterialet var färdigt i slutet av 2019, men utbildningarna pausades på grund av pandemin. Under hösten 2021 har arbetet kommit igång igen och Västtrafik har tillsammans med kommunens kollektivtrafikansvarig genomfört utbildningar i Borås, Falköping, Partille, Lerum och Mölndals kommun. Utbildningarna kommer fortsätta under 2022.

Driva på och styra forskning och innovation

Forskning och innovation ska bidra till bättre beslutsunderlag för den ordinarie verksamheten, testa nya idéer i praktiken och pusha utvecklingen i riktning mot målen i trafikförsörjningsprogrammet. Detta görs i huvudsak genom satsningar inom fem prioriterade forskningsområden. 2021 har varit ett mellanår både utifrån trafikförsörjningsprogrammet och framtagandet av den nya regionala utvecklingsstrategin. Pandemin har inneburit färre förfrågningar om projekt och finansiering. Pågående projekt har behövt förlängas och/eller med ett förändrat innehåll, men utan större ekonomiska förändringar.

De initiativ VGR har tagit har varit kopplade till K2 (nationellt centrum för kollektivtrafikforskning) och uppföljningen av pandemins effekter på kollektivtrafiken, resandet och ekonomin som har gett värdefull kunskap inför kommande satsningar. K2 har reviderat inriktning för kommande år med ett fortsatt fokus på återtagandet och långsiktiga effekter för det hållbara resandet. Västra Götalandsregionen har representanter med i K2:s nyetablerade Rådslaget, som samordnar arbetet med hållbar omstart med fokus på att tillvarata möjligheter i pandemins kölvatten. Engagemanget i K2:s runda bordssamtal fortsätter, där storstadsregionerna tar del av aktuell forskning och utbyter erfarenheter.

Västtrafik har utvecklat en tydligare process för externa förfrågningar angående Västtrafiks medverkan i forskningsprojekt. De har också utvecklat sin interna process kring initiativ som berör forskning, utveckling och innovation med hög grad av samverkan med näringsliv, andra offentliga aktörer och akademi.

Finansieringsformer

Västra Götalandsregionen har delfinansierat ett projekt inom K2 som följt hur kollektivtrafikens kostnader och intäkter förändrats till följd av Covid-19-pandemin. Projektet redovisar åtgärder som vidtagits av olika aktörer och vilka effekter dessa kan ha på både kort och längre sikt. Projektet har publicerat en forskningsrapport med bland annat reflektioner om effekterna

VGR:s fem prioriterade forskningsområden för kollektivtrafiken

- **Finansieringsformer** som säkerställer långsiktig utveckling och drift av kollektivtrafiken
- **Digitalisering och automatisering** som ökar transportsystemets tillgänglighet och inkludering samt sänker dess miljöpåverkan
- **Elektrifiering och drivmedelsmix** som möjliggör fossilfrihet, ökar energieffektivitet och minskar buller
- **Samhällsbyggnad och stadsutveckling** som skapar gynnsamma förutsättningar för kollektivtrafik, delad mobilitet, cykling och gång
- **Styrmedel och styrning** som driver beteendeförändringar mot hållbart resande och bidrar till att fler upplever kollektivtrafiken som enkel, trygg och inkluderande att an-

på framtida finansieringsmodeller.

Digitalisering och automatisering

Västtrafik har tagit flera initiativ till kommande forskningsprojekt inom digitalisering och automatisering och flera projekt pågår. Även ett fortsatt engagemang i det strategiska innovationsprogrammet Drive Sweden har pågått under året. Inom autonoma fordon pågår till exempel simulering av elektriska självkörande fordon, självkörande bussar på depå, testkörning av stadsbuss på testbana med verkliga resenärer och tester med små automatiserade bussar. Västtrafik genomför också en potentialstudie som innehåller testpiloter för AI i kollektivtrafiken. Inom ElectriCity pågår ytterligare initiativ och tester med framtidens IT-lösningar för kollektivtrafikfordon.

Elektrifiering/ drivmedel

Västra Götalandsregionen följer och fortsätter att finansiera utvecklingen inom ElectriCity-arenan, som är ett samverkansprojekt för elektrifiering och utveckling av innovationer för kollektivtrafiken och andra tunga transporter. Ett nytt samarbetsavtal har tagits fram för perioden 2022-2025, som fortsatt möjliggör innovation och tester för att utveckla kollektivtrafiken.

Kollektivtrafiknämnden beslutade om finansiering av en ny innovations- och testbädd för elbussar. Det skapar förutsättningar för olika aktörer att genomföra utvecklings- och forskningsprojekt tillsammans med, och med finansiering från, nationella och internationella aktörer. Det kommer innebära fortsatt goda möjligheter för uppväxling av regionala medel.

Ett koncept för automatiserade bussar testas inom ramen för Electricity. Bland annat prövas teknik med förarstöd för att till exempel kunna köra in mjukt på hållplatser. I konceptet ingår också så kallad platooning, som innebär virtuell hopkoppling av bussar så att de kan köra som ett "busståg". Det handlar om olika varianter och olika grader av förarlöst. Även möjlighet för bussen att köra förarlöst inom depåområde testas. Detta skulle möjliggöra mindre ytkrävande depåer på sikt, om bussen själv kan förflytta sig optimalt inom depåområdet till exempel mellan tvätt, tankning och nattparkering, eller liknade.

På den första helelektriska busslinjen i ordinarie trafik, linje 60 i Göteborg, har både för- och eftermätningar av buller och hälsoeffekter genomförts. Resultatet har gett viktig kunskap kring betydelsen av elektrifiering av kollektivtrafik i staden.

Därtill pågår några mindre projekt, som till exempel kring framtidens drivmedel på Kinnekulletåget.

Samhällsbyggnad och stadsutveckling

Projekt med fokus på mobilitet i glesare områden, som exempelvis KomILand 3.0 och RorILand har startats under året. De handlar båda om att utforska olika mobilitetslösningar för att förbättra levnadsvillkoren i landsbygder. För samordning och utökad lärande etableras en samverkansarena där dessa projekt kommer ingå tillsammans med pågående projekt som bland annat Fossilfri gränsregion Fyrbodal. Se även ovan under Driva på och underlätta hållbara resval.

Ett exempel från de lite tätare geografierna är projektet Lima, där det bland annat ingår att testa och utveckla så kallade mobilitetshubbar. Hubbarna syftar till att erbjuda olika mobilitetslösningar som ska möjliggöra alternativ till den egna bilen. Testen har gett en del erfarenheter och lärdomar, men försvårades av att så få reste i och med pandemin. Ytterligare ett exempel är projektet Levande stationssamhällen, som syftar till att undersöka behov och förutsättningar för fördjupad regional samverkan kring stationssamhällens utveckling. I projektet har man bland annat undersökt hur stationssamhällen kan bli trygga för människor.

Styrmedel och styrning

Västtrafik kraftsamlar inom mobilitet, vilket bland annat innebär att öka förmågan till innovation och utveckling inom hållbar mobilitet och framtidens kollektivtrafik. Inom ramen för detta finns bland annat initiativet Behovsstyrd trafik, fortsatt arbete med kombinationsresor där cykel är en viktig del men också att förstå mer om möjligheterna med nya mikromobilitetslösningar. Arbetet har även fokuserat på att förbereda inför lansering av tredjepartsförsäljning via mobilitetspartners och digitala återförsäljare.

Västtrafik har också medverkat i internationellt arbete avseende mobilitet och forskning. Detta genom medverkan i två kommittéer inom UITP (internationell organisation för offentligt ägda kollektivtrafikbolag och andra verksamma inom kollektivtrafik) med fokus på dessa områden. Genom engagemang i UITP har ett bra nätverk etablerats och utbyte av erfarenheter med andra trafikhuvudmän möjliggjorts.

Området socialt hållbar transportplanering är ett område som behöver mer forskning och utvecklas mera. En del i detta har varit att etablera och utveckla Nätverket socialt hållbar transportplanering. Det finansieras delvis av VGR och syftar till att samla och synliggöra kunskap och metoder om hur transportplaneringen kan bli mer socialt hållbar samt att initiera projekt. Nätverket drivs av Göteborgsregionen i samarbete med VGR, Trafikverket, Region Värmland och Region Skåne.

Källförteckning

Kollektivtrafikbarometern är en branschgemensam kvalitets- och attitydundersökning som drivs och utvecklas av Svensk Kollektivtrafik. I Sverige genomförs cirka 70 000 intervjuer löpande per år. Siffrorna är viktade värden.

Frida, miljö- och fordonss databas hos Svensk Kollektivtrafik har till syfte att lagra, sammanställa, visa och följa upp information rörande fordon, tillgänglighet, fordonskontroller och avtals- och miljökrav.

Den västsvenska SOM-undersökningen går ut till 6 000 personer mellan 16 och 85 år bosatta i Västra Götaland och Kungsbacka kommun. SOM-institutet som utför undersökningen är en opartisk undersökningsorganisation vid Göteborgs universitet.

Brottsförebyggande rådets **Nationella trygghetsundersökning** är en årlig nationell brottsoffer- och trygghetsundersökning vars underlag utgörs av cirka 12 000 personer som svarat på frågor om utsatthet för brott, förtroende för rättsväsendet och erfarenheter av kontakter med rättsväsendet.

Västtrafik, egen statistik och bearbetningar.

SCB [Befolkning i kollektivtrafikhärläge. År 2014 - 2019.](#)
[PxWeb \(scb.se\)](#)

[Allmänheten och klimatet 2021 \(naturvardsverket.se\)](#)

2022-03-03

Diarienummer KTN 2022-00032

**Kollektivtrafik och
Infrastrukturavdelningen**

Handläggare Leif Magnusson

Aktualisering av miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken i Västra Götaland

Miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken i Västra Götaland fastställdes av kollektivtrafiknämnden i oktober 2018 (MKS2018). På grund av förändringar i omvärlden och erfarenheter i samband med implementeringen av strategin i Västtrafiks verksamhet finns ett behov av aktualisering.

Strategins mål ligger fast men kompletteras i vissa fall.

Aktualiseringen berör strategins tre första kapitel. Efterföljande kapitel med fördjupade beskrivningar av innehållet i kapitel 1–3. I de fall övriga kapitel motsägs gäller aktualiseringen.

Följande stycken inleds med motsvarande text i miljö- och klimatstrategin följt av blåmarkerade rubriker för att aktualisera respektive stycke.

1. Inledning

Miljö- och klimatstrategin fastställer inriktning och mål för kollektivtrafiken i Västra Götaland, och är en del av det regionala trafikförsörjningsprogrammet för Västra Götaland.

Trafikförsörjningsprogrammet har en långsiktig utblick till 2035. Därför anger också miljö- och klimatstrategin miljö- och klimatmål fram till 2035 med delmål för 2025 och 2030.

Miljö- och klimatstrategin har utarbetats i nära samarbete med Västtrafik som samtidigt arbetat fram sin miljö- och klimatplan, vilken mer i detalj beskriver hur strategin ska genomföras.

Miljö- och klimatstrategin uttrycker en hög ambitionsnivå för kollektivtrafiken som aktör i övergången till ett långsiktigt hållbart transportsystem.

Framdrivningsteknik och drivmedel inom kollektivtrafiken är i en utvecklingsfas med osäkerheter kring pris och klimatpåverkan som följd. Förändringar i förutsättningar sker i hög takt. En avstämning av mål och kostnader för att uppnå målen behöver därför göras kontinuerligt under programperioden och inför varje trafikupphandling.

Strategin behandlar kollektivtrafikens egen miljöpåverkan. Kollektivtrafiken i sig kan bidra till miljö- och klimatförbättringar genom att minska behovet av privatbilstransporter. Åtgärder för ökat hållbart resande, däribland ökat kollektivtrafikresande hanteras i andra delar av trafikförsörjningsprogrammet.

Aktualisering

Sedan strategin fastställdes 2018 har det skett en del omvärldsförändringar:

- EUs direktiv om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa kollektivtrafiktjänster (CVD) har fastställts och implementeras i svensk lagstiftning under första halvåret 2022. Detta innebär ökade krav på rena fordon och utsläppsfria fordon.
- Snabb teknikutveckling och förbättrad ekonomi för elektrifiering av regionbuss, båt och tåg.
- På nationell och europeisk nivå ökar biodrivmedelsanvändning på kort sikt vilket ökar kostnaden och klimatnyttan försämras. På längre sikt fasas biodrivmedel ut till förmån för elektrifiering av vägtransportsektorn.
- Utbudet av biogasbussar har minskat och fortsätter att minska vilket kan begränsa konkurrensen i upphandlingar.

2. Mål för kollektivtrafiken i Västra Götaland

Nedan visas miljömål för kollektivtrafiken. Målen följs upp i samband med den årliga uppföljningen av trafikförsörjningsprogrammet.

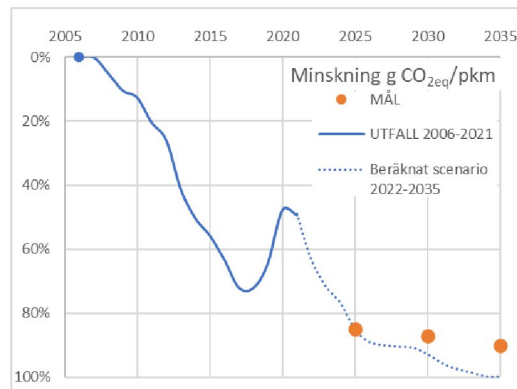
Klimat¹

Minskning av klimatutsläpp per personkilometer jämfört med 2006

2025: 85 % (fastställt i trafikförsörjningsprogrammet)

2030: 87 %

2035: 90 %

Aktualisering

Eftersom ovanstående mål är relaterat till resandet och därmed har påverkats av reandeminskningar utom kontroll för kollektivtrafiken kompletteras med mål som motsvarar den totala utsläppsmängd som fås vid förväntad resandeutveckling.

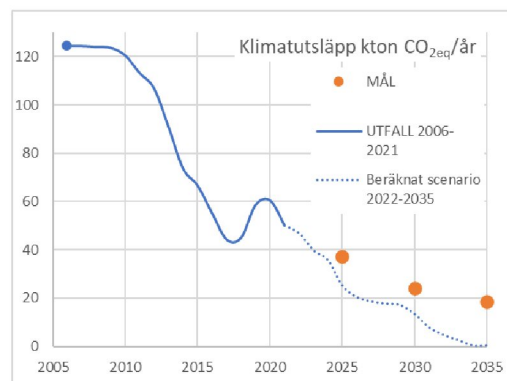
Totala klimatutsläpp jämfört med 2006

(2006: 124 000 ton)

2025: 37 000 ton

2030: 24 000 ton

2035: 19 000 ton

¹ Tillbakagången 2017–2019 beror på att i avtal som föreskriver biodrivmedel har trafikföretagen i stor utsträckning gått från HVO till RME som har högre klimatpåverkan. Samtidigt har klimategenskaperna för båda dessa drivmedel försämrats något.

2019 utvecklades redovisningen av klimatutsläpp med årliga drivmedelsdata från Energimyndigheten. Utgångsvärdet 2006 stämmer relativt bra med den nya metoden medan rapporterade minskningar under perioden 2008–2018 har överskattats.

Åren 2020 och 2021 har gett ytterligare tillbakagång i nyckeltalet för klimatutsläpp per personkilometer pga. minskat resande och bibehållet trafikutbud under Covid 19-pandemin. Målet för 2025 förutsätter att resandet år 2025 har nått 2019 års nivå.

2021 redovisas minskade utsläpp med ca 10 000 ton. 5 000 ton relateras till elektrifieringen av stadsbussar i Västra Göteborg medan resterande minskning beror på förbättrad redovisning av bussar verkliga drivmedelsförbrukning. Samtidigt har Västtrafik infört en mer exakt metod att räkna personkilometer vilket ger ett något lägre värde och därmed en högre värde för klimatutsläpp per personkilometer. Ett ökat resande i kombination med ett ökat utbud kan ge ett högre totalt utsläpp samtidigt som energianvändning per personkilometer då förväntas minska.

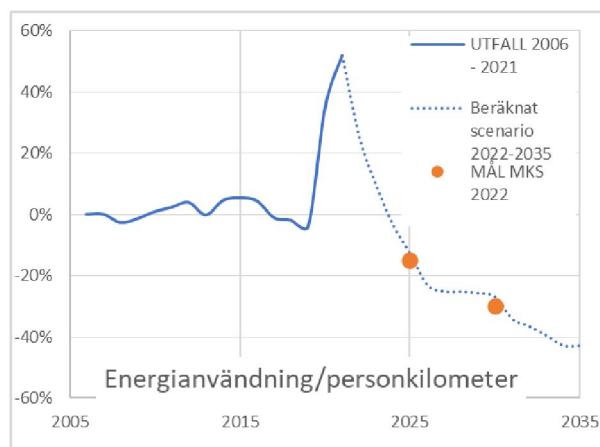
Den snabba utvecklingen med elektrifiering kan efter 2025 möjliggöra ännu lägre utsläppsnivåer, men eftersom elleveransernas utsläppsnivåer kan komma att öka bibehålls målnivåerna enligt 2018 års version av strategin.

Energi²

Minskad energianvändning per personkilometer jämfört med 2006:

2025: 15 %

2030: 30 %

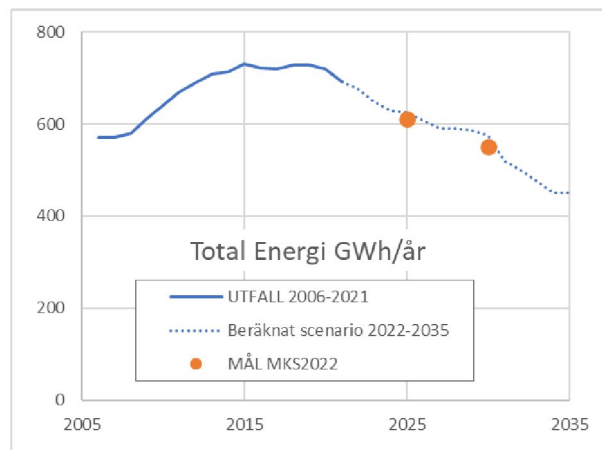

Aktualisering

Eftersom även energimålet är relaterat till resandet och därmed har påverkats av resandeminskningar utom kontroll för kollektivtrafiken kompletteras med mål som motsvarar den totala energianvändning som fås vid förväntad resandeutveckling.

2025: 610 GWh

2030: 550 GWh

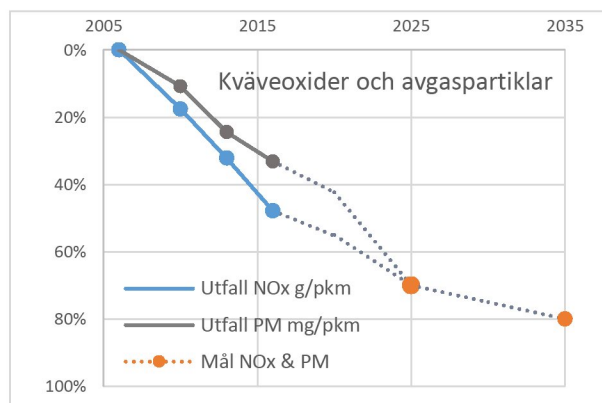

Luftkvalitet

Minskade utsläpp av kväveoxider och avgaspartiklar per personkilometer jämfört med

2025: 70 %

2035: 80 %

Buller

Aktualisering

Målet om minskat buller för bussar i stadstrafik kvarstår, men kvantifieras fortsättningsvis inte. I stället utgör andelen eldrivna bussar en indikator för sänkta bullernivåer.

² Energimålet avser den energi som förbrukas i fordonen.

Även det personkilometerrelaterade energimålet påverkades kraftfullt av det minskade resandet 2020–2021. Målet för 2025 förutsätter att resandet år 2025 har nått 2019 års nivå. Ett ökat resande i kombination med ett ökat utbud kan ge en större total energianvändning samtidigt som energianvändning per personkilometer då förväntas minska.

3. Övriga principer och ambitioner

Allmänt:

- Miljö- och klimatmål ska inte påverka utbud och trafikutveckling.
- Kostnadsläge och utveckling för angivna tekniker och drivmedel är osäker, vilket gör det nödvändigt att i samband med budgetarbete och upphandling av trafikavtal göra avvägningar mellan måluppfyllnad och kostnad.
- Västtrafik inkluderar val av drivmedel, samt bedömd konsekvens för kostnad och måluppfyllelse för klimatmålet, i samband med underlag för trafikpliktsbeslut.
- Geografiska skillnader inom regionen ger olika förutsättningar för teknik, drivmedel och måluppfyllelse vilket beaktas i samband med upphandlingar.
- Det nationella klimatmålet är formulerat i koldioxidekvivalenter, men den helt dominerande klimatgasen från transporter är nettoutsläpp av koldioxid. Det är därmed koldioxidutsläpp som beräknas och följs upp för kollektivtrafiken.
- Senast år 2030 ska enbart förnybar energi³ användas inom kollektivtrafiken oavsett trafikslag. Från 2018 ska busstrafik i nya upphandlingar endast använda förnybar energi.
- Alla transportslag ska i hög grad bidra till att uppfylla miljö- och klimatmålen.
- Västtrafik bryter ner miljömålen per trafikslag i sin miljö- och klimatplan och följer upp totala utsläpp.
- Västtrafik formulerar krav gällande funktion eller teknik och drivmedel i upphandlingar för att nå målen i miljö- och klimatstrategin.
- Bränsle drivna värmare i fordon ska i nya avtal från 2020 kravställas så att förnybart bränsle används och att utsläppsnivåerna högst ligger i nivå med Euro VI-kraven för motorers utsläpp.

Aktualisering

- Eftersom framtiden är osäker för rena eller höginblandade biodrivmedel kan det inom busstrafiken vara aktuellt att frångå kravet på dessa och i stället införa krav på drivmedlens klimatpåverkan per energienhet enligt energimyndighetens krav för hållbarhetsbesked för biodrivmedel och reduktionspliktigt drivmedel.
- Vid förändringar i trafiken är det av stor vikt att detta görs så medvetet och strukturerat som möjligt, där flera hållbarhets-

³ Med förnybar energi avses ursprungsmärkt förnybar el och biodrivmedel godkänt för hållbarhetsbesked.

perspektiv finns med. Varje förändring behöver analyseras utifrån dessa olika perspektiv.

- Olika energival innebär olika risker. Eftersom kollektivtrafiken är en del av totalförsvaret behöver dessa risker minimeras så att drivmedel finns att tillgå vid samhällskriser.
- Begreppet eldrivna fordon eller fartyg ska likställas med CVDs begrepp utsläppsfria fordon vilket även omfattar exempelvis vätgasdrivna bränsleceller.
- Krav på hållbara leverantörsled ställs vid upphandling av trafik och fordon.

Elenergi:

- El för framdrift av fordon ska vara ursprungsmärkt med ursprungscertifikat och 100 % från förnybar källa.
- Kollektivtrafiknämnden är positiv till att tak- och markytor på kollektivtrafikens olika anläggningar nyttjas för elproduktion.
- Eldrift innefattar fullelektriska fordon och fartyg, elektrisk andel av trafik med laddhybridfordon samt bränslecellsdrivna fordon som försörjs med drivmedel med minst 90 % minskningsvärde⁴ avseende klimatpåverkande utsläpp.
- Från och med år 2025 bör minst 30 % av busstrafiken utföras med eldrift för att därefter ytterligare öka.
- Fartygstrafik bör i nya upphandlingar elektrifieras till 100 % på kortare sträckor och i så hög grad som möjligt på längre sträckor.
- Tågtrafik på elektrifierad bana ska enbart utföras med eldrivna tåg senast år 2025 (avser Kinnekulletåget).

Aktualisering

- All kollektivtrafik bedöms kunna utföras med eldrift senast 2035
- El för fordonsdrift ska även ha certifikat med hänsyn tagen till biologisk mångfald, exempelvis Bra Miljöval.
- Busstrafiken elektrifieras i snabbare takt. Från 2021 elektrifieras all stadstrafik i nya avtal. Från 2024 upphandlas övrig trafik i första hand med eldrift eller med valmöjlighet mellan el och biogas.
- Från 2022 elektrifieras fartygstrafik i nya avtal till minst 80% med krav på minst 95% elektrifiering fem år efter avtalsstart.
- Vid utbyte av fordon för den oelektrifierade Kinnekullebanan ska endast utsläppsfria fordon användas.

Biogas:

- Från och med år 2025 bör den totala användningen av biogas i den upphandlade busstrafiken ligga mellan 20 och 30 % av det totala trafikarbetet med buss. Biogasen bör ha minskningsvärde avseende klimatpåverkande utsläpp om minst 80 %.

⁴ Minskingsvärde anger hur mycket klimatpåverkande utsläpp minskas med hänsyn till drivmedlets livscykel jämfört med fossilt drivmedel.

Aktualisering

- Skattebefrielse för biogas är endast garanterad fram till 2030 och utbudet av gasdrivna fordon minskar.
- Antalet leverantörer av gasbussar är för vissa bussmodeller så få att Västtrafik av konkurrensskäl inte kan ställa krav på enbart gasdrift. För att inte exkludera gasdrift kan regionbussupphandlingar med trafikstart från 2024 göras med en valfrihet mellan el och gas.
- Under perioden 2025–2030 bedöms att biogas kan användas i ca 20% av den totala busstrafiken.

Flytande biodrivmedel:

- För flytande biodrivmedel ska högsta möjliga minskningsvärde avseende klimatpåverkande utsläpp eftersträvas⁵.

Aktualisering

- Användning av flytande biodrivmedel är förenat med höga ekonomiska risker på grund av ökad efterfrågan i hela transportsystemet. Den framtida beskattningen av drivmedlen är osäker och kan innebära väsentliga kostnadsökningar. Flytande biodrivmedel används i nya avtal endast i undantagsfall och där el eller biogas inte kan användas.

⁵ Minskingsvärdet för flytande biodrivmedel förväntas sjunka på grund av konkurrens om substrat och bränsle med högt minskningsvärde. Flytande biodrivmedel har därför lägst prioritering bland de tre förordade drivmedlen.

15. Lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun - återremiss (kf fattar slutligt beslut)
KS2020/256

§122

KS2020/256

Lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun - återremiss

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar förslag till nya lokala ordningsföreskrifter, daterad 2022-05-01. I och med antagandet av nya ordningsföreskrifter upphävs kommunfullmäktiges beslut 1996-02-29, § 20 (Antagande av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun), samt fullmäktiges beslut 2002-04-11, § 31 (Begäran om tillägg till de lokala ordningsföreskrifterna).

Ärendet

2022-02-10 var ärendet kommunens lokala ordningsföreskrifter uppe för beslut i kommunfullmäktige. På sammanträdet uppstod frågor om skillnaden mellan begreppen offentlig plats och allmän plats enligt Plan och bygglagen (PBL) och vad som skiljer dem åt i ordningsstadgan och i ordningslagen. Frågan har ställts till plan- och exploateringsenheten om skillnaden mellan begreppen samt om enhetens möjligheter att ta fram en karta över alla områden som omfattas av ordningsstadgan. Följande svar har lämnats av plan- och exploateringsenheten: Det här är allmän plats: Allmän plats var ett juridiskt begrepp vars ursprung kommer från lagen Allmän ordningsstadga från 1956, som numera är upphävd och ersatt av Ordningslagen (SFS 1993:1617). Allmän plats avsåg då väg, gata, torg eller område som är tillgängligt för alla. Begreppet används på det stora hela inte idag, utan har ersatts med benämningen offentlig plats. Allmän plats förekommer dock fortfarande i plan- och bygglagen ("en gata, en väg, en park, ett torg eller ett annat område som enligt en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov") samt i vapenlagen och i brottsbalken. I brottsbalken avser man då också butiker, kyrkor, restauranger, teatrar och tåg som allmänna platser. Reglerna för allmän plats gäller oavsett vem som äger marken, om marken ianspråktagits för att vara tillgänglig för allmänheten. Dock måste marken för att bli allmän plats tas i anspråk som sådan. Detta görs genom att en Lantmäteriförrättning genomförs, varvid hela eller i förekommande fall delar av fastigheten går över och blir allmän plats. I samband med övergången skall markägaren gottgöras ekonomiskt av den exempelvis samfällighet som tagit marken i anspråk som allmän plats. Om i detaljplan som allmän plats planerad allmän plats inte tas i anspråk som sådan, finns något inom Plan- och bygglagen (PBL) som betecknas pågående användning, vilket innebär att den dittills pågående användningen är tillåten tills ianspråktagande sker.

Det här är en offentlig plats: Offentliga platser i Sverige är enligt 1 kap. 2 § Ordningslagen:

1. allmänna vägar,
2. gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål,
3. områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet, om de har

upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten, samt
4. andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

Bedömning av arbetsinsatsen som krävs för att hålla en karta av samtliga platser som omfattas av ordningsstadgan ajour. Kort kan man beskriva det som att alla genomförda allmänna platser också är offentlig plats. Dock finns det i Bollebygds kommun gott om områden som är planlagda som allmän plats men där lantmäteriförrättningarna och gatuutbygganden som krävs för att uppfattas som offentlig plats inte är genomförd. T.ex. så finns det allmän plats gata i detaljplanen för Bergadalen där gatan ännu inte är offentlig plats eftersom gatan inte är byggd och lantmäteriförrättningen som skapar en fastighetsgräns runt gatan inte är genomförd. Den är fortfarande allmän plats enligt PBL, men den har ännu inte blivit en offentlig plats. Det finns även gott om t.ex. grönområden som är planlagda med enskilt huvudmannaskap i byggnadsplaner i områden Olsfors, Töllsjö och Hultafors, där borde något likande en vägförening ha skapats för att gemensamt sköta grönytor. Eftersom det enskilda huvudmannaskapet säger att de är allmänna ytor, men som inte ska ägas och driftas av kommunen. Något som ytterligare försvårar tolkningen av vad som ska ses som offentlig plats är att i vissa fall äger kommunen delar av de enskilda grönområdena. Det kan också finnas gator som enligt ordningslagen borde tolkas som offentlig plats som inte är allmän plats t.ex. Guldsandbivägen som är kvartermark i gällande plan och sköts som en gemensamhetsanläggning av de boende. Bollebygds kommun har inga områden för hamnverksamhet enligt punkt 3 på listan över offentlig plats men parkeringen vid Bollenkollen kan räknas i till punkten 4, eftersom den är planlagd för trafikändamål.

För att svara på frågan om Bollebygds allmänna platser är offentliga platser krävs alltså en genomgång av samtliga detaljplaner i kommunen samt en handpåläggning för att se om detaljplanerna är genomförda. Av resonemanget ovan framgår att det är flera parametrar som behöver vägas in för att avgöra om en allmän plats är att beakta som offentlig plats. För att sedan rita en karta över all offentlig plats så behövs en digitalisering av samtliga allmänna platser och för att göra det behöver detaljplanerna digitaliseras. Att digitalisera samtliga detaljplaner är påbörjat av kommunens plan- och exploateringsenhet. Arbetsinsatsen som krävs för att digitalisera samtliga planer i Bollebygd beräknas motsvara en heltidstjänst i ett år. Arbetet kräver att den som gör digitaliseringen kan tolka en plankarta och göra avvägningar i tolkningen. Därför görs arbetet med digitalisering av detaljplaner i mån av tid. Idag har plan- och exploateringsenheten ingen tidplan för när arbetet beräknas vara klart. När digitaliseringen är klar behövs en handpåläggning för att se vilka av de allmänna platserna som inte är genomförda på ett sådant sätt så att de är att betrakta som offentlig plats. En faktor som ytterligare försvårar arbetet är att hela tiden tillkommer allmän plats och offentlig plats, tex. genom att nya detaljplaner görs och genom att allmän plats i gamla detaljplaner löses in. Därav skulle en karta som beslutsunderlag snabbt förlora sin aktualitet. Eftersom det inte går att få en korrekt karta av offentliga platser innan digitaliseringen av detaljplanerna är gjord och eftersom kartan snabbt skulle bli obsolet föreslår förvaltningen att ordningsstadgan fastställs utan kartmaterial. Om det är viktigt att det på sikt finns en karta där det är gjort en tolkning över samtliga ytor i kommunen som omfattas av den lokala ordningsstadgan kan plan- och exploateringsenheten åta sig arbetet att ta fram det som en del av kommunens digitala karta som finns på hemsidan när digitaliseringen av detaljplanerna är klar.

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlade återremissen på sammanträde 2022-03-31, § 63, och beslutade att återigen återremittera ärendet för att arbeta in Biblioteksparken under § 13 samt tillhörande karta. Denna ändring är nu gjord i det material som presenteras på sammanträdet.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar förslag till nya lokala ordningsföreskrifter, daterad 2022-05-01. I och med antagandet av nya ordningsföreskrifter upphävs kommunfullmäktiges beslut 1996-02-29, § 20 (Antagande av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun), samt fullmäktiges beslut 2002-04-11, § 31 (Begäran om tillägg till de lokala ordningsföreskrifterna).

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Lokala ordningsföreskrifter i Bollebygds kommun - återremiss
- Lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun
- Lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun
- Lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun (nuvarande)
- Bollebygds kommuns lokala ordningsföreskrifter, kommunala badplatser (bilaga 1)
- Bollebygds kommuns lokala ordningsföreskrifter (bilaga 2)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun

Innehållsförteckning

Allmänna lokala ordningsföreskrifter i Bollebygds kommun.....	3
Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde.....	3
Lastning av varor m.m.	3
Schaktning, grävning	4
Störande buller	4
Container, återvinningsbehållare och byggnadsställning.....	4
Markiser, flaggor, skyltar, affischer, banderoller och dylikt	4
Träd, buskar, häckar och dylikt.....	5
Högtalarutsändning	5
Insamling av pengar	5
Förtäring av alkohol.....	5
Ridning.....	6
Fyrverkerier och andra pyrotekniska varor	6
Skjutning med luftvapen m m.	6
Camping	6
Avgifter för att använda offentlig plats.....	7
Överträdelse av lokal ordningsföreskrift.....	7

Bilaga 1 Kommunala badplatser

Bilaga 2 Kartbilagor områden med förbud att förtära alkohol enligt § 13

Allmänna lokala ordningsföreskrifter i Bollebygds kommun

Bollebygds kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

§ 1

Grundläggande bestämmelser om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats finns i 3 kap ordningslagen (1993:1617).

Dessa lokala ordningsföreskrifter innehåller ytterligare bestämmelser om hur den allmänna ordningen i Bollebygds kommun ska upprätthållas. Bestämmelsen om användande av pyrotekniska varor i 16 § har till syfte att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas.

§ 2

Föreskrifterna är tillämpliga på alla platser inom kommunen som är offentlig plats enligt 1 kap 2 § första stycket 1-4 ordningslagen om inte annat anges.

För områden som kommunen upplåtit till torghandel gäller också kommunens föreskrifter om torghandel i Bollebygds kommun.

§ 3

Vid tillämpningen av 3 kap ordningslagen och dessa föreskrifter ska, med stöd av 1 kap. 2 § andra stycket ordningslagen följande områden jämföras med offentlig plats: Begravningsplatser, kyrkogårdar, kommunala badplatser, anläggningar för lek och av kommunen upplåtna eller underhållna anläggningar för utomhusidrott, parker grönområden, motionsspår, och liknande samt område kring ungdomsgårdar. Kommunala skolgårdar är offentlig plats helgfria vardagar 19.00-07.00 samt helger och helgdagar dygnet runt.

§ 4

Innan polismyndigheten fattar beslut om tillstånd enligt dessa föreskrifter bör kommunen ges tillfälle att yttra sig.

Lastning av varor m.m.

5 §

Vid lastning, forsling, lossning och annan hantering ska den som är ansvarig för åtgärden göra vad som behövs för att undvika att allmänheten utsätts för tillfälliga olägenheter genom damm, spill eller dålig lukt.

Avlastning och uppläggning av gods får inte ske så att brandposter, brandsläckningsutrustningar och utrymningsvägar blockeras eller att räddningstjänstens arbete hindras.

Schaktning, grävning

6 §

Den som är ansvarig för upptagande av grus, jord eller sand, tippning av fyllnadsmassor, schaktning, grävning eller annat liknande arbete ska se till att det sker på ett sådant sätt att allmänheten utsätts för minsta möjliga olägenhet och att åtgärden medför så liten skada som möjligt på offentliga platser.

Nödvändiga tillstånd krävs för all intrång i offentlig platsmark.

Störande buller

7 §

Arbete som orsakar störande buller för personer på offentliga platser, till exempel stenkrossning, pålning och nitning, får inte ske utan polismyndighetens tillstånd.

Container, återvinningsbehållare och byggnadsställning

8 §

Ägaren eller nyttjanderättshavaren till en container eller återvinningsbehållare som ska ställas upp på en offentlig plats, är skyldig att tydligt märka containern eller återvinningsbehållare med ägarens eller nyttjanderättshavarens namn, adress och telefonnummer.

Ägaren är också skyldig att se till att containern är försedd med reflexer i nödvändig omfattning.

Uppställning av container, sopkärl och dylikt bör göras med tillräckliga avstånd till byggnader enligt räddningstjänstens vägledning för placering av containrar med mera.

Nödvändiga tillstånd krävs för behållare eller byggnadsställning på offentlig platsmark.

Markiser, flaggor, skyltar, affischer, banderoller och dylikt

9 §

Markiser, flaggor, skyltar, affischer och banderoller och liknande får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 3,20 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,60 meter.

Det krävs tillstånd från polismyndigheten för att sätta upp markiser, flaggor, skyltar, affischer banderoller, reklamanordningar och liknande över eller på en plats som vetter mot en offentlig plats. Belysningsstolpar, husväggar, staket, stolpar, papperskorgar urnor och liknande får inte användas för detta ändamål.

Trottoarpratare och andra typer av skyltar får inte ställas på gångbana eller trottoar på ett sådant sätt att framkomligheten försvåras för personer med funktionsnedsättning eller så att de kan medföra risk för personskada. De får inte skymma vägmärken eller signaler. För trottoarpratare krävs tillstånd från polismyndigheten.

Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknande anordningar avsedda för detta ändamål. Inte heller krävs tillstånd för näringsidkare att sätta upp annonser och andra tillkännagivanden som avser näringsidkarens rörelse på byggnad där rörelsen finns.

Uppsättning av skyltar kräver bygglov.

Träd, buskar, häckar och dylikt

10 §

Fastighetsägare ska se till att brevlådor, grindar eller växtlighet på tomten inte skymmer sikten, hindrar trafiken eller på annat sätt utgör hinder för maskinell renhållning av gata, gångbana eller annan offentlig plats utanför tomtområde. Fastighetsägare ska också se till att växtligheten på tomten inte skymmer eller skadar gatubelysning. Växtlighet får heller inte hänga över luftburet kablage. Grenar från träd, buskar och dylikt får inte på någon gata finnas på lägre höjd än 3,20 m över gång- och cykelbana respektive 4,60 m över körbana. Grenar från träd ska vara på ett avstånd av 1 meter i sidled från luftburet kablage.

Högtalarutsändning

11 §

Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd av polismyndigheten.

Insamling av pengar

12 §

Polismyndighetens tillstånd krävs för insamling av pengar i bössor eller liknande, om insamlingen inte utgör led i en tillståndspliktig allmän sammankomst eller offentlig tillställning.

När insamlingen ska ske i samband med framförande av gatumusik krävs inte tillstånd.

Förtäring av alkohol

13 §

Spritdrycker, vin, starköl eller andra alkoholdrycker med en alkoholhalt överstigande 3,5 volymprocent får inte förtäras på offentlig plats annat än i samband med tillåten utskänkning
Förbudet gäller:

- 1) Ett område som begränsas av Göteborgsvägen, Ballebovägen, Skattegårdsvägen, Övregårdsvägen, stationsområdet och Gästgivaretorget (Bollebygd centrum).
- 2) Skattegårdsparken
- 3) Biblioteksparken
- 4) Skolgårdar och området runt ungdomsgården (Krafthuset)

Områdena redovisas i kartbilagor.

Hundar

14 §

Hundens ägare eller den som tagit emot en hund för underhåll eller nyttjande eller den som endast tillfälligt vårdar en hund är skyldig att följa bestämmelserna.

Det som sägs i dessa paragrafer gäller inte för polis-, assistans-, ledar-, service- och signalhundar i tjänst.

Hundar ska hållas kopplade och föroreningar efter hund plockas upp på offentliga platser, och sådana platser som enligt § 3 är att jämställa med offentliga platser.

Hundar får inte vistas på kommunala badplatser under tidsperioden 1 maj till och med 30 september varje år.

Ridning

15 §

Ridning får inte ske i elbelysta motionsspår av kommunen upplåtna eller underhållna anläggningar för utomhusidrott, anläggningar såsom parker och grönområden och liknande.

Fyrverkerier och andra pyrotekniska varor

16 §

Enligt 3 kap 7 § ordningslagen får pyrotekniska varor inte användas utan tillstånd av polismyndigheten, om användning med hänsyn till tidpunkten, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom.

Det är förbjudet att använda pyrotekniska varor inom ett område av 100 m från Bollegårdens servicehus.

Skjutning med luftvapen m m.

17 §

Luftvapen, fjädervapen och paintballvapen får inte användas på offentlig plats utan tillstånd från polismyndigheten.

Camping

18 §

Camping är förbjudet på offentliga platser och sådana platser som enligt 3 § är att jämställa med offentliga platser.

Avgifter för att använda offentlig plats

19 §

För användning av offentlig plats och område som kommunen jämställt med sådan plats har kommunen rätt att ta ut en avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

Överträdelse av lokal ordningsföreskrift

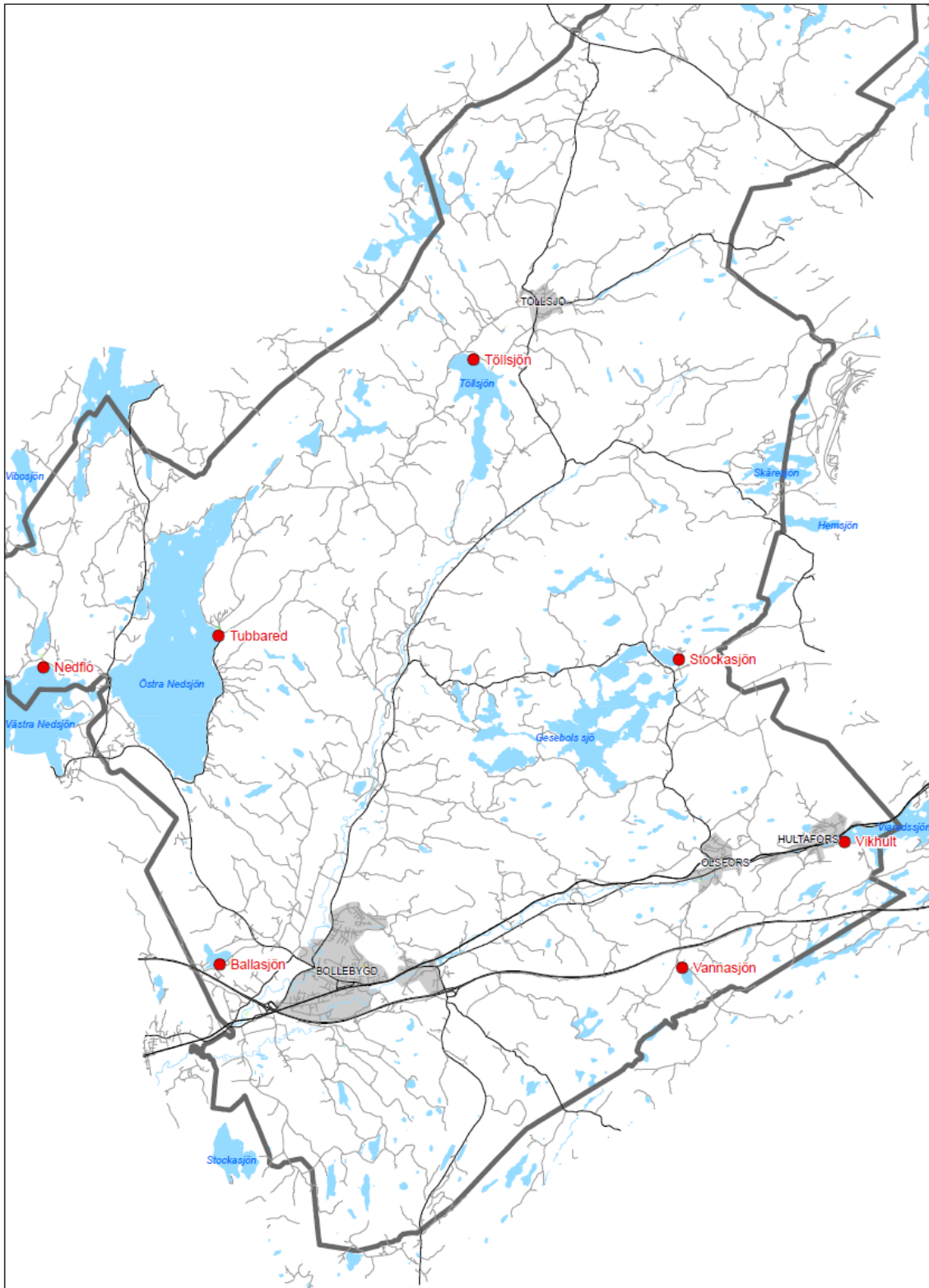
20 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon bestämmelse i dessa allmänna ordningsföreskrifter kan dömas till penningböter enligt 3 kap 22 § andra stycket ordningslagen.

I ordningslagen finns också bestämmelser om förelägganden och förverkande.

Bilaga 1 Bollebygds kommuns lokala ordningsföreskrifter

Bilaga 1 Kommunala badplatser

Bollebygds kommun

© Lantmäteriet, MS2008/07801

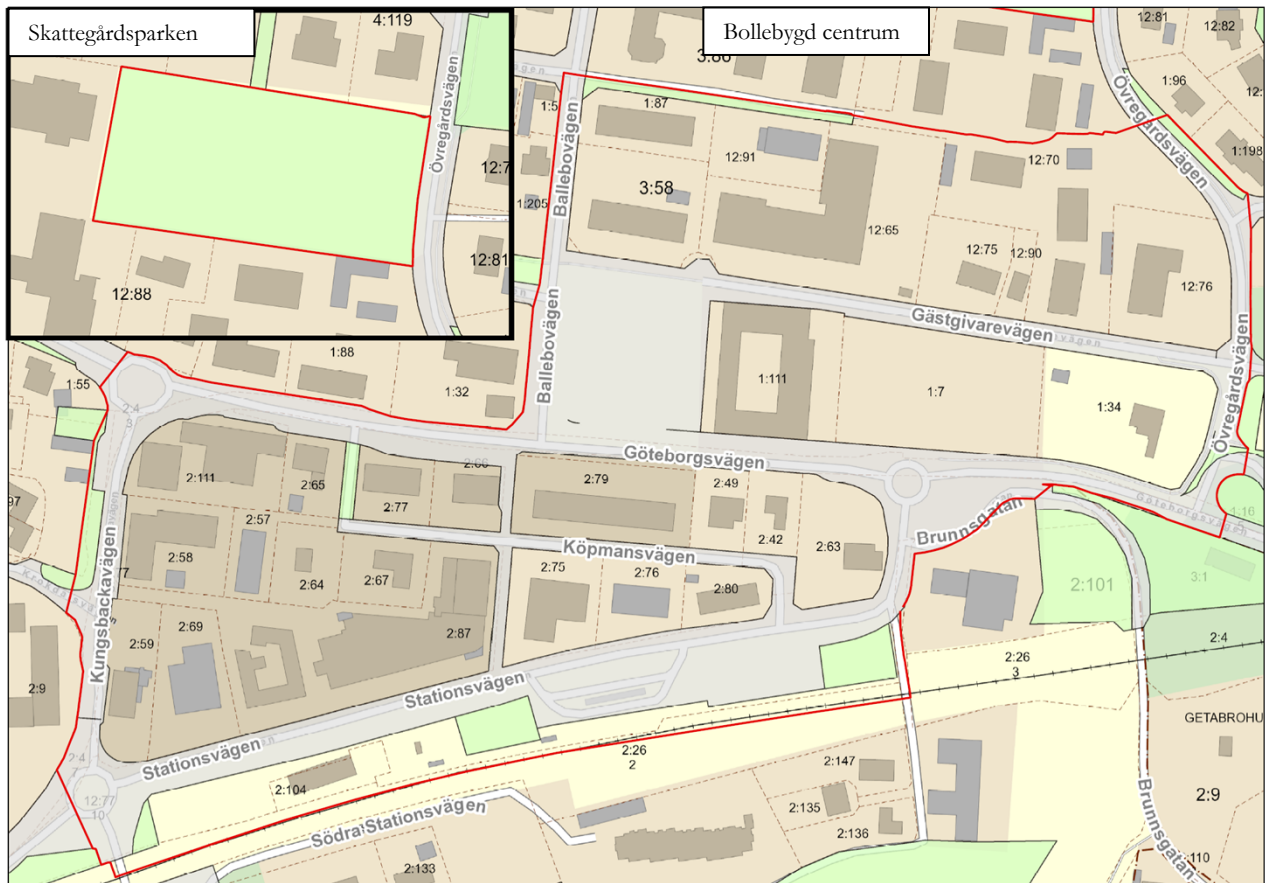
● **Badplatser**

0 1 2 4 km

Bilaga 2 Bollebygds kommuns lokala ordningsföreskrifter

Kartbilagor områden med förbud att förtära alkohol enligt § 13 lokala ordningsföreskrifter

- 1) Ett område som begränsas av Göteborgsvägen, Ballebovägen, Skattegårdsvägen, Övregårdsvägen, stationsområdet och Gästgivaretorget (Bollebygd centrum)
- 2) Skattegårdsparken

Bilaga 2 Bollebygds kommuns lokala ordningsföreskrifter

Kartbilagor områden med förbud att förtära alkohol enligt § 13 lokala ordningsföreskrifter

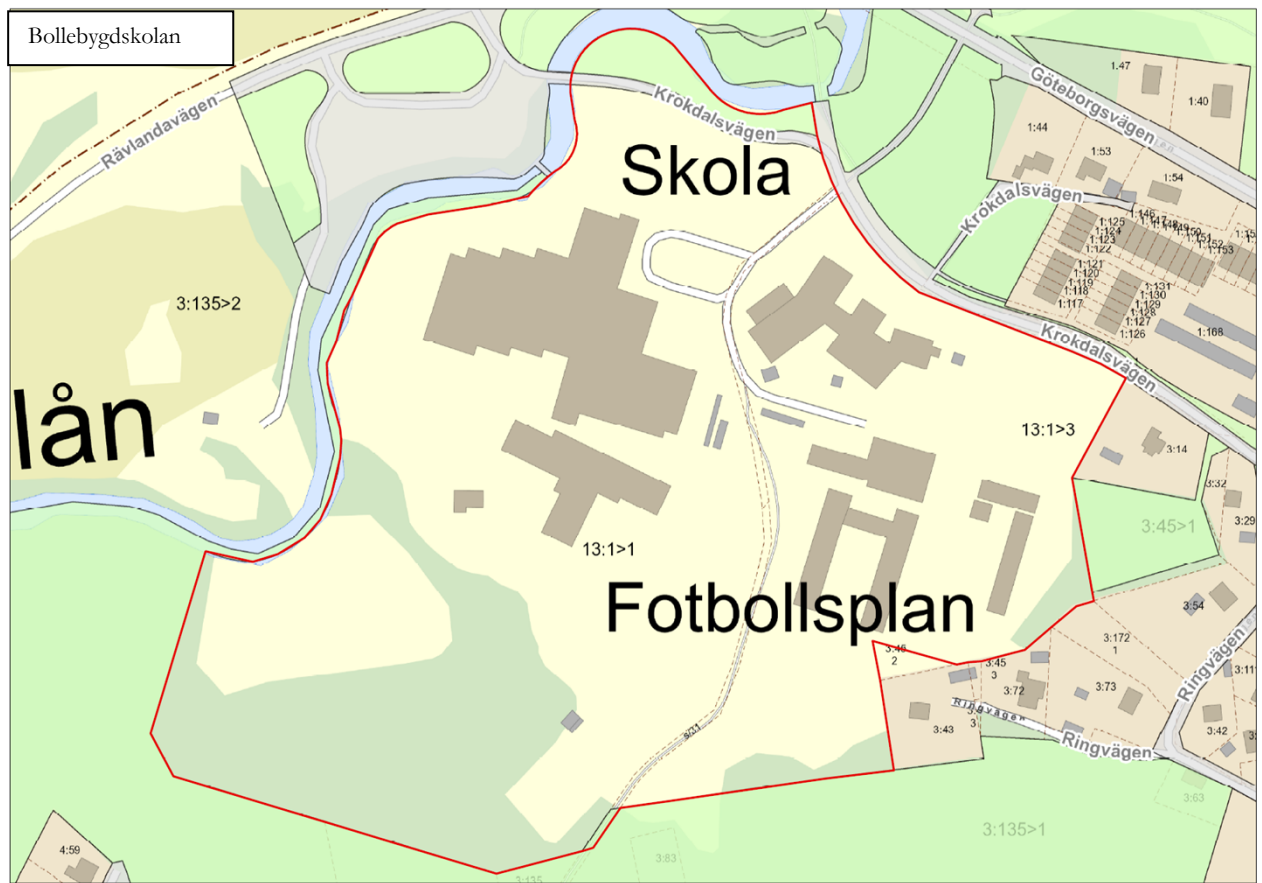
3) Biblioteksparken

Bilaga 2 Bollebygds kommuns lokala ordningsföreskrifter

Kartbilagor områden med förbud att förtära alkohol enligt § 13 lokala ordningsföreskrifter

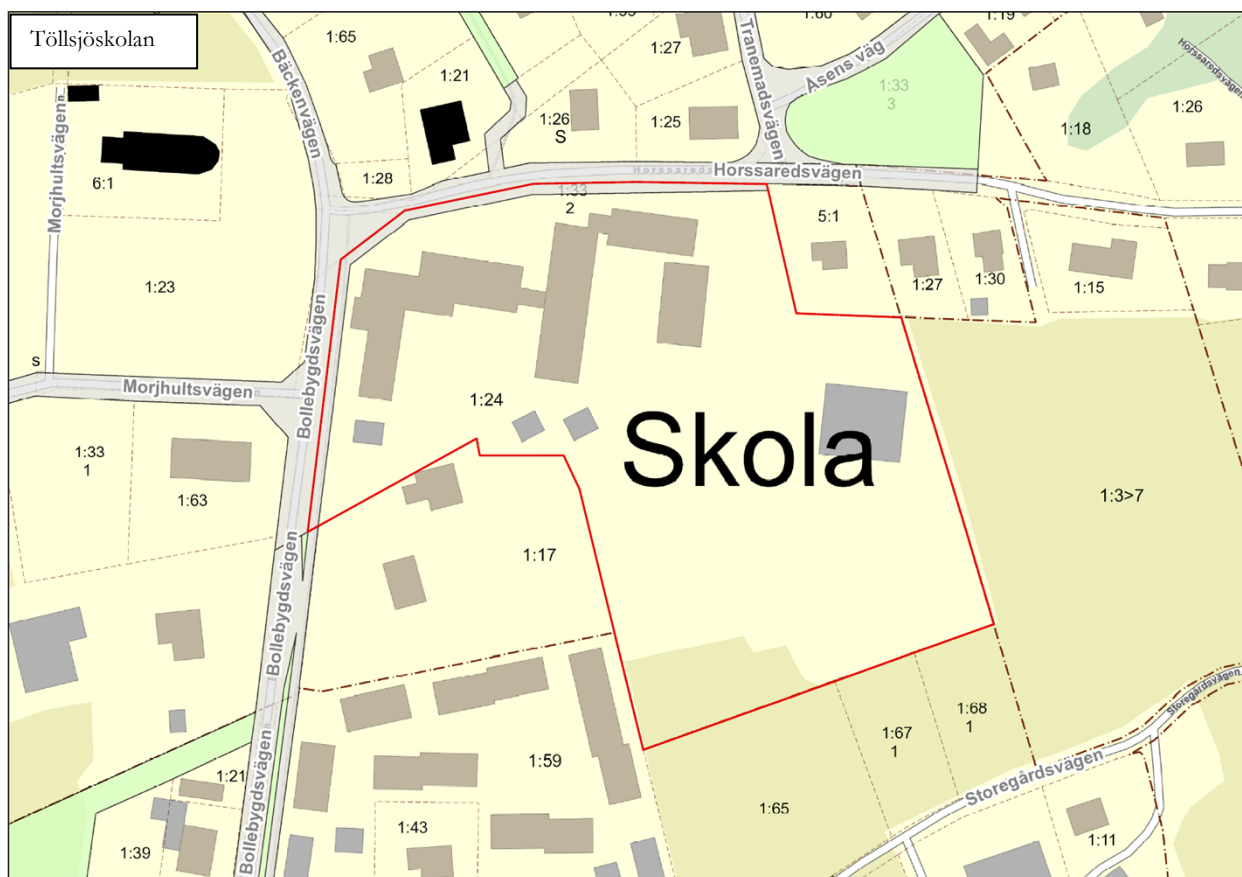
4) Skolgårdar och området runt ungdomsgården (Krafthuset)

Bilaga 2 Bollebygds kommuns lokala ordningsföreskrifter

Kartbilagor områden med förbud att förtära alkohol enligt § 13 lokala ordningsföreskrifter

4) Skolgårdar och området runt ungdomsgården (Krafthuset)

Bilaga 2 Bollebygds kommuns lokala ordningsföreskrifter

Kartbilagor områden med förbud att förtära alkohol enligt § 13 lokala ordningsföreskrifter

4) Skolgårdar och området runt ungdomsgården (Krafthuset)

Bilaga 2 Bollebygds kommuns lokala ordningsföreskrifter

Kartbilagor områden med förbud att förtära alkohol enligt § 13 lokala ordningsföreskrifter

4) Skolgårdar och området runt ungdomsgården (Krafthuset)

Kommunstyrelseförvaltningen

Christina Hultén | Säkerhetschef
0734-64 70 12 | christina.hulten@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Lokala ordningsföreskrifter i Bollebygds kommun - återremiss

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar förslag till nya lokala ordningsföreskrifter, daterad 2021-11-22. I och med antagandet av nya ordningsföreskrifter upphävs kommunfullmäktiges beslut 1996-02-29, § 20 (Antagande av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun), samt fullmäktiges beslut 2002-04-11, § 31 (Begäran om tillägg till de lokala ordningsföreskrifterna).

Ärendet

2022-02-10 var ärendet kommunens lokala ordningsföreskrifter uppe för beslut i kommunfullmäktige. På mötet uppstod frågor om skillnaden mellan begreppen offentlig plats och allmän plats enligt Plan och bygglagen (PBL) och vad som skiljer dem åt i ordningsstadgan och i ordningslagen. Frågan har ställts till plan- och exploateringsenheten om skillnaden mellan begreppen samt om enhetens möjligheter att ta fram en karta över alla områden som omfattas av ordningsstadgan. Följande svar har lämnats av plan- och exploateringsenheten:

Det här är allmän plats: Allmän plats var ett juridiskt begrepp vars ursprung kommer från lagen Allmän ordningsstadga från 1956, som numera är upphävd och ersatt av Ordninglagen (SFS 1993:1617). Allmän plats avsåg då väg, gata, torg eller område som är tillgängligt för alla. Begreppet används på det stora hela inte idag, utan har ersatts med benämningen offentlig plats. Allmän plats förekommer dock fortfarande i § 4 plan- och bygglagen (2010:900) ("en gata, en väg, en park, ett torg eller ett annat område som enligt en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov") samt i vapenlagen (1996:67) och i brottsbalken (1962:700). I brottsbalken avser man då också butiker, kyrkor, restauranger, teatrar och tåg som allmänna platser.

Reglerna för allmän plats gäller oavsett vem som äger marken, om marken ianspråktagits för att vara tillgänglig för allmänheten. Dock måste marken för att bli allmän plats tas i anspråk som sådan. Detta görs genom att en Lantmäteriförrättning genomförs, varvid hela eller i förekommande fall delar av fastigheten går över och blir allmän plats. I samband med övergången skall markägaren gottgöras ekonomiskt av den exempelvis samfällighet som tagit marken i anspråk som allmän plats. Om i detaljplan som allmän plats planerad allmän plats inte tas i anspråk som sådan, finns något inom Plan- och Bygglagen som betecknas pågående användning, vilket innebär att den dittills pågående användningen är tillåten tills ianspråktagande sker.

Det här är en offentlig plats:

Offentliga platser i Sverige är enligt 1 kap. 2 § Ordninglagen (SFS 1993:1617)

1. allmänna vägar,
2. gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål,

3. områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet, om de har upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten, samt
4. andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

Bedömning av arbetsinsatsen som krävs för att hålla en karta av samtliga platser som omfattas av ordningsstadgan ajour.

Kort kan man beskriva det som att alla genomförda allmänna platser också är offentlig plats. Dock finns det i Bollebygds kommun gott om områden som är planlagda som allmän plats men där lantmäteriförrättningarna och gatuutbygganden som krävs för att uppfattas som offentlig plats inte är genomförd. T.ex. så finns det allmän plats gata i detaljplanen för Bergadalen där gatan ännu inte är offentlig plats eftersom gatan inte är byggd och lantmäteriförrättningen som skapar en fastighetsgräns runt gatan inte är genomförd. Den är fortfarande allmän plats enligt PBL, men den har ännu inte blivit en offentlig plats. Det finns även gott om t.ex. grönområden som är planlagda med enskilt huvudmannaskap i byggnadsplaner i områden Olsfors, Töllsjö och Hultafors, där borde något likande en vägförening ha skapats för att gemensamt sköta grönytor. Eftersom det enskilda huvudmannaskapet säger att de är allmänna ytor, men som inte ska ägas och driftas av kommunen. Något som ytterligare försvårar tolkningen av vad som ska ses som offentlig plats är att i vissa fall äger kommunen delar av de enskilda grönområdena. Det kan också finnas gator som enligt ordningslagen borde tolkas som offentlig plats som inte är allmän plats t.ex. Guldsandbivägen som är kvartersmark i gällande plan och sköts som en gemensamhetsanläggning av de boende. Bollebygds kommun har inga områden för hamnverksamhet enligt punkt 3 på listan över offentlig plats men parkeringen vid Bollenkollen kan räknas till punkten 4, eftersom den är planlagd för trafikändamål. För att svara på frågan om Bollebygds allmänna platser är offentliga platser krävs alltså en genomgång av samtliga detaljplaner i kommunen samt en handpåläggning för att se om detaljplanerna är genomförda.

Av resonemanget ovan framgår att det är flera parametrar som behöver vägas in för att avgöra om en allmän plats är att beakta som offentlig plats. För att sedan rita en karta över all offentlig plats så behövs en digitalisering av samtliga allmänna platser och för att göra det behöver detaljplanerna digitaliseras. Att digitalisera samtliga detaljplaner är påbörjat av kommunens plan- och exploateringsenhet. Arbetsinsatsen som krävs för att digitalisera samtliga planer i Bollebygd beräknas motsvara en heltidstjänst i ett år. Arbetet kräver att den som gör digitaliseringen kan tolka en plankarta och göra avvägningar i tolkningen. Därför görs arbetet med digitalisering av detaljplaner i mån av tid. Idag har plan- och exploateringsenheten ingen tidplan för när arbetet beräknas vara klart. När digitaliseringen är klar behövs en handpåläggning för att se vilka av de allmänna platserna som inte är genomförda på ett sådant sätt så att de är att betrakta som offentlig plats. En faktor som ytterligare försvårar arbetet är att hela tiden tillkommer allmän plats och offentlig plats, tex. genom att nya detaljplaner görs och genom att allmän plats i gamla detaljplaner löses in. Därav skulle en karta som beslutsunderlag snabbt förlora sin aktualitet. Eftersom det inte går att få en korrekt karta av offentliga platser innan digitaliseringen av detaljplanerna är gjord och eftersom kartan snabbt skulle bli obsolet föreslår förvaltningen att ordningsstadgan fastställs utan kartmaterial.

Om det är viktigt att det på sikt finns en karta där det är gjort en tolkning över samtliga ytor i kommunen som omfattas av den lokala ordningsstadgan kan plan- och exploateringsenheten åta sig

arbetet att ta fram det som en del av kommunens digitala karta som finns på hemsidan när digitaliseringen av detaljplanerna är klar..

Beslutsunderlag

Förslag till lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun daterad 2021-11-22.
Yttrande från kommunstyrelsen, utbildnings-, social- och samhällsbyggnadsnämnden
Yttrande från Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund
Yttrande från Polismyndigheten, Polisområde Älvsborg
Tjänsteskrivelse 2021-10-26

Skickas till

Polismyndigheten, Polisområde Älvsborg
Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
Kommunstyrelsen och samtliga nämnder

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Christina Hultén

Säkerhetschef

Kommunstyrelseförvaltningen

Christina Hultén | Säkerhetschef
0734-64 70 12 | christina.hulten@bollebygd.se

Lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar förslag till nya lokala ordningsföreskrifter, daterad 2021-11-22. I och med antagandet av nya ordningsföreskrifter upphävs kommunfullmäktiges beslut 1996-02-29, § 20 (Antagande av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun), samt fullmäktiges beslut 2002-04-11, § 31 (Begäran om tillägg till de lokala ordningsföreskrifterna).

Ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till nya lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun.

Förslag till ny ordningsstadga har remitterats till nämnderna, SÄRF (Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund) och polismyndigheten och därefter har ett slutgiltigt förslag till ordningsföreskrifter utarbetats.

Beredning

Kommentarer görs löpande för varje yttrande

Kommunstyrelsen - Yttrande

Kommunstyrelsen tillstyrker förslag till lokala ordningsföreskrifter för Bollebygd kommun, med följande tilläggsförslag:

Hundar

16 § Hundens ägare, den som tagit emot en hund för underhåll eller nyttjande eller den som endast tillfälligt vårdar en hund är skyldig att följa bestämmelserna i § 16 och 17. Det som sägs i dessa paragrafer gäller inte assistanshund eller för polishund i tjänst.

17 § Hundar ska hållas kopplade och föroreningar efter hund plockas upp på offentliga platser. Tikar ska under löptid hållas kopplade inom hela kommunen, dock inte inom inhägnade områden.

Ändras till:

Sällskapsdjur

16 § Sällskapsdjur ska hållas under sådan tillsyn och skötas på ett sådant sätt som med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter behövs för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter. Det som sägs i dessa paragrafer gäller inte assistanshund eller för polishund i tjänst.

16:1 § Hundar ska hållas kopplade och föroreningar efter hund plockas upp på offentliga platser, såsom offentliga platser menas tex. kyrkogårdar, anläggningar för lek, parker, torg, gångvägar och badplatser.

16:2 § Tikar ska under löptid hållas kopplade inom hela kommunen, dock inte inom inhägnade områden. **Kommentar:** Definitionen sällskapsdjur är för bred och därför kvarstår begreppet hundar.

Kommunstyrelsen föreslår också en bredare beteckning/samlingsbeteckning för skjutvapen i § 20. Kommunstyrelsen föreslår ändring i § 20: Luftvapen, fjädervapen och paintballvapen får inte användas på offentlig plats utan tillstånd. **Kommentar:** Med en bredare beteckning skulle det kunna bli otydligt vad som avses tillägg görs att Luftvapen, fjädervapen och paintballvapen får inte användas på offentlig plats utan tillstånd från polismyndigheten.

Samhällsbyggnadsnämnden – Yttrande

Samhällsbyggnadsnämnden ser positivt på att ordningsföreskrifterna uppdateras. Nämnden har särskilt noterat några punkter som behöver förtydligas och några punkter som tagits bort från den föregående ordningsföreskriften men som nämnden anser bör finnas kvar.

Under §9 regleras markiser, flaggor och skyltar. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att avsnittet om trottoarpratere kompletteras med krav på tillstånd från polismyndigheten, utöver kraven att inte utgöra ett hinder för funktionshindrade. Detta i likhet med andra kommuners hantering av frågan. **Kommentar:** Avsnittet om trottoarpratere kompletteras med krav på tillstånd från polismyndigheten samt krav att inte utgöra ett hinder för funktionshindrade. Nämnden föreslår också att §§ 9, 11 och 12 samlas under gemensam rubrik för enklare läsning av dokumentet. **Kommentar:** §§ 9, 11 och 12 samlas under en gemensam rubrik: Markiser, flaggor, skyltar, banderoller och dylikt.

Under §12 behövs ett tillägg efter ” husväggar, staket, stolpar” om papperskorgar, urnor och liknande. Samhällsbyggnadsförvaltningen har haft problem att få bort klistermärken med reklam för evenemang från sådana ytor. **Kommentar:** tillägg görs att även papperskorgar, urnor och liknande omfattas.

Samhällsbyggnadsnämnden uppmärksammar att paragrafen om camping är helt borttagen i det nya förslaget. Nämnden ser ett stort behov av att genom ordningsföreskrifterna även fortsatt kunna reglera var camping inte får ske. Förvaltningen får regelbundet förfrågningar om att ställa upp husvagnar och husbilar centrumnära och nämnden befarar att om regleringen tas bort kommer det innebära att camping kommer ske på olämpliga platser. **Kommentar:** En paragraf som reglerar camping läggs till i ordningsstadgan.

Samhällsbyggnadsnämnden ser vidare ett stort behov att även fortsatt reglera frågor om hundar, camping med mera vid de kommunala badplatserna. Av de 7 kommunala badplatserna äger kommunen 4, det finns arrendeavtal med ytterligare en och för de två kvarvarande finns överenskommelse med markägaren om arrendeavtal vilka dock inte är beslutade ännu. Samhällsbyggnadsförvaltningen behöver ha stöd i de lokala ordningsföreskrifterna för att kunna upprätthålla god ordning på badplatserna och vill inte att avsaknaden av arrendeavtal på två badplatser ska förhindra att åtgärder kan vidtas på någon badplats. Nämnden föreslår därför att det även fortsatt ska regleras att hundar och camping inte är tillåtet vid de kommunala badplatserna i enlighet med de tidigare ordningsföreskrifterna. **Kommentar:** Tillägg görs att kommunala badplatser är att jämställa med offentlig plats.

Under § 16 och 17 regleras frågan om hundar. Utöver tillägget om att hundar ska vara förbjudna på kommunala badplatser under sommarmånaderna ser nämnden också att det i både tidigare version och nuvarande förslag till ordningsföreskrifter regleras att tikan under löptid ska hållas kopplade inom hela kommunen. Nämnden anser att ordningsföreskrifterna enbart ska reglera att hundar hålls kopplade på offentlig plats. Skrivningen om koppeltvång för löptikan inom hela kommunen föreslås därför tas bort. **Kommentar:** Hundar ska hållas kopplade på badplatser då de är offentlig plats och hundar förbjuds att vistas på kommunala badplatser från 1 maj till 30 september varje år. Skrivningen om koppeltvång för löptikan i hela kommunen tas bort.

Det noteras också att det görs undantag i föreskrifterna för assistanshund, men inte ledarhund. Begreppet assistanshund innefattar inte i alla sammanhang ledarhund. Det föreslås att det tydliggörs att undantaget gäller ledarhundar, servicehundar, signalhundar etc. i tjänst, i enlighet med den formulering som finns i SKRs cirkulär om ordningsföreskrifter och många övriga kommuners föreskrifter. **Kommentar:** Undantag görs för polis-, assistans-, ledar-, service- och signalhundar i tjänst.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår även att under §18 möjliggöra ridning på motionsspår under förutsättning att föroreningar från hästen ska tas om hand av ryttaren och att hänsyn visas till övriga motionärer. **Kommentar:** Eftersom det är föreningar som underhåller motionsspåren och ridning leder till stort slitage och underhåll så är det ridförbud på samtliga motionsspår.

Utbildningsnämnden – Yttrande

Utbildningsnämnden ser positivt på att ordningsföreskrifterna uppdateras. Nämnden har särskilt noterat några punkter som behöver förtydligas och någon punkt som tagits bort från den föregående ordningsföreskriften men som nämnden anser bör finnas kvar. Utbildningsnämnden anser det är viktigt att de lokala ordningsföreskrifterna är utformade på ett sådant sätt att allmänheten lätt kan förstå vilka områden som avses. Nämnden föreslår därför att 3 § formuleras om så att det i den räknas upp vilka specifika områden som jämföras med offentlig plats på liknande sätt som görs t.ex. i ordningsföreskrifterna för Nacka kommun. **Kommentar:** Det krävs mycket arbete att hålla en lista över alla offentliga platser ständigt uppdaterad.

Utbildningsnämnden anser att 4 § i förslaget är otydligt och bör förtydligas avseende vilka beslut bestämmelsen gäller. **Kommentar:** Förtydligas innan polismyndigheten fattar beslut om tillstånd enligt dessa föreskrifter bör kommunen ges tillfälle att yttra sig.

Med hänsyn till de ordningsstörningar som regelbundet sker i anslutning till kommunens förskolor och skolor anser utbildningsnämnden att det ur ordningssynpunkt bör vara motiverat att förbudet mot förtäring av alkohol även omfattar kommunala förskole- och skolgårdar. Utbildningsnämnden föreslår därför att detta läggs till i § 15. Eftersom gårdarna endast är tillgängliga för allmänheten under vissa tider bör det förtydligas i bestämmelsen att platserna anses offentliga alla helgfria vardagar 19.00-07.00 samt helger och heldagar dygnet runt (jmf 1 kap. 2 § 3 st ordningslagen). **Kommentar:** Förskolegårdar är inte att jämföras med offentlig plats enligt § 3 då de är omgärdade med staket. Skolgårdar läggs till de områden som är att jämföras med offentlig plats och de anses offentliga alla helgfria vardagar 19.00-07.00 samt helger och heldagar dygnet runt och Skolgårdar läggs också till de områden där det är förbjudet att förtära alkohol utan tillstånd.

Utbildningsnämnden noterar att formuleringen ”spritdrycker, vin eller starköl” i § 15 innebär att övriga jästa alkoholhaltiga drycker ex cider inte omfattas av förbudet.

Utbildningsnämnden föreslår att formuleringen ändras till en formulering liknande den många andra kommuner använder t.ex. ”Spritdrycker, vin och andra jästa alkoholdrycker överstigande 3,5 volymprocent”. **Kommentar:** Ändras till Spritdrycker, vin, starköl eller andra alkoholdrycker med en alkoholhalt överstigande 3,5 volymprocent.

Utbildningsnämnden uppmärksammar att paragrafen om camping är helt borttagen i det nya förslaget. Nämnden ser ett behov av att kommunen genom ordningsföreskrifterna även fortsatt ska kunna reglera var camping inte får ske. **Kommentar:** En paragraf som reglerar camping i läggs till ordningsstadgan och att camping är förbjuden på offentlig plats och alla områden som i ordningsstadgan är att jämställa med offentlig plats enligt § 3.

Utbildningsnämnden ser ett behov av att frågor om hundar, camping m.m. vid de kommunala badplatserna fortsatt ska vara reglerad i de lokala ordningsföreskrifterna. **Kommentar:** Badplatser läggs till de platser som är att jämställa med offentlig plats enligt § 3 och därmed gäller koppeltvång för hundar. Ett tillägg att hundar förbjuds att vistas på badplatser från och med 1 maj till 30 september varje år.

Utbildningsnämnden föreslår att § 16 formuleras om så att det förtydligas att undantaget gäller ledarhundar, servicehundar, signalhundar etc. i tjänst. **Kommentar:** § 16 förtydligas. undantaget gäller för polis-, assistans-, ledar-, service- och signalhundar i tjänst.

Utbildningsnämnden vill avseende § 18 uppmärksamma att det inte finns några kommunala motionsspår i kommunen. Ridning på ett motionsspår innebär ett stort slitage på underlaget. Eftersom det är föreningar som underhåller motionsspåren anser nämnden att det är rimligt att det är ridförbud på samtliga motionsspår. Utbildningsnämnden anser att § 18 är lite otydligt avseende vilka områden som förbudet gäller och att den därför bör formuleras om. **Kommentar:** Ny formulering Ridning får inte ske på motionsspår, anläggningar för utomhusidrott, parker, grönområden eller liknande.

Utbildningsnämnden anser att ordningsföreskrifterna enbart ska reglera att hundar hålls kopplade på offentlig plats. Skrivningen om koppeltvång för löptikar inom hela kommunen föreslås därför tas bort. **Kommentar:** Skrivningen om koppeltvång för löptikar tas bort.

Socialnämnden -Yttrande

Socialnämnden ser positivt på en uppdatering av de lokala ordningsföreskrifterna. Vid genomgång av ordningsföreskrifterna noterades att § 4 var något otydlig. Nämnden önskar att denna förtydligas så att det framgår att det är vid Polismyndighetens beslut enligt de lokala ordningsföreskrifterna som avses. **Kommentar:** Förtydligas. Innan polismyndigheten fattar beslut om tillstånd enligt dessa föreskrifter bör kommunen ges tillfälle att yttra sig.

Socialnämnden föreslår även att Skattegårdsparken inkluderas i den yta som regleras av de nya ordningsföreskrifterna vad exempelvis gäller § 15 § förtäring av alkohol. **Kommentar:** Skattegårdsparken inkludera i de områden som reglerar förtäring av alkohol.

I övrigt har socialnämnden ingenting att tillägga kring föreskrifterna.

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF) - Yttrande

Räddningstjänsten har tagit del av de föreslagna ordningsföreskrifterna och har följande kommentarer.

- Vi tycker det är positivt att man tar hänsyn till räddningstjänstens arbete under 5 §.
- Vi vill påpeka vikten av att ta samma hänsyn även vid tillfälliga arrangemang så som ex marknader, uteserveringar etc.
- Uppställning av container, sopkärl och dylikt bör göras med tillräckliga avstånd till byggnader. På räddningstjänstens hemsida finns en vägledning i vilka avstånd som är lämpliga.

Kommentar: Förtydligas att uppställning av container, sopkärl och dylikt bör göras med tillräckliga avstånd till byggnader enligt räddningstjänstens vägledning för placering av container med mera.

Polisområde Älvsborg - Yttrande

Lokalpolisområde Borås har tagit del av handlingarna och har ingen erinran.

Beslutsunderlag

Förslag till lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun daterad 2021-11-22.

Yttrande från kommunstyrelsen, utbildnings-, social- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande från Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund

Yttrande från Polismyndigheten, Polisområde Älvsborg

Skickas till

Polismyndigheten, Polisområde Älvsborg
Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
Kommunstyrelsen och samtliga nämnder i kommunen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Christina Hultén

Säkerhetschef

BOLLEBYGDS KOMMUN

ALLMÄNNA LOKALA ORDNINGSFÖRESKRIFTER FÖR BOLLEBYGDS KOMMUN

Beslutade av kommunfullmäktige den 1996.

Bollebygds kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 §

Grundläggande bestämmelser om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats finns i 3 kap ordningslagen (1993:1617).

Dessa lokala ordningsföreskrifter innehåller ytterligare bestämmelser om hur den allmänna ordningen i Bollebygds kommun skall upprätthållas.

2 §

Föreskrifterna är tillämpliga på alla platser inom kommunen som är offentlig plats enligt 1 kap 2 § första stycket 1–4 ordningslagen om inte annat anges.

För områden som kommunen upplåtit till torghandel gäller också kommunens föreskrifter om torghandel.

3 §

Vid tillämpningen av 3 kap ordningslagen och dessa föreskrifter skall, med stöd av 1 kap 2 § andra stycket ordningslagen följande områden jämföras med offentlig plats:

Begravningsplatser, kyrkogårdar, anläggningar för lek och de anläggningar för idrott och kommunala badplatser som anges i bilaga nr 1 samt i elbelysta motionsspår enligt bilaga nr 2.

4 §

Innan polismyndigheten fattar beslut om tillstånd enligt 7 §, 10 § första stycket, 11 och 12 § bör kommunen ges tillfälle att yttra sig.

Lastning av varor mm

5 §

Vid lastning, försling, lossning och annan hantering skall den som är ansvarig för åtgärden göra vad som behövs för att undvika att allmänheten utsätts för tillfälliga olägenheter genom damm, spill eller dålig lukt.

Avlastning och uppläggning av gods får inte ske så att brandposter, brandsläckningsutrustningar och utrymningsvägar blockeras eller att räddningstjänstens arbete hindras.

Schaktning, grävning m m

6 §

Den som är ansvarig för upptagande av grus, jord eller sand, tippning av fyllnadsmassor, schaktning, grävning eller annat liknande arbete skall se till att det sker på ett sådant sätt att allmänheten utsätts för minsta möjliga olägenhet.

Störande buller, fyrverkerier m m

7 §

Arbete som orsakar störande buller för personer på offentliga platser, t ex stenkrossning, pålning och nitning, får inte ske utan polismyndighetens tillstånd.

Enligt 3 kap 7 § ordningslagen får pyrotekniska varor inte användas utan tillstånd av polismyndigheten, om användning med hänsyn till tidpunkten, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom.

Container

8 §

Ägaren eller nyttjanderättshavaren till en container som skall ställas upp på en offentlig plats, är skyldig att tydligt märka containern med ägarens eller nyttjanderättshavarens namn, adress och telefonnummer.

Markiser, flaggor och skyltar

9 §

Markiser, flaggor och skyltar får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,3 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,5 meter.

Träd och buskar skall kvistas i den mån grenarna sträcker sig över gång- eller körbana under de höjder som sagts i första stycket.

Affischering

10 §

Affischer, annonser eller liknande anslag får inte utan tillstånd av polismyndigheten sättas upp på sådana husväggar, staket, stolpar eller liknande som vetter mot offentlig plats.

Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknande anordningar som är avsedda för detta ändamål. Inte heller krävs tillstånd för näringsidkare att sätta upp annonser och andra tillkännagivanden som avser näringsidkarens rörelse på byggnad där rörelsen finns.

Högtalarutsändning

11 §

Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd av polismyndigheten.

Insamling av pengar

12 §

Polismyndighetens tillstånd krävs för insamling av pengar i bössor eller liknande, om insamlingen inte utgör led i en tillståndspliktig allmän sammankomst eller offentlig tillställning.

När insamlingen skall ske i samband med framförande av gatumusik krävs inte tillstånd.

Förtäring av alkohol

13 §

Spritdrycker, vin eller starköl får inte förtäras annat än i samband med tillåten utskänkning av sådana drycker inom ett område som begränsas av Göteborgsvägen, Ballebovägen, Skattegårdsvägen och Tingshusvägen samt begravningsplatser, kyrkogårdar, anläggningar för lek, i parker och de anläggningar för idrott och kommunala badplatser som anges i bilaga nr 1.

Camping

14 §

Camping får inte ske på följande platser:

Begravningsplatser, kyrkogårdar, parkeringsplatser som är avsedda för allmänheten, parker och på de anläggningar för idrott och kommunala badplatser som anges i bilaga nr 1 (Campingförbudet gäller dock inte den camping som Töllsjö IF bedriver vid idrottsplatsen Holmängen, Töllsjö).

Hundar

15 §

Hundens ägare, den som tagit emot en hund för underhåll eller nyttjande eller den som endast tillfälligt vårdar en hund är skyldig att följa bestämmelserna i §16 och 17. Det som sägs i dessa paragrafer gäller inte för ledarhund för synskadad person eller för polishund i tjänst.

16 §

Hundar skall hållas kopplade på *begravningsplatser, kyrkogårdar, anläggningar för lek, i parker och på de anläggningar för idrott och kommunala badplatser som anges i bilaga nr 1 samt i elbelysta motionsspår enligt bilaga nr 2.*

Tikar skall under löptid hållas kopplade inom hela kommunen, dock inte inom inhägnade områden.

När en hund inte hålls kopplad skall den ha halsband på sig med ägarens namn, adress och telefonnummer.

Hundar får inte vistas på *de kommunala badplatser som anges i bilaga nr 1 under tidsperioden 1 maj till 1 september varje år.*

17 §

På offentlig plats, begravningsplatser, kyrkogårdar, anläggningar för lek och de anläggningar för idrott och kommunala badplatser som anges i bilaga nr 1 samt i elbelysta motionsspår enligt bilaga nr 2 skall föroreningar efter hund plockas upp.

Ridning

18 §

Ridning får inte ske i elbelysta motionsspår som anges i bilaga nr 2.

Hästar får inte vistas på de *badplatser* som markerats på bilaga nr 1. Förbudet för hästar att vistas på badplatser gäller under tidsperioden 1 maj till 1 september varje år.

Avgift för att använda offentlig plats

19 §

För användning av offentlig plats och område som kommunen jämställt med sådan plats har kommunen rätt att ta ut en avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

Överträdelse av lokal ordningsföreskrift

20 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon bestämmelse i dessa allmänna ordningsföreskrifter kan dömas till penningböter enligt 3 kap 22 § andra stycket ordningslagen.

I ordningslagen finns också bestämmelser om förelägganden och förverkande.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 april 1996.

Badplatser

Tubbared sand

Nedflo

Ballasjön

Vikhult

Stockasjön (Gesebol)

Töllsjön

Idrottsplatser

Holmängen, Töllsjö

Björnskogsvallen, Bollebygd

Hägnen, Bollebygd

Bollevi, Hestrafors

Eriksdalsparken, Olsfors

Elbelysta motionsspår

i Töllsjö

i Olsfors

i Hestrafors

16. Enkla jobb och praktikplatser KS2022/31

§119

KS2022/31

Enkla jobb och praktikplatser

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tackar för utredningen. Kommunstyrelsen föreslår att socialnämnden utvärderar om de själva inom given ram kan verkställa intentionen i utredningen. Införandet av nytt arbetssätt och organisation bör i annat fall införlivas i kommunens ordinarie budgetprocess.

Ärendet

I budget 2021 ges kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att samordna och driva på arbetet för att skapa en kommungemensam struktur och organisation som ska möjliggöra att fler kan erbjudas praktikplats och enklare jobb i kommunens verksamheter. Uppdraget ska genomföras i samverkan med övriga tre förvaltningar i kommunen. Utifrån utvecklingen med ett ökande antal långtidsarbetslösa och kommunernas ansvar för målgruppen som står längst från arbetsmarknaden, finns ett stort behov av att utveckla möjligheter för dessa personer att utvecklas genom utbildning, arbetsträning/praktik, språkpraktik och olika former av stödanställningar samt reguljärt arbete.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen tackar för utredningen. Kommunstyrelsen föreslår att socialnämnden utvärderar om de själva inom given ram kan verkställa intentionen i utredningen. Införandet av nytt arbetssätt och organisation bör i annat fall införlivas i kommunens ordinarie budgetprocess.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Kommungemensam struktur och organisation för fler praktikplatser och enklare jobb i kommunens verksamheter - utredning

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Kommunstyrelseförvaltningen

Ulrika Borg | HR-chef
0734-64 70 04 | ulrika.borg@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Kommungemensam struktur och organisation för fler praktikplatser och enklare jobb i kommunens verksamheter - utredning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tackar för utredningen. Kommunstyrelsen föreslår att socialnämnden utvärderar om de själva inom given ram kan verkställa intentionen i utredningen. Införandet av nytt arbetssätt och organisation bör i annat fall införlivas i ordinarie budgetprocess.

Ärendet

I budget 2021 ges kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att samordna och driva på arbetet för att skapa en kommungemensam struktur och organisation som ska möjliggöra att fler kan erbjudas praktikplats och enklare jobb i kommunens verksamheter. Uppdraget ska genomföras i samverkan med övriga tre förvaltningar i kommunen. Utifrån utvecklingen med ett ökande antal långtidsarbetslösa och kommunernas ansvar för målgruppen som står längst från arbetsmarknaden, finns ett stort behov av att utveckla möjligheter för dessa personer att utvecklas genom utbildning, arbetsträning/praktik, språkpraktik och olika former av stödanställningar samt reguljärt arbete.

Bakgrund

Arbetsmarknadsenheten (AME) på socialförvaltningen arbetar i nuläget med arbetsträning, praktik, och språkpraktik inom Bollebygds kommuns olika förvaltningar samt med det privata näringslivet. För att bli inskriven i AMEs verksamhet krävs remiss från individ och familjeomsorg, VG regionen, Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen. Undantag gäller för Aktiv Kraft-programmet samt VI-projektet där personen kan skicka in en egen deltagaransökan samt det Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) som är lagstadgat enligt Skollagen.

De remitterande aktörerna kan remittera personer enligt följande;

Arbetsförmedlingen kan välja någon av följande insatser:

- Aktiv Kraft (ska kompletteras med deltagaransökan från Sjuhärads samordningsförbund)
- Språkpraktik/praktik (Både aktiviteter som främjar språkutveckling och praktik i kommunal verksamhet).
- Arbetsträning (Arbetsträning i kommunala verksamheter för deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin eller jobbgarantin för ungdomar).

Individ och familjeomsorg kan välja på någon av följande insatser:

- Aktiv Kraft (Hälsofrämjande, vägledande och stärkande aktiviteter upp till 20 timmar/vecka under 24 veckor
- Språkpraktik/Praktik/Arbetsträning

• Stöd i jobbsök (Deltagaren får stöd i själva sökandet, stöd i matchning samt coachning mot arbetet eller studier. AME erbjuder aktiviteter både i grupp och enskilt.)

Försäkringskassan kan välja följande aktivitet:

• Aktiv Kraft (Hälsöfrämjande, vägledande och stärkande aktiviteter upp till 20 timmar/vecka under 24 veckor)

VGR kan välja följande aktivitet:

• Aktiv Kraft (Hälsöfrämjande, vägledande och stärkande aktiviteter upp till 20 timmar/vecka under 24 veckor)

Egen deltagaransökan gäller för följande aktiviteter:

• VI Projektet (ESF projekt medfinansierad av Bollebygds kommun, gäller tills juni 2022) – berör ungdomar mellan 15-24 år som står utanför arbetsmarknad och studier

• Aktiv Kraft (Hälsöfrämjande, vägledande och stärkande aktiviteter upp till 20 timmar/vecka under 24 veckor).

Utbildningsförvaltningen upplyser AME om aktuella ungdomar som omfattas av KAA (kommunala aktivitetsansvaret) som är lagstadgat enligt skollagen. Kommunen har ett uppföljningsansvar för ungdomar mellan 16-20 utan fullständiga gymnasiebetyg, med syfte att följa upp, vägleda motivera och erbjuda aktiviteter som på sikt ska leda till att den unge ska slutföra sina gymnasiestudier.

För praktik, arbetsträning, språkpraktik och jobbspår har AME i nuläget möjlighet till;

• Praktik, för deltagare som ligger närmre arbetsmarknaden. Aktuellt nu inom måltidsverksamheten, vård och omsorg och förskola/skola.

• Arbetsträning, för deltagare som är i behov av en kartläggning av arbetsförmåga. Aktuellt nu inom kultur och fritid samt måltidsverksamheten i kommunens regi samt inom privata näringslivet.

• Språkpraktik, för språksvaga deltagare i behov av att utveckla det svenska språket inom yrkeslivet. Aktuellt nu inom förskola/skola samt vård och omsorg.

• Jobbspår, syftet är att matcha ihop en arbetsgivare med rekryteringsbehov, med en person som står långt ifrån arbetsmarknaden som har intresse i området som bristyrket finns inom. Målgruppen är alla individer som har behov av utökad stöd för att få en anställning, detta innefattar bland annat språksvaga, unga utan gymnasieutbildning och personer med funktionsvariation. Ett lokalt jobbspår innebär en paketering av utbildningar och andra insatser som t ex extratjänst som gör att individen på sikt blir anställningsbar. I dagsläget finns ett jobbspår inom måltid (Future Kitchen) och vård och omsorg (Future Care).

Inom VI-projektet har AME tillgång till olika jobbspår i samarbete med VGR Folkhögskolor (<https://www.vgrfolkhogskolor.se/projekt--uppdragskurser/vi/kurser/>) samt praktik, jobbspår som anordnas internt inom AME.

Begränsad tid i olika aktiviteter

Personer kan befina sig i olika aktiviteter under en begränsad tid och vid nedan tidpunkter avslutas deltagande för en individ i de olika insatserna.

- KAA, personen har fyllt 20 år och det lagstadgade ansvaret löper ut eller att individen kommer ut i studier.
- VI Projektet, personen har fyllt 24 år alternativt erhållit arbete eller studier på heltid.
- Aktiv Kraft, personen har avslutat programmet på 24 veckor och återgår till rehabilitering hos befintliga arbetsgivaren alternativt fortsätter i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. I vissa fall tar AME emot en ny remiss från AF eller IFO med uppdrag att erhålla annat stöd för att komma i egen försörjning.
- Jobsökande, deltagare som är närmare arbetsmarknaden kommer i arbete eller utbildning. Tidsperspektivet för inskrivning är varierande och det beror ofta på uppdrag i remissen och deltagares individuella behov. När det gäller praktik, arbetsträning eller språkpraktik brukar man begränsa aktiviteten till tre månader med möjlighet till förlängning om behov finns. Deltagare som har en praktik eller arbetsträning inom kommunal verksamhet avslutas och återgår till remittent som till exempel Arbetsförmedlingen när deras praktik eller arbetsträning har avslutats.

Under 2021 har AME haft totalt 63 inskrivna individer. AME kommer årligen att behöva följande antal arbetstränings-/praktikplatser till sina deltagare:

- 10 platser för unga som står utanför arbete och studier
- 8 platser inom prerehab/Aktivkraft
- 10 platser inom Jobsökande

Arbetsmarknadsenheten (AME) ser ett behov av ca 40 platser/år. Platserna är oftast på deltid, i varierande grad, men heltid kan även förekomma. Då behovet av praktik-/arbetsträningsplatser är stort bör flera kommunala verksamheter kunna användas regelbundet som arbetsplatser. AME ser nytta av en ”praktik-/arbetsträningsplatsbank” där ett givet antal platser ständigt finns att tillgå på varje kommunal enhet. AME erbjuder fortlöpande handledarutbildning inom kommunen där flera enheter skulle kunna delta.

Att en individ får komma till en arbetsplats och göra någon form av praktik bidrar till att kunna fastställa om den sökande klarar av att uppfylla de grundläggande krav som finns för att ta ett arbete, som till exempel närvaro, samarbete, sociala koder på en arbetsplats och arbetsförmåga. En väl fungerande verksamhet med arbetsträningsplatser i kommunen är en förutsättning för att påskynda individens progression mot arbete och egen försörjning.

Kommunen kan få visst ekonomiskt stöd från Arbetsförmedlingen för att ta emot personer för arbetsträning inom kommunala verksamheter. Ersättning till AME utgår med 150 kr/dag under tiden arbetsträningen pågår.

Stödanställningar

Genom att bereda fler platser inom AME för praktik och arbetsträning, skapas också förutsättningar för arbetsgivaren att hitta möjliga personalresurser för sin egen verksamhet. Det kan då bli aktuellt med fortsättning, genom någon form av stödanställning. AME fungerar här som en länk mellan arbetsgivaren, arbetstagaren och AF, med stöd och information. Dessa anställningsformer är villkorade på olika sätt och subventionerade i olika grad, enligt nedan:

Introduktionsjobb

Stödet kan ges till personer som är inskrivna i AFs program; Etableringen eller Jobb och utvecklingsgarantin Förutsättningen för stöd är också att individen har varit arbetslös en längre tid eller är nyanländ i Sverige. Individen ska också vara inskriven som arbetssökande på Arbetsförmedlingen.

Det ekonomiska stödet som lämnas till arbetsgivaren är ett bidrag om 80 procent av lönen upp till 36 månader, upp till 20 tkr. Överstiger lönen detta belopp, står arbetsgivaren för den summan. Stödet förlängs 12 månader i taget. Vid varje introduktionsjobb görs en bedömning av Arbetsförmedlingen om handledarstöd. Arbetsgivaren kan beviljas ett stöd på 2000 kr/månad i maximalt 6 månader. Ett introduktionsjobb ger inte individen rätt till ersättning från A-kassa. Den anställde är anställd på Beredskapsavtalet (BEA) och det innebär ett undantag från Lagen om Anställningsskydd (LAS) regler om konvertering till tillsvidareanställning och företrädesrätt.

OSA- Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare

Personer med funktionshinder får möjlighet till anställning med rehabiliterande inslag. Målgruppen är:

- Arbetslösa personer med socialmedicinskt funktionshinder. Det kan handla om personer med missbruks- eller beroendeproblematik eller personer som har en specifik kognitiv funktionsnedsättning.

- Arbetslösa personer som är berättigade till insatser enligt LSS

- Arbetslösa personer med långvarig och svår psykisk sjukdom som inte tidigare haft kontakt med arbetslivet eller varit borta ifrån det under längre tid

Det ekonomiska stödet till arbetsgivaren är ett stöd i form av bidrag till lönekostnaderna. Vid en heltidsanställning kan arbetsgivaren få bidrag för en bruttolön på upp till 16 700 kronor per månad. Arbetsgivaren får normalt ersättningen ett år i taget. Den anställde är anställd på Beredskapsavtalet (BEA) och det innebär ett undantag från Lagen om Anställningsskydd (LAS) regler om konvertering till tillsvidareanställning och företrädesrätt.

Lönebidrag

Målgruppen är personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga. Det är Arbetsförmedlingen som anvisar personen en plats.

Det ekonomiska stödet till arbetsgivaren består i att arbetsgivaren får ett bidrag till lönekostnaderna. Lönebidragets storlek påverkas av lönekostnaden för den anställde och den anställdes arbetsförmåga. Lönebidrag får som regel lämnas i längst fyra år.

Arbetsgivaren kan få ett utvecklingsbidrag för kostnader upp till 2 800 kronor per kalendermånad. Kostnaderna är för insatser som bidrar till att personens arbetsförmåga utvecklas. Den anställda är anställd på samma villkor som övriga anställda vilket innebär att LAS regler om konvertering och företrädesrätt gäller.

Förslag på organisation för praktikplatser och enklare jobb i kommunens verksamheter

För att skapa bättre förutsättningar, med syfte att fler individer ska kunna erbjudas praktik- och arbetsträningsplatser inom kommunens verksamheter, behöver Bollebygds kommun ha ett arbetssätt och en organisation för att möjliggöra detta, i likhet med många andra kommuner. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför att AME får i uppdrag att skapa en organisation med fasta platser för praktik/arbetsträning av olika slag i kommunens verksamheter. Organisationen innebär i korthet att varje verksamhet i kommunen har ett fast antal platser och utsedda handledare. Dessa platser avtalas mellan verksamheten och AME och medger att AME har tillgång till platsen och kan anvisa lämpliga personer till platsen. Genom detta förfaringsätt ökar möjligheten för AME att erbjuda fler personer praktik-/arbetsträningsplats och därmed, på sikt, ökar möjligheten för egen försörjning. Platsen kan öppnas och stängas beroende på om det är någon individ på platsen eller om det är andra omständigheter som gör att det inte är lämpligt att ta emot en praktikant.

För att skapa bättre förutsättningar för att kunna erbjuda enklare jobb till individer som står långt från arbetsmarknaden behöver kommunen se över de ekonomiska ramarna för detta och i högre grad utnyttja de statliga medel som möjliggör olika stödanställningsformer inom kommunala verksamheter. I flera kommuner i Sjuhärad förekommer den här typen av resursfördelning, t ex i Borås, Svenljunga, Tranemo och Mark.

Ekonomiska förutsättningar

En anställning utifrån någon av de redovisade stödanställningsformerna är alltid förenade med en kostnad som utgörs av mellanskillnaden mellan bidraget som ges från Arbetsförmedlingen och den faktiska lönekostnaden. Lägstälön i Bollebygds kommun 2022 är i paritet med Kommunals lägstälöner och ligger på 21 000 kr/ månad. Det innebär att det bör öronmärkas medel för att arbeta effektivt med dessa insatser.

Utifrån nuvarande förutsättningar och AMEs deltagarunderlag, baserat på en 3-årsplan, med start hösten 2022, görs bedömningen att det finns utrymme för:

2 stödanställningar hösten 2022

4 stödanställningar 2023

6 stödanställningar 2024

Baserat på de statliga bidrag och den kostnad som kommunen som arbetsgivare står för skulle detta innebära en personalbudget på ca 120 000 kr/per anställning (heltid, 12 mån). I den summan ingår lön, som i genomsnitt består av en egenkostnad för kommunen om 20 %, samt PO-avgifter.

För att skapa möjligheter för att få ut fler i sysselsättning/arbete behöver Arbetsmarknadsenheten ha en budget för stödanställningar enligt följande;

- 2022 120 tkr
- 2023 480tkr
- 2024 720 tkr

Dessa budgetmedel skulle täcka mellanskillnaden mellan bidraget från Arbetsförmedlingen och den faktiska lönekostnaden.

Målgruppen för dessa stödanställningar utgörs av personer som uppbär ekonomiskt bistånd till sin försörjning och är inskrivna på Arbetsmarknadsenheten. När det föreligger förutsättningar för att anställa görs en skiftning från ekonomiskt bistånd mot lön genom en fördelningsnyckel.

Ca 7700 kr/mån per person (snitt i utbetald norm 2022) 7700 X 12 mån = 92 400 kr

2023 4 X 92 400 kr = 369 600 kr

2024 6 X 92 400 kr = 554 400 kr

Även om kostnaden för försörjningsstöd skiftas mot lönekostnad, behöver AME ändå ha en viss fast andel i egen budget för stödanställningar, för att täcka mellanskillnaden mellan ekonomiskt bistånd och lön.

2023 110 400 kr

2024 165 600 kr

Skickas till

Socialnämnden, HR-chef

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Ulrika Borg

HR-chef

18. Revidering av borgensavgifter (kf fattar slutligt beslut) KS2022/113

§120

KS2022/113

Revidering av borgensavgifter

Beslut

Ärendet skickas till kommunstyrelsen utan förslag från arbetsutskottet.

Ärendet

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag (sk Borgensavgift) för att vara förenligt med såväl skattelagstiftning som EU-lagstiftning. Borgensavgiften i Bollebygds kommun har under flera års tid legat på 0,2 % vilket inte bedöms vara förenligt med EU:s statsstödsregler. För att hamna på rätt nivå har ekonomiavdelningen beställt en analys av företaget Söderberg & partners. Analysen visar att borgensavgiften bör sättas till 0,57 %, vilket innebär en ökad intäkt för kommunen på netto ca 700 tkr.

I dagsläget uppgår borgensavgifterna till ca 0,4 mnkr vilket motsvarar 0,2 % av stiftelsens lån som ej är hänförliga till Bollegården. Om borgensavgiften sätts till 0,57 % av hela lånesumman så kommer intäkterna istället uppgå till ca 1,5 mnkr vilket innebär en ökad intäkt för kommunen på 1,1 mnkr och samtidigt en ökad kostnad för stiftelsen på lika mycket. För att kunna möta den ökade kostnaden behöver stiftelsen öka sina hyresintäkter med, allt annat lika, ca 2,6 %. Till viss del kommer den hyresökningen även drabba Bollebygds kommun då även lånen som är hänförliga till Bollegården kommer belastas med borgensavgift. Efter avräkning av interna mellanhavanden beräknas nettoeffekten för kommunen bli ca. 700 tkr.

Jäv

Sverre Fredriksson (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut av ärendet.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa borgensavgiften till 0,57 % för år 2022 och framåt. Borgensavgiften revideras varje år i samband med budgetbeslutet.

Ledamöternas förslag till beslut

Michael Plogell (FR) föreslår att ärendet skickas till kommunstyrelsen utan förslag från arbetsutskottet. Förslaget antas.

Beslutsunderlag

- Revidering av borgensavgifter

– Analys Bollebygds kommun april 2022

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Söderberg
& Partners

ANALYS

BOLLEBYGD KOMMUN

BORGENSAVGIFTER

April 2022

1. Inledning och bakgrund

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själva och kommunen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs också att kommunen skall ersättas för detta i form av en borgensavgift. Att det behövs en borgensavgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också Skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Räntepåslaget eller borgensavgiften får varken vara för hög eller för låg då det skulle kunna ses som skatteplanering och överföring av vinstmedel. Internprissättningen av lån samt beräkning av borgensavgift måste alltså ske på marknadsmässiga grunder.

Söderberg & Partners har fått i uppdrag att analysera kommunkoncernens nivåer avseende borgensavgifter samt ta fram marknadsmässiga nivåer.

2. Förutsättningar Bollebygd kommun

I dagsläget är det ett bolag som lånar (Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder) i eget namn och kommunen tecknar borgen för dessa lån. Genom denna struktur åtnjuter bolaget attraktivare upplåningsräntor jämfört med om det skulle låna helt på egna meriter. I dagsläget är avgiften 0,20% vilket legat på samma nivå i ett antal år.

3. Metod marginalberäkning

Söderberg & Partners modell för beräkning av borgensavgift tar sin utgångspunkt från publikt tillgängliga marknadsdata vilket sedan justeras individuellt per bolag baserat på dess finansiella status. Modellen baseras på följande parametrar:

- Genomsnittlig ränta på kommunens externa lån, inklusive eventuella derivat
- Ett bolagsspecifikt påslag, där påslaget ska motsvara en marknadsmässig ränteskillnad gentemot kommunens upplåning och vad det enskilda bolaget skulle kunna låna till på egna meriter

För att identifiera rätt nivå på det bolagsspecifika påslaget görs detta i fler steg. Till att börja med tas utgångspunkten i olika räntekurvor vilka motsvarar upplåningskostnaden för bolag med en liknande kreditvärdighet. Genom detta erhålles marknadsmässiga nivåer, samt adekvata relationer mellan upplåningskostnaden för låntagare med olika kreditvärdighet. Följande fyra räntekurvor används:

Räntekurva stat: Svenska statsobligationer

Räntekurva AA: Kommuner och regioner

Räntekurva A: Kommunala och regionsägda bolag med hög kreditvärdighet

Räntekurva BBB: Kommunala och regionsägda bolag med låg kreditvärdighet

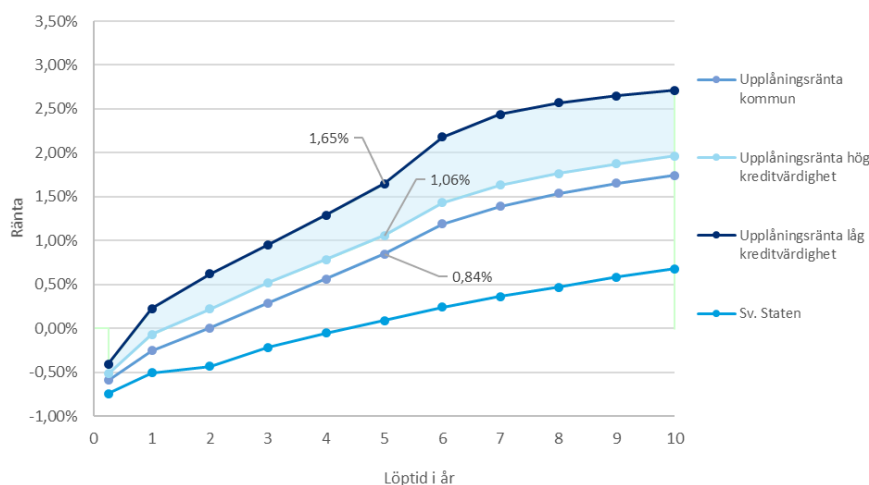
Vi utgår från att ett bolag inte kan ha lika hög eller högre kreditvärdighet än moderbolaget, det vill säga kommunen, och ligger därför alltid i spannet mellan A-kurvan och BBB-kurvan. För att erhålla rätt nivå inom spannet görs en analys av det individuella bolagets finansiella status som jämförs med finansiell status mot ett stort urval av kommunal- och regionsägda bolag i Sverige. När räntenivån för det enskilda bolaget räknats fram jämförs det med AA-kurvan och skillnaden utgör borgensavgiften.

3.1. Marknadsräntor

För att beräkna marknadsräntan utgår vi från ett antal räntekurvor med utgångspunkt från utgivna obligationer av emittenter med olika nivåer av kreditvärdighet (rating). Det finns tillräckligt mycket data på den svenska marknaden för att identifiera nivåerna på kurvorna avseende kategorierna svenska staten respektive kommuner. Däremot finns det inte tillräckligt många jämförbara emittenter i Sverige med kreditbetyget A respektive BBB och därmed för få utgivna obligationer för att kunna skatta en relevant kurva vid varje mättillfälle. Vi har därför valt att inhämta data från den mycket mer likvida och effektiva marknaden i USA. Genom att inhämta data för bolag i USA som motsvarar kreditvärdigheten inom samtliga kurvor erhålls relationer mellan kurvorna. Dessa relationer används sedan med utgångspunkt från den svenska stats- respektive kommunkurvan. Detta innebär sammanfattningsvis att vi erhåller relevanta nivåer för samtliga räntenivåer för olika kreditkategorier anpassade efter svenska förhållanden och med den svenska statskurvan som bas. I följande exempel illustreras samtliga kurvor. Statskurvan och AA-kurvan (kommun) bygger alltså på svenska noteringar medan övriga kurvor sätts med hjälp av relationer mellan de olika räntekurvorna på den amerikanska marknaden.

Exemplet nedan illustrerar räntespannet en given mätpunkt och en given löptid. Vidare använder vi ett rullande snitt över tre år för att få en medveten tröghet i modellen och undvika alltför stora slag från ett år till ett annat. Det innebär också att vi undviker en enskild mätpunkt som skulle kunna innebära ett onormalt ränteläge som inte speglar hur det sett ut över tid.

Exempel löptid 5 år

Som nämnts antas att ett bolag inte ha lika bra eller bättre kreditbetyg än moderbolaget varför bolagets estimerade ränta skall ligga i spannet mellan A- och BBB-kurvan. I exemplet ovan är det för ett lån med en löptid om 5 år mellan 1,65 % och 1,06%, dvs spannet är 0,59%. Nästa steg är att beräkna hur stor del av räntespannet som skall belasta respektive bolag. Det görs genom en individuell justering.

3.2. Individuell justering kapitalbindning

Genom framtagande av räntekurvorna för marknadsräntorna inom olika kreditkategorier erhålls en bas för inom vilket spannet skall ligga på för olika löptider. Modellen tar hänsyn till bolagens aktuella kapitalbindning för att få en relevant koppling till hur skuldportföljen är strukturerad samt för

att spegla kommunens åtagande. Ju längre kapitalbindning desto större blir normalt borgensavgiften då räntespreadarna normalt ökar i takt med längre löptider.

3.3. Individuell justering kreditvärdighet

Genom framtagande av räntekurvorna för marknadsräntorna inom olika kreditkategorier erhålls en bas för inom vilket spann påslaget skall ligga för på olika löptider. För att identifiera hur stort påslaget skall vara för det enskilda bolaget används finansiella nyckeltal baserat på etablerade modeller för utvärdering av kreditvärdigheten. Vi måste dock ha relevant jämförelsematerial för bolagen. Vi har valt att använda data från Statistiska Centralbyrån (SCB) avseende finansiella nyckeltal för ca 2 000 bolag inom den offentliga sektorn. Följande tre nyckeltal används:

- **Soliditet** = eget kapital samt 78% av obeskattade reserver i förhållande till balansomslutning vilket speglar bolagets betalningsförmåga på lång sikt
- **Räntetäckningsgrad** = resultat före finansnetto + ränteintäkter i förhållande till räntekostnader vilket speglar bolagets förmåga att täcka räntekostnader samt ger en bild av skuldsättningen
- **Rörelseresultat/Balansomslutning** = resultat före finansnetto i förhållande till balansomslutning vilket ger ett mått på bolagets lönsamhet

Dessa tre nyckeltal är etablerade samt ger en god och översiktlig bild av bolagets finansiella status och kreditvärdighet ur olika perspektiv.

Respektive nyckeltal ger var för sig en poäng mellan 0 och 10. Medelvärdet ger 5 poäng och den 80:e percentilen ger högsta poäng (10) och den 20:e percentilen ger lägst poäng (0 poäng). Sammanräknat för samtliga tre nyckeltal kan således maximalt 30 poäng uppnås. Om 30 poäng uppnås hamnar bolaget på A-kurvan och uppnås 0 poäng hamnar bolaget på BBB-kurvan. Det är en linjär skala mellan A- och BBB- kurvorna.

Genom att jämföra bolagsspecifika nyckeltal mot nyckeltalen aggregerat för jämförbara bolag fås en adekvat individuell justering inom spannet för marknadsräntan.

Exempel poängberäkning:

Nyckeltal	Bolaget	SCB snitt	80 percentil	20 percentil	Max poäng	Bolagets poäng
EBIT/Balansomslutning	2%	1%	9%	0%	10,00	5,27
Soliditet	30%	23%	60%	8%	10,00	5,96
Räntetäckningsgrad	1,2 ggr	0,7 ggr	2,9 ggr	0,6 ggr	10,00	6,17
Totalt					30,00	17,40

I ovanstående exempel erhåller bolaget 17,40 poäng. Därefter beräknas hur stor andel av räntespannet som bolaget skall belastas med. Om ett bolag får maxpoäng skall 100% av spannet räknas bort och får man 0 poäng skall således 0% av påslaget räknas bort. För att erhålla faktorn tas bolagets poäng i förhållande till maxpoäng, dvs 17,40 dividerat med 30 vilket ger en faktor på 58,0% (dvs 58% av spannet skall räknas bort).

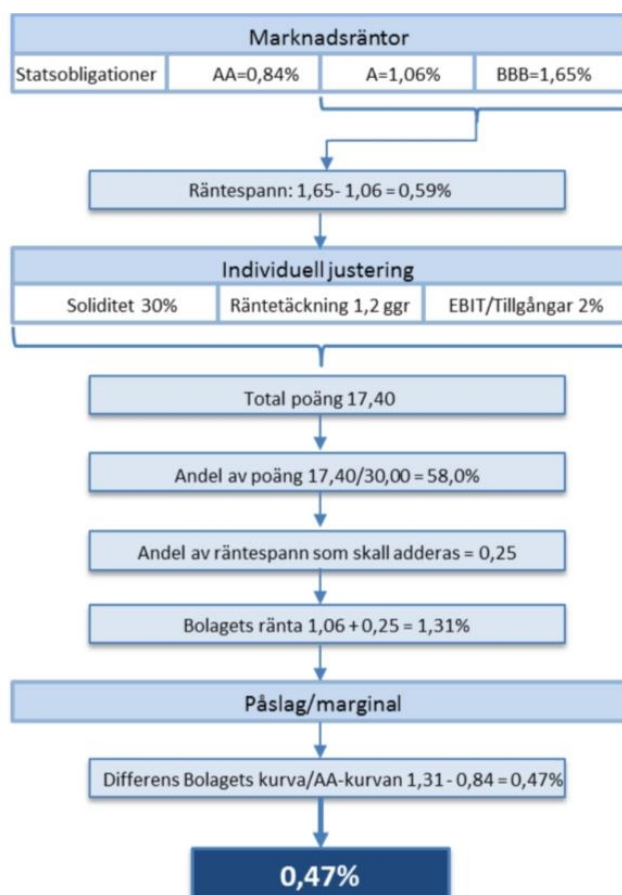
3.4. Påslag

För att få det slutliga påslaget tar vi bolagets andel av räntepåslaget av det identifierade räntespannet. I exemplet vi använder får vi således följande resultat:

- Räntespann 0,59% med avdrag om 58% vilket ger ett påslag om 0,25%
- Detta läggs sedan på den lägsta räntan som motsvarar A-kurvan (1,06%) vilket ger resultatet $1,06\% + 0,25\% = 1,31\%$

- För att få påslaget måste vi sedan jämföra denna ränta med kommunkurvan vilken är 0,84%
- Slutliga borgensavgiften blir alltså skillnaden mellan AA-kurvan och bolagets individuellt anpassade ränta: $1,31\% - 0,84\% = 0,47\%$

Följande exempel visar uppbyggnaden av påslaget i detalj:

4. Borgensavgift Bollebygd Hyresbostäder

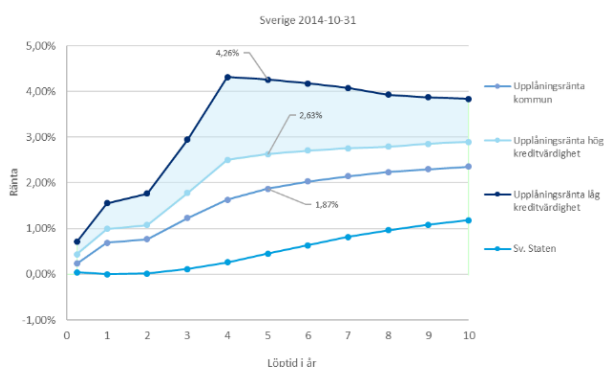
När vi beräknat borgensavgiften för det kommunala bolaget har vi utgått från nyckeltal baserat på 2021 års årsredovisning. Aktuell kapitalbindning är baserad på bolagens skuldportfölj per 2022-03-24 enligt underlag som erhållits från kommunen. Utifrån dessa förutsättningar har nedan borgensavgifter beräknats:

Bolag	Soliditet	Räntet.grad	Res./Balansomsl.	Kapitalbind.	Poäng	Borgensavgift
Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder	17,3%	3,6 ggr	1,0%	1,85 år	11,7	0,57%

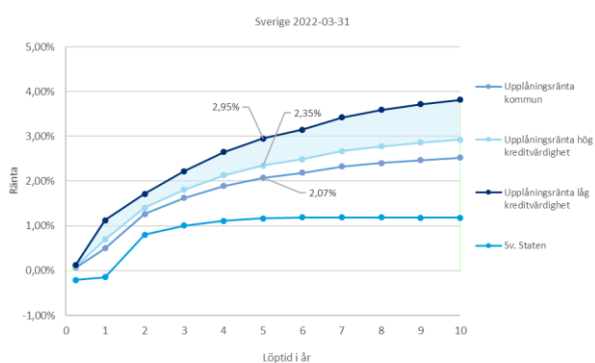
5. Historisk jämförelse

För att få en bild av vilka nivåer modellen hade givit bakåt i tiden har vi analyserat historiska noteringar och hur de olika räntekurvorna förhållit sig till varandra. Grafen nedan visar de olika räntekurvorna per 2014-10-31 respektive 2022-03-31. Om vi analyserar hur stort påslaget skulle vara vid denna tidpunkt så tar vi spannet mellan A-kurvan och BBB-kurvan. Spannet är differensen mellan 4,26% och 2,63% vilket ger ett spann på 1,63% att jämföra med noteringen per 2022-03-31 som ger ett spann om 0,60%.

Räntekurvor 2014-10-31:

Räntekurvor 2022-03-31

Om vi endast tittar på nivåerna kopplat till räntekurvorna – utan hänsyn tagen till bolagens årsredovisningar respektive år – så kan vi konstatera att historiska nivåer på borgensavgiften skulle ha varit högre jämfört med dagens nivåer beroende på att marginalerna mellan de olika kurvorna var väsentligt högre jämfört med aktuella nivåer.

6. Sammanfattning och slutsatser

Genom att basera borgensavgiften på marknadsdata vinnas ett antal fördelar. Tillgången till aktuella data där nivåerna uppdateras är i princip konstant, samtidigt som data från marknaden är objektiva och neutrala. Modellen ger också en automatisk följsamhet mot förändrade förutsättningar på kapital- och kreditmarknaden. Det i kombination med en individuell justering av nivåerna baserat på respektive bolags aktuella finansiella status samt aktuell kapitalbindning, ger en mycket vederhäftig modell för att fastställa borgensavgifterna.

Mot bakgrund av hur räntenoteringarna sett ut över tid, och hur de har förändrats, visar det tydligt hur viktigt det är att använda en modell som kontinuerlig speglar aktuella marknadsförutsättningar.

7. Disclaimer

Som grund för denna rapport har källor använts som i god tro har bedömts vara tillförlitliga. Samtliga underlag och beräkningar bygger på uppgifter från källor som vid tidpunkten för denna analys har betraktats som tillförlitliga. All marknadsdata är hämtad från officiella källor som vi anser tillförlitliga. Söderberg & Partners kan inte garantera riktigheten i denna information eller ta på sig något ansvar för fullständighet. Söderberg & Partners ansvarar inte för direkta eller indirekta skador eller förluster, inklusive men inte begränsat till, förlorad och utebliven vinst, som kan uppkomma till följd av användandet av denna rapport eller dess innehåll. Mottagaren ansvarar helt för eventuellt vidare

användande av innehållet i denna rapport såsom underlag till bokföring, publicering av finansiell information, beräkning av nyckeltal och riskmått mm. Resultatet av analysen skall ses som ett underlag för fastställande av borgensavgifter och det är kommunen som i slutändan fattar beslut om exakta nivåer.

19. Riktlinjer för informationssäkerhet och dataskydd i Bollebygds kommun KS2022/63

§115

KS2022/63

Riktlinjer för informationssäkerhet och dataskydd i Bollebygds kommun

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar förslag till riktlinjer, daterat 2022-05-25, för informationssäkerhet och dataskydd i Bollebygds kommun.

Ärendet

Förslag till riktlinjer är en del av Bollebygds kommuns viljeinriktning och övergripande principer för informationssäkerhetsarbetet och personuppgiftshanteringen i kommunen. Riktlinjerna är ett dokument som innehåller anvisningar och rekommendationer för hur policyn för informationssäkerhet och dataskydd ska uppnås.

Alla kommunens verksamheter hanterar information. Den information som hanteras är i förhållande till kommunens invånare, företag och organisationer, samt vår egen organisation. Informationen som kommunen ansvarar för ska vara felfri och utgör grunden för tillit och förtroende.

När riktlinjerna är antagna kommer kommunens förvaltningar ha till ansvar att arbeta fram egna rutiner för hur informationssäkerhets- och dataskyddsarbetet ska se ut i respektive förvaltning.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar förslag till riktlinjer, daterat 2022-05-25, för informationssäkerhet och dataskydd i Bollebygds kommun.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Riktlinjer för informationssäkerhet och dataskydd
- Riktlinjer för informationssäkerhet och dataskydd
- §49 Kf Policy informationssäkerhet och dataskydd

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Gäller för: Samtliga nämnder

Dokumentansvarig:

Informationssäkerhetssamordnare

Dnr : **161255**

Riktlinjer för informationssäkerhet och dataskydd

Innehållsförteckning

Riktlinjer för informationssäkerhet och dataskydd	1
1. Inledning.....	3
2. Syfte.....	3
3. Informationstillgångar.....	4
3.1 Informationssäkerhet	4
3.2 Dataskydd	4
3.3 LISD	4
3.4 Informationsklassning.....	5
4. Målsättning.....	5

1. Inledning

Information är värdefullt och fordrar att man skyddar efter behov. Ett bra informationssäkerhetsarbete är en förutsättning för effektiv och korrekt informationshantering. Detta skapar förtroende både inom vår organisation och för kommunens medborgare.

Information är verktyget för att förmedla kunskap. Vi kan kommunicera information, vi kan lagra den, vi kan förädla den och vi kan styra processer med den. Vi behöver den för det mesta vi gör helt enkelt.

I vår **Policy för informationssäkerhet och dataskydd** KF 2022-05-05 §49 står det att, ”Syftet med denna policy är att säkerställa att rätt och riktig information ska nå rätt mottagare i rätt tid och vara skyddad för obehörig åtkomst och förstörelse”. Därför måste vi skydda informationen som vi hanterar utifrån tre säkerhetsaspekter. Dessa aspekter är, konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet.

Det innebär att vi skyddar informationen så att:

- endast behöriga personer får ta del av den och att den skyddas för obehörig insyn (konfidentialitet)
- vi kan lita på att den är korrekt och inte manipulerad eller förstörd (riktighet)
- den alltid finns när vi behöver den (tillgänglighet)

Skydd ska anpassas efter våra behov och vara så bra som verksamheten kräver, så enkelt som möjligt att använda och är kostnadseffektivt. De konsekvenser som kan inträffa med bristande skydd är för höga för att försummas.

Brister i vår hantering av information leder till ett försämrat förtroende för de tjänster kommunen ansvarar för och våra personuppgiftsbiträden. Allvarliga och upprepade störningar kan leda till förtroendekriser, som också kan sprida sig till andra förvaltningar i kommunen. Ett försämrat förtroende för en förvaltning kan smitta av sig till andra delar av kommunens verksamheter.

2. Syfte

Syftet med denna riktlinje är att konkretisera **Policyn för informationssäkerhet och dataskydd**, som antagits av kommunfullmäktige. Riktlinjen ger tydliga ramar för hur kommunens informationssäkerhets- och dataskyddsarbete ska bedrivas och organiseras i Bollebygd kommun.

Kommunstyrelsens beslut av riktlinjer för informationssäkerhet och dataskydd betyder att informationsägarna i varje förvaltning utformar egna rutiner och anvisningar för detta arbete.

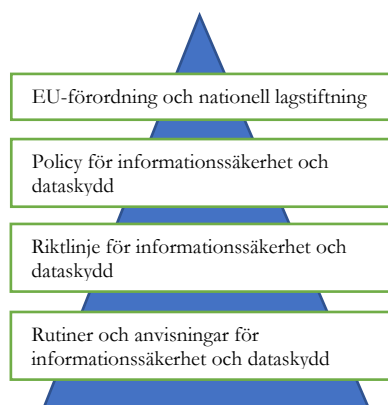

Bild 1: Ordningen för styr- och stöddokument för detta arbete visas i bilden ovan.

3. Informationstillgångar

Med informationstillgångar menas all information, resurser och tillgångar som behövs för att hantera informationen. Exempel på resurser som används för att hantera information är IT-system, IT infrastruktur, pärmar och papper.

Oavsett om informationen behandlas manuellt eller automatiserat och oberoende av dess form eller miljö den förekommer i, så ska informationstillgångarna ha rätt skydd. Perspektivet med informations säkerhet och dataskydd är en naturlig del vid utformning av våra arbetssätt och en del av vårt dagliga arbete.

Kommunens invånare förväntar sig i allt högre grad att snabbt, enkelt och säkert kunna sköta sina ärenden, få tillgång till information och ha möjlighet till inflytande genom digitala kontaktvägar.

Att information är korrekt som kommunen hanterar i förhållanden med kommuninvånare, företag och organisationer såväl som inom vår egen organisation utgör en grund för tillit och förtroende. Det är även viktigt att information i alla externa och interna relationer är tillgänglig när det behövs och att känslig information skyddas för att vi ska kunna fullgöra vårt uppdrag i samhället. Informationens säkerhet är därför en mycket viktig aspekt för alla verksamheter inom kommunen. Informationssäkerhets- och dataskyddsarbetet är en del i kommunens lednings- och kvalitetsarbete och omfattar alla informationstillgångar och personuppgifter utan undantag.

3.1 Informationssäkerhet

Arbetet med informationssäkerhet består av att införa och förvalta administrativa regelverk som policies och riktlinjer, tekniskt skydd med bland annat brandväggar och kryptering samt fysiskt skydd med till exempel skal- och brandskydd. Det handlar om att ta ett helhetsgrepp och skapa ett fungerande långsiktigt arbetssätt för att ge organisationens information det skydd den behöver.

Informationssäkerhet är teknikneutralt och omfattar skydd av såväl muntlig, pappersbunden som digital information. Utgångspunkten för kommunens informationssäkerhetsarbete är att följa de upprättade standarderna inom området, SS-ISO/IEC 27000-serien, Dataskyddsförordningen (GDPR) och övriga lagar inom dataskydd. Detta överensstämmer med Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) och Informationssäkerhet.se rekommendation om hur informationssäkerhetsarbetet ska bedrivas inom offentlig förvaltning.

3.2 Dataskydd

Dataskydd handlar om att skydda enskildas grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Dataskyddsförordningen (GDPR) gäller i hela EU och har till syfte att skapa en enhetlig och likvärdig nivå för skyddet av personuppgifter så att det fria flödet av uppgifter inom Europa inte hindras. Vidare finns den nationella regleringen, SFS lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, även benämnd som dataskyddslagen. Dataskydd finns även reglerat i flera andra lagstiftningar som alltid ska beaktas i verksamheternas arbete.

3.3 LISD

För att kunna arbeta strukturerat med informationssäkerhet och dataskydd införs ett ledningssystem för informationssäkerhet och dataskydd, LISD. Systemet bygger på SS-ISO/IEC 27000–27002. För implementering och tillämpning utgår kommunens arbete från stöd på www.informationssakerhet.se som tagits fram av myndigheten MSB i samverkan med andra myndigheter. Som komplement används även Västra Götalandsregionens verktygslåda för informationssäkerhet.

3.4 Informationsklassning

Klassning av informationstillgångarna är en förutsättning för att skapa rätt skydd för informationen och undvika överskydd med höga kostnader och krångliga rutiner som följd. Klassning ska ske på ett enhetligt sätt i hela organisationen så att likvärdig information får samma skyddsnivå.

Samtliga informationstillgångar ska finnas listade i kommunens registerförteckning, därmed utgör registerförteckningen en grund för värdering och klassificering av informationen utifrån informationssäkerhet och dataskydd.

För att underlätta informationshanteringen med externa aktörer, utgår kommunens klassningsmodell från myndigheten MSB:s klassningsmatris med anpassning av definitioner av konsekvens- och skyddsnivåer utifrån kommunens förutsättningar. Varje informationstillgång värderas sedan inom varje säkerhetsaspekt tillgänglighet, riktighet och konfidentialitet.

Genom att klassa informationstillgångar utifrån de tre säkerhetsaspekterna, (se ovan) identifieras vilken effekt otillräckligt skydd av informationstillgångarna får och utifrån det säkerställs att kraven på informationssäkerhet och dataskydd är på rätt nivå. En viss information kan exempelvis vara mycket kritisk när det gäller tillgänglighet och riktighet, men mindre känslig när det gäller konfidentialitet. Klassning syftar främst till att ge tillräckligt skydd för kritiska informationstillgångar, men också till att undvika överskydd med onödigt höga kostnader som följd.

Klassningsmodellens roll är att skapa en gemensam ram så att klassning sker på ett enhetligt sätt i hela organisationen och att samma skyddsnivå ges till likvärdiga informationstillgångar.

Själva informationen är den primära tillgången som klassas, resurser som används för att hantera informationen ska sedan utformas så att de möter de krav som klassningen av informationen medför enligt de skyddsåtgärder som klassningsmodell beskriver.

För att kunna bedöma att informationstillgångar har rätt skydd ska SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) klassningsverktyg KLASSA användas för att göra självskattning och ta fram åtgärdsplan.

4. Målsättning

För att kunna åstadkomma de strategiska målsättningarna i policyn för informationssäkerhet och dataskydd har ett antal målsättningar inom olika områden identifierats.

Område	Delmål
Organisation	Förvaltningarna ska ha ett högt riskmedvetande och informationssäkerhetsarbetet ska vara organiserat så att det finns tydligt mandat och ansvar.
Riskhantering	Risker som kan påverka kommunens informationssäkerhet ska identifieras, analyseras och hanteras.
Styrning av informationstillgångarna	Alla informationstillgångar ska vara kopplade till en informationsägare som har ansvar för att informationen och resurserna klassificeras och skyddas på rätt sätt.
Åtkomst till information	Användare ska ha tillgång till rätt information på rätt sätt för sin arbetsuppgift och vara medveten om sitt personliga ansvar.
Personal och säkerhet	Alla medarbetare som hanterar informationstillgångar ska ha kännedom om kommunens styrdokument och regelverk och tillräcklig kompetens för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett säkert sätt.

Fysisk säkerhet	Kommunens information, samt övriga informationstillgångar, som exempelvis lokaler och den utrustning som används för informationshantering, ska skyddas på en tillräcklig nivå.
Drift och kommunikation	Drift och kommunikation av IT-miljö, system och tillhörande resurser ska ske utifrån fastställda rutiner för gemensam infrastruktur och de specifika säkerhetskrav som ställs av verksamheten.
Dataskydd	Organisationen ska ha ett systematiskt arbete gällande dataskydd för att uppnå ett högt personligt integritetsskydd för anställda och innevånare.
Hantering av incidenter	En process för rapportering när det gäller informationssäkerhets- och personuppgiftsincidenter ska finnas. Detta för att mildra effekter, förhindra upprepande och underlätta återgång till verksamhet på normal nivå då någon form av incident skett.
Kontinuitetsplanering	Det ska finnas en kontinuitetsplanering för att säkerställa den tillgång till information och funktioner som krävs för att upprätthålla verksamhet.
Uppföljning	Informationssäkerheten ska, som en del av den ordinarie verksamhetsredovisningen, regelbundet följas upp på central nivå och inom respektive nämnd.

Kommunstyrelseförvaltningen

Ulf Aspelin | Informationssäkerhetsamordnare
0734-64 70 27 | ulf.aspelin@bollebygd.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Riktlinje för informationssäkerhet och dataskydd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar förslag till riktlinje för informationssäkerhet och dataskydd.

Ärendet

Denna riktlinje är en del av Bollebygdkommuns viljeinriktning och övergripande principer för informationssäkerhetsarbetet och personuppgiftshanteringen i kommunen. Riktlinjen är ett dokument som innehåller anvisningar och rekommendationer för hur Policy för informationssäkerhet och dataskydd ska uppnås.

Alla kommunens verksamheter hanterar information. Den information som hanteras är i förhållande till kommunens invånare, företag och organisationer, samt vår egen organisation. Informationen som kommunen ansvarar för ska vara felfri och utgör grunden för tillit och förtroende.

När riktlinjen är antagen kommer förvaltningarna ha till ansvar att arbeta fram egna rutiner för hur informationssäkerhets- och dataskyddsarbetet ska se ut.

Ekonomiska förutsättningar

Informationssäkerhet kostar pengar men är svårt att definiera hur stor den kostnaden är. En viktig del i budgeten är att avsätta medel för att höja kunskapsnivån hos organisationens medarbetare. Det kan göras genom olika utbildningsinsatser kring ämnet.

Barnkonsekvensanalys

Förslagets beslut bedöms inte innebära någon direkt påverkan för barn och unga.

Bedömning

Vår information är värdefull och behöver skyddas. Information är en grundläggande byggsten i kommunen. Därför är information värdefullt och behöver skyddas efter våra behov. Information kan vara värdefull både för Bollebygds kommun och för den enskilda kommuninvånaren, ibland är den till och med livsviktig. Blir sådan informationen förlorad eller felaktig kan det få katastrofala följder.

Informationssäkerhet handlar framför allt om att hindra information från att läcka ut, förvanskas och förstöras. Det handlar också om att rätt information ska finnas tillgänglig för rätt personer, och i rätt tid. Information ska inte kunna hamna i orätta händer och missbrukas.

En bristande informationssäkerhet kan få konsekvenser i form av att kommunens verksamhet inte kan bedrivas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, bristande skydd för den personliga integriteten samt störningar i samhällsviktig verksamhet

Beslutsunderlag

Förslag till Riktlinje för informationssäkerhet och dataskydd, daterad 2022-04-XX

Skickas till

Informationssäkerhetssamordnare

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Ulf Aspelin

Informationssäkerhetssamordnare

§49

KS2022/63

Policy informationssäkerhet och dataskydd

Beslut

Kommunfullmäktige antar förslag till policy för informationssäkerhet och dataskydd.

I och med beslutet upphör informationssäkerhetspolicy för Bollebygds kommun (KS2018/59) antagen 2018-04-26, § 22, att gälla.

Ärendet

Detta policydokument är Bollebygds kommuns viljeinriktning och övergripande principer för informationssäkerhetsarbetet och personuppgiftshandlingen i kommunen. Med informationstillgångar avses verksamhetens information och tillgångar relaterade till informationshantering, som IT-system, data/information, medarbetare, internetkapacitet, etc.

Medarbetaren har en speciellt central roll som informationstillgång, i det att medarbetaren exempelvis tar emot, skapar, lagrar, använder, kommunicerar och avvecklar information. Alla kommunens verksamheter hanterar information. Den information som hanteras är i förhållande till kommunens invånare, företag och organisationer, samt vår egen organisation. Informationen som kommunen ansvarar för ska vara felfri och utgör grunden för tillit och förtroende.

När policyn är antagen kommer den att konkretiseras i riktlinjer för informationssäkerhet och dataskydd som kommunstyrelsen antar. Förvaltningarna har till ansvar att arbeta fram egna rutiner för hur informationssäkerhets- och dataskyddsarbetet ska se ut.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar förslag till policy för informationssäkerhet och dataskydd. I och med beslutet upphör informationssäkerhetspolicy för Bollebygds kommun (KS2018/59) antagen 2018-04-26, § 22, att gälla.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §64 KS Policy informationssäkerhet och dataskydd
- Policy för informationssäkerhet och dataskydd
- Informationssäkerhetspolicy för Bollebygds kommun, antagen kf 2018

Skickas till

Kommunsekreterare, informationssäkerhetssamordnare, samtliga nämnder

Paragrafen är justerad

20. Åtgärdsprogrammet för miljömålen –
Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland
KS2022/18

§117

KS2022/18

Åtgärdsprogrammet för miljömålen – Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att Bollebygds kommun gör åtaganden i 5 punkter, enligt bilaga "Blankett åtaganden".

Reservation

Lars-Erik Olsson (S) reserverar sig mot arbetsutskottets beslut med följande motivering: Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. Genom att arbeta med de regionala miljömålen i Västra Götaland arbetar vi även med den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030. Utmaningarna för att nå målen är globala men lösningarna är många gånger lokala. Därför är kommunens handlingskraft avgörande för att omsätta dessa globala åtaganden till praktisk handling. Barnkonsekvensanalys; 2021 års miljömålsbedömningar visar att Västra Götaland inte kommer nå uppsatta miljömål till 2030. Nuvarande generation kommer att lämna över miljöproblem till kommande generationer. Det är av största vikt att alla skruvar upp tempot i miljömålsarbetet ytterligare och att Bollebygds kommun bidrar till att nå miljömålen. Tillsammans kan olika aktörer göra märkbar skillnad som främjar både miljön och klimatet och vi kommuner har en viktig roll i detta, allt för att den kommande generationen ska ärva så få miljöproblem som möjligt. Ambitionsnivån är alldeles för låg Bollebygd kan bättre. Bollebygd ansluter sig till 5 av målen i dokumentet detta är en minskning från initiala 10 mål som kommunen tänkte anta. Med tanke på att Bollebygd generellt gör väldigt lite för miljön är detta inte ok. Bollebygd, Sverige och världen står inför enorma utmaningar när det gäller att komma till rätta med dom globala miljömålen, då måste vi ta vårt ansvar i detta och höja ambitionsnivån.

Ärendet

Ärendet har varit uppe i kommunstyrelsens arbetsutskott på sammanträde 2020-04-28. Arbetsutskottet skickade vidare ärendet till kommunstyrelsen utan eget förslag. Anledningen till det var att arbetsutskottet önskade förtydligande och dialog med tjänstepersoner kring åtaganden som föreslagits. Tjänstepersoner gick igenom förslagen till åtaganden ytterligare en gång och reviderade sitt förslag. Istället för de tidigare 10 föreslagna åtagandena föreslås nu 5 åtaganden.

Under 2021 har Länsstyrelsen tillsammans med Skogsstyrelsen och i dialog med kommuner och viktiga aktörer i åtgärdsarbetet reviderat det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland. Det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen beslutades i slutet av år 2021. Åtgärdsprogrammet gäller för åren 2022–2025 och berör regionala och lokala aktörer i Västra Götalands län. På åtgärdsprogrammets hemsida finns information om hur åtgärdsprogrammet har tagits fram, vilka aktörer som berörs, information

om regionala miljömål och de globala hållbarhetsmålen samt om genomförande och arbetssätt.

Det finns en mer detaljerade beskrivningar av åtgärderna som bakgrund, förväntade miljömässiga, sociala och ekonomiska effekter av åtgärderna samt vilken rapportering och uppföljning som förväntas av de aktörer som åtar sig åtgärder på www.hallbartvg.se.

Uppföljningen blir ett viktigt underlag i de årliga regionala bedömningarna av miljömålen där åtgärder ska redovisas och där den sammanlagda effekten av åtgärderna i det regionala åtgärdsprogrammet bedöms. "Detaljerat underlag om åtgärderna" kan revideras vid behov under åtgärdsprogrammets period 2022–2025, till exempel om nya indikatorer tas fram eller andra förutsättningar ändras.

Varje kommun ska rapportera in till Länsstyrelsen om och vilka åtaganden i åtgärdsplanen man kommer att arbeta med under perioden 2022-2025.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Bollebygds kommun gör åtaganden i 5 punkter, enligt bilaga "Blankett åtaganden".

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Reservation

Lars-Erik Olsson (S) reserverar sig mot arbetsutskottets beslut med följande motivering: Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. Genom att arbeta med de regionala miljömålen i Västra Götaland arbetar vi även med den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030. Utmaningarna för att nå målen är globala men lösningarna är många gånger lokala. Därför är kommunens handlingskraft avgörande för att omsätta dessa globala åtaganden till praktisk handling. Barnkonsekvensanalys; 2021 års miljömålsbedömningar visar att Västra Götaland inte kommer nå uppsatta miljömål till 2030. Nuvarande generation kommer att lämna över miljöproblem till kommande generationer. Det är av största vikt att alla skruvar upp tempot i miljömålsarbetet ytterligare och att Bollebygds kommun bidrar till att nå miljömålen. Tillsammans kan olika aktörer göra märkbar skillnad som främjar både miljön och klimatet och vi kommuner har en viktig roll i detta, allt för att den kommande generationen ska arva så få miljöproblem som möjligt. Ambitionsnivån är alldeles för låg Bollebygd kan bättre. Bollebygd ansluter sig till 5 av målen i dokumentet detta är en minskning från initiala 10 mål som kommunen tänkte anta. Med tanke på att Bollebygd generellt gör väldigt lite för miljön är detta inte ok. Bollebygd, Sverige och världen står inför enorma utmaningar när det gäller att komma till rätta med dom globala miljömålen, då måste vi ta vårt ansvar i detta och höja ambitionsnivån.

Beslutsunderlag

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

- Brev till Kommunstyrelsen från Landshövdingen
- Blankett åtaganden(161571) (0)
- Blankett åtaganden

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Till Kommunstyrelsens ordförande

Nu lanserar vi det nya åtgärdsprogrammet för miljömålen – Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland

Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. Genom att arbeta med de regionala miljömålen i Västra Götaland arbetar vi även med den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030. Utmaningarna för att nå målen är globala men lösningarna är många gånger lokala. Därför är kommunens handlingskraft avgörande för att omsätta dessa globala åtgärderna till praktisk handling. Miljömålen visar riktningen i detta svåra men viktiga arbete.

För att uppnå miljömålen måste vi tillsammans arbeta med prioriterade åtgärder. Under 2021 har Länsstyrelsen tillsammans med Skogsstyrelsen och i dialog med kommuner och viktiga aktörer i åtgärdsarbetet reviderat det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen [Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland](#). I det nya programmet har vi fokuserat på att lägga till åtgärder som främjar klimat och biologisk mångfald, då vi inom dessa områden har stora utmaningar både regionalt och nationellt. Nu finns det möjlighet att anta åtgärder i programmet och vi ser fram emot ert engagemang och ett gott samarbete i genomförandet av åtgärdsprogrammet. Årets [miljömålsbedömningar](#) visar att vi inte kommer nå våra miljömål till 2030. Läget är allvarligt och vi kommer att lämna över miljöproblem till kommande generationer. Det är av största vikt att vi inte tappar modet i detta läge utan istället blickar framåt och skruvar upp tempot i miljömålsarbetet ytterligare. Tillsammans kan vi göra märkbar skillnad som främjar både miljön och klimatet och ni kommuner har en viktig roll i detta.

[Lanseringen av åtgärdsprogrammet](#) kommer att äga rum digitalt den 16 mars. Evenemanget är öppet för alla aktörer som vill delta i åtgärdsarbetet med Miljömålen, vi hoppas att din kommun är med vid det tillfället. Det är dags att gemensamt kraftsamla så att vi kan skapa ett hållbart Västra Götaland!

Lisbeth Schultze, Tf. Landshövding, Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Formulär för åtaganden – åtgärder riktade till *kommuner*

Detta formulär används för att göra åtaganden i **åtgärdsprogrammet för miljömålen – Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland 2022–2025**.

Mer information om åtgärderna finns på www.hallbartVG.se. Detaljerad information om åtgärderna finns i det [detaljerade underlaget om åtgärderna](#). I detta formulär listas åtgärder där **kommuner** avses som huvudaktörer för genomförandet.

Organisationens namn:

Bollebygds kommun

Åtar sig att arbeta med nedanstående åtgärder:

Åtgärder inom utmaningen minskad klimatpåverkan & ren luft

KL 1. Minska halterna av luftföroreningar och verka för ett mer transporteffektivt samhälle

Åtgärder inom utmaningen hållbar användning av vattenmiljöer

V1. Skydda och restaurera värdefulla sjöar och vattendrag

b) Skydda sötvattensmiljöer med syfte att bevara natur- och/eller kulturvärden.

c) Arbeta tvärssektoriellt med restaurering av sjöar och vattendrag.

V3. Minska spridningen av högfluorerade ämnen (PFAS)

- a) Använda brandsläckningsmetoder med fluorfria alternativ utom i de få fall när fluorinnehållande brandskum krävs.
- b) Sanera utrustning och fordon som fortsättningsvis inte ska användas för fluorerade ämnen.
- c) Undersöka enskilda vattentäkter i närheten av brandövningsplatser eller där släckningsinsatser med fluorerade brandskum genomförts.
- d) Sanera platser som är kraftigt förorenade av högfluorerade ämnen.

V4. Genomföra kommunala handlingsplaner för förorenade områden

V5. Genomföra kommunal kust- och havsplanering

V6. Miljöanpassa fritidsbåtsanvändningen

- a) erbjuda toatömning (sugtömning) för fritidsbåtar
- b) erbjuda fler möjligheten att nyttja båtbotentvätt samt säkerställa funktionen av befintliga reningsanläggningar
- c) erbjuda fler båttramper samt båtförvaring på land under sommarsäsong
- d) erbjuda tankning från pump av alkylatbensin
- e) erbjuda el-laddning av motorer
- f) skrota uttjänta fritidsbåtar.

V7. Främja utvecklingen av hållbart marint vattenbruk

- b) Tillgängliggöra lämplig mark och underlätta lösningar för en fungerande logistik vid drift och skörd av sjöbaserad blötdjursanläggning, samt för landbaserade recirkulerande odlingar.

Åtgärder inom utmaningen hållbart brukande av skog & odlingslandskap

SO1. Anlägga nya våtmarker

SO3. Skydda värdefulla våtmarksområden

b) Skydda våtmarker med höga naturvärden.

SO4. Skydda värdefulla skogsområden

b) Skydda värdefulla skogsområden genom frivilliga avsättningar.

c) Skydda tätortsnära skogar.

SO5. Förbättra miljöhänsynen vid skogsbruksåtgärder genom målbilder

b) Bedriva skogsbruket i kommunala skogar utifrån målbilderna.

SO7. Minska skadorna på kulturmiljöer i skogsbruket

SO8. Öka arealen hyggesfritt skogsbruk

b) Utveckla hyggesfritt skogsbruk i kommunalt ägda skogar för att öka variationen i landskapet, främja rekreations- och miljövärden samt visa på möjligheterna med alternativa brukningsformer.

SO9. Samverka för att bevara jordbruksmark

b) Utredning enligt 3 kap 4 § miljöbalken finns med i kommunala beslutsunderlag för översiktsplan, detaljplan och bygglov.

SO13. Ökad mängd svenskt naturbeteskött i offentliga inköp

SO15. Bevara och planera för skyddsvärda träd

b) frihugga skyddsvärda träd samt ersättningsträd.

SO16. Använda GIS-baserade naturvårdsdatabaser och naturvårdsplaner i fysisk planering

a) använda aktuella GIS-baserade naturvårdsdatabaser

b) ta fram och inarbeta aktuella naturvårdsplaner i fysisk planering.

SO17. Skapa blomrika miljöer för pollinerare

SO18. Ta fram kommunala skogspolicys

Åtgärder inom utmaningen god bebyggd miljö & hållbar konsumtion

BK1. Skydda och utveckla tätorters grönområden

BK3. Förbättra inomhusmiljön inom skola och förskola

a) Förbättra inomhusmiljön inom skola och förskola - kommuner som verksamhetsutövare

b) Förbättra inomhusmiljön inom skola och förskola - kommuner som tillsynsmyndighet

BK4. Ta fram kulturmiljöprogram som underlag i fysisk planering

BK5. Främja ekologisk livsmedelskonsumtion

BK6. Kommuner tar fram arkitekturstrategi

a) Kommuner tar, själva eller tillsammans, fram en arkitekturstrategi.

BK7. Arbeta med barnperspektivet i fysisk planering

a) Kommuner arbetar med barnperspektivet i ÖP och/eller DP på det sätt som passar kommunens processer. Länsstyrelsen ger råd inom ramen för hanteringen av planärenden.

BK9. Främja en fysisk planering för minskad klimatpåverkan från resor och transporter

BK10. Arbeta in riktlinjer i översiktsplan för grön infrastruktur, ekosystemtjänster och kompensationsåtgärder

a) Kommuner arbetar in riktlinjer i översiktsplanen för bevarande och utveckling av grön infrastruktur, ekosystemtjänster och ekologisk kompensation, för att stärka biologisk mångfald och klimatanpassning.

Instruktioner för att skicka in formuläret

När formuläret är ifyllt, skicka in som bifogad fil till vastragotaland@lansstyrelsen.se. Ange ärendenummer 501-54100-2021 i ämnesraden. Bifoga även underlag som bekräftar beslutet, exempelvis ett sammanträdesprotokoll om det finns.

Uppgiftslämnare

Namn:

Epost:

Telefon:

Vänligen ange två kontaktpersoner för uppföljningen av åtgärdsprogrammet som görs genom åtgärdswebben.

Kontaktperson 1

Namn:

Epost:

Telefon:

Kontaktperson 2

Namn:

Epost:

Telefon:

Eventuella frågor skickas till miljomal.vastragotaland@lansstyrelsen.se.

Formulär för åtaganden – åtgärder riktade till *kommuner*

Detta formulär används för att göra åtaganden i **åtgärdsprogrammet för miljömålen – Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland 2022–2025**.

Mer information om åtgärderna finns på www.hallbartVG.se. Detaljerad information om åtgärderna finns i det [detaljerade underlaget om åtgärderna](#). I detta formulär listas åtgärder där **kommuner** avses som huvudaktörer för genomförandet.

Organisationens namn:

Bollebygds kommun

Åtar sig att arbeta med nedanstående åtgärder:

Åtgärder inom utmaningen minskad klimatpåverkan & ren luft

KL 1. Minska halterna av luftföroreningar och verka för ett mer transporteffektivt samhälle

Åtgärder inom utmaningen hållbar användning av vattenmiljöer

V1. Skydda och restaurera värdefulla sjöar och vattendrag

b) Skydda sötvattensmiljöer med syfte att bevara natur- och/eller kulturvärden.

c) Arbeta tvärssektoriellt med restaurering av sjöar och vattendrag.

V3. Minska spridningen av högfluorerade ämnen (PFAS)

- a) Använda brandsläckningsmetoder med fluorfria alternativ utom i de få fall när fluorinnehållande brandskum krävs.
- b) Sanera utrustning och fordon som fortsättningsvis inte ska användas för fluorerade ämnen.
- c) Undersöka enskilda vattentäkter i närheten av brandövningsplatser eller där släckningsinsatser med fluorerade brandskum genomförts.
- d) Sanera platser som är kraftigt förorenade av högfluorerade ämnen.

V4. Genomföra kommunala handlingsplaner för förorenade områden

V5. Genomföra kommunal kust- och havsplanering

V6. Miljöanpassa fritidsbåtsanvändningen

- a) erbjuda toatömning (sugtömning) för fritidsbåtar
- b) erbjuda fler möjligheten att nyttja båtbotentvätt samt säkerställa funktionen av befintliga reningsanläggningar
- c) erbjuda fler båttramper samt båtförvaring på land under sommarsäsong
- d) erbjuda tankning från pump av alkylatbensin
- e) erbjuda el-laddning av motorer
- f) skrota uttjänta fritidsbåtar.

V7. Främja utvecklingen av hållbart marint vattenbruk

- b) Tillgängliggöra lämplig mark och underlätta lösningar för en fungerande logistik vid drift och skörd av sjöbaserad blötdjursanläggning, samt för landbaserade recirkulerande odlingar.

Åtgärder inom utmaningen hållbart brukande av skog & odlingslandskap

SO1. Anlägga nya våtmarker

SO3. Skydda värdefulla våtmarksområden

b) Skydda våtmarker med höga naturvärden.

SO4. Skydda värdefulla skogsområden

b) Skydda värdefulla skogsområden genom frivilliga avsättningar.

c) Skydda tätortsnära skogar.

SO5. Förbättra miljöhänsynen vid skogsbruksåtgärder genom målbilder

b) Bedriva skogsbruket i kommunala skogar utifrån målbilderna.

SO7. Minska skadorna på kulturmiljöer i skogsbruket

SO8. Öka arealen hyggesfritt skogsbruk

b) Utveckla hyggesfritt skogsbruk i kommunalt ägda skogar för att öka variationen i landskapet, främja rekreations- och miljövärden samt visa på möjligheterna med alternativa brukningsformer.

SO9. Samverka för att bevara jordbruksmark

b) Utredning enligt 3 kap 4 § miljöbalken finns med i kommunala beslutsunderlag för översiktsplan, detaljplan och bygglov.

SO13. Ökad mängd svenskt naturbeteskött i offentliga inköp

SO15. Bevara och planera för skyddsvärda träd

b) frihugga skyddsvärda träd samt ersättningsträd.

SO16. Använda GIS-baserade naturvårdsdatabaser och naturvårdsplaner i fysisk planering

a) använda aktuella GIS-baserade naturvårdsdatabaser

b) ta fram och inarbeta aktuella naturvårdsplaner i fysisk planering.

SO17. Skapa blomrika miljöer för pollinerare

SO18. Ta fram kommunala skogspolicys

Åtgärder inom utmaningen god bebyggd miljö & hållbar konsumtion

BK1. Skydda och utveckla tätorters grönområden

BK3. Förbättra inomhusmiljön inom skola och förskola

a) Förbättra inomhusmiljön inom skola och förskola - kommuner som verksamhetsutövare

b) Förbättra inomhusmiljön inom skola och förskola - kommuner som tillsynsmyndighet

BK4. Ta fram kulturmiljöprogram som underlag i fysisk planering

BK5. Främja ekologisk livsmedelskonsumtion

BK6. Kommuner tar fram arkitekturstrategi

a) Kommuner tar, själva eller tillsammans, fram en arkitekturstrategi.

BK7. Arbeta med barnperspektivet i fysisk planering

a) Kommuner arbetar med barnperspektivet i ÖP och/eller DP på det sätt som passar kommunens processer. Länsstyrelsen ger råd inom ramen för hanteringen av planärenden.

BK9. Främja en fysisk planering för minskad klimatpåverkan från resor och transporter

BK10. Arbeta in riktlinjer i översiktsplan för grön infrastruktur, ekosystemtjänster och kompensationsåtgärder

a) Kommuner arbetar in riktlinjer i översiktsplanen för bevarande och utveckling av grön infrastruktur, ekosystemtjänster och ekologisk kompensation, för att stärka biologisk mångfald och klimatanpassning.

Instruktioner för att skicka in formuläret

När formuläret är ifyllt, skicka in som bifogad fil till vastragotaland@lansstyrelsen.se. Ange ärendenummer 501-54100-2021 i ämnesraden. Bifoga även underlag som bekräftar beslutet, exempelvis ett sammanträdesprotokoll om det finns.

Uppgiftslämnare

Namn:

Epost:

Telefon:

Vänligen ange två kontaktpersoner för uppföljningen av åtgärdsprogrammet som görs genom åtgärdswebben.

Kontaktperson 1

Namn:

Epost:

Telefon:

Kontaktperson 2

Namn:

Epost:

Telefon:

Eventuella frågor skickas till miljomal.vastragotaland@lansstyrelsen.se.

21. Biblioteksplan 2022-2025 för Bollebygds
kommun (kf fattar slutligt beslut) KS2022/102

§125

KS2022/102

Biblioteksplan 2022-2025 för Bollebygds kommun

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tillstyrker utbildningsnämndens förslag; Kommunfullmäktige antar Bollebygds kommuns biblioteksplan 2022-2025.

I och med antagandet av den nya biblioteksplanen upphävs kommunfullmäktiges beslut 2017-12-07, § 184, (Biblioteksplan 2018-2021 för Bollebygds kommun, KS2017/268).

Ärendet

I Bibliotekslagen (2013:801, § 3) framgår det att kommunen är ansvarig för folkbiblioteken och skolbiblioteken (i enlighet med bestämmelserna i skollagen 2010:800). Det står också att folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov samt att biblioteken innehar ett utbud av medier och tjänster som ska präglas av allsidighet och kvalitet (6§). Kommunen ska anta en biblioteksplan för sin verksamhet på biblioteksområdet (SFS 2013:801, 17§). Förslag på Bollebygds kommuns biblioteksplan 2022-2025 bygger bland annat på den regionala biblioteksplanen men även på Unesco - Folkbiblioteksmanifest, Unesco - Skolbiblioteksmanifest med flera. Biblioteksplanen ska ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning på ett sådant sätt att medborgarnas möjligheter att påverka gynnas.

Utbildningsnämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2022-04-20, § 30.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsnämndens förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta Bollebygds kommuns biblioteksplan 2022-2025.

Ledamöternas förslag till beslut

Michael Plogell (FR) föreslår följande som tilläggsförslag; I och med antagandet av den nya biblioteksplanen upphävs kommunfullmäktiges beslut 2017-12-07, § 184, (Biblioteksplan 2018-2021 för Bollebygds kommun, KS2017/268).

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag samt ett tilläggsförslag. Ordföranden frågar om arbetsutskottet kan tillstyrka utbildningsnämndens förslag och finner att så sker. Därefter frågar

ordföranden om arbetsutskottet antar eller avslår Michael Plogells (FR) tilläggsförslag och finner att arbetsutskottet antar förslaget.

Beslutsunderlag

- §30 UN Biblioteksplan 2022-2025(161915)
- Biblioteksplan 2022-2025(160281)
- Biblioteksplan 2022-2025(160343)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

§30

UN2022/92

Biblioteksplan 2022-2025**Beslut**

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta Bollebygds kommuns biblioteksplan 2022-2025.

Ärendet

I Bibliotekslagen (2013:801 3§) framgår det att kommunen är ansvarig för folkbiblioteken och skolbiblioteken (i enlighet med bestämmelserna i skollagen 2010:800). Det står också att folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov samt att biblioteken innehar ett utbud av medier och tjänster som ska präglas av allsidighet och kvalitet (6§).

Kommunen ska anta en biblioteksplan för sin verksamhet på biblioteksområdet (SFS 2013:801, 17§). Förslag på Bollebygds kommuns biblioteksplan 2022-2025 bygger bland annat på den regionala biblioteksplanen men även på Unesco – Folkbiblioteksmanifest, Unesco - Skolbiblioteksmanifest med flera. Biblioteksplanen ska ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning på ett sådant sätt att medborgarnas möjligheter att påverka gynnas.

I förslaget finns fyra inriktningar:

- Det öppna biblioteket
- Det läs- och skrivfrämjande biblioteket
- Det digitala biblioteket
- Det lärande biblioteket

Varje inriktning har ett olika utvecklingsområden och målsättningar som biblioteken och skolbiblioteken avser att arbeta med kommande år. Planen kommer årligen användas vid framtagandet av handlingsplaner och planering, för att på så sätt blir en del bibliotekens och skolbibliotekens dagliga arbete.

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta Bollebygds kommuns biblioteksplan 2022-2025.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

Justerandes sign

| Utdragsbestyrkande

- Biblioteksplan 2022-2025
- Biblioteksplan 2022-2025

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Fastställt: Kommunfullmäktige år-månad-
dag § x

Gäller för:

Dokumentansvarig: Kultur- och fritidschef

Dnr : **KS2022/102-1**

Biblioteksplan 2022-2025

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Bibliotekets ändamål: lagar och riktlinjer	4
3. Verksamhet och organisation	5
A. DET ÖPPNA BIBLIOTEKET	5
B. DET LÄS- OCH SKRIVFRÄMJANDE BIBLIOTEKET	6
C. DET DIGITALA BIBLIOTEKET	6
D. DET LÄRANDE BIBLIOTEKET	7
4. Uppföljning och utvärdering	8

1. Inledning

Enligt Bibliotekslagen (SFS 2013:801, 17§) ska alla kommuner och landsting anta en biblioteksplan för sin verksamhet. Planen antas av Bollebygds kommunfullmäktige. Biblioteksplanen ska ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning på ett sådant sätt att medborgarnas möjligheter att påverka gynnas. En viktig del är möjligheten till uppföljning av biblioteksplanens uppsatta mål.

Planen är skriven i bibliotekslagens anda och efterlyser därför en fokusering mot vissa prioriterade grupper. Planen ska vara ett levande dokument som ligger till grund för såväl utvecklingen av biblioteksverksamheterna i kommunen som det dagliga biblioteksarbetet.

Biblioteksplanen för Biblioteken i Bollebygd omfattar åren 2022-2025 och berör alla bibliotek i kommunen, det vill säga huvudbiblioteket i Bollebygd, skol- och folkbiblioteket i Töllsjö och skolbiblioteken på Örelundskolan och Bollebygds skolan.

Denna biblioteksplan är skriven i pandemins tid (Covid-19) och biblioteken i Bollebygd önskar få återgå till en öppnare verksamhet och välkomna besökare in till den kulturmötesplats biblioteken önskar vara.

Under biblioteksplanens giltighetstid planerar biblioteken i Boråsregionen att enas i en gemensam bibliotekskatalog, vilket kommer innebära ett samutnyttjande av resurser, samt nya rutiner och arbetssätt.

För att skapa likvärdig tillgång till bibliotek för människor boende i kommunen undersöks möjligheterna till nyöppnande av den vilande folkbibliotekfilialen i Olsfors. Detta görs med finansiellt stöd från Kulturrådet, Stärkta bibliotek 2021-2022.

2. Bibliotekets ändamål: lagar och riktlinjer

Bibliotekslag 2§ säger:

”Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.”

”Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.”

Biblioteksplanen utgår från:

- Bibliotekslagen (SFS 2013:801).
- Skollagen (SFS 2010:800).
- Regional biblioteksplan i Västra Götalandsregionen 2020-2023.
- Unesco - Folkbiblioteksmanifest.
- Unesco - Skolbiblioteksmanifest.
- Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.
- Bollebygds kommuns vision och övergripande mål.

3. Verksamhet och organisation

Biblioteksverksamheten i Bollebygds kommun är organiserad under utbildningsnämnden och dess förvaltning i enheten för kultur och fritid. Ansvarig för enheten är kultur- och fritidschefen.

Med inspiration från Regional biblioteksplan Västra Götaland 2020 – 2023 så utgår denna biblioteksplan från fyra teman; det öppna biblioteket, det läs- och skrivfrämjande biblioteket, det digitala biblioteket, och det lärande biblioteket. Under dessa teman kommer mål och utvecklingsområden behandlas.

a. Det öppna biblioteket

Biblioteket är ett demokratiskt rum, det är en plats i samhället för människor att trivas och där allas medverkan spelar en viktig roll. I bibliotekslagen 6§ står bland annat att folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Vilket gör att besökare ska ges möjlighet att påverka bibliotekets medieutbud och kulturaktiviteter.

Biblioteket är en kulturell mötesplats där människor med olika förutsättningar och bakgrund ges likvärdig tillgång till information, kunskap och kultur. Biblioteket vill bjuda in till möten och kunskapsdelning mellan både besökare och personal.

Folkbiblioteken är det enda kommunala offentliga rummet som är öppet för alla. Den rent geografiska tillgängligheten till bibliotek är viktig och lika så den fysiska och kognitiva tillgängligheten till samlingarna inne i biblioteken. Biblioteksverksamheten bemöter personer med funktionsvariationer utifrån individens behov. Litteratur ska finnas tillgänglig på flera olika språk och i olika former för att alla ska kunna tillgodogöra sig innehållet efter egen förmåga.

Folkbiblioteken finns för lokalbefolkningen i Bollebygd och är flexibla för att kunna anpassas efter användarnas behov, samt plötsliga förändringar i samhället. Det är angeläget att i en pendlarkommun som Bollebygd ge möjlighet för alla att besöka sitt bibliotek när det passar, därför är vi extra måna om att hålla öppet både kvällar och helger. Skoleleverna i Bollebygds kommun åk f-9 erbjuds bemannade skolbibliotek. Skolbibliotekarier ingår i enheten kultur och fritid för god samverkan inom professionen.

Utvecklingsområden och målsättning

- Fortsätt att utveckla biblioteket utifrån lokalsamhällets behov för att på bästa sätt vara en relevant plats för möten mellan människor, informationshämtning, kunskap och kultur.
- Öka barn och ungas delaktighet i biblioteksverksamheten i enlighet med barnkonventionen.
- Öka tillgängligheten till verksamheten.
- Förenkla, tillgängliggöra och synliggöra utbudet av medier både i det fysiska rummet så väl som digitalt.
- Bibehålla den service och närvaro vi i nuläget ger våra äldre låntagare.
- Sträva mot likvärdig tillgång till bemannade skolbibliotek för kommunens skolelever.

b. Det läs- och skrivfrämjande biblioteket

I bibliotekslagen 7§ står det att folkbiblioteken ska främja läsning och tillgång till litteratur. Biblioteken har i uppdrag att främja läsande och skrivande med särskilt fokus mot bibliotekets prioriterade målgrupper barn, unga, personer som talar minoritetsspråken eller har annat modersmål än svenska, och personer med funktionsvariationer.

Bibliotekens utbud av medier ska vara anpassat för att spegla samhället, den lokala efterfrågan, inspirerande och enkelt att orientera sig i för användarna. För att komplettera det fasta utbudet ska kommunens bibliotek samutnyttja gemensamma medier i det samverkansprojekt i Boråsregionen som tidigare nämnts, samt fortsatt vara med i fjärrlånesamarbetet med andra svenska bibliotek. Tillgången till medier ses i sig som en förutsättning för att kunna främja läsande och skrivande.

Biblioteken ska genom utställningar, programverksamhet och pedagogisk verksamhet bidra till och stimulera intresset för läsning och litteratur genom exempelvis bokcirklar, författarbesök, högläsning och bokpresentationer med särskilt fokus på målgruppen barn, unga och skolelever.

Biblioteken ska utföra sitt läs- och skrivfrämjande uppdrag i samverkan med externa parter för att kunna nå ut till fler. Samverkan med förskolan, skolan, särskolan, äldreboenden, LSS-boenden, lokala föreningar, och övriga kommunala verksamheter ingår i bibliotekens grunduppdrag.

Utvecklingsområden och målsättning

- Fortsatt arbete för att erbjuda ett uppdaterat och utifrån lokalsamhället anpassat utbud av litteratur och medier.
- Öka den litterära programverksamheten för barn och vuxna.
- Bibehålla samverkan med andra parter för att stimulera till läsning och skrivande i kommunen.
- Öka mängden aktiviteter i syfte att göra utbudet av tillgänglighetsanpassade medier känt för kommuninvånare med särskilda behov.

c. Det digitala biblioteket

För att kunna delta aktivt i samhället behöver människor känna sig trygga i användandet av de olika digitala kommunikationssätt som används idag. I bibliotekslagen 2§ och 7§ står det att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Samt att folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Biblioteket arbetar för att motverka digitalt utanförskap genom att ge människor möjlighet till stöd och kunskap i användandet av digitala verktyg. Detta arbete kommer utvecklas utifrån de behov som finns och uppkommer i samhället.

Skolbiblioteket är ett utvecklingscentrum i skolan och en viktig resurs för inläring och kritiskt granskande. Förmågan att kunna sätta läsningen i ett sammanhang kopplat till förståelse är viktigt. Unesco har definierat ett samlingsbegrepp: medie- och informationskunnighet – MIK. Begreppet innefattar både tekniska och källkritiska delar, den tar också upp vikten av kunskap om den snabbt förändrade medievärlden runt oss. Att kunna finna, analysera och kritiskt värdera information är avgörande förmågor i medievardagen.

Utvecklingsområden och målsättning

- Öka kunskaper inom digitalt skapande (makerspace).
- Motverka digitalt utanförskap genom fortsatt arbetet med digitalt stöd.
- Bidra till ökad kunskap om källkritik.
- Utveckla verksamheter som syftar till att synliggöra MIK i skolan.

d. Det lärande biblioteket

För att möjliggöra allas lika chans till livslångt lärande så arbetar vi med olika sorters medier och former av information. Oavsett funktionsvariationer ska vi kunna guida och tillgängliggöra information för våra besökare, i enlighet med bibliotekslag 4§. Vi ger besökarna verktyg för att utveckla sitt livslånga lärande och för att kunna ha en kritisk syn på vad de möter på olika plattformar. Vi ser bibliotekets utbud i ett brett perspektiv av medier och verktyg för människors bildning och skapande. Bibliotek arbetar med lärande och människor lär sig på olika sätt, en del genom läsning andra genom rörlig bild och ytterligare andra genom att göra med händerna.

Vi vill stärka vårt samarbete både externt och internt för att utveckla en mer enad organisation inom kommunens gränser. Fokus inom den interna samverkan är att stärka samarbetet mellan huvudbiblioteket och filialerna för att kunna dela kunskaper mellan varandra. Inom den externa samverkan är vårt fokus på att bygga upp kontinuerligt informationsutbyte och samarbete mellan olika parter för att skapa informationstillfällen och möjligheter att delge information. Detta genom att tillhandahålla verktyg och lokaler till externa parter, samt åstadkomma mer verksamhet och program för besökare.

Samverkan mellan folkbiblioteket och externa parter som arbetar mot personer med annat modersmål än svenska ska också fortgå och utvecklas för att kunna erbjuda den service gruppen är i behov av, i enlighet med bibliotekslag 5§.

Inom Boråsregionen planeras ett bibliotekssamarbete där biblioteken ska använda samma biblioteksdatabas med medier och tjänster, i syfte att erbjuda låntagare bättre biblioteksservice. Samarbetet innebär att biblioteken skapar en gemensam profil utåt i form av logotype, lånekort, och riktlinjer bland annat. Detta öppnar också för ökade möjligheter till erfarenhetsutbyten och arbete med nätverksgrupper inom regionen. Den kontinuerliga kompetensutvecklingen inom personalgruppen kommer även på sikt att gynna bibliotekets besökare.

Utvecklingsområden och målsättning

- Öppna möjligheten för bredare kompetensutveckling för personal.
- Ökad samverkan mellan kommunens bibliotek, samt externa och interna parter.
- Ökat samarbete med Boråsregionens bibliotek.
- Möjliggör för personal att ingå i nätverk för att stärka kompetensen inom verksamheten.

4. Uppföljning och utvärdering

Kommunen är ålagd att ta fram en plan för sitt biblioteksarbete och dess utveckling.

Denna plan blir tidsbestämd till 2025 och ska därefter revideras och utvärderas. Denna utvärdering utgör sedan ett av underlagen för en ny biblioteksplan. Ansvaret för att utvärderingen görs åligger chefen för Kultur- och fritidsenheten.

Planen ska årligen användas vid framtagandet av handlingsplaner och planering för att på så sätt vävas in i verksamheternas dagliga arbete.

22. Remiss: Reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser KS2021/315

§126

KS2021/315

Remiss: Reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar upprättat förslag till reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser.

Ärendet

VästKoms styrelse beslutade 2022-03-08 att ställa sig bakom förslaget till reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. VästKoms styrelse rekommenderar kommunalförbunden att i sin tur rekommendera sina respektive medlemskommuner att fatta beslut om Hälso- och sjukvårdsavtalet och därefter teckna avtal med Västra Götalandsregionen. Beredningen Valfärd och Kompetens behandlade ärendet 2022-03-16 och beslut togs därefter av ordförande för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund.

Hälso- och sjukvårdsavtalet reglerar samverkan och ansvar för hälso- och sjukvård mellan länets 49 kommuner och region Västra Götaland.

Socialnämnden behandlade ärendet på sammanträde 2022-05-19, § 62, och ställer sig bakom upprättat förslag till reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal och föreslår att kommunstyrelsen antar avtalet.

Deadline för svar till Boråsregionen är 2022-06-30.

Förslag till beslut

Ledamöternas förslag till beslut

Michael Plogell (FR) föreslår att kommunstyrelsen antar upprättat förslag till reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. Förslaget antas.

Beslutsunderlag

- §62 SN, 2022-05-19, Reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande överenskommelser
- Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser
- Rekommendation att anta Färdplan Nära vård samt reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal, ordförandebeslut
- Färdplan Länsgemensam strategi för god och nära vård

– med tillhörande överenskommelser

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Justerandes sign |

| Utdragsbestyrkande

§62

SN2021/115

Reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande överenskommelser**Beslut**

Socialnämnden ställer sig bakom upprättat förslag till reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal och föreslår att kommunstyrelsen antar avtalet.

Ärendet

VästKoms styrelse beslutade den 8 mars att ställa sig bakom förslaget till reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. VästKoms styrelse rekommenderar kommunalförbunden att i sin tur rekommendera sina respektive medlemskommuner att fatta beslut om Hälso- och sjukvårdsavtalet och därefter teckna avtal med Västra Götalandsregionen.

Beredningen Valfärd och Kompetens behandlade ärendet den 16 mars 2022 och beslut togs därefter av ordförande för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Förslag till beslut**Socialförvaltningens förslag till beslut**

Socialnämnden ställer sig bakom upprättat förslag till reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal och föreslår att kommunstyrelsen antar avtalet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Rekommendation att anta reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal
- Ordförandebeslut Boråsregionen gällande reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser
- Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

AVTAL

Hälsa- och sjukvårdsavtal

Huvudavtal med tillhörande överenskommelser (bilagor).
Reglerar samverkan och ansvar för hälso- och sjukvård mellan
länets 49 kommuner och region Västra Götaland.

Bilagor:

- Överenskommelse Läkarmedverkan inom kommunal primärvård i Västra Götaland
- Överenskommelse Samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
- Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende
- Överenskommelse Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

→ Avtal

Överenskommelse

Läsanvisningar

Detta avtal består av Hälso- och sjukvårdsavtalet (huvudavtal) med fyra tillhörande överenskommelser (bilagor). Avtalet är indelat i tre delar:

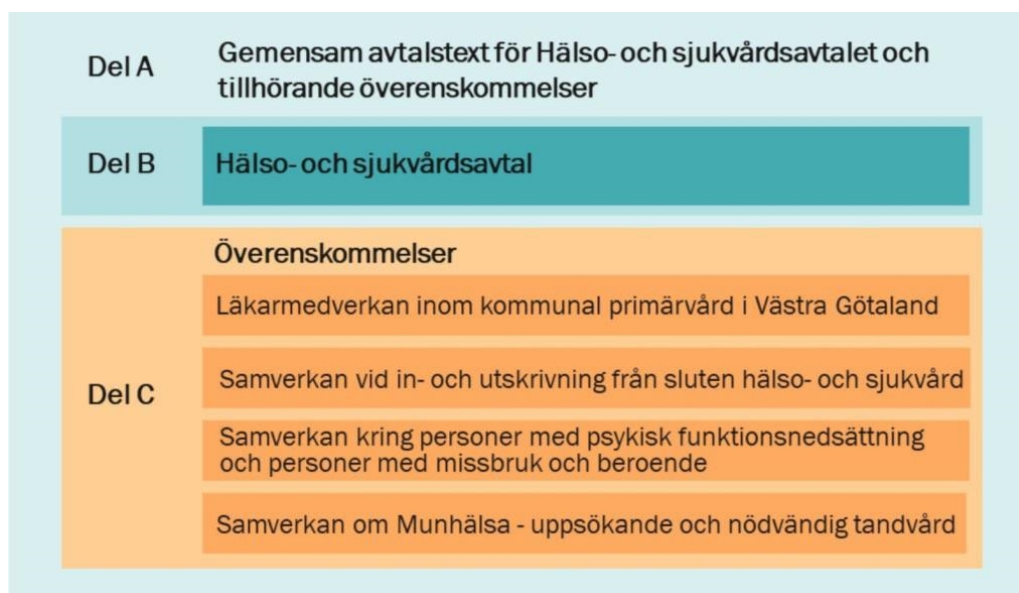
- Del A, Gemensam avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet och tillhörande överenskommelser
- Del B, Hälso- och sjukvårdsavtalet
- Del C, Överenskommelser

Del A tillsammans med del B utgör Hälso- och sjukvårdsavtalet.

Del A tillsammans med del C utgör fyra lagstadgade överenskommelser.

Hälso- och sjukvårdsavtalet, del B, ligger till grund för överenskommelserna

Syftet med den här uppdelningen är att skapa en struktur där lagreglerad samverkan mellan kommun och Västra Götalandsregionen finns samlad.

Innehåll

Läsanvisningar	2
----------------------	---

Del A, Gemensam avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet och

tillhörande överenskommelser	1
------------------------------------	---

A.1 Inledning	1
A.2 Syfte	2
A.3 Värdegrund	3
A.4 Parternas gemensamma åtagande innebär att... ..	3
A.5 Personcentrerat förhållningssätt	3
A.6 Samordnad Individuell Plan, SIP	3
A.7 Informationsöverföring och planering	4
A.8 Bästa tillgängliga kunskap	4
A.9 Avtalsparter	5
A.10 Avtalets omfattning och uppbyggnad	5
A.11 Avtalstid	5
A.12 Ändringar och tillägg till avtalet	5
A.13 Gemensam samverkansstruktur	5
A.14 Digitalisering och e-hälsa	6
A.15 Uppföljning	6
A.16 Avvikelse	6
A.17 Oenighet om tolkning av avtal	7

Del B, Hälso- och sjukvårdsavtalet	8
---	----------

B.1 Lagstiftning	8
B.2 Gemensamt ansvar och samverkan	9
B.3 Parternas ansvar	10
B.4 Rehabilitering och habilitering	12
B.5 Bedömning om hälso- och sjukvårdsinsats kan utföras som egenvård	12
B.6 Vårdhygien	12
B.7 Asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd ..	12
B.8 Förvaring och transport av avliden	13
B.9 Läkemedel	13
B.10 Personligt förskrivna hjälpmedel och läkemedelsnära produkter i vardagsmiljö	14
B.11 Personligt förskrivna hjälpmedel	14
B.12 Personligt förskrivna läkemedelsnära produkter	15
B.13 Oreglerade medicintekniska produkter	15
B.14 Tjänsteköp	15
B.15 Gemensamma utvecklingsområden	15

Del C Överenskommelser

Läkarmedverkan i kommunal primärvård i Västra Götaland

Samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende

Samverkan om munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Del A, Gemensam avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet och tillhörande överenskommelser

Del A innehåller avtalsområde som är gemensam för alla överenskommelser och Hälso- och sjukvårdsavtalet. Dessa texter är av generell och allmän karaktär. Avtal och överenskommelser utgår från Socialstyrelsens termbank för termer och begrepp.

A.1 Inledning

Länets 49 kommuner och Västra Götalandsregionen (VGR) har sedan 1999 reglerat samverkan och ansvarsfördelning för områden båda huvudmännen har hälso- och sjukvårdsansvar för i ett Hälso- och sjukvårdsavtal.

Revideringen inför ny avtalsperiod har även omfattat andra avtal/överenskommelser som är lagreglerade för huvudmännen, dessa ingår som överenskommelser till Hälso- och sjukvårdsavtalet.

Nationellt pågår ett omställningsarbete där både kommunal och regional primärvård, vidare i dokumenten kallat primärvård är navet i vården och samspelar med socialtjänsten. Målet med omställningen är att patienten får en god, nära, samordnad och hälsofrämjande vård och är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferenser.

Utifrån hälso- och sjukvårdsavtalet, Färdplan - länsgemensamma strategin för god och nära vård och tydliggörande av primärvårdsuppdraget i hälso- och sjukvårdslagen ska en gemensam analys och uppföljning löpande tas fram. Genom länsgemensam uppföljning och analys samt fortsatt arbete med identifierade utvecklingsområden fördjupas det gemensamma utvecklingsarbetet. Målsättningen är att kunna följa utvecklingen mot en god och nära vård och följsamheten till hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser.

Hälso- och sjukvårdens medicinska, digitala och tekniska utveckling får som följd att den hälso- och sjukvård som ges i öppen vård och i hemmet förändras över tid. Primärvårdens hälso- och sjukvårdsuppdrag omfattas av två huvudmän och avser vanligt förekommande hälso- och sjukvårdsinsatser både enkla och komplexa som på ett patientsäkert sätt kan utföras utan särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens.

Regionen har ansvar för specialiserad vård som kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens även om insatsen utförs av primärvården.

Den gemensamma politiska viljeinriktningen med Hälso- och sjukvårdsavtalet fokuserar på individens behov framför att söka skarpa gränser mellan huvudmännens ansvarsområden. Gränsdragning ner på detaljnivå i alla situationer skapar organisatoriska mellanrum som kan leda till att patienten inte får sina behov av hälso- och sjukvård tillgodosedda.

Följande politiska prioritering har varit vägledande i framtagandet av Hälso- och sjukvårdsavtalet:

- Vad blir bäst för patienten?
- Vad är bästa sättet att använda våra skattemedel ur ett samhälls-/invånarperspektiv?
- Behöver vi överenskommelser eller avtal för att stödja detta?

Avsikten är att Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser ska ge de förutsättningar som behövs för samverkan och personcentrerad vård över huvudmannagränserna.

Parallellt med revideringen av Hälso- och sjukvårdsavtalet har en "Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård"* tagits fram. Färdplanen innehåller de områden som huvudmännen gemensamt prioriterat att kraftsamla kring för att tillsammans utveckla hälsa, vård och omsorg i Västra Götaland fram till 2030.

*** L Ä S M E R**

[Färdplan Nära vård - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](https://www.vardsamverkan.se)

A.2 Syfte

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland ska ligga till grund för en god och säker vård för de personer som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från både kommunen och VGR. Avtalet ska beskriva ansvarsförhållandet mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland samt stärka och främja samverkan och samarbete mellan parternas vårdgivare så att resultatet bidrar till ett tryggt och självständigt liv för den enskilde.

A.3 Värdegrund

En förtroendefull och öppen dialog mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR är en förutsättning för att tillsammans möta framtidens gemensamma utmaningar.

Samarbetet mellan parterna ska kännetecknas av...

- ett gemensamt ansvarstagande för patientens bästa.
- ett respektfullt bemötande mot både patient och medarbetare som skapar trygghet i vårdkedjan.
- en tillitsbaserad samverkan där patienten är medskapare och upplever insatserna som en välfungerande helhet, oavsett vilken av parterna som utför insatserna.

A.4 Parternas gemensamma åtagande innebär att...

- barnkonventionen ska beaktas i samverkan när det är aktuellt.
- säkerställa att detta avtal med tillhörande bilagor implementeras och görs kända inom de egna verksamheterna.
- ställa krav på att överenskommelser som VGR och kommunen har träffat enligt detta avtal även gäller i avtal med upphandlade entreprenörer enligt lagen om offentlig upphandling, LOU, samt enligt lagen om valfrihetssystem, LOV.
- följa upp efterlevnaden av ingångna avtal.

A.5 Personcentrerat förhållningssätt

Alla insatser patienten behöver från respektive huvudman ska planeras, utvärderas och följas upp tillsammans med patienten. Det ska göras med respekt och lyhördhet för de erfarenheter, önskemål samt kunskap som patienten och/eller dennes närstående eller företrädare har.

Det är viktigt att utgå från patientens egna resurser och målsättningar med insatserna och stärka patientens förutsättningar till egenvård. Verksamheterna ska underlätta och motivera patienten och/eller närstående att vara delaktiga kring beslut som rör den egna personen.

A.6 Samordnad Individuell Plan, SIP

Den 1 januari 2010 infördes en lagstadgad skyldighet i 16 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, och i 2 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, som innebär att huvudmännen tillsammans ska upprätta en individuell plan när den enskilde har behov av insatser från båda huvudmännen. Planen

ska upprättas om kommunen, VGR eller den enskilde/närstående bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den upprättas.

Samordnad individuell plan, SIP* ska erbjudas alla oavsett ålder, diagnos, funktionsnedsättning eller behov och är patientens plan. SIP ger en samlad beskrivning av den enskildes pågående och planerade insatser, från kommun och VGR samt andra aktörer.

Planering av den medicinska vården ska genomföras, även om den enskilde tackar nej till SIP.

I Västra Götaland har VGR och kommunerna fastställt gemensamma riktlinjer för samordnad individuell plan (SIP).

*** L Ä S M E R**

[Riktlinje för SIP - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](https://vardsamverkan.se)

A.7 Informationsöverföring och planering

Om patienten har behov av kommunal primärvård i hemmet, förutsätter det att parterna är överens om ansvarsfördelning samt att nödvändigt informationsutbyte sker. Patienten ska vara delaktig och medskapare till sin vård och behandling.

Vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård ska överenskommelse, riktlinje och rutin tillämpas*. Ingående parter ska använda den gemensamma IT-tjänsten där informationsdelning sker.

Kravet på informationsöverföring gäller även vid samverkan utanför in- och utskrivningsprocessen.

*** L Ä S M E R**

[Gemensam riktlinje om in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård i Västra Götaland, PDF](#)

A.8 Bästa tillgängliga kunskap

Vården och insatserna ska bygga på bästa tillgängliga kunskap med evidensbaserad grund och beprövad erfarenhet. Nationella vård- och insatsprogrammen berör båda huvudmännens ansvar och målet är att insatser ska vara kunskapsbaserade, jämlika, resurseffektiva samt av hög kvalitet. Socialstyrelsens nationella riktlinjer och Västra Götalands läns gemensamma

styrdokument är stöd för huvudmännen vid prioriteringar och ger vägledning om vilka insatser som i första hand ska erbjudas för personer som omfattas.

A.9 Avtalsparter

Avtalsparter i detta avtal är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen vilka fortsättningsvis i avtalet benämns som parterna. Avtalet gäller under förutsättning att beslut tas av regionfullmäktige respektive kommunfullmäktige.

A.10 Avtalets omfattning och uppbyggnad

Detta avtal, fortsättningsvis kallat Hälso- och sjukvårdsavtalet, är ett huvudavtal för hälso- och sjukvård som kompletterats med lagstadgade överenskommelser som bilagor. Överenskommelsernas giltighet är direkt kopplat till huvudavtalets giltighet. Varje överenskommelse är direkt underställd Hälso- och sjukvårdsavtalet dvs. ingen rangordning mellan dem.

Hälso- och sjukvårdsavtalet reglerar ansvarsfördelning och samverkan inom de områden där kommunen och VGR har ett gemensamt hälso- och sjukvårdsansvar enligt 8 kap. 6 § och 12 kap. 1-3 §§, 14 kap. 1§ samt 16 kap 2 § HSL (2017:30).

Avtalet omfattar även samverkan mellan VGR:s hälso- och sjukvård och kommunens socialtjänst och vissa andra områden/grupper av betydelse för samverkan.

A.11 Avtalstid

Avtalet gäller under perioden 2023-01-01 – 2026-12-31. Senast arton månader innan avtalstiden löper ut har parterna möjlighet att skriftligt säga upp avtalet. Om ingen part skriftligen sagt upp avtalet förlängs det med tre år i taget med arton månaders uppsägningstid.

A.12 Ändringar och tillägg till avtalet

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för avtalet kan initiativ till en översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO.

Ändringar och tillägg i Hälso- och sjukvårdsavtalet gäller efter beslut vunnit laga kraft hos samtliga parter. Samma hantering gäller vid ändringar och tillägg i en överenskommelse.

A.13 Gemensam samverkansstruktur

Inom Västra Götaland finns en utvecklad samverkan mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen. En gemensam samverkansstruktur med politiskt

Samrådsorgan, SRO, och ledningsgrupp med tjänstepersoner på länsnivå, Vårdsamverkan Västra Götaland, VVG, delregionala samverkansorgan samt lokala samverkansgrupper.

Den gemensamma stödstrukturen ska bidra till att förvalta och utveckla intentionerna som beskrivs i Hälso- och sjukvårdsavtalet samt i Färdplan – länsgemensam strategi för god och nära vård

Samverkan måste ske på flera organisatoriska nivåer: länsgemensam, delregional och lokal nivå. Respektive huvudman ska ställa krav på sina vårdgivare att delta aktivt i samverkan.

A.14 Digitalisering och e-hälsa

Gemensamma IT- tjänster

Vård- och omsorg är informationsintensiva verksamheter som förutsätter en välfungerande informationsförsörjning mellan individer och olika aktörer. Med hjälp av sammanhållna och användarvänliga IT-tjänster som stödjer ett personcentrerat förhållningssätt kan informationen överföras på ett säkrare och effektivare sätt och säkerställa koordinerade insatser till den enskilde.

Varje part har ansvar för att IT-stöd är kända hos berörda verksamheter och att riktlinjer och rutiner följs.

Framtidens vårdinformationsmiljö, FVM

Gemensamma strategiska beslut om e-hälsa och informationsförsörjning är avgörande för att stödja samverkan och gemensamma utvecklingsmål.

2017 tecknade parterna en avsiktsförklaring om Framtidens vårdinformationsmiljö, FVM, ett samarbete mellan Västra Götalandsregionen, VGR (exklusive tandvården), privata vårdgivare och länets 49 kommuner. FVM kommer att påverka administrativa processer, standardisering och gemensamma arbetssätt som ska utvecklas i samverkan.

A.15 Uppföljning

Parterna har ett gemensamt ansvar för den länsgemensamma uppföljningen av Hälso- och sjukvårdsavtalet och tillhörande överenskommelser. VVG ansvarar för uppföljningsplan för löpande uppföljning.

A.16 Avvikelse

Den länsgemensamma rutinen för avvikelshantering i samverkan* har tagits fram för att säkerställa att kontinuerlig analys av avvikelser sammanställs och används för ett systematiskt förbättringsarbete, kunskapsutveckling och

lärande i samverkan på alla nivåer. Avvikelse i samverkan ska ge ett gemensamt underlag och integreras i patientsäkerhetsarbete. Gemensamma händelseanalyser ger ett viktigt stöd till förbättringsarbetet.

Avvikelserna ska hanteras skyndsamt och svar ges till rapportören så snart händelsen är analyserad och plan för åtgärd finns. Alla parter har ett ansvar för analys, åtgärder och uppföljning för att förhindra oenighet.

*** L Ä S M E R**

[Avvikelsehantering - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](https://vardsamverkan.se)

A.17 Oenighet om tolkning av avtal

Alla parter har ett ansvar för att uppfylla intentionerna i avtalet. Vid oenighet om tolkning eller tillämpning av Hälso- och sjukvårdsavtalet eller överenskommelser ska det i första hand lösas lokalt och i andra hand delregionalt inom vårdsamverkan. I de fall oenighet inte kunnat lösas på lokal eller delregional nivå kan frågan lyftas till länsnivå enligt gemensam riktlinje "Hantering av oenighet på regional nivå - Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG)"**.

*** L Ä S M E R**

[Riktlinje Hantering av oenighet på regional nivå Vårdsamverkan Västra Götaland \(PDF\)](#)

Del B, Hälso- och sjukvårdsavtalet

Hälso- och sjukvårdsavtalet reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.

För att få Hälso- och sjukvårdsavtalet i sin helhet behöver du läsa det **tillsammans med Del A**. Del A innehåller avtalstext som är gemensam för Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser.

B.1 Lagstiftning

Hälso- och sjukvårdslagen, HSL, är den lag som reglerar grundläggande skyldigheter för VGR och kommunen. Även övriga lagar och förordningar som berör området ska beaktas.

Hälso- och sjukvårdsansvaret för VGR och kommunen regleras i 8 kap. 6 § och 12 kap. 1-3 §§ samt 14 kap. 1 § HSL (2017:30), och ansvaret omfattar rehabilitering, habilitering och hjälpmedel samt sjuktransporter och omhändertagande av avlidna. För tandvård finns särskilda bestämmelser, tandvårdsförordningen (1998:1338).

Sedan 1 juli 2021 finns ett förtydligande i HSL kring primärvårdens grunduppdrag, 13a kap. 1 § HSL (2017:30). Primärvård är alla de hälso- och sjukvårdsinsatser som på ett patientsäkert sätt kan utföras utan särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, 2 kap. 6 § HSL (2017:30).

Patientgrupper som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap. 1 § HSL (2017:30):

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service 5 kap. 5 § andra stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2001:453), SoL.
- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 8 och 9 § 9 LSS.

- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet (3 kap. 6 § SoL) samt daglig verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.
- I Västra Götaland har kommunerna ansvaret för hälso- och sjukvård i hemmet sedan regionbildningen 1999, avtal enligt möjligheten i 12 kap. 2 § HSL (2017:30).

För dessa patientgrupper ska länets kommuner och VGR enligt 16 kap. 1 §, HSL, sluta avtal om läkarresurser och formerna för samverkan.

För personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk är VGR och kommunen, genom likalydande bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen, skyldig att ha överenskommelse om samarbete (16 kap. 3 § HSL respektive 5 kap. 8 a § och 9 a § SoL).

Sedan den 1 januari 2020 gäller barnkonventionen som svensk lag (2018:1197 om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter). Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som rör barn.

Samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård grundar sig i lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (lag 2017:612).

Vid den samordnade individuella planeringen (SIP-mötet) ska enheterna upprätta en individuell plan (SIP) i enlighet med bestämmelserna i 16 kap. 4 § tredje och fjärde styckena hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och 2 kap. 7 § andra och tredje styckena socialtjänstlagen (2001:453).

Samordnad individuell planering (SIP-möte) ska enligt lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (4 kap. 1-3§§) erbjudas den enskilde, om hen efter utskrivningen behöver insatser från både kommunen och VGR i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst.

För att stärka individens integritet, självbestämmande och delaktighet kompletterar patientlagen (2014:821) regelverket för hälso- och sjukvård.

B.2 Gemensamt ansvar och samverkan

Parterna ska i egenskap av sjukvårdshuvudmän erbjuda en hälso- och sjukvård av god kvalitet samt den kompetens som krävs för att fullgöra sitt hälso- och sjukvårdsansvar.

För patienter som får kommunal hälso- och sjukvård har parterna alltid ett gemensamt ansvar genom att kommunen ansvarar för insatser utförda av sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut medan VGR ansvarar för insatser utförda av läkare och övriga kompetenser. Tillsammans utgör

professioner från de båda huvudmännen det team som ansvarar för att ge en god och säker hälso- och sjukvård till målgruppen.

All hälso- och sjukvård ska utgå från ett personcentrerat förhållningssätt där patienten ska ges möjlighet att vara medskapare i sin vård och behandling. Om patienten samtycker kan även närstående vara medskapare.

Parterna har ett gemensamt ansvar för att hälso- och sjukvårdsinsatser personcenteras och koordineras så att patienten upplever trygghet, säkerhet, kontinuitet och värdighet.

Patientens vård och behandling sker efter beslut eller ordination.

Huvudprincipen är att parterna var för sig har ett ekonomiskt ansvar för beslut, ordinationer eller förskrivning som görs av respektive huvudman.

Patientens ska ges möjlighet till fast läkarkontakt inom primärvård enligt patientlagen (2014:821) 6 kap 3§ för att öka tryggheten för patienten.

Patientens fasta vårdkontakt ska utses där den huvudsakliga vården ges och ska grundas på patientens medicinska och övriga behov och vilken kompetens som bäst kan tillgodose det behovet. I samband med utskrivning från slutenvård ska fast vårdkontakt vara utsedd inom primärvård.

Fast läkarkontakt och fast vårdkontakt ska tillsammans stärka patientens ställning.*

* L Ä S M E R

[Överenskommelse om läkarmedverkan i kommunal primärvård i Västra Götaland](#)

B.3 Parternas ansvar

Regionens ansvar

Västra Götalandsregionen ska erbjuda en god hälso- och sjukvård till de som är bosatta eller som vistas i Västra Götaland. Ansvaret omfattar öppen och slutenvård, akut och planerad vård.

Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsansvar omfattar:

- Patienter som utan större svårigheter kan besöka VGRs mottagningar och tillgodogöra sig insatsen. I ansvaret ingår hälso- och sjukvård där patienten vistas, då insatserna är av tillfällig karaktär.
- Läkarsatser i hemmet för patienter som omfattas av den kommunala primärvården enligt avtal mellan parterna.

- Erbjudna samtliga hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård.
- Rehabiliterings- och habiliteringsinsatser inom specialist- samt primärvård.
- Handledning och kunskapsöverföring till kommunens personal i vård, omsorg, rehabilitering samt i hantering av medicintekniska produkter.
- Specialistvård till patienter inom kommunal primärvård enligt gällande medicinska riktlinjer, eller enligt upprättad plan eller SIP.

Kommunens ansvar

Kommunal hälso- och sjukvård är en del av primärvården. Kommunen ska enligt 12 kap. 1 § HSL erbjuda hälso- och sjukvård åt personer med beslut om särskilt boende, bostad med särskild service samt under vistelsetiden åt personer med beslut om dagverksamhet enligt SoL och daglig verksamhet enligt LSS. Kommunen har tagit ansvar för hälso- och sjukvård i ordinärt boende enligt 12 kap. 2 § HSL.

Kommunal primärvård omfattar vanligt förekommande vårdbehov, både enkla som komplexa.

Kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret omfattar:

- Patienter som på grund av somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte kan ta sig till Västra Götalandsregionens mottagningar utan större svårighet och där det på grund av insatsernas omfattning och frekvens motiverar att vården ges i patientens hem.
- Patienter med behov av hälso- och sjukvårdsinsatser över tid, oavsett ålder eller diagnos, som kan ges med bibehållen patientsäkerhet i patientens hem.
- Patienter som enligt ovanstående punkter har behov av hälso- och sjukvårdsåtgärder i hemmet kan samtidigt få vissa hälso- och sjukvårdsinsatser utförda på mottagning baserat på upprättad plan eller SIP.
- Rehabiliterings- och habiliteringsinsatser inom primärvård.

Efter överenskommelse kan Kommunal primärvård även omfatta:

- Att när överenskommelse skett i enskilda fall utföra planerade och/eller förutsägbara hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kväll, helg och nattetid för patienter som omhändertas av Västra Götalandsregionens vårdcentraler.
- Hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet till patienter på permission från slutna vård som inte kan ta sig till mottagning. Det gäller endast under

förutsättning att en dialog skett i samförstånd och nödvändig informationsöverföring skett som stöd för de kommunala insatserna.

B.4 Rehabilitering och habilitering

Rehabilitering och habilitering är hälso- och sjukvårdsinsatser som följer hälso- och sjukvårdsansvaret och bedrivs av både VGR och kommun i enlighet med detta avtal.

* L Ä S M E R

[Rutiner för samordning av insatser rehabilitering och habilitering 2009, PDF](#)

[Vägledning för rehabilitering och habilitering inom öppenvård för vuxna personer i Västra Götaland, PDF](#)

B.5 Bedömning om hälso- och sjukvårdsinsats kan utföras som egenvård

Egenvård är en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt och beslutat att en patient själv eller vårdnadshavare kan utföra och ansvara för. I de fall då patienten behöver praktisk hjälp med egenvården behöver den legitimerade yrkesutövaren samråda med den som ska hjälpa patienten, för att bedöma samt dokumentera om hälso- och sjukvårdsinsatsen kan ske på ett patient-säkert sätt.

I enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter har parterna fastställt gemensamma rutiner* som ska tillämpas i Västra Götaland.

* L Ä S M E R

[Egenvårdsrutin - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](#)

B.6 Vårdhygien

Både kommunen och Västra Götalandsregionen har ansvar för att förebygga och förhindra smittspridning och infektioner i vård och omsorg. VGR:s expertenheter för vårdhygien har i uppdrag att bistå kommunerna med vårdhygienisk rådgivning och utbildning i enlighet med Regionalt direktiv för vårdhygienisk verksamhet.

B.7 Asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd

Hälso- och sjukvård till asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd (även kallade papperslösa) är VGR:s ansvar. Detta är enligt Lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m fl och hälso- och sjukvård till papperslösa enligt Lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd. För dessa personer har kommunen inget hälso- och sjukvårdsansvar, detta gäller även patienter med behov av sjukvård i boendet/hemmet. Det är möjligt att erbjuda kommunal primärvård i hemmet om kommunens och VGR:s verksamhetsföreträdare är överens om detta.

B.8 Förvaring och transport av avliden

Ansvar för omhändertagande av avliden ingår i hälso- och sjukvårdsansvaret enligt HSL.

I länsgemensam Riktlinje för förvaring och transport av avlidna* beskrivs samverkan och ansvar vid omhändertagande av avliden, transport av avliden samt regelverk då kommunen önskar köpa bårhusplats av VGR.

* L Ä S M E R

[Riktlinje för förvaring och transport av avlidna](#)

B.9 Läkemedel

Läkemedelsbehandlingar är en integrerad del i hälso- och sjukvården och ingår därmed i regelverk för samverkan mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland.

VGR ansvarar för kostnader, exklusive patientens egenavgift, avseende läkemedel som omfattas av läkemedelsförmånen och som är förskrivna enligt lagen om läkemedelsförmåner till enskild patient.

Akutläkemedelsförråd

VGR tillhandahåller akutläkemedelsförråd avsedda för patienter med kommunal primärvård. Akutläkemedelsförråd och dess sortiment beslutas av VGR.

Läkemedlen i förrådet kan användas för akut ordination eller för att behandla under en begränsad tidsperiod (t ex antibiotikakur). VGR ansvarar för läkemedelskostnader, transport och kontroll av de kommunala akutläkemedelsförråden.

Öppenvårdsdos

Öppenvårdsdos beslutas av läkare som tar ställning till patientens behov och att kriterier enligt regional medicinsk riktlinje för öppenvårdsdos är uppfyllda.

B.10 Personligt förskrivna hjälpmedel och läkemedelsnära produkter i vardagsmiljö

Personligt förskrivna hjälpmedel omfattar hjälpmedel för det dagliga livet samt hjälpmedel för vård och behandling. I Västra Götaland ingår personligt förskrivna hjälpmedel för medicinsk behandling samt läkemedelsnära produkter i hjälpmedel för vård och behandling.

Förskrivning av hjälpmedel och läkemedelsnära produkter är en del av vård och behandling och följer hälso- och sjukvårdsansvaret.

Parterna har gemensamt regelverk för förskrivning av produkter inom respektive produktområde. De produktområden som ingår kan förändras på grund av förändringar i lagstiftning samt nya och/eller ändrade diagnostik och behandlingsmetoder.

B.11 Personligt förskrivna hjälpmedel

Försörjning av hjälpmedel är beslutad genom samarbetsavtal mellan region och kommuner samt överenskommelser inom VGR.

Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel, består av riktlinjer och produktanvisningar*, där bland annat kostnadsansvar och förskrivningsrätt beskrivs.

För barn och ungdomar till och med 17 år har VGR kostnadsansvar för de produkter som regleras i Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel. Gällande vuxna är kostnadsansvaret beroende av vilken vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvaret. För vissa produkter har VGR alltid kostnadsansvaret. I varje produktanvisning anges fördelning av kostnadsansvar för den aktuella produkten.

För att underlätta en obruten vårdkedja kan förtroendeförskrivning ske, vilket innebär att förskrivning får göras på annan sjukvårdshuvudmans kostnadsansvar.

* L Ä S M E R

[Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vregion.se\)](https://vregion.se)

B.12 Personligt förskrivna läkemedelsnära produkter

Läkemedelsnära produkter omfattar förbrukningsartiklar som används till en del av den medicinska behandlingen i hemmiljö. Försörjning och distribution är beslutad i samarbetsavtal där region och kommun har gemensamt kostnadsansvar (blås- och tarmdysfunktion och nutrition) samt överenskommelse där region har kostnadsansvaret (diabetes, stomi, spolvätskor och trakeostomi*).

* L Ä S M E R

[Hjälpmedel och läkemedelsnära produkter - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#)

B.13 Oreglerade medicintekniska produkter

Det finns ytterligare medicintekniska produkter, som används till patienter i deras vardagsmiljö, som ännu inte är reglerade i handbok och har en gemensam försörjningslösning. Generellt gäller att den vårdgivare som förskriver produkten är kostnadsansvarig. Medicintekniska produkter som ordinerar av läkare är ett ansvar för VGR.

För sårsläkningsartiklar och kompressionsförband finns en förteckning där det framgår vilka produkter VGR respektive kommunen har kostnadsansvar för.

B.14 Tjänsteköp

Tjänsteköp kan ske i undantagsfall och föregås av en förfrågan till den andra parten om att utföra en insats. Ansvaret och uppföljningen av insatsen kvarstår dock hos huvudmannen.

Lokala avtal om tjänsteköp kan ingås under förutsättning att båda parter är överens och att det på alla sätt uppfyller Hälso- och sjukvårdsavtalet i övrigt.

I det lokala avtalet kommer parterna överens om formerna för tjänsteköp. I detta bör framgå vem som har mandat att besluta om tjänsteköp och på vilket sätt information och kommunikation sker parterna emellan.

B.15 Gemensamma utvecklingsområden

De läns gemensamma utvecklingsområden som identifierats i samband med revideringen överlämnas för omhändertagande till parterna i gemensamt ansvar.

FÖRSLAG

ÖVERENSKOMMELSE

Överenskommelse om läkarmedverkan i kommunal primärvård i Västra Götaland

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Upprättat mellan länets 49 kommuner och region Västra Götaland. Reglerar samverkan och ansvar för läkarmedverkan i kommunal primärvård.

Avtal

→ Överenskommelse

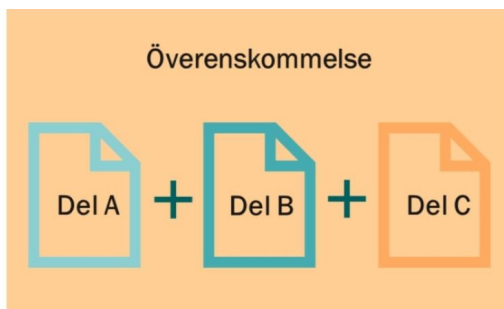
Innehåll

Del C, Överenskommelse Läkarmedverkan i kommunal primärvård i	
Västra Götaland	2
1. Inledning	2
2. Målgrupp.....	2
3. Syfte	3
4. Gemensamt ansvar	3
5. Parternas ansvar	4
5.1 Regionens ansvar	4
5.2 Kommunens ansvar.....	4
6. Uppföljning.....	5

Del C, Överenskommelse Läkarmedverkan i kommunal primärvård i Västra Götaland

Denna överenskommelse är en bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet och omfattar Västra Götalandsregionens läkarmedverkan i kommunal primärvård. För att få överenskommelsen i sin helhet behöver du läsa den **tillsammans med Del A och Del B**

Del A tillsammans med del B utgör Hälso- och sjukvårdsavtalet. Del A och Del B tillsammans med del C utgör fyra lagstadgade överenskommelser.

1. Inledning

Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet att samverka, som gäller både kring målgrupper och på individnivå. Överenskommelsen baseras på 16 kap. 1 § och 2 § HSL (2017:30), som reglerar samverkansformerna och omfattningen mellan kommun och region.

Beslut om kommunal primärvård förutsätter att en planering genomförts där parterna är överens om ansvarsfördelning samt där nödvändigt informationsutbyte sker enligt gällande rutin.

2. Målgrupp

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen och hälso- och sjukvårdsavtal ansvarar Västra Götalandsregionen för läkarmedverkan till de patientgrupper som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL, (2017:30).

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service 5 kap. 5 § andra stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 8 och 9 § 9 LSS.
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet (3 kap. 6 § SoL) samt daglig verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.
- I Västra Götaland har kommunerna ansvaret för hälso- och sjukvård i hemmet sedan regionbildningen 1999, avtal enligt möjligheten i 12 kap. 2 § HSL (2017:30).

3. Syfte

Att reglera samverkansformerna för läkarmedverkan oberoende av läkarens organisatoriska tillhörighet.

Att skapa förutsättningar för ett personcentrerat förhållningssätt där patienten och närstående är medskapare i vård och behandling.

4. Gemensamt ansvar

Parterna ska gemensamt, genom samverkansstrukturen, skapa förutsättningar för ett personcentrerat förhållningssätt.

Genom att:

- arbeta proaktivt där patienten och närstående är medskapare i sin samordnade individuella planering som är hållbar dygnets alla timmar.
- utifrån medicinsk bedömning upprätta, revidera och följa upp den individuella planen, enligt hälso- och sjukvårdslagen.
- säkra informationsöverföringen mellan alla verksamheter.
- planera för en stabil personalkontinuitet med erforderlig bemanning och kompetens för att uppfylla en god och säker hälso- och sjukvård.
- utbyta information vid personal- eller organisationsförändringar som kan påverka det lokala samarbetet.
- samverkansformer och omfattning ska avtalas lokalt, bland annat genom Närområdesplan inklusive bilaga.
- samverka mellan professionerna är en förutsättning för att kunna bedriva en patientsäker och personcentrerad vård.

5. Parternas ansvar

5.1 Regionens ansvar

Läkarens patientansvar

I Västra Götalandsregionens läkaransvar, oavsett organisatorisk tillhörighet eller vårdnivå, ingår bland annat:

- att ge möjlighet till fast läarkontakt inom primärvård enligt patientlagen (2014:821) 6 kap 3§ för att öka tryggheten för patienten.
- att utföra medicinska bedömningar, utredningar och behandlingsinsatser planerat och oplanerat för vård, hela dygnet.
- att tillgodose behovet av palliativa insatser och brytpunktssamtal vid vård i livets slutskede.
- att ge medicinsk konsultation utifrån ett personcentrerat förhållningssätt till kommunens legitimerade personal.
- att genomföra läkemedelsgenomgång och upprätta läkemedelsberättelse enligt Regional medicinsk riktlinje, RMR.

Vårdcentralens särskilda ansvar

- Tillse att läkare ska vara tillgänglig per direktkontakt för kommunens sjuksköterskor på överenskomna tider och vid akuta situationer hela dygnet.
- Utsedd vårdcentral har behandlingsansvar för alla patienter under deras vistelsetid på korttidsboendet via beslut enligt socialtjänstlagen. Detta oavsett vilken vårdcentral patienten har sitt vårdval. I närområdesplanen står det fastställt vilken vårdcentral som har ansvaret.
- Medicinskt rådgivningsansvar innebär bland annat att ansvara för råd och stöd till personalen i övergripande hälso- och sjukvårdsfrågor, att ta fram gemensamma riktlinjer och rutiner och bistå ledningen för den kommunala verksamheten i planering av verksamhetsförslag medicinsk fortbildning. Detta ansvar åligger en utsedd vårdcentral enligt närområdesplan. Det innefattar inte patientansvar.

5.2 Kommunens ansvar

- Legitimerad personal bedömer, utreder, åtgärdar, följer upp, och informerar ansvarig läkare kontinuerligt samt vid förändringar i patientens hälsotillstånd.
- Utföra läkarordinationer samt utvärdera och återrapportera resultat.
- Tillgodose behovet av palliativa insatser vid vård i livets slutskede.

- Meddela aktuella mottagningar vid uppstart och avslut av kommunal primärvård.

6. Uppföljning

Parterna har ett gemensamt ansvar för länsgemensam uppföljning av överenskommelsen. Överenskommelsen ska följas upp årligen avseende följsamheten samt avvikelser. Uppföljning ska ske årligen av Närområdesplan med bilaga vilket är underlag till uppföljning av lokal samverkan.

FÖRSLAG

ÖVERENSKOMMELSE

Samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet.

Upprättat mellan länets 49 kommuner och region Västra Götaland. Reglerar samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

Avtal

→ Överenskommelse

Innehåll

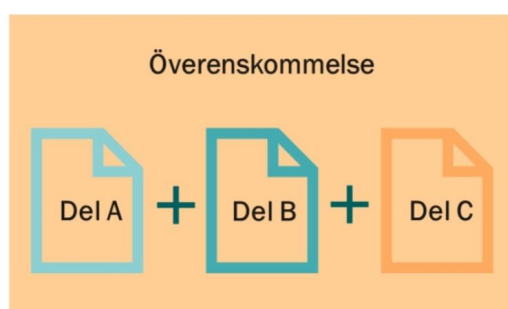
Del C, Överenskommelse Samverkan vid in- och utskrivning från sluten

hälso- och sjukvård	2
1. Inledning	2
2. Målgrupp	2
3. Syfte	2
4. Gemensamt ansvar	3
5. Kommunens betalningsansvar	3
5.2 Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret.....	4
6. Uppföljning	4

Del C, Överenskommelse Samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Denna överenskommelse är en bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet och omfattar Samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. För att få överenskommelsen i sin helhet behöver du läsa den **tillsammans med Del A och Del B**

Del A tillsammans med Del B utgör Hälso- och sjukvårdsavtalet. Del A och Del B tillsammans med Del C utgör fyra lagstadgade överenskommelser.

1. Inledning

Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet att samverka, lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård, som gäller både kring målgrupper och på individnivå.

2. Målgrupp

Målgruppen är personer i alla åldrar som är i behov av samordnade insatser vid in- och utskrivningsprocessen från sluten hälso- och sjukvård.

3. Syfte

Samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård ska stärka den enskildes rätt till en trygg, säker och effektiv in- och utskrivning, och stärka samordningen mellan huvudmän och verksamheter.

4. Gemensamt ansvar

Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland är överens om att patienter som inte längre har behov av slutenvårdens resurser så snart som möjligt ska skrivas ut. Det är den behandlande läkaren inom slutenvården som bedömer när patienten är utskrivningsklar. Målet är att patienten på ett tryggt och säkert sätt ska få vård på rätt vårdnivå.

Parterna har ett gemensamt ansvar för att in- och utskrivning vid slutna hälso- och sjukvård är trygg, säker och effektiv för patienten.

Parterna ska säkerställa att berörda verksamheter:

- Följer överenskommelse och riktlinje om in- och utskrivning vid slutna hälso- och sjukvård.
- Använder gällande gemensam IT-tjänst och rutin.
- Arbetar med förbättringar av in- och utskrivningsprocessen med ett personcentrerat förhållningssätt.

Vid återkommande brister i följsamhet till framtagna överenskommelse och/eller riktlinje/rutin eller återkommande betalningsansvar bör region och kommun tillsammans ta fram en åtgärdsplan. Åtgärdsplanen är ett gemensamt ansvar och berörda verksamheter kan ta initiativ till en sådan.

5. Kommunens betalningsansvar

En kommuns betalningsansvar inträder när det genomsnittliga antalet dagar i slutna vård efter utskrivningsklar överskrider 3,0 kalenderdagar per kommun under en kalendermånad. Villkoren enligt Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och den gemensamma riktlinjen ska vara uppfyllda. Dessa villkor är:

- Slutenvården ska ha skickat inskrivningsmeddelande enligt riktlinjen.
- Slutenvården ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar enligt riktlinjen.
- Om SIP, samordnad individuell plan, ska göras ska öppenvården ha kallat till sådan enligt riktlinjen.

Förutsättningar för att Kommunens betalningsansvar ska träda in

- Planering finns för insatser av den regionfinansierade öppna vården.
- Insatser från den regionfinansierade öppna vården är tillgängliga för en patientsäker vård i hemmet.

5.2 Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret

- Kommunens betalningsansvar inträder om man har ett genomsnitt över 3,0 kalenderdagar under en kalendermånad.
- En kommun betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (mellanskillnaden * Antal utskrivna personer som omfattas av denna överenskommelse * Fastställt belopp).
- Genomsnittet summeras efter varje månad.
- För patienter som är inskrivna inom slutenvården längre än 7 kalenderdagar efter bedömning om utskrivningsklar övergår genomsnittsberäkningen till individuell beräkning från dag 8. Kommunen betalar då för de dagar som överskrider 3 kalenderdagar, det vill säga från dag 4, per individ. Dessa personer ska inte räknas med i månadens genomsnitt.

Beloppet fastställs årligen av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, och motsvarar genomsnittskostnaden i riket för ett vårddygn i den slutna vården.

6. Uppföljning

Parterna har ett gemensamt ansvar för länsgemensam uppföljning av överenskommelsen. Överenskommelsen ska följas upp årligen avseende följsamheten samt avvikelser. Framtagna gemensamma mål och indikatorer ska följas och sammanställas regelbundet på länsgemensam nivå*.

* L Ä S M E R

[Samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](http://vardsamverkan.se)

FÖRSLAG

ÖVERENSKOMMELSE

Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Upprättat mellan länets 49 kommuner och region Västra Götaland. Reglerar samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende.

Avtal

→ Överenskommelse

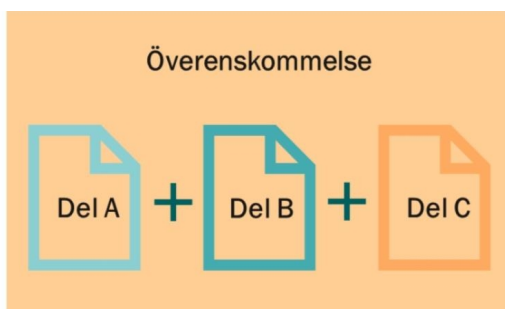
Innehåll

Del C, Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende	2
1. Inledning	2
2. Målgrupper	2
3. Lagstiftning.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.1 Samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning samt kring personer med missbruk.....	3
4. Syfte	3
5. Gemensamt ansvar och samverkan.....	4
5.1 Brukarinflytande.....	4
5.2 Bästa tillgängliga kunskap	4
5.3 Informationsöverföring, planering och SIP	5
6. Parternas ansvar	5
6.1 Personer med psykisk funktionsnedsättning.....	5
6.2 Personer med missbruk och beroende samt samsjuklighet.....	7
6.3 Placering utanför hemmet (Hem för vård och boende, familjehem och hem för viss annan heldygnsvård).....	8
6.4 Personer i psykiatrisk tvångsvård	12
7. Uppföljning	13

Del C, Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende

Denna överenskommelse är en bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet och omfattar Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende. För att få överenskommelsen i sin helhet behöver du läsa den **tillsammans med Del A och Del B**

Del A tillsammans med Del B utgör Hälso- och sjukvårdsavtalet.
Del A och Del B tillsammans med Del C utgör fyra lagstadgade överenskommelser.

1. Inledning

Denna överenskommelse reglerar samverkan mellan regional hälso- och sjukvård samt kommunala verksamheter som lyder under socialtjänstlagen, hädanefter benämnd som "kommun" i dokumentet. Överenskommelsen ska stärka samverkan mellan kommun och VGR för att bättre tillgodose behovet av vård, stöd och behandling för målgrupperna. Det är av särskild vikt att beakta barnens bästa.

2. Målgrupper

Målgrupperna för överenskommelsen är personer i alla åldrar med psykisk funktionsnedsättning, och personer med missbruk, som har behov av insatser från både kommunens verksamheter och VGR:s hälso- och sjukvård.

3. Lagstiftning

Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet, i Hälso- och sjukvårdslagen samt Socialtjänstlagen, om samarbete kring målgrupperna samt en generell skyldighet att samverka på individnivå.

3.1 Samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning samt kring personer med missbruk

Region och kommun är genom likalydande bestämmelser i 16 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL, och 5 kap. 8 a § socialtjänstlagen, SoL, skyldiga att ingå en överenskommelse om samarbete när det gäller personer med psykisk funktionsnedsättning. Likaså är region och kommun skyldiga att ingå en överenskommelse gällande samarbete i fråga om personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar. Detta enligt 16 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL samt 5 kap. 9 a § SoL.

Skyldigheten att ingå överenskommelser är avsedd att omfatta kommunernas och regionernas offentligrättsliga åtaganden, och överenskommelserna får inte strida mot några föreskrifter. Dvs. överenskommelsen omfattar samtliga kommunala och regionala verksamheter.

3.2 Samarbete vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård

Huvudsakliga rättsregler återfinns i lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT) och i lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, LRV.

Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård ska tillämpas vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård.

4. Syfte

Syftet med denna överenskommelse är att personer inom målgrupperna ska ges möjlighet till återhämtning och delaktighet i samhällslivet på samma villkor som andra. Vård, stöd och insatser ska bidra till att individen behåller och/eller förbättrar sin hälsa samt sina funktioner inom livsområden som boende, sysselsättning och mellanmänniska relationer.

Den enskilde ska få vård, stöd och insatser som är samordnade mellan kommunens och VGRs verksamheter och upplevs som en välfungerande

helhet. Individerna ska inte hamna mellan huvudmännens olika ansvarsområden.

5. Gemensamt ansvar och samverkan

Varje huvudman, region och kommun, har specifikt ansvar över olika delar kring målgruppen. Dessa redogörs för under respektive behovsområde. Visst ansvar är dock gemensamt för parterna.

Parterna ska gemensamt ansvara för att:

- Erbjudna hälso- och sjukvård enligt Hälso- och sjukvårdsavtalet.
- Erbjudna stöd till närstående.
- Arbeta för tidig upptäckt och med tidiga insatser.
- Arbeta med suicidprevention.
- I samverkansarbetet utgå från ett personcentrerat arbetssätt
- Särskilt beakta barn och ungas rätt till information, råd och stöd.
- Ge handledning i individrelaterade ärenden rörande hur vissa tillstånd kan påverka samt ge generell kunskapsöverföring.

5.1 Brukarinflytande

En utgångspunkt i samverkan mellan huvudmännen är att öka enskildas delaktighet och brukarorganisationers medverkan för att utveckla vård- och stödinsatser. Personer med egna erfarenheter av psykisk sjukdom/missbruk är en viktig källa till kunskap. Det är angeläget att deras erfarenheter och önskemål tas tillvara. Brukare och brukarföreträdare ska ges möjlighet till delaktighet och inflytande när frågor kring samverkan enligt denna överenskommelse planeras och följs upp både på lokal, delregional och regional nivå.

5.2 Bästa tillgängliga kunskap

Vården och insatserna ska bygga på bästa tillgängliga kunskap, vetenskaplig grund och evidensbaserad kunskap.

Nationella riktlinjer visar på nyttan och riskerna med olika åtgärder och är ett stöd för vården och omsorgen att prioritera rätt åtgärder till dem med störst behov. Målet är att ge människor möjlighet till en god vård och omsorg.

Genom så kallade Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp samt Nationella vård- och insatsprogram för psykisk ohälsa kan förutsättningarna öka för en mer jämlik och effektiv vård baserad på bästa tillgängliga kunskap.

Vård- och insatsprogrammen berör båda huvudmännens ansvar och målet är att insatser ska vara kunskapsbaserade, jämlika, resurseffektiva samt av hög kvalitet.

Kunskapsguiden, som innehåller kvalitetssäkrad kunskap, vänder sig till yrkesverksamma inom socialtjänst eller hälso- och sjukvård.

*** L Ä S M E R**

[Nationella vård- och insatsprogram \(vardochinsats.se\)](http://vardochinsats.se)

[Kunskapsguiden \(kunskapsguiden.se\)](http://kunskapsguiden.se)

5.3 Informationsöverföring, planering och SIP

Inom hälso- och sjukvård, socialtjänst, skola och andra verksamheter ställs det stora krav på samordning. SIP, Samordnad individuell plan, är ett dokument och ett verktyg för samverkan, som ger en samlad beskrivning av den enskildes pågående och planerade insatser, från kommun och VGR samt andra aktörer. Arbetssätt som skapar tydlighet och överblick leder till förbättrad patientsäkerhet.

För fördjupad kunskap om SIP, se Hälso- och sjukvårdsavtalet Del A och B.

6. Parternas ansvar

VGR ska medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador genom att erbjuda hälso- och sjukvårdsinsatser i så väl öppen som slutenvård. Hälso- och sjukvården ges av kommunalt respektive regionalt finansierad primärvård, habiliteringen, tandvården och den somatiska och psykiatriska specialistvården.

Kommunens insatser ska under hänsynstagande till den enskildes ansvar för sin situation inriktas på att främja den enskildes ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktiva deltagande i samhällslivet. Kommunen ska erbjuda stöd till meningsfull sysselsättning, försörjning, bostad och utbildning. I det enskilda fallet krävs dock oftast en ansökan och en individuell behovsprövning för att få tillgång till insatser. Kommunen erbjuder också insatser enligt Hälso- och sjukvårdsavtalet.

6.1 Personer med psykisk funktionsnedsättning

Målgruppen Personer med psykisk funktionsnedsättning består av personer, oavsett ålder, med psykisk funktionsnedsättning som har svårigheter att utföra aktiviteter på viktiga livsområden. Dessa svårigheter kan bestå av funktionshinder, det vill säga begränsningar som uppstår i relation mellan en

person med en funktionsnedsättning och brister i omgivningen, eller vara direkt effekt av funktionsnedsättningen.

Svårigheterna kan ha funnits över tid, ibland sedan födseln. För vissa personer är funktionsnedsättningen varaktig och livslång.

Länets kommuner och VGR har antagit en gemensam överenskommelse om samverkan för barns och ungas hälsa. Målgruppen för denna är alla barn och unga, till och med 20 år, som behöver samordnade insatser och tvärprofessionell kompetens från olika verksamheter inom VGR och kommunerna.

Regionens ansvar

- Motverka somatisk ohälsa, skada och förtida död och uppmärksamma behovet av tandvård.
- Erbjuder samtliga hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård.
- Bistå med intyg/bedömning av individens funktion, förutsättningar och behov av anpassning

Kommunens ansvar

- Bedriva uppsökande arbete och upplysa om kommunens verksamheter.
- Initiera och påtala de behov av stöd från samhället som identifierats för personen i den uppsökande verksamheten.
- Utredda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM.
- När behov finns, tillhandahålla boende och stöd i hemmet så att personen får möjlighet att bo på ett sätt som är anpassat efter den enskildes behov.
- Erbjuder meningsfull sysselsättning och/eller stöd till att arbeta eller studera.
- Kommunens socialtjänst och skolhuvudmän som bedriver utbildning i kommunen måste samverka med varandra gällande fullföljda studier för denna målgrupp.

6.2 Personer med missbruk och beroende samt samsjuklighet

Målgruppen Personer med missbruk och beroende omfattar personer, oavsett ålder, med missbruk av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel samt spel om pengar.

Missbruk innebär att bruket av drogen påverkar individen eller dennes omgivning negativt. Missbruket går ut över individens sociala liv, såsom hem, familj, arbete och skola, men leder också till ökad risk för fysisk skada. I fråga om narkotika räknas ofta en användare som missbrukare oberoende av mängd, eftersom narkotikainnehav/bruk är kriminaliserat.

Samsjuklighet innebär att man har två eller flera diagnoser, psykiska och/eller somatiska samtidigt. Samsjuklighet fördröjer och försvårar många gånger behandling och återhämtning. Samsjuklighet är ofta vanligt vid psykisk sjukdom och vid missbruksproblem. Personer med samsjuklighet löper en större risk för allvarliga skador, sjukdomar och förtida död.

Både kommunen och VGR har ett ansvar för att tidigt identifiera samsjuklighet och att särskilt uppmärksamma denna problematik hos ungdomar. Båda huvudmännen ska säkerställa att behandling av missbruk och samtidig psykisk sjukdom sker parallellt och integrerat.

Samsjuklighet får aldrig vara ett skäl till att inte ge vård eller att vård och behandling försenas. Uthållighet och kontinuitet ska präglade vården och insatserna.

Regionens ansvar

- Ge tvärprofessionella behandlingsinsatser.
- Erbjud stöd till anhöriga och närstående.
- Särskilt beakta barns rätt till information, råd och stöd.
- Motverka ohälsa, skada och förtida död samt bedriva smittskyddsarbete och tandvård.
- Erbjud samtliga hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård.
- Bistå med intyg/bedömning av individens funktion, behov och förutsättningar.
- Fullfölja anmälningsskyldighet enligt gällande lagar.
- Initiera samverkan kring tillnyktring

Kommunens ansvar

- Bedriva uppsökande arbete och upplysa om kommunens insatser och verksamheter.
- Initiera och påtala de behov av stöd som identifierats för personen i den uppsökande verksamheten.
- Utredda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM.
- Erbjudna stöd till boende och sysselsättning.
- Arbeta med återfallsprevention.
- Ge motiverande och familjeorienterade insatser.
- Kommunens socialtjänst och skolhuvudmän som bedriver utbildning i kommunen måste samverka med varandra gällande fullföljda studier för denna målgrupp.
- Ge stöd till barn som har en förälder eller annan närstående med missbruks- och beroendeproblem.
- Erbjudna stöd till anhöriga och närstående.

6.3 Placering utanför hemmet (Hem för vård och boende, familjehem och hem för viss annan heldygnsvård)

Hem för vård och boende, HVB-hem, är en verksamhet som bedriver behandling, omvårdnad och stöd till barn, ungdomar, vuxna eller familjer med någon form av behov inom kommunens ansvarsområde. Hem för viss annan heldygnsvård är ett tillfälligt boende som ger möjlighet till avlastning för anhöriga eller rehabilitering för individen.

En placering utanför hemmet görs då det bedöms vara nödvändigt utifrån personens behov, antingen efter en ansökan från den enskilde (SoL) eller efter en bedömning av socialnämnden utifrån Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, SoL, LVU eller LVM med placering i familjehem, på HVB eller Statens institutionsstyrelses, SIS, institutioner.

Skiljelinjen mellan huvudmännens ansvar i lagstiftning är inte alltid tydlig. I realiteten har många personer behov och svårigheter inom flera livsområden. Ofta besväras personer med psykisk funktionsnedsättning och missbruk även av somatisk ohälsa och psykosocial problematik. Insatserna ska präglas av ett helhetsperspektiv och av att flera insatser kan göras samtidigt. Behovet kan

därmed omfatta ett brett spektrum av vård och stödinsatser, som faller inom både det sociala och det medicinska området.

Gemensamt ansvar

Båda huvudmännen ska utgå från den enskildes bästa med målet att vård, stöd och insatser ska bidra till att individen behåller och/eller förbättrar sin fysiska och psykiska hälsa samt funktioner inom livsområden som boende, sysselsättning och mellanmänniska relationer.

Båda huvudmännen ska sträva efter att minska behovet av placeringar genom att själva tillhandahålla individanpassade vård- och stödinsatser.

En gemensam process för hantering av ansvar vid placering är central när den enskilde har behov av insatser från både kommun och region. Dessförinnan ska huvudmännen ha kommit fram till att resurser i närmiljön är uttömda samt att den enskildes behov inte kan tillgodoses på annat sätt än genom placering utanför hemmet. Resurser i närmiljö/Västra Götaland ska alltid övervägas före placeringar utanför regionen, för att resurserna på bästa sätt ska tillgodose den enskildes insatsbehov samt skapa förutsättningar för kontinuitet. I vissa fall kan det dock vara till den enskildes fördel att placering sker utan hänsyn till geografi, då kvalitet och inriktning på insatsen kan väga tyngre.

Regionens respektive kommunens ansvar

Kommunen har det yttersta samordningsansvaret för placeringen i sin helhet. Vid placering av barn är barnens hälsa och skolgång de enskilt viktigaste faktorerna att ta hänsyn till.

Regionen har alltid ansvar för läkarinsatser, oavsett boendeform, och har dessutom ansvar för övriga hälso- och sjukvårdsinsatser i boendeformerna HVB, Familjehem och Hem för viss annan heldygnsvård. Personer som har behov av fortsatta insatser, och som placeras i boenden, ska därmed inte avslutas hos aktuell verksamhet inom hälso- och sjukvården. Ansvar för den enskildes hälso- och sjukvårdsinsatser kan aldrig förläggas till boendet.

Varje huvudman ansvarar för bedömning, utredning, insatser och uppföljning utifrån sitt uppdrag.

Båda huvudmännen har rätt att själva utföra insatserna. Båda huvudmännen har också rätt att träffa avtal med annan part som har kompetens att utföra uppdraget. Denna rätt omfattar enbart det ansvarsområde som respektive huvudman ansvarar för enligt gällande lagstiftning.

Gemensam planering

Inför en placering, där båda huvudmännen är delaktiga, ska en samordnad individuell plan, SIP, så tidigt som möjligt upprättas där ansvarsfördelning tydliggörs.

I de fall den enskilde inte vill delta i en SIP kan hen ändå lämna samtycke till samverkan mellan huvudmännen. I dessa fall ska en plan upprättas för hur ansvar fördelas mellan huvudmännen, enligt mallen för SIP.

Vid placering ska särskilt beskrivas:

- målsättning med placeringen och planerad placeringstid.
- den enskildes behov och önskemål.
- respektive huvudmans och parts ansvar för de insatser som ska utföras och på vilket sätt detta tillförsäkras individen.
- hur skola/sysselsättning tillgodoses.

Då placering sker akut ska en gemensam planering genomföras skyndsamt. Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att omgående komma överens om en tillfällig ansvarsfördelning. Den enskildes behov av insatser ska alltid säkerställas.

Överenskommelse om kostnadsansvar

I de fall då det kan bli fråga om att insats utförs av annan än huvudmännen är huvudregeln att varje huvudman ansvarar för de kostnader som kan knytas till vars och ens ansvar. Detta oavsett om insatserna utförs av huvudmannen eller om avtal med annan part upprättats. Avtal och insatser som även omfattar den andra huvudmannens ansvarsområde ska föregås av ett godkännande från denne, för att kostnadsansvar ska uppstå.

Varje placering ska föregås av en överenskommelse om kostnadsansvar mellan huvudmännen, oavsett vilken huvudman som gör placeringen.

I den skriftliga kostnadsfördelningen ska det framgå:

- respektive huvudmans och parts ansvar för de insatser som ska utföras.
- hur hälso- och sjukvårdsinsatser ska tillgodoses.
- fördelning av kostnader i kronor eller procent.
- tidsperiod

Då placering sker akut bör kostnadsfördelningen vara klarlagd senast 30 dagar efter placeringen. Kostnaden för akutplaceringen ligger kvar på placerande huvudman till dess att ansvars- och kostnadsfördelning fastställts.

Oenigheter som uppkommer vid upprättandet av överenskommelse om kostnadsansvar mellan huvudmännen, ska lösas i linjeorganisationen. Det innebär att chefer i respektive verksamhet/organisation har i uppdrag att i samverkan hitta en lösning. Parterna har gemensamt ansvar för att via SIP, eller annan gemensam plan, omgående komma överens om tillfällig kostnadsfördelning i väntan på lösning. Det beslut som slutligen fattas i linjeorganisationen kan innebära en justering i efterhand.

I de fall den enskilde är i behov av både kommunens socialtjänstinsatser och hälso- och sjukvårdsinsatser, och fördelningen mellan dessa är oklar, kan huvudmännen dela på kostnaden. Detta görs då utifrån en schablon där VGR betalar en tredjedel och kommunen två tredjedelar av placeringskostnaden (33% VGR, 67% kommun), om inget annat är överenskommet. Denna schablon ska användas restriktivt och enbart i de fall då kostnadsfördelningen är oklar och inte på annat sätt kunnat definierats.

Uppföljning av placering

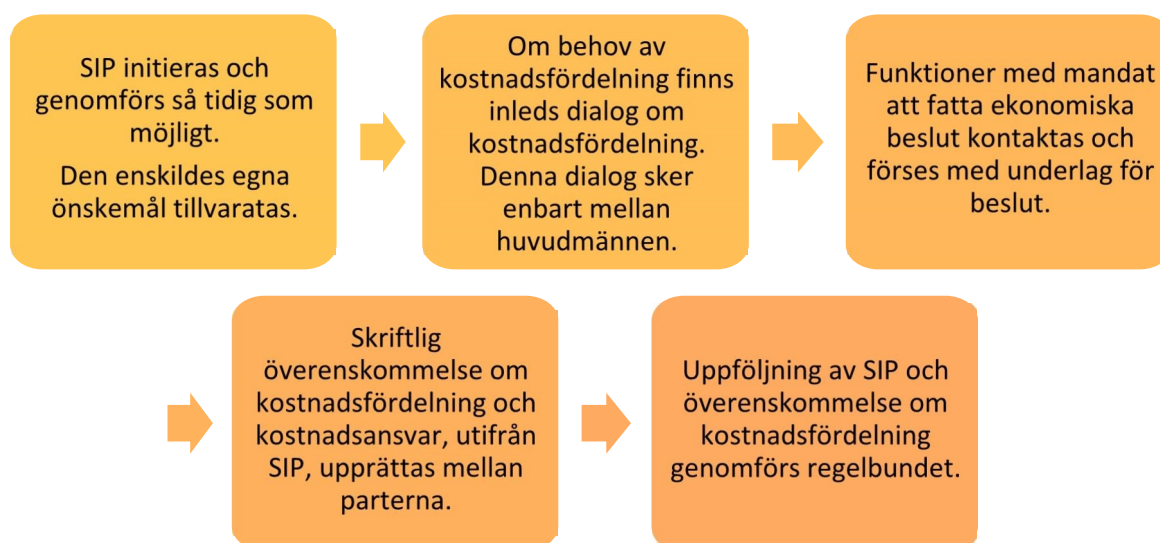
Uppföljning av den enskildes placering ska ske gemensamt och regelbundet av huvudmännens berörda verksamheter.

När den enskildes behov förändras ska parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras.

Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras.

Process för gemensamma aktiviteter för planering och uppföljning vid placering

Följande processbild beskriver de för huvudmännen gemensamma aktiviteter för planering och uppföljning vid placering. Den beskriver inte respektive huvudmans enskilda ansvar i processen.

6.4 Personer i psykiatrisk tvångsvård

En person som lider av en allvarlig psykisk störning och som motsätter sig nödvändig vård kan bli föremål för psykiatrisk tvångsvård. En person som lider av en allvarlig psykisk störning och som begått brott kan, i stället för att dömas till kriminalvårdspåföljd, dömas till rättspsykiatrisk vård.

Båda vårdformerna påbörjas alltid i sluten vård men kan omvandlas till öppen psykiatrisk tvångsvård (ÖPT) respektive öppen rättspsykiatrisk vård (ÖRV) via beslut i förvaltningsrätt. Förvaltningsrätt stipulerar de särskilda villkor som den enskilde ska följa utanför sjukhuset. En samordnad vårdplan som beskriver olika parter insatser ska justeras av psykiatri och kommun.

En förutsättning är att patienten bedöms vara utskrivningsklar av ansvarig läkare samt att förvaltningsrätt fattat beslut om ÖPT respektive ÖRV. Det ska även vara klarlagt att den regionfinansierade öppna vården är tillgänglig för den enskilde.

Regionens ansvar

- Utföra behandling i slutenvård enligt Lag om psykiatrisk tvångsvård, LPT, och Lag om rättspsykiatrisk vård, LRV.
- Besluta om permission från sluten tvångsvård.
- Planera och samordna med andra aktörer vid permission från sluten tvångsvård.
- Ansöka hos förvaltningsrätten om övergång till öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk tvångsvård.
- Genomföra samordnad vårdplanering, SVPL, vid utskrivning från slutenvård i samråd med kommunen.
- Utföra behandlings- och rehabiliteringsinsatser i öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk tvångsvård.
- Presenterar för förvaltningsrätten en justerad (undertecknad av parterna) samordnad vårdplan där planerade insatser från olika huvudmän regleras.
- Föreslå förvaltningsrätten de särskilda villkor som den enskilde ska rätta sig efter vid öppen vårdform.
- Erbjuder en SIP vid utskrivning från öppen tvångsvård till frivillig öppenvård om behov finns av insatser från båda huvudmännen.

Kommunens ansvar

- Utredda, fatta beslut och verkställa insatser enligt relevant lagstiftning.
- Att medverka vid samordnad vårdplanering inför utskrivning från slutenvård och vid upprättande av Samordnad vårdplan.

- Insatser enligt SoL och LSS vid permission från slutenvård.
- Insatser enligt SoL och LSS vid öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk tvångsvård.
- Kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser enligt Hälso- och sjukvårdsavtalet.

7. Uppföljning

Parterna har ett gemensamt ansvar för länsgemensam uppföljning av överenskommelsen. Överenskommelsen ska följas upp årligen avseende tillämpning, följsamhet samt rapporterade avvikelser. Uppföljning av följsamhet bör ske på såväl individ- som systemnivå.

ÖVERENSKOMMELSE

Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Upprättat mellan länets 49 kommuner och region Västra Götaland. Reglerar samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård.

Avtal

→ Överenskommelse

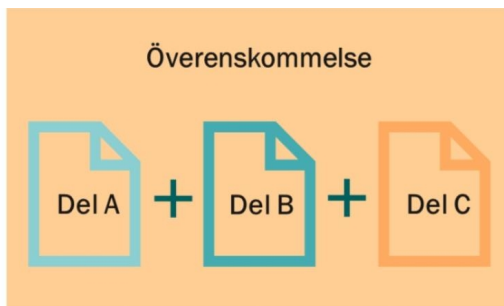
Innehåll

Del C, Överenskommelse Samverkan om munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård.....	1
1. Inledning.....	1
2. Målgrupp.....	2
3. Syfte.....	2
4. Gemensamt ansvar	3
5. Parternas ansvar.....	3
5.1 Västra Götalandsregionens ansvar för munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.....	3
6. Uppföljning och utvärdering.....	6
7. Utveckling och gemensamma utmaningar	7
7.1 Öka andel intyg om N-tandvård	7

Del C, Överenskommelse Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Denna överenskommelse är en bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet och omfattar Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård. För att få överenskommelsen i sin helhet behöver du läsa den **tillsammans med Del A och Del B**

Del A tillsammans med del B utgör Hälso- och sjukvårdsavtalet. Del A och Del B tillsammans med del C utgör fyra lagstadgade överenskommelser.

1. Inledning

Västra Götalandsregionen (VGR) har enligt tandvårdslagen (1985:125) ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för individer som har rätt till denna insats. Enligt tandvårdsförordningen (1998:1338) ska VGR och kommunen samverka beträffande målgruppen och det är myndigheternas ansvar att utarbeta en samverkansmodell.

I förbyggande och hälsofrämjande arbetet ingår en god munhälsa, att ett gott allmäntillstånd behålls samt att ett ökat tandvårdsbehov undviks. Denna överenskommelse upprättas mellan parterna som reglerar samverkan, uppföljning samt utvärdering av målgruppens tillgång till uppsökande och nödvändig tandvård.

Överenskommelsen omfattar en gemensam planeringsprocess.

2. Målgrupp

Bakgrunden till att i tandvårdslagen definiera grupperna har varit bedömningen att dessa grupper omfattar individer, som på grund av sitt stora omvårdnadsbehov, ofta har svårigheter att sköta sin munhygien på ett tillfredsställande vis samt ofta saknar förmåga och insikt om vikten av regelbunden tandvård.

Målgrupp är den personkrets som finns angiven i tandvårdslagen (1985:125) 8 a §:

Vid tillämpningen av 8 § ska landstinget särskilt se till att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som

1. omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller
2. har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som
 - a. omfattas av en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
 - b. får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller
 - c. är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av 2 a eller 2 b ovan.

Region/Landsting ska även se till att N-tandvård erbjuds de personer som beskrivs i grupperna ovan (1, 2a, 2b samt 2c).

3. Syfte

Målet är att upprätta och bibehålla en god munhälsa hos målgruppen. Alla individer som har rätt till nödvändig tandvård (intyg om N-tandvård) ska identifieras och erbjudas munhälsobedömning. Syftet med verksamheten är att skapa bästa möjliga förutsättningar för brukare att klara den dagliga munvården.

Detta förutsätter en god samverkan mellan huvudmännen där ansvarsfördelning och samverkan är tydlig och känd hos berörda verksamheter. Överenskommelsen ska förtydliga samverkan och ansvarsfördelning mellan kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

4. Gemensamt ansvar

Parternas gemensamma åtagande innebär att

- implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter.
- ställa krav på att överenskommelsen som VGR och kommunen har träffat även gäller i avtal med tandvårdsleverantör enligt lagen om offentlig upphandling, LOU, samt enligt lagen om valfrihetssystem, LOV.
- gemensam uppföljning av överenskommelsen.

5. Parternas ansvar

5.1 Västra Götalandsregionens ansvar för munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

VGR tillhandahåller tandvårdsleverantör som ska ansvara för den uppsökande verksamheten i samverkan med kommunen. I den uppsökande verksamheten ingår att ge årlig munhälsobedömning till individer med intyg om N-tandvård samt erbjuda utbildning i allmän munhälsovård till berörd personal.

Utfärda intyg om N-tandvård och erbjuda munhälsobedömning

- VGR ska, vid behov, vägleda kommunens intygsutfärdare med bedömning av underlaget för intyg om N-tandvård.
- VGR ska årligen tillhandahålla regelbunden utbildning och aktuellt informationsmaterial för kommunens intygsutfärdare.
- VGR ska ge kommunen information om eventuell förändring inom N-tandvård och uppsökande verksamhet.
- VGR ska tillhandahålla informationsmaterial om N-tandvård och munhälsobedömning. Informationsmaterialet riktar sig till individer som är berättigade till N-tandvård och munhälsobedömning, anhöriga och närstående, patientföreningar, vårdpersonal med flera.
- VGR tillhandahåller ett IT-stöd för kommunen, Intygsbeställningen, för all administration som krävs gällande intyg om N-tandvård, munhälsobedömning, boendeenheter med mera.
- VGR ansvarar för att uppgifter från Intygsbeställningen förs över till tandvårdsleverantörens IT-system.

Munhälsobedömning

- VGR ansvarar för att tandvårdsleverantören tillhandahåller utbildning för personal inom vård och omsorg.
- Tandvårdsleverantören ansvarar för att behovet av hjälp med daglig munvård beskrivs av tandhygienisten i ett individuellt dokument. I dokumentet beskrivs förutsättningen att klara daglig munvård utifrån ett individuellt perspektiv.
- Tandvårdsleverantören ansvarar för återrapportering till personal/närstående om eventuellt vårdbehov vid munhälsobedömning.

Avvikelser

- Om samarbetet med kommunen i den uppsökande verksamheten inte fungerar ska tandvården lämna avvikelse*.

* L Ä S M E R

[N-tandvård och munhälsobedömning - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)

5.2 Kommunens ansvar för munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Kommunen tillhandahåller den personal, så kallad intygsutfärdare, som ska identifiera individer berättigade till N-tandvård och munhälsobedömning.

Utfärda intyg om N-tandvård och erbjuda munhälsobedömning

- Kommunen ska utse minst en kontaktperson per kommun/stadsdel för kommunikation och informationsutbyte med VGR gällande det som rör intyg om N- tandvård och munhälsobedömning.
- Kommunen ansvarar för att det finns tillräckligt många intygsutfärdare inom kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst som säkerställer att berättigade individer får erbjudande om årlig munhälsobedömning och intyg om N-tandvård. En intygsutfärdare kan till exempel vara biståndshandläggare, LSS-handläggare, sjuksköterska inom hemsjukvård, socialsekreterare, enhetschef med flera*. Kommunen ansvarar för att en intygsutfärdare regelbundet genomgår utbildning som VGR tillhandahåller och som säkerställer att intygsutfärdaren har aktuell kompetens för att kunna identifiera vilka individer som är berättigade till N-tandvård.

- Kommunen ansvarar för att aktuella uppgifter är registrerade i det IT-stöd, Intygsbeställningen, som VGR tillhandahåller för all administration gällande intyg om N-tandvård och munhälsobedömning. Det är viktigt att det finns rätt boendeadress till individ med intyg om N-tandvård, rätt kontaktuppgift till ansvarig på boende/hemtjänst med mera för att tandvårdsleverantören ska kunna fullgöra sitt uppdrag.

*** L Ä S M E R**

[Intygsbeställningen för utfärdare och administratörer](#)

Munhälsobedömning

En munhälsobedömning är en enkel kontroll av munhåla och tänder. Vid en munhälsobedömning dokumenteras förutsättningen att klara daglig munvård utifrån ett individuellt perspektiv. Tips och råd om hur personal kan hjälpa till med daglig munvård ingår i munhälsobedömningen.

Kommunen ska samverka med tandvårdsleverantören gällande utbildning i allmän munhälsovård och munhälsobedömning.

Uppgift om individens behandlare eller vårdgivare av N-tandvård (folktandvård eller privat) ska finnas dokumenterad och tillgänglig för omvårdnadspersonal för att säkerställa regelbunden kontakt med tandvård.

Individer med intyg om N-tandvård som är registrerade att de inte önskar en munhälsobedömning ska årligen erbjudas sådan. Förändrat svar registreras i IT-stödet, Intygsbeställningen.

Kommunen ansvarar för att omvårdnadspersonal deltar vid munhälsobedömning.

Omvårdnadspersonal har ansvar för att individen ges daglig munvård enligt tandvårdens instruktioner. Tid för daglig munvård ska ingå i personlig hygien.

Utbildning

I den uppsökande verksamheten ingår utbildning till personal inom vård och omsorg i allmän munhälsovård. Den tandvårdsleverantör som VGR tillhandahåller ansvarar för utbildningen. Utbildningen kan varieras i tid och rikta sig till det behov personalen har. Till exempel allmän munhälsovård, tandvård för dementa, praktisk träning i hur munvård utförs på annan person med mera.

Genom rätt utbildning ges förutsättning för ett gott omhändertagande av daglig munvård. Kommunen ansvarar för att berörd omvårdnadspersonal genomgår de utbildningar i allmän munhälsovård som VGR/tandvårdsleverantör erbjuder.

Avvikelser

- Om samarbetet med tandvården i den uppsökande verksamheten inte fungerar ska kommunen lämna avvikelse*.

* L Ä S M E R

[Samverkansavvikelse](#)

6. Uppföljning och utvärdering

Parterna har ett gemensamt ansvar för länsgemensam uppföljning av överenskommelsen.

VGR ansvarar för att genomförd verksamhet följs upp och rapporteras inom VGR, kommuner och centrala myndigheter. Kommunen är i vissa delar av uppföljningen ansvariga för att rätt uppgifter lämnas till VGR.

VGR sammanställer statistik kring munhälsa från IT-stöden. Återkoppling ges kvartalsvis. Mått som redovisas är bland annat:

- Antal individer med intyg om N-tandvård per kommun.
- Antal individer med intyg om N-tandvård som önskar munhälsobedömning.
- Antal individer med intyg om N-tandvård som får munhälsobedömning.
- Antal individer med intyg om N-tandvård som får nödvändig tandvård.
- Antal deltagare och utbildningstimmar för vårdpersonal i kommunen.
- Antal avvikelser som visar hur många individer med intyg om N-tandvård som är registrerade på fel boendeenhet.
- Antal avvikelser som visar hur många individer med intyg om N-tandvård som inte vill ha munhälsobedömning när tandvården kommer trots att det är registrerat att de vill.

7. Utveckling och gemensamma utmaningar

7.1 Öka andel intyg om N-tandvård

Målsättningen är att alla individer som har rätt till intyg om N-tandvård ska få det.

Det är parternas gemensamma intresse att öka täckningsgraden för att uppfylla målet.

En beräkning (sammanställd av VGR februari 2017) av andel intyg om N-tandvård per befolkning från 24 år och uppåt visar en variation mellan kommunerna från 1,17 - 3,47 procent.

Den differens som finns mellan olika kommuner kan visa på att det finns individer som har rätt till intyg om N-tandvård men som inte får detta. I dialog mellan kommunernas kontaktpersoner och VGR föreslås, som ett första delmål och rimlighet för den enskilda kommunen, att minst 3 procent av befolkningen i varje kommun över 24 år får intyg om N-tandvård.

Utveckla uppföljning till att omfatta kvalitetsmått

Parterna har ett gemensamt ansvar för att fortsatt utveckla former för kvalitativ uppföljning till exempel utifrån brukare, närstående och omvårdnadspersonal.

Mått som kommer att följas upp är:

- Antal avvikelser som visar på samverkansbrist och skäl till dessa.
- Att samtliga enheter i kommunen under en treårsperiod har genomgått utbildning i allmän munhälsovård.
- Antal intygsutfärdare som deltar i utbildningar som VGR årligen erbjuder.

Helen Nordling, Enhetschef Vårldsfärdsvtveckling
helen.nordling@borasregionen.se
Telefon: 0738-56 53 39

Färdplan – länsqemnsam strategi för god och nära vård

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ordförande i Direktionen ställer sig bakom förslaget till Gemensam färdplan länsqemnsam strategi för god och nära vård och rekommenderar medlemskommunerna att ta beslut om färdplanen

Ärendebeskrivning

Färdplanen är en övergripande länsqemnsam strategi som ska bidra till Västra Götalands utveckling inom hälsa, vård och omsorg. Den innehåller de områden som vi gemensamt prioriterar att kraftsamla kring. Den beskriver målbild, förändrade arbetssätt och förutsättningar för utvecklingen, där takten i omställningen mot en god och nära vård behöver öka fram till 2030. Den länsqemnsamma strategin ska bidra till ett kraftfullt genomförande. Syftet med en omställning till en god och nära vård är att främja hälsan hos befolkningen och utveckla vård och omsorg tillsammans, utifrån den enskildes behov.

Framgångsfaktorer för den nära vården är personcentrering som förhållningssätt, samverkan och tillit mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen samt en gemensam målbild som visar färdriktningen.

Förändringar i det reviderade förslaget till färdplan

Färdplanen har efter remissen och inkomna synpunkter kompletterats med beaktande av barnkonventionens mål samt de länsqemnsamma mål som sätts i den Regionala utvecklingsstrategin (RUS). Målgruppen har breddats och utgörs av personer som behöver insatser och samordning från både region och kommun oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning.

Färdplanen innehåller gemensamt prioriterade områden att kraftsamla kring. Sex förändrade arbetssätt beskrivs. Området "utveckling av mobila team som stöd för vård i hemmet" har reviderats. Primärvården har patientansvar dygnet runt och primärvården består av två huvudmän.

Under arbetet med såväl revideringen av Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser och Färdplanen - länsqemnsam strategi för god och nära vård har ett antal gemensamma utvecklingsområden identifierats. Dessa kommer att omhändertas inom ramen för det fortsatta arbetet. Genom länsqemnsam uppföljning och analys följs både avtal och utveckling i sin helhet.

Beslutsunderlag

Förslag Färdplan – länsqemnsam strategi för god och nära vård

Ärendets gång

2022-03-16 Beredning Vårldsfärd och Kompetens

Expedieras till

Medlemskommunerna

Ulf Olsson

Ulf Olsson (Mar 18, 2022 09:16 GMT+1)

Ulf Olsson

Ordförande Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Ordförandebeslut Färdplan läns-gemensam strategi för god och nära vård

Final Audit Report

2022-03-18

Created:	2022-03-17
By:	Linda Bergholtz (linda.bergholtz@borasregionen.se)
Status:	Signed
Transaction ID:	CBJCHBCAABAAIz2QlxaYh4wPL5dVV34GegDoSVjkVSBU

"Ordförandebeslut Färdplan läns-gemensam strategi för god och nära vård" History

- Document created by Linda Bergholtz (linda.bergholtz@borasregionen.se)
2022-03-17 - 9:32:43 AM GMT- IP address: 148.160.250.6
- Document emailed to Ulf Olsson (ulf.olsson@boras.se) for signature
2022-03-17 - 9:33:05 AM GMT
- Email viewed by Ulf Olsson (ulf.olsson@boras.se)
2022-03-18 - 5:27:20 AM GMT- IP address: 104.28.31.63
- Document e-signed by Ulf Olsson (ulf.olsson@boras.se)
Signature Date: 2022-03-18 - 8:16:11 AM GMT - Time Source: server- IP address: 148.160.250.6
- Agreement completed.
2022-03-18 - 8:16:11 AM GMT

STRATEGI

Färdplan – länsgemensam strategi för god och nära vård

Gällande länets 49 kommuner och Västra Götalandsregionen

Riktat sig till; vård och omsorg, socialtjänst, kommunalt och regionalt finansierad hälso- och sjukvård, skolverksamheterna, tandvård samt hälsofrämjande och förebyggande områden.

Innehåll

1	Inledning: Tillsammans för en hållbar omställning till en god och nära vård	2
2	Begreppet god och nära vård	3
3	Varför behövs en omställning för en god och nära vård?	3
3.1	Utmaningar inom demografin	3
3.2	Bristande samordning	3
3.3	Ekonomi	4
4	Syfte	4
5	Parter	5
6	Giltighetstid	5
7	Målbild Västra Götaland	5
8	Prioriterade målgrupper	6
9	Sex steg för att förändra och utveckla arbetssätt i samverkan	6
9.1	Öka hälsofrämjande och förebyggande insatser	6
9.2	Utveckla Personcentrerade arbetssätt	7
9.3	Stärk samverkanskultur för att öka tillit mellan huvudmännen	8
9.4	Stärk kontinuitet och samordningen mellan huvudmännen	8
9.4.1	Fast vårdkontakt och fast läkarkontakt	9
9.4.2	Fast omsorgskontakt	9
9.4.3	Samordnad individuell plan, SIP	9
9.4.4	Patientkontrakt	9
9.5	Utveckling av arbetssätt med stöd av digitalisering	9
9.6	Utveckling av mobila team som stöd för vård i hemmet	10
10	Stärk grundläggande förutsättningar i samverkan	10
10.1	Digitala hjälpmedel/välfärdsteknik	11
10.2	Gemensam vårdinformation	11
10.3	Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan	11
10.4	Kompetensförsörjning	12
10.5	Verksamhetsutveckling och implementering	12
11	Gemensamt ansvar - Ledning och styrning	13
12	Från Färdplan - läns gemensam strategi för god och nära vård till genomförande	13
13	Läns gemensam uppföljning och analys	14

1 Inledning: Tillsammans för en hållbar omställning till en god och nära vård

Alla som bor och verkar i Västra Götaland ska kunna leva ett gott liv. Nyckeln till Västra Götalands långsiktiga attraktivitet och konkurrenskraft är vår gemensamma förmåga att vara innovativa och ställa om till ett hållbart samhälle. God och nära vård är riktningen i omställningsarbetet.

Syftet med en omställning till en god och nära vård är att främja hälsan hos befolkningen och utveckla vård och omsorg tillsammans, utifrån den enskildes behov. Den ska beakta barnkonventionens mål samt de länsgemensamma mål som sätts i den Regionala utvecklingsstrategin (RUS). Omställningen ska också bidra till att utveckla samverkanskulturen och öka tilliten mellan huvudmännen.

Färdplanen - länsgemensamma strategin för god och nära vård är en övergripande strategi som ska bidra till Västra Götalands utveckling inom hälsa, vård och omsorg. Färdplanen innehåller de områden som vi gemensamt prioriterar att kraftsamla kring. Den beskriver målbild, förändrade arbetssätt och förutsättningar för utvecklingen, där takten i omställningen mot en god och nära vård behöver öka fram till 2030. Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna i Västra Götaland har olika ansvar, resurser och kunskaper, strategin ska bidra till ett kraftfullt genomförande.

Ingen kan lösa dessa utmaningar på egen hand, men tillsammans kan vi bidra till en omställning mot en god och nära vård.

Framgångsfaktorer för den nära vården är personcentrering som förhållningssätt, samverkan och tillit mellan kommun och Västra Götalandsregionen, VGR samt en gemensam målbild som visar riktningen.

Länets 49 kommuner och Västra Götalandsregionen har i färdplanen valt att använda begreppet *den enskilde*; med det menar vi individ, patient, brukaren, eleven eller invånare.

2 Begreppet god och nära vård

Nära vård är ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Den nära vården är inte en ny organisationsnivå, det är heller inte en benämning på dagens primärvård. Nära vård är snarare ett nytt synsätt och ett arbetssätt som ser annorlunda ut mot det vi idag har i Västra Götaland.

Den närmsta vården är det som den enskilde kan ge sig själv: egenvården och det stöd kommuner och regionen kan ge för att möjliggöra det. I den nära vården är den enskilde och dess anhöriga medskapare till vården som har primärvården (region och kommunalt finansierad hälso- och sjukvård) som bas, vilket innebär ett skifte från dagens sjukhusbaserade specialistvård. Delar av den kommunala socialtjänsten, sjukhusvård, specialiserad öppenvård, ungdomsmottagning, elevhälsa, civilsamhället men även statliga myndigheter blir del av den nära vården.

Hälso- och sjukvården består av många organisationer och den nära vården innehåller hela eller delar av dessa verksamheter, den inkluderar också övergångarna och hur väl vi förmår att överbrygga dessa och skapa en god och nära vård för den enskilde. För att klara det skapar vi nya arbetssätt så som mobila team, använder e-hälsans möjligheter, arbetar mer preventivt och proaktivt samt möter problemen uppströms.

3 Varför behövs en omställning för en god och nära vård?

3.1 Utmaningar inom demografin

Den stora ökningen av de som är 80 år och äldre, kombinerat med en relativt sett lägre ökning av de som är i arbetsför ålder leder till att verksamheterna inom välfärdens områden inte kommer att kunna anställa personal i den utsträckning som det demografiska behovet medför. Det innebär ett behov av effektivare arbetssätt, mer hälsofrämjande och förebyggande arbete och att verksamheten behöver bli mer teknik- och digitaliseringsorienterade samt att samverkan måste öka.

3.2 Bristande samordning

Myndigheten för vård och omsorgsanalys är en myndighet under socialdepartementet som har uppskattat att cirka en miljon människor i Sverige behöver insatser från flera aktörer, samtidigt som de har nedsatt förmåga att själva samordna sitt stöd, sin vård och omsorgsinsatser. Men vården och omsorgen har inte organiserats för att möta den enskilde med sådana komplexa behov. Den medicinska och tekniska utvecklingen har

bidragit till att sjukvården blivit mer specialiserad vilket innebär att den enskilde kan behöva komma i kontakt med allt fler instanser för att få hjälp med sina problem.

Mycket tyder på att samordningen i Sverige brister. I jämförelse med andra länder anser till exempel en mindre andel av de svenska patienterna att de får hjälp av sin ordinarie läkare eller annan vårdpersonal att planera vården som andra verksamheter ger. Endast drygt hälften svarar att de får denna hjälp, jämfört med 80 procent i länderna med bäst resultat. Inom socialtjänsten saknas dessvärre större studier av hur brukarna uppfattar samordningen men intervjuer med verksamhetsföreträdare vittnar om samordningsbrister även inom detta område (Vård- och omsorgsanalys).

Bristande samordning bidrar ofta till en försämrad upplevelse för patienter och brukare samt till sämre stöd, vård och omsorg. När samordningen brister vältras dessutom ansvaret för att koordinera insatserna över på patienten, brukaren eller dennes närstående. Till exempel har samordningen kring äldre med flera kroniska sjukdomar och barn med funktionsnedsättning lyfts fram som områden med stora brister där anhöriga får bära ett stort ansvar.

3.3 Ekonomi

Omställningen mot god och nära vård, den pågående digitaliseringen samt att vi måste minska väntetider inom hälso- och sjukvården ställer stora krav på resursfördelningen. Arbetet måste vara långsiktigt. En resursöverföring från specialistvård till primärvård handlar inte enbart om ekonomi. Det handlar även om en succesiv överföring eller att tillgängliggöra resurser till den nära vården.

Att följa det ekonomiska perspektivet över tid under den pågående omställningen är av största vikt, samtidigt bör det ekonomiska perspektivet kompletteras med övriga resurser i en löpande och transparent process.

Välfärdens resurser ska räcka till mycket, vår demografiska situation visar på fler äldre och färre i arbetsför ålder de kommande åren.

4 Syfte

Syftet med Färdplanen - läns-gemensamma strategin är att stödja omställningen till en god och nära vård, att främja hälsan hos befolkningen och utveckla vård och omsorg tillsammans utifrån den enskildes behov. Omställningen ska också bidra till att utveckla samverkanskulturen och öka tilliten mellan huvudmännen.

Färdplan - läns gemensam strategin för god och nära vård är en övergripande strategi och ska bidra till Västra Götalands utveckling inom hälsa, vård och omsorg. Den innehåller de områden som vi gemensamt prioriterar att kraftsamla kring.

Följande politiska prioritering ska vara vägledande i framtagandet av färdplanen och Hälso- och sjukvårdsavtalet:

1. Vad blir bäst för brukaren/patienten?
2. Vad är bästa sättet att använda våra skattemedel ur ett samhälls-/invånarperspektiv?
3. Behöver vi överenskommelser eller avtal för att stödja detta?

5 Parter

Parterna är länets 49 kommuner och Västra Götalandsregionen och riktar sig till; vård och omsorg, socialtjänst, kommunal primärvård, förskola- och skolverksamhet, regional primärvård, specialistvård, tandvård samt hälsofrämjande och förebyggande områden.

6 Giltighetstid

Målsättningen är att färdplanen ska vara långsiktig och ange färdriktningen mot 2030. Avstämning med fördjupad uppföljning ska ske 2024 och 2028.

7 Målbild Västra Götaland

Målbilden ska ge en vägledning för hur vår samverkan kring hälsa, vård och omsorg i Västra Götaland ska vara utformad för att ge våra invånare förutsättningar för ett bra liv oavsett ålder eller diagnos.

En god och nära vård

- utgår från individuella förutsättningar och behov.
- bygger på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv.
- bidrar till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

8 Prioriterade målgrupper

Vården behöver komma närmare patienten. Prioriterade målgrupper i den nära vården är personer som behöver insatser och samordning från både region och kommun oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning. Samverkan ska särskilt beakta barnkonventionens mål.

Det innebär att alla berörda parter ska prioritera tid och resurser för samordning och samverkan. Det centrala är den personcentrerade vården som utgår från den enskildes förutsättningar och behov.

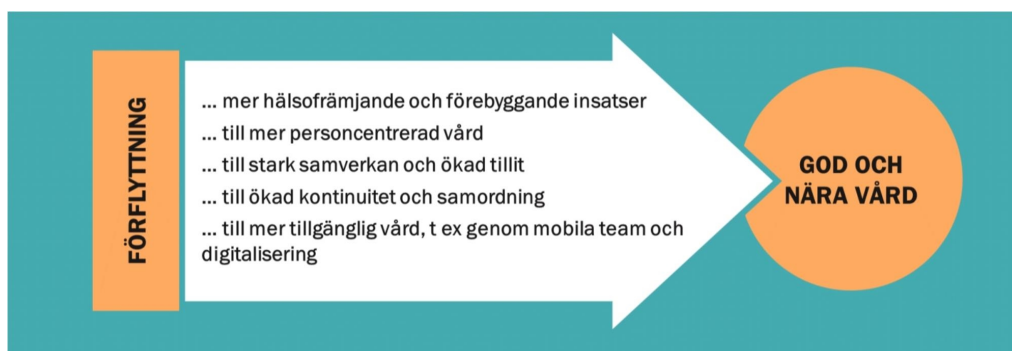
9 Sex steg för att förändra och utveckla arbetssätt i samverkan

För att uppnå målbilden för god och nära vård behöver stöd, vård och omsorgsstrukturen förändras. Förstärkning av en mer god och nära vård behöver ske i tätt samspel mellan den enskilde och huvudmännen som har ansvar för samma invånare.

Sex förändrade arbetssätt:

1. Öka hälsofrämjande och förebyggande insatser
2. Utveckla personcentrerade arbetssätt
3. Stärk samverkanskultur för att öka tillit mellan huvudmännen
4. Stärk kontinuitet och samordningen mellan huvudmännen
5. Utveckling av arbetssätt med stöd av digitalisering
6. Utveckling av mobila team som stöd för vård i hemmet

En omställning till god och nära vård innebär ett förändrat förhållningssätt, där det sker en förflyttning i såväl förhållningssätt som i sättet att arbeta.

9.1 Öka hälsofrämjande och förebyggande insatser

Förbättrad hälsa skapar stora vinster, både för den enskilde och för samhället. För att bidra till en mer jämlik hälsa och därmed minska skillnaderna behöver

det hälsofrämjande och förebyggande arbetet få en högre prioritering i det vardagliga arbetet.

Tidiga insatser med familjebaserade arbetssätt och möjligheter till utbildning är viktiga beståndsdelar i ett robust och öppet Västra Götaland.

Att ge stöd till individens egenvård och till anhöriga/närstående är angelägna områden.

Det hälsofrämjande och förebyggande arbetet är också angeläget för att hälso- och sjukvårdssystemet ska vara hållbart när fler lever längre med kroniska sjukdomar och vi får en äldre befolkning. Minskade hälsoklyftor och bättre möjligheter till utbildning för barn, unga och vuxna är viktiga beståndsdelar i ett robust och öppet Västra Götaland. Tidiga insatser för att ge barn och unga goda förutsättningar att klara grundskolan och gymnasiet betyder mycket för deras välmående och möjlighet till framtida försörjning och god hälsa där elevhälsan har en viktig roll.

Arbetet behöver få en högre prioritering i det vardagliga arbetet i hälso- och sjukvården och inom den kommunala vård och omsorgen.

Vi behöver gemensamt utveckla områden inom folkhälsan

- social hållbarhet
- stöd för individens egenvård
- stöd till anhöriga/närstående
- socialsamhället och frivilliga/volontärverksamhet.

Den digitala utvecklingen kan bidra till såväl förebyggande som hälsofrämjande insatser. Alla människor ska ha möjlighet till ökad kontroll över sin egen hälsa, att kunna fatta informerade beslut och i större utsträckning klara sig själva. Olika digitala stödprogram, egenmonitorering och lättillgänglig information är exempel på nya arbetssätt.

Huvudmännen bör var och en samt gemensamt öka tillgängligheten till förebyggande insatser. Särskilt fokus på gemensamma målgrupper.

9.2 Utveckla Personcentrerade arbetssätt

Inom hälso- och sjukvården pågår en utveckling till personcentrerade arbetssätt. Det personcentrerade arbetssättet syftar till att patienten är en medskapare i sin vård utifrån sina behov, erfarenheter och resurser. En patient får inte objektifieras till en sjuk kropp, ett tillstånd eller en diagnos. Arbetssättet innebär att utgångspunkten är den enskildes egna resurser och målsättningar med insatserna. Verksamheterna ska underlätta och motivera patienten och/eller närstående att vara delaktiga kring beslut som rör den egna personen. En person kan vara delaktig i vårdprocessen och beslut i olika

hög grad och som professionell är det viktigt att i kommunikationen vara lyhörd för varje persons preferenser.

Med detta som utgångspunkt görs en samordnad individuell plan (SIP) där patient och/eller närstående samt parter är delaktiga i hela processen. Delaktighet är grundläggande i personcentrerat arbetssätt och innebär bland annat att det finns utrymme för patienten och/eller närstående att uttrycka frågor och eventuell oro.

9.3 Stärk samverkanskultur för att öka tillit mellan huvudmännen

En av de viktigaste åtgärderna för att öka kraften i genomförandet är en organisationskultur baserad på tillit. Alla grupper i samverkan ska tydliggöra och skapa förutsättningar för en stark samverkan. I detta arbete krävs att struktur som hänger samman och att avtal och andra styrande dokument speglar en vilja av samsyn, samverkan och tillit.

Några exempel från Socialstyrelsen som har lyfts fram särskilt som stöd för omställning mot en god och nära vård är följande:

- Attityd- och kulturförändring för en god och nära vård som främjar samverkan
- Kunskap om styrning och ledning av hälso- och sjukvård respektive socialtjänst för chefer i kommuner och regioner för att underlätta samverkan
- Personcentrerat bemötande i såväl fysiska som digitala möte

9.4 Stärk kontinuitet och samordningen mellan huvudmännen

Vi behöver säkerställa kontinuiteten inom stöd, vård och omsorgsprocesser. I god och nära vård spelar kontinuitet en viktig roll, främst för den enskilde men också för verksamhetens effektivitet. När kontinuiteten brister är det sannolikt att den enskilde söker stöd, vård och omsorg i högre utsträckning. Genom kontinuitet i vård- och stödkontakten möjliggörs en relation som skapar tillit och trygghet hos den enskilde. Det ökar förutsättningarna för god och säker vård och omsorg. Det är särskilt angeläget för multisjuka i alla åldrar.

Inom ramen för arbetet med Färdplan läns gemensamma strategin för god och nära vård ska den samordnade individuella planen, fast läkarkontakt, fast vårdkontakt samt fast omsorgskontakt utvecklas och stärkas.

9.4.1 Fast vårdkontakt och fast läkarkontakt

Fast vårdkontakt och fast läkarkontakt i primärvården är de enda samordnarfunktioner som är lagreglerade. Den fasta läkarkontakten samordnar vården mellan olika vårdenheter. En fast vårdkontakt bör kunna bistå den enskilde i att samordna vårdens insatser, informera om vårdssituationen, förmedla kontakter och vara den enskildes kontaktperson för andra delar av hälso- och sjukvården samt för socialtjänst och andra myndigheter.

9.4.2 Fast omsorgskontakt

Med en fast omsorgskontakt i socialtjänsten kan stödet och hjälpen bättre anpassas till den enskildes behov och önskemål. Om rollen ges vissa förutsättningar kan den bidra till bättre kontinuitet och ökad trygghet för såväl omsorgstagare, som anhöriga och personalen. Samordningsvinster kan uppnås då den fasta omsorgskontakten utgör ett viktigt stöd till anhöriga och närstående samt i det tvärprofessionella arbetslaget.

9.4.3 Samordnad individuell plan, SIP

Samordnad individuell plan, SIP är den enskildes dokument och samtidigt ett verktyg för samverkan. SIP ska erbjudas alla oavsett ålder, diagnos, funktionsnedsättning eller behov och är patientens plan. SIP ger en samlad beskrivning av den enskildes pågående och planerade insatser, från kommun och region samt andra aktörer. Alla ska ha möjlighet att leva ett tryggt, meningsfullt och självständigt liv. Inom hälso- och sjukvård, socialtjänst, förskola/skola ställs det stora krav på samordning. Arbetssätt som skapar tydlighet och överblick leder till förbättrad patientsäkerhet.

9.4.4 Patientkontrakt

Patientkontrakt består av flera delar som tillsammans ska bidra till samförstånd och delat ansvar mellan patienten och vården. Det har tillkommit för att uppnå delaktighet, samordning, tillgänglighet och samverkan inom regionens olika verksamheter. Patientkontraktet görs i första hand vid planering inom regionen och en SIP genomförs när det krävs samverkan mellan region och kommun.

9.5 Utveckling av arbetssätt med stöd av digitalisering

Teknisk utveckling, digitalisering och automation är starka drivkrafter i utvecklingen av vård och omsorg. Nya arbetssätt och verktyg inom e-hälsoområdet utgör ett viktigt stöd och vård och omsorgen behöver utvecklas och organiseras gemensamt för att säkerställa kontinuitet, trygghet och resurseffektivitet.

9.6 Utveckling av mobila team som stöd för vård i hemmet

Mobil nära vård gör det möjligt för patienter med komplexa vård- och omsorgsbehov att få vård i sitt eget hem, såväl ordinärt boende som särskilda boendeformer. Hälso- och sjukvård i hemmet bygger på samverkan mellan kommunens socialtjänst, primärvård (kommun och region) samt den specialiserade vården. Primärvården har patientansvar dygnet runt. Ett väl fungerande samarbete mellan primärvårdens två huvudmän och den specialiserade vården utifrån ett personcentrerat arbetssätt skapar trygghet och kontinuitet för både patient och medarbetare vilket leder till minskat behov av akuta vårdbesök.

Den medicinska utvecklingen samt utvecklingen inom medicinteknik och digitalisering möjliggör andra arbetssätt exempelvis digitala vårdmöten och egenmonitorering.

Målsättning för all hälso- och sjukvård är att ge förutsättningar för att patienten ska få ett självständigt liv med delaktighet och inflytande utifrån sina förutsättningar och preferenser.

10 Stärk grundläggande förutsättningar i samverkan

För att utveckla en god och nära vård i samverkan finns det grundläggande förutsättningar som behöver stärkas för att kunna genomföra de förändringar som krävs.

10.1 Digitala hjälpmedel/välfärdsteknik

Digitaliseringen genomsyrar dagens samhälle. Rätt använd skapar digitaliseringen trygghet vilket stödjer den enskilde till egen vård och minskar därigenom behovet av vård. Det kan också bidra till ökad tillgänglighet och patientsäkerhet. Samtidigt ökar behovet av att ta hänsyn till bedömningar av risk, etik och sårbarhet, bland annat kopplat till personlig integritet. Med hjälp av sammanhållna och användarvänliga IT-stöd kan information presenteras och överföras på ett säkrare och effektivare sätt och säkerställa koordinerade insatser till den enskilde. Därmed kan personal inom stöd, vård och omsorg, oberoende av geografiska, organisatoriska eller tekniska gränser, planera och utföra insatser av hög kvalitet.

För personalen ska e-hälsolösningar vara ett konkret stöd. De ska göra det enklare att fatta beslut, minska administrationen och ge mer tid till det personliga mötet med patienter och brukare.

Stöd och behandling via digitala tjänster samt digitala vårdmöten är redan etablerade arbetssätt. Dock behöver tjänsterna vidareutvecklas och bli en del av allas vardag. En samordnad utveckling är nödvändig i länet.

10.2 Gemensam vårdinformation

En patientsäker vård bygger på att information om den enskilde som behövs för vårdens genomförande finns tillgänglig. För att skapa en gemensam plattform krävs både samverkan och gemensamma arbetssätt. Digitalisering och informationsmiljö hänger tätt ihop och behöver prioriteras i samverkan.

10.3 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

För att säkerställa kvaliteten i god och nära vård är det angeläget med löpande kompetensutveckling inom alla delar av välfärdens område. Det gäller alla personalkategorier. Utbildningsåtgärder behöver gemensamt struktureras så att de enklare kan integreras och bidra till nya arbetssätt.

Kunskapsstyrning handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom vård och omsorg och omfattar områdena; kunskapsstöd, uppföljning och analys. På sikt kan en gemensam informationsmiljö göra ny kunskap tillgänglig genom beslutsstöd och digitala utbildningar.

Informationsmiljön behöver på sikt även omfatta socialtjänstens område för att säkerställa helhetsperspektiv för den enskilde.

Vikten av forskning, utveckling och implementering av ny kunskap behöver lyftas fram. Den gemensamma tvärprofessionella forskningen inom välfärdens

område kan ge oss nödvändig kunskap om hur helheten för den enskilde kan utvecklas.

Förutom att ta fram kunskapsstöd och implementera dem, behövs metoder för att omsätta ny kunskap till praktiskt arbete och att analysera resultat. Det ska sedan omsättas och integreras i löpande förbättringsarbete och lärande på ett systematiskt sätt.

En gemensam, långsiktig och stabil struktur för kunskapsutveckling i länet ska ingå i arbetet framöver.

Nya former för kunskapsutveckling som stödjer en god och säker, tillgänglig och effektiv vård och omsorg för invånarna i Västra Götaland bör tas fram och kopplas till nationella och regionala riktlinjer. Nya former för kunskapsutveckling som stödjer en god och säker vård och omsorg för invånarna i Västra Götaland bör tas fram och kopplas till nationella och regionala riktlinjer.

Framtagandet av Läns gemensamma medicinska riktlinjer har startat. Detta ger oss en möjlighet att utforma vårdens processer på ett patientsäkert och gemensamt sätt.

10.4 Kompetensförsörjning

Vi behöver lösa vårdens och omsorgens kompetensförsörjning på ett långsiktigt, hållbart sätt och säkerställa att verksamheten har tillgång till medarbetare med rätt kompetens. Vi behöver gemensamt bedöma tillgång och efterfrågan på personal och erbjuda kompetensutveckling och utbildningsstöd till våra medarbetare. Att attrahera och behålla kompetens är en gemensam investering. En samlad dialog med utbildningsanordnare och planering av verksamhetsförlagd utbildning stärker vård- och omsorgsområdet som helhet. Det gör vi för att invånarna i Västra Götaland ska få tillgång till god vård på lika villkor.

10.5 Verksamhetsutveckling och implementering

Verksamhetsnära forskning och utveckling, med aktiv medverkan av den enskilde, kan tillsammans skapa förutsättningar för en kunskapsbaserad och nära vård. Den enskildes medverkan i utvecklingen av god och nära vård är en förutsättning för att utveckla innovativa lösningar och nya arbetssätt.

För att nya verktyg och arbetssätt ska få genomslag krävs implementering. Det räcker sällan med att upprätta riktlinjer för att få genomslag inom verksamheterna. En ny riktlinje och/eller rutin måste förankras lokalt för att implementeringen ska lyckas.

Vi behöver utveckla utförandet av stöd, vård och omsorg inom god och nära vård utifrån ett personcentrerat förhållningssätt.

11 Gemensamt ansvar - Ledning och styrning

Huvudmän och vårdgivare behöver utveckla ett samarbete som upplevs gränslöst för den enskilde för att säkerställa ett gott stöd och en god vård och omsorg. Det är viktigt att den enskilde är med och har inflytande över sin vård och behandling.

Inblandade – regionens olika verksamheter och kommunen, genom social- och skolförvaltning med flera – har ett särskilt ansvar att leda arbetet tillsammans. Brist på tillit mellan huvudmännen försvårar uppdraget till att utveckla en god och nära vård. Den samlade ledningen och styrningen behöver karaktäriseras av helhetssyn, samarbete och tillit, i såväl struktur som kultur och faktiska beslut.

Ledarskapet och dialogens betydelse är viktig för att skapa förutsättningar för mod, vilja och uthållighet hos chefer och medarbetare i de förändringar som krävs.

Inom Västra Götaland finns sen flera år tillbaka en utvecklad samverkan inom Vårdsamverkan mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen. Samrådsorganet (SRO) samt Vårdsamverkan Västra Götaland, VVG, är den regionala ledningsstrukturen för samverkan mellan länets 49 kommuner och Västra Götalandsregionen. Det finns sex delregionala vårdsamverkansområden. Samverkan behöver ske på flera organisatoriska nivåer: läns gemensam, delregional och lokal nivå.

12 Från Färdplan - läns gemensam strategi för god och nära vård till genomförande

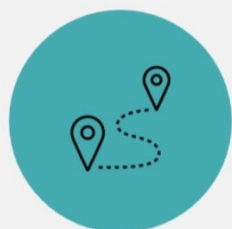
Färdplanen - läns gemensamma strategin för god och nära vård är ett dokument som anger inriktningen av utvecklingen inom god och nära vård för alla berörda aktörer och målgrupper. Till strategin kopplas handlingsplaner utifrån målgrupp med gemensamt framtagna aktiviteter, mål och indikatorer.

På delregional nivå är uppdraget att vara ett stöd i implementering och uppföljning samt upprätta struktur för samverkansarenor mellan kommunerna och VGR på delregional och lokal nivå

Det är på lokal nivå; det där som det verkligen händer: utveckling av nya arbetssätt, implementering sker och utveckling av god och nära vård genomförs och utvärderas gemensamt.

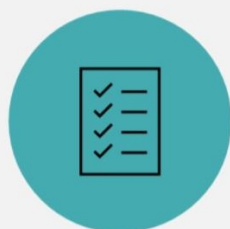
Kommuner och regionen behöver fortsätta utveckla ett samarbete som upplevs gränslöst för den enskilde för att säkerställa en god hälsa, vård och omsorg. Samarbetet behöver stärkas och utvecklas på lokal nivå och bli en del av det vardagliga arbetet.

**LÄNSGEMENSAM
UTVECKLINGSSTRATEGI**

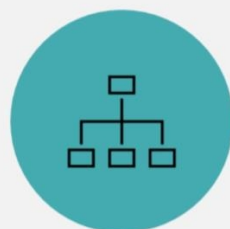
Inriktningen

**HANDLINGSPLANER
UTIFRÅN MÅLGRUPP**

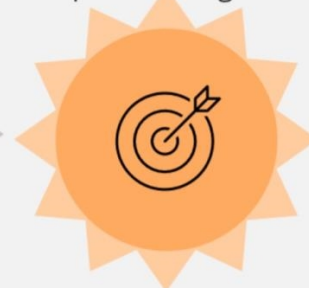
Aktiviteter, mål och indikatorer

DELREGIONAL NIVÅ

Stöd och struktur i implementering och uppföljning

LOKAL NIVÅ
utveckling av nya arbetssätt,
implementering sker

Utveckling av god och nära vård genomförs och utvärderas gemensamt

13 Läns gemensam uppföljning och analys

Utifrån Färdplan - läns gemensamma strategin för god och nära vård, hälso- och sjukvårdsavtalet och tydliggörande av primärvårdsuppdraget i hälso- och sjukvårdslagen ska en gemensam analys och uppföljning löpande tas fram. Målsättningen att kunna följa utvecklingen mot en god och nära vård.

Verksamheternas tillgång till gemensamma data för uppföljning, prioritering och förbättringsarbete är en viktig utvecklingsfråga. Inom ramen för SKR pågår ett arbete med att ta fram förslag till indikatorer inom nära vård.

Ytterligare sätt att följa arbetet är att analysera de avvikelser som sker i samverkanssituationer. Analyser av avvikelser ska göras lokalt, delregionalt samt läns gemensamt och ligga till grund för ett ständigt förbättringsarbete.

Helen Nordling, Enhetschef Vårdsutveckling
helen.nordling@borasregionen.se
Telefon: 0738-56 53 39

Reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ordförande i Direktionen ställer sig bakom förslaget till reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser och rekommenderar medlemskommunerna att ta beslut om reviderat Hälso- och sjukvårdsavtal samt teckna avtal med VGR

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser i Västra Götaland reglerar samverkan och ansvar för de personer som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från både kommunen och Västra Götalandsregionen (VGR). På uppdrag av det politiska samrådsorganet, SRO, har Hälso- och sjukvårdsavtalet uppdaterats och reviderats inför ny avtalsperiod. Samtidigt har underavtal och överenskommelser med koppling till Hälso- och sjukvårdsavtalet, där lagstiftningen ställer krav på att samverkan ska regleras i överenskommelse, också reviderats.

Nationellt pågår ett omställningsarbete där både kommunal och regional primärvård, är navet med det gemensamma målet att patienten ska få en god, nära, samordnad och hälsofrämjande vård och kunna vara delaktig i sin egen vård. Förändringarna i avtalet och överenskommelserna har gjorts med utgångspunkt i omställningen och för att få avtalet att hålla över tid med fokus på personcentrerat förhållningssätt.

I samband med revideringen har det tydliggjorts hur avtal och överenskommelser mellan kommunerna i länet och VGR är kopplade till varandra. Det är viktigt att hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser läses som en helhet.

I de fyra lagstadgade överenskommelserna enligt hälso- och sjukvårdslagen finns de avtalstexter som är specifika för aktuellt samverkansområde/målgrupp såsom samverkansansvar och ansvarsfördelning:

- Överenskommelse Läkarmedverkan i kommunal primärvård i Västra Götaland.
- Överenskommelse Samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.
- Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende.
- Överenskommelse Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård.

Förändringar i det reviderade förslaget

Genomgående har förtydligande gjorts i både hälso- och sjukvårdsavtal och i överenskommelserna kring personcentrerat förhållningssätt, patientsäkerhet samt samverkan och tillit. Barnkonventionen har lyfts in. Förtydligande har även gjorts kring att primärvård omfattas av två huvudmän och att kommunens hälso- och sjukvård är en del av primärvården.

En stor mängd synpunkter har inkommit från remissinstanserna, vilket tyder på ett stort engagemang. Vissa av de inkomna synpunkterna har inte varit samstämmiga och det har inte varit möjligt att tillgodose dem alla. Flera av de områden som lyfts i synpunkterna kommer däremot att tas om hand i det fortsatta länsgemensamma utvecklingsarbetet. Genom länsgemensam uppföljning och analys följs både avtal och utvecklingsområdena i sin helhet.

Del A: Gemensam avtalstext för Hälsa och sjukvårdsavtalet

- Avtalstiden är förändrad från 3,5 år till 4 år.
- Möjligheten att förlänga avtalet har ändrats från 2 år till 3 år.
- Uppsägningstiden är förändrad från 12 månader till 18 månader.
- Ansvarsförhållande, primärvårdens hälso- och sjukvårdsuppdrag/specialiserad vård
- Samlat information kring SIP, informationsöverföring och planering

Del B: Hälsa och sjukvårdsavtalet

- Kommunal hälso- och sjukvård är en del av primärvården
- Kompletterat med Primärvårdens grunduppdrag under lagstiftning
- Patientens fasta vårdkontakt ska utses där den huvudsakliga vården ges
- Fast läkarkontakt och fast vårdkontakt ska tillsammans stärka patientens ställning
- Tillsammans utgör professioner från de båda huvudmännen det team som ansvarar för att ge en god och säker hälso- och sjukvård till målgruppen
- Förtydligat att ansvaret för rehabilitering ska följa hälso- och sjukvårdsavtalet
- Kommunens möjlighet att bistå VGR i enskilda fall är utökad till att även omfatta dagtid helg, tidigare enbart kväll och natt

Del C: Överenskommelser

Överenskommelse Läkarmedverkan i kommunernas primärvård i Västra Götaland

- Gemensamt ansvar kring lokal samverkan bland annat genom närområdesplan med bilaga
- Regionen ska ge möjlighet till fast läkarkontakt i primärvård
- Tillgänglighet till läkare hela dygnet

Överenskommelse Samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

- Patienter som inte längre har behov av slutenvårdens resurser ska *så snart som möjligt* skrivas ut
- Målet är att patienten får vård på rätt vårdnivå
- Tydliggörande kring förutsättningar för kommunens betalningsansvar kopplat till den regionfinansierade öppenvården
- Betalningsmodellen kvarstår

Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende

- Omfattar samtliga kommunala och regionala verksamheten som möter målgruppen
- Tydliggöranden gällande ansvarsfördelning för respektive huvudman samt för gemensamma ansvarsområden
- Större fokus på individen och dess behov

- Gemensamma texter har lyfts till A och B delen

Överenskommelse Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

- Tandvårds åldersgräns är förändrad, gäller numera från det år den enskilde fyller 24 år

Beslutsunderlag

Förslag Hälsa och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Ärendets gång

2022-03-16 Beredning Valfärd och Kompetens

Expedieras till

Medlemskommunerna

Ulf Olsson

[Ulf Olsson \(Mar 18, 2022 09:16 GMT+1\)](#)

Ulf Olsson

Ordförande Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Ordförandebeslut Hälsa och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser

Final Audit Report

2022-03-18

Created:	2022-03-17
By:	Linda Bergholtz (linda.bergholtz@borasregionen.se)
Status:	Signed
Transaction ID:	CBJCHBCAABAAIQ7yIOK72XRfnQIkSCHQkIKPSLhRi3IO

"Ordförandebeslut Hälsa och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser" History

- Document created by Linda Bergholtz (linda.bergholtz@borasregionen.se)
2022-03-17 - 9:33:34 AM GMT- IP address: 148.160.250.6
- Document emailed to Ulf Olsson (ulf.olsson@boras.se) for signature
2022-03-17 - 9:33:49 AM GMT
- Email viewed by Ulf Olsson (ulf.olsson@boras.se)
2022-03-18 - 5:27:18 AM GMT- IP address: 104.28.31.63
- Document e-signed by Ulf Olsson (ulf.olsson@boras.se)
Signature Date: 2022-03-18 - 8:16:36 AM GMT - Time Source: server- IP address: 148.160.250.6
- Agreement completed.
2022-03-18 - 8:16:36 AM GMT

23. Förlängning av samverkansavtal
ungdomsmottagning mellan Bollebygds
kommun och södra hälso- och
sjukvårdsnämnden KS2022/138

Kommunstyrelseförvaltningen

Suzanna Bengtsson | Kommunsekreterare
0734-64 70 10 | suzanna.bengtsson@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Förlängning av samverkansavtal ungdomsmottagning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner förlängning av ”Avtal mellan Västra Götalands läns landsting genom södra hälso- och sjukvårdsnämnden och Bollebygds kommun avseende samverkan vid ungdomsmottagningen i Bollebygd 2019–2022”, att gälla till och med 2023-12-31.

Ärendet

Södra hälso- och sjukvårdsnämnden tecknade den 22 november 2018 ett samverkansavtal med Bollebygds kommun avseende ungdomsmottagning för perioden 2019–2022. Vid nyttjande av förlängning ska parterna vara eniga senast 30 juni 2022. Förslaget är att förlänga avtalet i 12 månader, till och med 2023-12-31. Orsaken till föreslagen förändring är att det befintliga inriktningsdokumentet för ungdomsmottagningarna ska revideras, en revidering som ska påbörjas i juni 2022. Det reviderade dokumentet kommer att skickas på remiss till samtliga berörda avtalsparter. Under tiden är förslaget att nuvarande samverkansavtal förlängs så att de gäller även under 2023.

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har inget att erinra mot förlängningen. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår i och med det att kommunstyrelsen godkänner en förlängning av ingånget avtal.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag södra hälso- och sjukvårdsnämnden, 2022-06-02, § 59.

Skickas till

Christina Norman Klar (nämndsamordnare för södra hälso- och sjukvårdsnämnden, avdelningen Ärendesamordning & kansli) (christina.norman.klaar@vgregion.se), socialnämnden, utbildningsnämnden.

BOLLEBYGDS KOMMUN

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Suzanna Bengtsson

Kommunsekreterare

Protokoll från södra hälso- och sjukvårdsnämnden, 2022-06-02

§ 59

Förlängning av samverkansavtal ungdomsmottagning mellan Bollebygds kommun och södra hälso- och sjukvårdsnämnden

Diarienummer HSNS 2018-00138

Beslut

1. Södra hälso- och sjukvårdsnämnden godkänner för sin del förlängning av ”Avtal mellan Västra Götalands läns landsting genom södra hälso- och sjukvårdsnämnden och Bollebygds kommun avseende samverkan vid Ungdomsmottagningen i Bollebygd 2019–2022” att gälla till och med 2023-12-31.
2. Beslutet gäller under förutsättning att Bollebygds kommun fattar motsvarande beslut.

Sammanfattning av ärendet

Södra hälso- och sjukvårdsnämnden tecknade den 22 november 2018 ett samverkansavtal med Bollebygds kommun avseende ungdomsmottagning för perioden 2019–2022. Vid nyttjande av förlängning ska parterna vara eniga senast 30 juni 2022.

Förslaget är att förlänga avtalet i 12 månader, till och med 2023-12-31.

Orsaken till föreslagen förändring är att det befintliga inriktningsdokumentet för ungdomsmottagningarna ska revideras. Det politiska samrådsorganet SRO avser att påbörja uppdraget kring revidering i juni 2022. Det reviderade dokumentet kommer att skickas på remiss till samtliga berörda avtalsparter.

Under tiden är förslaget att nuvarande samverkansavtal förlängs så att de gäller även under 2023. Södra hälso- och sjukvårdsnämnden och Bollebygds kommun samfinansierar ungdomsmottagningarna i enlighet med befintligt avtal, ursprungligt belopp justeras årsvis med Västra Götalandsregionens indexuppräkningsindex.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande daterat 2022-05-17

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från södra hälso- och sjukvårdsnämnden, 2022-06-02

Skickas till

- Diarium: kommunen@bollebygd.se
- KSO: michael.plogell@bollebygd.se
- regionhalsan@vgregion.se
- karin.holm.kaloczy@vgregion.se

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

24. Riktlinjer visseblåsarfunktion i Bollebygds kommun KS2021/286

§127

KS2021/286

Riktlinjer visselblåsarfunktion i Bollebygds kommun

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar förslag till riktlinjer för visselblåsarfunktion i Bollebygds kommun.

Ärendet

Lagen om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden ("visselblåsarlagen") trädde i kraft den 17 december 2021. Lagen innebär bland annat att såväl privata som offentliga arbetsgivare som har 50 eller fler arbetstagare ska vara skyldiga att ha interna visselblåsarfunktioner. Kravet på att införa visselblåsarfunktioner är tvingande och det har givits möjlighet att införa den stegvis beroende på verksamhetens storlek. Den 17 juli 2022 ska samtliga offentliga arbetsgivare som har 50-249 arbetstagare samt alla (såväl privata som offentliga) arbetsgivare som har minst 250 arbetstagare vara skyldiga att ha en visselblåsarfunktion på plats.

Bollebygds kommun har tillsammans med Mark och Svenljunga kommun upphandlat visselblåsarfunktionen och den beräknas vara i drift i god tid innan 17 juli. Inför införandet behöver riktlinjer för visselblåsarfunktion antas och rutiner framarbetas.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar förslag till riktlinjer för visselblåsarfunktion i Bollebygds kommun.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Riktlinjer för visselblåsarfunktion i Bollebygds kommun

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Gäller för:

Dokumentansvarig: Titel

Dnr : **162410**

Riktlinje för visselblåsarfunktion i Bollebygds kommun

Inledning

Ett demokratiskt och rättssäkert samhälle bygger på god insyn i offentlig verksamhet. För att det ska finnas möjlighet att motarbeta maktmissbruk och oegentligheter, måste offentliga aktörer kunna granskas. Arbetstagare har en särskild möjlighet att uppdaga missförhållanden på en arbetsplats, och det är därför av största vikt att arbetstagare vågar påtala eventuella missförhållanden. Det är även angeläget även för den enskilda organisationen att få kännedom om oegentligheter och genom det kunna agera och vidta åtgärder.

Med visselblåsare avses envar som rapporterar eller avslöjar information om fara eller skada för allmänintresset inom ramen för en arbetsrelaterad relation, oavsett om relationen är offentligrättslig eller privaträttslig. Visselblåsare är ett uttryck för larmare, meddelare eller rapportör. Visselblåsare är ett begrepp för en person som använder existerande lagar och praxis för att påtala oegentligheter i en organisation. Det är då viktigt att genom lag och praxis utöka och säkerställa skyddet för den enskilde anmälaren gentemot arbetsgivaren. Det finns idag ett starkt skydd för den enskilda att utöva sina rättigheter att rikta kritik, uttrycka missnöje, påtala missförhållanden och att larma om lagbrott.

Missförhållanden har allvarliga skadeverkningar. Det kan minska förtroendet för samhällsinstitutionen. Det kan hota rättsstatens legitimitet och undergräva demokratin. Blotta misstanken om t ex korruption kan minska medborgarnas förtroende för enskilda myndigheter och offentlig verksamhet som helhet. En visselblåsarfunktion kan bidra till att bryta tystnadskultur inom en organisation. En visselblåsarfunktion kan även ha en symbolisk betydelse, för att signalera att myndighetens ledning tar oegentlighetsfrågor på allvar. På det sättet kan funktionen även ha en förebyggande effekt.

Visselblåsarfunktion

Bollebygds kommun är enligt lag skyldiga att upprätta en rapporteringskanal. Syftet med den interna rapporteringskanalen är att säkerställa en trygg och säker kommunikationsväg som möjliggör rapportering av eventuella missförhållanden av allmänintresse. För att säkerställa möjligheten att anmäla missförhållanden har Bollebygds kommun en visselblåsarfunktion som ska omhänderta anmälan om allvarliga missförhållanden i de fall alla samverkansmöjligheter inte har fungerat eller hanterats på lämpligt sätt.

En visselblåsarfunktion är en organisations system/process för att säkerställa, skydd mot repressalier och övriga obligatoriska delar när en arbetstagare anmäler ett allvarligt missförhållande i Bollebygds kommun. Visselblåsningssystemet bör ses som en nödlösning att använda, en sista väg för visselblåsaren att använda på grund av att Bollebygds kommun inte förmått att agera utifrån de övriga grundläggande interna processerna. Det bör anses vara en varningssignal för vilken kultur och värdegrund som råder i organisationen om en visselblåsarfunktion bedöms vara den enda vägen för en arbetstagare att uppmärksamma missförhållanden hos arbetsgivaren.

Kommunens visselblåsarfunktionen består av tre organisatoriska delar: rapporteringskanal, mottagarfunktion och utredningsfunktion. Rapportering sker till extern upphandlad part som är densamma som mottagar- och utredningsfunktionen.

Rapporteringskanal

- Visselblåsaren ska kunna rapportera om missförhållanden skriftligen eller muntligen.
- Skriftlig rapportering sker till ett elektroniskt system som kan nås via länk eller formulär via kommunens webbplats och intranät.
- Muntlig rapportering kan göras via telefon under kontorstider. Telefonnummer finns publicerat på kommunens webbplats och intranät.
- En visslare har även möjlighet att boka in ett möte för att rapportera.

Mottagarfunktion

Mottagarfunktionen ska:

- Ta ställning till om inkomna anmälningar utgör vissling enligt lagen om skydd för personer som rapporterat om missförhållanden.
- Upprätta bedömningsunderlag med förslag till hantering.
- Återkoppla med information om ärendet till kommunens utsedda kontaktperson/er.
- Invänta beställarens återkoppling avseende bedömningsunderlaget.
- Återkoppla till visselblåsare, efter avstämning med beställaren.

Utredningsfunktion

Utredningsfunktionen ska:

- Utredda närmare vad ärendet avser.
- Värdera tipsets karaktär och allvarlighetsgrad.
- Utredda om tipset är sakligt grundat och om behov finns av omedelbara åtgärder.
- Klargöra vilka ytterligare utredningar som kan/bör genomföras.
- Utgöra grund för en bedömning och rekommendation om hur ärendet bör hanteras. Utredningen ska dokumentera den undersökning som genomförs, allt material skall finnas med. Dokumentation ska efter avslutad utredning överlämnas till kommunens utsedda kontaktperson/er.

När ska/kan funktionen användas? Vad kan anmälas?

Funktionen ska användas i ett arbetsrelaterat sammanhang vid rapportering av information om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. För att det ska finnas ett allmänintresse bör det handla om allvarliga missförhållanden. Syftet med en visselblåsarfunktion är att organisationen ska få information om missförhållanden och kunna agera på det. Det är inte tillräckligt att händelsen som rapporteras berör ett missförhållande inom Bollebygds kommun. Missförhållandet måste också vara av sådan omfattning att det finns ett allmänintresse av att informationen kommer fram. Det är inte möjligt att på ett uttömmande sätt ange vad som faller in under begreppet ”missförhållanden av allmänt intresse”, varför följande endast är exempel på agerande som kan anses falla in under begreppet:

- Ekonomisk brottslighet såsom givande och tagande av muta, bedrägeri och förfalskning
- Betydande brister i säkerheten på arbetsplatsen
- Betydande överträdelser av miljöregler och förorening av miljön
- Allvarliga former av diskriminering och trakasserier
- Tjänstefel
- Sekretessbrott
- Grövre avvikelser mot interna regler och riktlinjer

- Försök att dölja något av ovanstående
- Jäv i alla former av situationer
- Andra situationer där någon får privat vinning av sin tjänsteställning

Funktionen är inte till för mer allmänna synpunkter på ledarskap, arbetsmiljö, verksamhetsplanering med mera. Den är inte heller lämplig för att rapportera känsliga HR-frågor som är kopplade till enskilda individer, dessa hänvisas till kommunens HR-funktion eller facklig företrädare.

Vem kan anmäla?

Anmälan till visselblåsarfunktionen kan göras av följande funktioner:

1. arbetstagare,
2. volontärer,
3. praktikanter,
4. personer som annars utför arbete under en verksamhetsutövers kontroll och ledning,
5. egenföretagare,
6. personer som ingår i kommunens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan

Personkategorier som inte räknas upp ovan i form av till exempel kommuninvånare, skolelever, brukare, patienter och politiker omfattas inte av det skydd som lagstiftningen ger vid rapportering av missförhållanden av allmänintresse. Arbetsökanden och f.d. anställda behöver inte ha tillgång till den interna visselblåsarkanalerna. Om de skulle vissla tillhör de dock den krets som är skyddade mot repressalier.

Gällande lagstiftning

Visselblåsarfunktionen måste förhålla sig till Dataskyddsförordningen, Dataskyddslagen, offentlighets- och sekretesslagen (OSL) samt Datainspektionens författningssamling DIFS 2010:1. Utöver denna lagstiftning finns Datainspektionens föreskrifter att förhålla sig till. Utöver det; Lag (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1936 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelse av unionsrätten.

Roller och ansvar

Kommunchef

Ska få information vid varje ärende. Är den som kontrollerar att visselblåsarfunktionen arbetar inom det mandat som dessa riktlinjer anger.

Chef

Visselblåsarfunktionen är alltså ett komplement och ska inte ses som en ersättning för ett öppet samtalsklimat. Normalt vänder man sig som anställd till närmaste chef för att påtala missförhållanden eller oegentligheter.

Anställd/medarbetare/övriga

Anställda och personer med någon direkt eller indirekt koppling till Bollebygds kommun som arbetsgivare kan anmäla allvarliga missförhållanden. En anställd som anmäler och väljer att inte vara anonym kommer vara en del av den fortsatta utredningen/uppföljningen.

Allmän och/eller offentlig – blir en anmälan offentlig?

Bollebygds visseblåsarfunktion tillhandahålls av en upphandlad leverantör. Anmälningar som inte leder till att några uppföljande åtgärder behöver vidtas hos kommunen, ska inte lämnas över till kommunen och de är därmed inte heller tillgängliga för kommunen. De är därför inte en offentlig handling.

Upprättade bedömningsunderlag, en anmälning som leder till att åtgärder behöver vidtas hos kommunen, och som därmed lämnas över till kommunen, anses vara allmänna handlingar och kan begäras ut. En sekretessprövning sker vid varje förfrågan om utlämnande. Uppgifter i handlingen som direkt eller indirekt kan röja den rapporterade personens identitet är belagda med absolut sekretess. Denna sekretess kan därför endast brytas genom en sekretessbrytande bestämmelse så som att den rapporterade personen lämnar sitt samtycke till att sekretessen bryts.

Sekretess föreligger också initialt för andra personer än den som har lämnat rapporten, det vill säga att det är sekretess på alla personuppgifter som förekommer i rapporten. Med andra personer inbegrips till exempel en person som påstås ha orsakat ett missförhållande, personer som åberopas som vittnen under uppföljningen och personer som har bistått den rapporterade

Den person som är föremål för en utredning bör ha rätt till insyn ju längre tiden för utredningen fortskrider och sekretessen prövas därför löpande. Rätten till insyn bryter inte på något sätt den sekretess som omfattar den rapporterade medarbetarens identitet. Det bör ändå vidtas åtgärder för att göra det så svårt som möjligt att efterforska vem anmälaren är, eftersom det annars kan underminera hela syftet med en visseblåsarfunktion, och avskräcka den som har giltiga skäl för en anmälan. Här är skyddet mot repressalier viktigt.

Behöver jag som anmälare oroa mig för repressalier?

Visseblåsare som rapporterar om ett missförhållande av allmänt intresse får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt sin tystnadsplikt under förutsättning att personen hade skälig anledning att anta att rapporteringen av informationen var nödvändig för att avslöja det rapporterade missförhållandet. Denna ansvarsfrihet gäller däremot inte undantagslöst. Medarbetaren omfattas inte av skydd i form av ansvarsfrihet om denne åsidosätter den tystnadsplikt som gäller för uppgifter av kvalificerad sekretess. Inte heller gäller skydd i form av ansvarsfrihet om medarbetaren lämnar ut några handlingar eller om medarbetaren genom rapporterandet gör sig skyldig till brott.

Verksamhetsutövaren får i sin tur varken hindra eller försöka hindra rapportering.

Verksamhetsutövaren får inte heller på grund av rapporteringen vidta någon form av repressalie mot den rapporterade personen.

Skyddet mot repressalier gäller också andra personer som har bistått den medarbetare som har rapporterat om missförhållandet. Hit inräknas bland annat förtroendevalda och skyddsombud, anhöriga och kollegor. Med repressalier menas en åtgärd eller underlåtenhet som verksamhetsutövaren vidtar på grund av medarbetarens rapportering. Repressalie är ett brett

begrepp som kan omfatta många olika saker som är negativa för medarbetaren. En repressalie kan till exempel vara att medarbetaren riskerar att utsättas för uppsägning, utebliven befordran eller förändrade arbetsuppgifter.

Anonymitet

Bollebygds kommun ska göra sitt yttersta för att garantera visselblåsarens anonymitet. Det ska i funktionen finnas valmöjlighet för visselblåsaren att vara anonym och möjliggöra korrespondens och återkoppling via visselblåsarfunktionen utan att anmälarens identitet röjs.

Förtroende för visselblåsarfunktionen

Visselblåsarfunktionen ska vara fristående i förhållande till den egna organisationen.

Uppföljning och kontroll av visselblåsarfunktionen

Antal inkomna ärenden samt beslut redovisas till kommunstyrelsen en gång per år

Innehållsförteckning

25. Fritidsbank i Bollebygds kommun - information KS2022/103

§121

KS2022/103

Fritidsbank i Bollebygds kommun - information**Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för en Fritidsbank i Bollebygds kommun. En utredningen är gjord och den har delgivits kommunstyrelsen.

Ur barnperspektivet sett skulle en Fritidsbank troligen ge fler barn och ungdomar i Bollebygds kommun möjlighet att delta i olika fritidsaktiviteter. Barns uppväxtvillkor skulle jämnas ut ur den aspekten och barn och ungdomar skulle också ges utökade möjligheter till en aktivare fritid.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att konceptet med en Fritidsbank eller liknande är en positiv etablering som dels kan ge nya arbetstillfällen för personer som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden, dels ge bättre förutsättningar för alla att kunna delta i olika fritidsaktiviteter. Idag finns dock ingen budet avsatt för etablering/öppnande av fritidsbank i Bollebygds kommun.

Förslag till beslut**Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Utredning för förutsättningar för Fritidsbank i Bollebygds kommun
- Förutsättningar för Fritidsbank i Bollebygds kommun

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Dnr : **KS2022/103-2**

Förutsättningar för Fritidsbank i Bollebygds kommun

Sammanfattning;

- Kostnaden för Fritidsbanken beräknas uppgå till minst 1,37 mkr år 1 och därefter minst 770 tkr årligen.
- Om nödvändiga beslut fattas föreslås att utbildningsnämnden (kultur- och fritid) får i uppdrag att samordna/starta verksamheten i samverkan med socialnämnden, framförallt arbetsmarknadsenheten och daglig verksamhet.

Bakgrund

Kommunstyrelseförvaltningen har av kommunstyrelsen fått uppdrag att utreda en etablering av Fritidsbanken i Bollebygds kommun. Utredningen har letts av kommunchef som tillsammans med kultur- och fritidschef, folkhälsostrateg, enhetschef arbetsmarknadsenheten, enhetschef daglig verksamhet samt representant från fastighetsenheten genomfört utredningen.

Inledning

Vad är Fritidsbanken?

Fritidsbanken är ett varumärke som ägs av den ideella föreningen Fritidsbanken Sverige och kan på ett sätt liknas vid ett franchisekoncept. Fritidsbanken och dess visuella identitet och lokala huvudmän äger, genom avtal, rätt att använda varumärket för sin verksamhet. Huvudmännen, som driver fritidsbanker, är medlemmar i Fritidsbanken Sverige och kan därigenom påverka dess styrning och utveckling.

En fritidsbank fungerar som ett bibliotek fast med sport-, fritid- och friluftsutrustning. Här kan man låna utrustning för en aktiv fritid som t.ex. skridskor, fotbollsskor, skidor, racketar, inlines, flytvästar och annat. Utlåningstiden är max 14 dagar och kostnadsfri, ingen deposition används. Den första fritidsbanken öppnades 2013 och idag finns det ett hundratal Fritidsbanker i Sverige.

Konceptet Fritidsbanken bygger på tre huvudregler; alla får låna, allt är gratis och med ett fokus på hållbar miljö. Det finns också etiska riktlinjer att följa. De flesta sakerna på Fritidsbankerna är återanvända och skänkta av privatpersoner, det kan handla om barn som har växt ur sin utrustning och vuxna som valt att köpa nytt.

Fritidsbankens huvudsyfte är att nå dem som idag inte själva har kontakter för att låna saker, målgruppen är inte primärt de som redan är med i en förening och kanske kan byta/låna utrustning inom föreningen. Fritidsbankens ska tillgängliggöra lek, idrott och fritidsaktiviteter för alla oavsett ålder, socioekonomi eller hur fritidsaktiviteter prioriteras inom exempelvis familjen. Fritidsbanken är därmed också en resurs för skolan och dess verksamhet.

Fritidsbankens idé är att den ska vara miljömässigt hållbar med återvinning som grundidé. I Fritidsbankens stadgar står det att en Fritidsbank aldrig får drivas med vinstsyfte och att Fritidsbanken ska hantera så lite pengar som möjligt. De enda som tjänar pengar är de anställda i form av löner.

Huvudman för Fritidsbanken

Vilken aktör som startar upp Fritidsbanken lokalt kan se olika ut, merparten Fritidsbanker drivs med kommunen som huvudman. Procentuellt har andelen kommundrivna Fritidsbanker ökat över tid då dessa Fritidsbanker varit de mest lyckade. Ofta sker sedan samverkan med andra aktörer som lokala idrottsföreningar, idrottsförbund, Svenska Kyrkan och andra organisationer.

Enligt Fritidsbanken är arbetsmarknadsåtgärder en positiv bieffekt, men över tid har man sett att för att få en väl fungerande verksamhet krävs en anställd platsansvarig. Det är enskilt den största framgångsfaktorn. Enligt Fritidsbankens erfarenheter är det viktigt med en hållbar finansiering gällande lokal, tjänster samt kringkostnader.

Genom ett avtal med Fritidsbanken Sverige blir den lokala huvudmannen medlem i föreningen och får samtidigt möjlighet att bedriva utlåningsverksamhet under varumärket Fritidsbanken. Rättigheterna innebär skyldigheter som exempelvis att alla får låna utan undantag, att allt är gratis och inga pengar hanteras mellan låntagare och fritidsbank, samt att utrustningen är återanvänd och normalt inte köpts in till utlåningsverksamheten. För att få starta en fritidsbank krävs att det finns en anställd platsansvarig och att lokalen är ändamålsenlig. Fritidsbanken får inte bedrivas i projektform, utan ska ha en hållbar, långsiktig finansiering. Det är fördelaktigt om en styrgrupp tillsätts med representanter från olika förvaltningar/verksamheter inom kommunen samt eventuell externa parter.

Styrdokument och gemensam service

Sedan starten av Fritidsbanken i Sverige har gemensamma styrdokument tagits fram, som exempelvis integritetspolicy, miljöpolicy, grafisk manual, etiska riktlinjer och uppförandekoder. De här dokumenten utgör riktlinjer för hur Fritidsbankens verksamhet ska drivas och se ut och gäller oavsett vem som är lokal huvudman. Gemensamt är också det digitala utlåningssystemet som hanterar alla artiklar i lager, samt utlåning, återlämning och statistik. Det finns även en gruppförsäkring som omfattar alla fritidsbanker och den täcker bland annat olyckor i och i anslutning till Fritidsbankens lokaler och på tillfälligt utflyttad utlåningsverksamhet.

Vad är nyttan med en Fritidsbank?

Detta kan sammanfattas under sex rubriker som ger positiva effekter för medborgare och kommunen;

- Idrott, lek och fysisk aktivitet
- Natur och friluftsliv
- Miljö och hållbarhet
- Hälsa och välbefinnande
- Inkludering och social hållbarhet
- Arbetsmarknad och tillväxt

Krav och förutsättningar för Fritidsbanken

Steg i genomförande

I samband med start av en fritidsbank är det viktigt att reflektera över fritidsbankens mål och syfte. Varför ska det finnas en fritidsbank i Bollebygd och vad vill kommunen uppnå? Minska stillasittande? Verka för en jämlik hälsa? Få fler aktiva i föreningslivet? Främja friluftslivet? För att uppnå de effekter som Fritidsbanken kan bidra till gäller det att få volym i utlåningen av utrustningen. För att göra det krävs lämpliga lokaler, kunnig personal och bra öppettider.

Lokal

Första steget är att hitta en lämplig lokal. Några faktorer att ta hänsyn till är att ytan på lokalen är tillräckligt stor som ska rymma flera tusen artiklar. Det är viktigt att a höjd för att sortimentet successivt ökar. Lokalen ska vara inbjudande, inspirerande och välorganiserad. Utgångspunkten är snarare en sportbutik än en loppis. Lokalen ska även inrymma en verkstadsdel där utrustningen kan underhållas och repareras. Det måste även finnas personalutrymmen. Placeringen av lokalen är en annan viktig faktor. En central plats där exponeringen är stor, förefaller även utlåningen öka.

Personal

Precis som i de flesta andra verksamheter är personalen central för Fritidsbankens verksamhet och utveckling. En anställd platsansvarig, 1.0 åa, är ett krav som kan ta ansvar för mötet med låntagarna, hjälpa dem att hitta rätt utrustning. Platsansvarig ansvarar även för att ta hand om utrustning som skänks, sorterar, reparerar, underhåller och ställer ut i lokalen. Hen inreder butiken och marknadsför Fritidsbankens verksamhet i kommunen, träffar skolor, föreningar och arbetsplatser samt skapar samverkan på olika plan och inte minst utvecklar verksamheten. Till sin hjälp bör det finnas en arbetslag som kan utföra delar av alla dessa uppgifter. I dessa fall fungerar även den platsansvarige som handledare för praktikanter, volontärer och personer i arbetsträning/daglig verksamhet.

Insamling

När det finns ett avtal mellan den lokala huvudmannen och Fritidsbanken Sverige, är det dags att samla in utrustning. Det handlar om att få privatpersoner, föreningar och andra att skänka utrustning som inte längre används. Det kan vara att arrangera egna insamlingsevent, på större arbetsplatser, idrottsföreningar kan bidra, liksom andra fritidsbanker som skänker vidare av sin utrustning. Rekommenderad miniminivån för att öppna för utlåning är satt vid 1000 artiklar, för att säkra bredd, variation och tillgänglighet i form av storlekar etc. Även om Fritidsbanken inte har några sponsorer så är det tillåtet för företag att samla in utrustning och skänka till Fritidsbanken.

Insamlingsfasen tillsammans med förberedelser i butik/lokal beräknas ta 4-5 månader innan butiken kan öppna.

Överflödiga och uttjänt utrustning

Inflödet av utrustning är kontinuerligt. Fritidsbanken tackar aldrig nej till några sport- och friluftskläder, bortsett från kläder för att inte skapa missförstånd hos dem som skänker saker. All utrustning som skänks besiktas av personalen och underhålls/repareras innan den är klar för utlåning. Om en artikel är trasig eller oanvändbar på grund av exempelvis ålder, slitage eller dylikt så följer Fritidsbanken tre steg;

1. Reparera
2. Plocka reservdelar och sedan kassera
3. Kassera

Målet är alltid att förlänga livslängden på utrustningen. I sista hand kasseras utrustningen på återvinningscentraler utifrån aktuell sortering. Överflödigt material som kan användas föreslås i Bollebygds kommun erbjudas till kommunens eget återbruk som avgör om man vill ta emot eller inte.

Samverkan, roller och bemanning i Bollebygds kommun

Fritidsbanken Sverige ”kräver” numera för att gå in i konceptet att det finns minst en platsansvarig anställd person för verksamheten. Detta är av allra största vikt för att verksamheten ska lyckas. Beroende hur övrig bemanning utformas krävs oftast även handledare om verksamheten byggs upp kring exempelvis daglig verksamhet och/eller vissa arbetsmarknadsåtgärder. Utredarnas bedömning är att det är av stor vikt att det finns en kontinuitet i bemanningen av Fritidsbanken. Det är viktigt eftersom flertalet arbetsuppgifter inom Fritidsbanken kräver en viss inläringstid och kontinuitet i personalstyrkan. Såväl arbetsmarknadsenheten som daglig verksamhet bör kunna få flera arbetstillfällen på Fritidsbanken och det är en förutsättning att personal kommer från dessa verksamheter för att överhuvudtaget kunna öppna en Fritidsbank i kommunen.

Utbildningsnämnden

Redan idag har utbildningsnämnden en viktig roll gentemot civilsamhället. En verksamhet som Fritidsbanken, kan ytterligare förstärka denna roll i samverkan med föreningslivet. Biblioteket har lång tradition av utlåning och kan bidra med sin kunskap.

Socialnämnden

Nämnden är en viktig samarbetspart där framför allt arbetsmarknadsenheten och daglig verksamhet är viktiga aktörer för att få arbetstagare till Fritidsbanken men även ungdomsgården är en betydande samarbetspart.

Kommunstyrelsen

En grundpelare i Fritidsbanken är återbruk och hållbarhet. Verksamhetens innehåll kopplas också mycket väl till arbetet med jämlik hälsa. Ett särskilt fokus finns på ökad fysisk aktivitet bland barn och unga. En fritidsbank skulle kunna förstärka och ge bra förutsättningar i det påbörjade arbetet för en jämlik hälsa där folkhälsostrategen har ett viktigt uppdrag. Hållbarhetsstrategen på kommunstyrelseförvaltningen skulle kunna bidra till goda råd och vara en viktig del i Fritidsbankens utveckling. Den nya funktionen inom besöksnäring är en viktig informationskanal för besökare i kommunen och kan bidra till information till att turister får vetskap om Fritidsbanken i kommunen.

Organisation och styrning internt av Fritidsbanken

Det är viktigt att det finns en tydlig styrning inom verksamheten. Dels i arbetsledningen men också en tydlighet vem platsansvarig ska rapportera till. Förutom denna tydlighet är det mycket viktigt med samverkan mellan flera förvaltningar/verksamheter inom kommunens organisation för att Fritidsbanken i Bollebygd ska lyckas. Organisatoriskt föreslås att huvudansvaret för Fritidsbanken placeras inom utbildningsnämnden. Platsansvarig för Fritidsbanken blir i detta fall anställd av utbildningsförvaltningen.

Den föreslagna medarbetaren får en roll som platsansvarig och ansvarig handledare för arbetstagarna. Den platsansvarige kommer att ansvara för uppstart och drift av Fritidsbanken, ansvara för att utveckla verksamheten, omvärldsbevaka och skapa så bra förutsättningar som möjligt för Fritidsbanken.

För att få denna hållbara organisation och samverkan mellan berörda parter föreslås att en styrgrupp inrättas. Styrgruppen bemannas förslagsvis med utsedda företrädare från aktuella verksamheter/förvaltningar.

Samverkan mellan orter och distribution

Det finns flera exempel på kommuner som liknar Bollebygds kommun. Det vill säga att det finns flera ”centralorter” inom samma kommun. Normalt finns inte resurser eller möjligheter att ha en fritidsbank på varje ort. Minskad tillgänglighet och långt avstånd är naturligtvis inte den bästa förutsättningen för en utlåningsbutik. För att lösa detta har många fritidsbanken istället ordnat med exempelvis tillfälliga filialer, anpassade event /evenemang samt särskilda utlämningsställen. Syftet med Fritidsbanken är att vara så tillgänglig som möjligt och att utlåningen ökar. Att i en utredning och detta skede komma med en klar lösning är inte rätt, utan bör införlivas med ett uppdrag till en eventuell kommande verksamhet.

Lokalisering och lokalens beskaftenheter

Fritidsbanken Sverige framför att de gärna är med vid beslut om lokaler och dess placering. Den geografiska placeringen är viktig. Lokalen bör vara på en plats där många kommuninvånare är i rörelse, där det lätt att ta sig till platsen med kollektivtrafik och där det finns parkeringsplatser i närheten. Storlek på lokalen är viktig och man bör välja en lokal som är tillräckligt stor. De fritidsbanker som har större lokaler än 300 kvm har ofta goda förutsättningar för utveckling och möjlighet att driva en riktigt bra verksamhet. Alla fritidsbanker behöver också utrymme för verkstad där utrustningen kan servas och repareras. Arbetsbänk, verktygstavla, skridskoslip, vallbord och förvaring för reservdelar är sådant som oftast finns i Fritidsbankens verkstad.

Precis som för kommunens övriga lokaler behöver Fritidsbankens lokal vara tillgänglig så att alla på egen hand kan ta sig in och röra sig i lokalen. Mer att läsa om lokalisering och beskaftenheter finns att läsa i fritidsbankens dokument ” Att tänka på vid val av lokal”.

Förslag på möjliga lokaler

Nedan beskrivs de lokaler som utredarna bedömer som ändamålsenliga för en Fritidsbank i Bollebygds kommun.

Fastighetsägare:	Sune Lundqvist
Lokal:	"Eliassons" bottenvåning
Yta (Kvm)	450
Hyreskostnad	Prel uppgift 1000 -1500 kr/kvm
Övriga kostnader: (Ex. el, vatten, sopor)	Tillkommer men ej beräknat
Övrigt:	Stora fuktskador – kräver större renovering som beräknas ta 1 år.
Fördelar:	Garage i anslutning som kan användas som verkstad, centralt läge
Nackdelar:	Ventilation behöver åtgärdas, belysning behöver åtgärdas, HWC saknas

Lokal	"Eliassons" övervåning
Yta (Kvm)	450
Hyreskostnad	Prel uppgift 1000 -1500 kr/kvm
Övriga kostnader:	Tillkommer men ej beräknat
Övrigt:	Inga synliga fuktskador men renovering behövs- 1 år?
Fördelar:	Bättre skick, troligen mindre renovering än bv
Nackdelar:	Ingång på baksidan, ej lika bra skyltläge som bv., trappor till ingången . hiss behöver installeras, ingen "verkstad" i anslutning Ventilation behöver åtgärdas, belysning behöver åtgärdas, HWC saknas

Någon annan ny lokal som bedöms vara lämplig har inte hittats. Hembygdsvägen, en redan befintlig lokal som kommunen äger, skulle kunna uppfylla de kriterier som ställs och är enligt utredarnas uppfattning en väl så lämplig lokal som Eliassons.

Ekonomi

Om en verksamhet är lyckad desto mer pengar kan den kosta i form av löner, lokalhyra och en följd av ökade öppettider samt behov av större lokalytor. Ibland kan även de ekonomiska ramarna förändras i en verksamhet eller i en politisk styr organisation, vilket kan påverka verksamhetens förutsättningar. Därför är det viktigt med långsiktig och så bred politisk förankring som möjligt. Fritidsbanken ska inte drivas som projekt, utan vara en permanent verksamhet med budget som ligger i nivå med vad som krävs för att locka många låntagare. Nedan beskrivs förslag på budget för Fritidsbanken i Bollebygds kommun, exkl lokal och löpande driftskostnader (värme, el, avfall/sopor).

Kostnadspost	Kostnad	Anteckning
Platsansvarig	600 tkr	<i>Heltid 100%</i>
Projektledare under uppstart 1 år	600 tkr	<i>År 1 därefter 0 kr. Heltid 100%</i>
Resor/Utbildning/Transporter	10 000	
Förbrukningsmaterial	5 000	
Verkstadsmaterial, maskiner (år 1)	60 000	<i>År 1 därefter. 10.000/år</i>
Butiksinredning (möbler, inredning, hyllor etc)	40 000	<i>År 1 därefter 5.000:-/år</i>
Serviceavgift Fritidsbanken Sverige	(2 500 alt) 10 000	<i>Årsavgift</i>
Engångsavgift Fritidsbanken Sverige	0	<i>En tidigare avgift som slopats 2022</i>
Uppstarts paket som kommunen väljer själv ur	4000-8000	<i>Ersätter tidigare engångsavgift</i>
Profilkläder personal	10 000	
Datorer	8 500	<i>Två datorer</i>
Skrivare	2 500	<i>En skrivare</i>
Uppkoppling /LAN	2 500	
Marknadsföring	20 000	
SUMMA:	Minst 1,37 mnkr år 1, minst 770 tkr därefter	

Ingen tillkommande hyreskostnad för Hembygsvägen. Tillkommande hyreskostnad för Eliassons, som är mycket preliminär, 675 tkr/år.

Övrigt

Det finns andra företag, föreningar, organisationer som har liknande koncept vilket bör tas i beaktande inför ett eventuellt beslut att gå in i samarbete med Fritidsbanken.

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren | Kommunchef
0734-64 70 01 | monica.holmgren@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Förutsättningar för Fritidsbank i Bollebygd kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för en Fritidsbank i Bollebygds kommun. En utredningen är gjord och den har delgivits kommunstyrelsen.

Ekonomiska förutsättningar

Idag finns ingen budet avsatt för etablering/öppnande av fritidsbank i Bollebygds kommun.

Barnkonsekvensanalys

En Fritidsbank skulle troligen ge fler barn och ungdomar i Bollebygds kommun möjlighet att delta i olika fritidsaktiviteter. Barns uppväxtvillkor skulle jämnas ut ur den aspekten och barn och ungdomar skulle också ges utökade möjligheter till en aktivare fritid.

Bedömning

Konceptet med en Fritidsbank eller liknande är en positiv etablering som dels kan ge nya arbetstillfällen för personer som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden, dels ge bättre förutsättningar för alla att kunna delta i olika fritidsaktiviteter.

Skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Socialförvaltningen
Utbildningsförvaltningen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Monica Holmgren

Kommunchef

26. Svar på medborgarförslag om gammal tennisplan i Erikstorp KS2021/120

§106

KS2021/120

Svar på medborgarförslag om gammal tennisplan i Erikstorp**Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen bifaller medborgarförslaget.

Ärendet

Henrik Arnquist föreslår i medborgarförslag daterat 2021-03-23 att kommunen rustar upp tennisplanen mellan Syllvägen och Barkvägen i Bollebygd. Förslagsställaren vill att ytan ska sopas och skötas och att den föres med t. ex Kingplan, basketkorg eller hoppbage. Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-04-29, § 48, överlämnat medborgarförslaget till kommunstyrelsen för handläggning och beslut. I handläggningen av förslaget har samhällsbyggnadsförvaltningen tillfrågats. Samhällsbyggnadsförvaltningen ser behov av att arbeta med frågorna om användning och utveckling av kommunens grönytor, parker och friluftsområden på ett långsiktigt och hållbart sätt. I kommunens budget för 2022–2024 gavs samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) under 2022, och i det uppdraget kommer frågor om grönytor att tas med.

Kostnaden för att sopa befintlig tennisplan och måla dit rutor för t ex Kingplan bedöms vara låg. Även om ytan i ett senare skede tas i anspråk för byggnation så är det inga stora investeringar som går förlorade. Kommunens park och avfallsenhet bedömer att kostnaden för att iordningställa ytan är 5000 kr, under förutsättning att man inte behöver lägga ny asfalt. Dock kommer kommunen inte att återkommande sköta ytan då den finns med i ett område som är utpekad för att studera förtätning.

Om medborgarförslaget bifalls och ytan borstas av och iordningställs med t ex en plan för att spela King bedöms det ha positiva konsekvenser för barn, dock kan det positiva vändas till negativa konsekvenser om ytan senare tas i anspråk för byggnation. Att kommunen först iordningställer en yta och sedan bebygger den kan göra att barnen upplever sig förbisedda och att löften sviks. Dock borde en yta med Kingplaner kunna erbjudas på nytt ställe som ersättning. Processerna för att utreda om ytan ska bebyggas eller användas på annat sätt är lång och ytan bör kunna användas för lek under tiden.

Både kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har svarat på en stor mängd medborgarförslag, motioner och andra initiativ som alla syftar till att utveckla kommunens olika grönområden, samtidigt har man i uppdrag att arbeta med att skapa förtättningsprojekt på kommunal mark.

Samhällsbyggnadsförvaltningen vill med uppdraget om att ta fram fördjupat planeringsunderlag öka kunskapsläget om grönytorernas funktioner, inte bara för människor utan även som

spridningskorridorer för djur och växter. För att kunna arbeta med förtätning och utveckling av grönområdena behöver ett planeringsunderlag tas fram. Underlaget ska visa var kommunen kan förtäta med bostäder men också ligga till grund för beslut om drift och anläggning av olika typer av motionsanläggningar, parker, lekplatser, och exempelvis vilka grönområden som ska finnas där människor inte ska vistas för att det stör växt- och djurlivet. Med hjälp av ett sådant planeringsunderlag får förvaltningen dessutom bättre insikt kring frågor om lokalisering, trafikflöden, risk för störningar/buller, trygghetsaspekter, skyddade arter, ekonomiska förutsättningar etc.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det är viktigt att använda verktyget med en fördjupad översiktsplan för att se på alla grönområden samtidigt och utifrån en rad olika aspekter och önskemål välja de ytorna som är lämpligast på lång sikt. En annan fördel med att låta investeringar i grönområdena föregås av en fördjupad översiktsplan är att en sådan process garanterar en demokratisk insyn, genom exempelvis medborgardialoger där allmänheten ges möjlighet att yttra sig, vilket skapar en vidare förståelse för de olika områdenas planeringsförutsättningar samt en större demokratisk förankring.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att en upprustning av tennisplanen bör kunna göras, men att det är viktigt att samtidigt betona att den långsiktiga planen för området ska tas fram i kommunens arbete med en fördjupad översiktsplan. Den fördjupade översiktsplanen ska reda ut vilka av kommunens grönområden som ska användas för rekreation och lek och vilka grönområden som kan tas i anspråk för bebyggelse. Frågan om långsiktig lokalisering av olika idrottsplats- och rekreationsområden bör hanteras i ett större sammanhang. På den aktuella platsen där tennisplanen ligger är den inom ett område som i översiktsplanen är utpekad som förtätningsområde, men då åtgärden att iordningställa ytan för lek bedöms vara liten bör ytan därför kunna användas för lek till dess att kommunen bestämmer något annat.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen bifaller medborgarförslaget.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Svar på medborgarförslag om gammal tennisplan i Erikstorp
- Medborgarförslag gällande gammal tennisplan i Erikstorp_Bortredigerad
- §48 Kf Inkommet medborgarförslag: Medborgarförslag gällande gammal tennisplan i Erikstorp

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Från: [REDACTED]
Till: [Funktionsadress Kommunstyrelsen](#)
Ärende: Medborgarförslag gällande gammal tennisplan i Erikstorp
Datum: den 23 mars 2021 18:57:47

Hej

Inkommer med ett medborgarförslag för att utnyttja en yta som förfaller i kommunen:

Det finns en gammal tennisplan som ligger vid gångvägen mellan Syllvägen och Barkvägen i Erikstorp. Se kartlänk nedan.

Planen är asfalt och de linjer som en gång fanns är i princip borta. Nät och stolpar är borta samt det fångsnät som var runt banan.

Skulle det finnas en möjlighet att få planen **borstad** och upprustad?

Alternativ 1: Att få en Kingplan (se länk ruta, bollspel nedan) ditmålad så att ytan kan nyttjas istället för att bara förfalla. Det hade barnen i området uppskattat då de nu ritar med gatukritor som försvinner så fort det regnar.

Efter att ha testat några olika storlekar är vårt förslag en kvadrat på totalt 4*4 meter där de fyra rutorna i den är 2*2 meter.

Alternativ 2: Ytan är så pass stor att det går att få plats med Kingplaner i olika storlekar och en klassisk hoppbage.

Alternativ 3: Två basketkorgar på vardera kortsida med tillhörande linjer och kingplan samt hoppbage i mitten.

Alternativ 4: Två basketkorgar på vardera kortsida med tillhörande linjer och kingplan samt hoppbage i mitten. Bollnät runt planen så att bollen inte försvinner ut i skog och mark. Gärna ett finmaskigt nät i nederkant så det går att spela bandy på planen med.

Tacksam för återkoppling.
Hälsningar

Julius 11 år
Adrian 9 år
Gabriel 7 år

Genom pappa
Henrik Arnquist

<https://goo.gl/maps/NZ2299B8NmXM1QH6>

57°40'35.8"N 12°33'58.4"E

Bollebygd, Sweden

goo.gl

[https://sv.wikipedia.org/wiki/Ruta_\(bollspel\)](https://sv.wikipedia.org/wiki/Ruta_(bollspel))

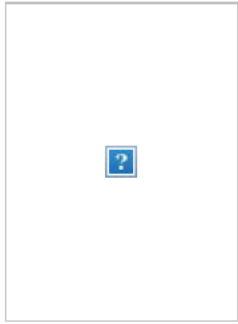
	<h2>Ruta (bollspel) – Wikipedia</h2>
	<p>sv.wikipedia.org</p>

https://sv.wikipedia.org/wiki/Hoppa_hage

	<h2><u>Hoppa hage – Wikipedia</u></h2>
	<p>Hoppa hage är en lek som bland annat går ut på att man hoppar på en spelplan bestående av numrerade rutor på</p>
	<p>sv.wikipedia.org</p>

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Basket>

<h2><u>Basket –</u></h2>

Wikipedia

Basket uppfanns av James Naismith från Kanada 1891 för KFUM (YMCA) i Springfield, Massachusetts. [5]

sv.wikipedia.org

Kommunstyrelseförvaltningen

Suzanna Bengtsson | Kommunsekreterare
0734-64 70 10 | suzanna.bengtsson@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Svar på medborgarförslag om upprustning av gammal tennisplan i Erikstorp

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen bifaller medborgarförslaget.

Ärendet

Henrik Arnquist föreslår i medborgarförslag daterat 2021-03-23 att kommunen rustar upp tennisplanen mellan Syllvägen och Barkvägen i Bollebygd. Förslagsställaren vill att ytan ska sopas och skötas och att den föres med t. ex Kingplan, basketkorg eller hoppbage. Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-04-29, § 48, överlämnat medborgarförslaget till kommunstyrelsen för handläggning och beslut. I handläggningen av förslaget har samhällsbyggnadsförvaltningen tillfrågats. Samhällsbyggnadsförvaltningen ser behov av att arbeta med frågorna om användning och utveckling av kommunens grönytor, parker och friluftsområden på ett långsiktigt och hållbart sätt. I kommunens budget för 2022–2024 gavs samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) under 2022, och i det uppdraget kommer frågor om grönytor att tas med.

Ekonomiska förutsättningar

Kostnaden för att sopa befintlig tennisplan och måla dit rutor för t ex Kingplan bedöms vara låg. Även om ytan i ett senare skede tas i anspråk för byggnation så är det inga stora investeringar som går förlorade. Kommunens park och avfallsenhet bedömer att kostnaden för att iordningställa ytan är 5000 kr, under förutsättning att man inte behöver lägga ny asfalt. Dock kommer kommunen inte att återkommande sköta ytan då den finns med i ett område som är utpekat för att studera förtätning.

Barnkonsekvensanalys

Om medborgarförslaget bifalls och ytan borstas av och iordningställs med t ex en plan för att spela King bedöms det ha positiva konsekvenser för barn, dock kan det positiva vändas till negativa konsekvenser om ytan senare tas i anspråk för byggnation. Att kommunen först iordningställer en yta och sedan bebygger den kan göra att barnen upplever sig förbisedda och att löften sviks. Dock borde en yta med Kingplaner kunna erbjudas på nytt ställe som ersättning. Processerna för att utreda om ytan ska bebyggas eller användas på annat sätt är lång och ytan bör kunna användas för lek under tiden.

Bedömning

Både kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har svarat på en stor mängd medborgarförslag, motioner och andra initiativ som alla syftar till att utveckla kommunens olika grönområden, samtidigt har man i uppdrag att arbeta med att skapa förtättningsprojekt på kommunal mark.

Samhällsbyggnadsförvaltningen vill med uppdraget om att ta fram fördjupat planeringsunderlag öka kunskapsläget om grönyrtornas funktioner, inte bara för människor utan även som spridningskorridorer för djur och växter. För att kunna arbeta med förtätning och utveckling av grönområdena behöver ett planeringsunderlag tas fram. Underlaget ska visa var kommunen kan förtäta med bostäder men också ligga till grund för beslut om drift och anläggning av olika typer av motionsanläggningar, parker, lekplatser, och exempelvis vilka grönområden som ska finnas där människor inte ska vistas för att det stör växt- och djurlivet. Med hjälp av ett sådant planeringsunderlag får förvaltningen dessutom bättre insikt kring frågor om lokalisering, trafikflöden, risk för störningar/buller, trygghetsaspekter, skyddade arter, ekonomiska förutsättningar etc.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det är viktigt att använda verktyget med en fördjupad översiktsplan för att se på alla grönområden samtidigt och utifrån en rad olika aspekter och önskemål välja de ytorna som är lämpligast på lång sikt. En annan fördel med att låta investeringar i grönområdena föregås av en fördjupad översiktsplan är att en sådan process garanterar en demokratisk insyn, genom exempelvis medborgardialoger där allmänheten ges möjlighet att yttra sig, vilket skapar en vidare förståelse för de olika områdenas planeringsförutsättningar samt en större demokratisk förankring.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att en upprustning av tennisplanen bör kunna göras, men att det är viktigt att samtidigt betona att den långsiktiga planen för området ska tas fram i kommunens arbete med en fördjupad översiktsplan. Den fördjupade översiktsplanen ska reda ut vilka av kommunens grönområden som ska användas för rekreation och lek och vilka grönområden som kan tas i anspråk för bebyggelse. Frågan om långsiktig lokalisering av olika idrottsplats- och rekreationsområden bör hanteras i ett större sammanhang. På den aktuella platsen där tennisplanen ligger är den inom ett område som i översiktsplanen är utpekad som förtättningsområde, men då åtgärden att iordningställa ytan för lek bedöms vara liten bör ytan därför kunna användas för lek till dess att kommunen bestämmer något annat.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterat 2021-03-23.

Skickas till

Förslagsställaren

BOLLEBYGDS KOMMUN

Monica Holmgren

Suzanna Bengtsson

Förvaltningschef

Kommunsekreterare

§48

KS2021/120

Inkommet medborgarförslag: Medborgarförslag gällande gammal tennisplan i Erikstorp**Beslut**

Kommunfullmäktige överlämnar medborgarförslaget till kommunstyrelsen för handläggning och beslut.

I samband med beredningen ska kommunstyrelsen i samråd med samhällsbyggnadsnämnden utarbeta en strategi och åtgärder för att möjliggöra en objektiv utvärdering av syfte, prioritering, finansiering och angelägenhetsgrad bland medborgarna av respektive förslag. Det regelverk som tas fram ska kunna tjäna som underlag för framtida bedömningar av inkomna medborgarförslag. Regelverket ska fastställas av kommunfullmäktige och ingå i fullmäktiges arbetsordning.

Ärendet

Henrik Arnquist föreslår i medborgarförslag daterat 2021-03-23 att få gamla tennisbanan borstad och upprustad.

Beslutsunderlag

- Borttagen på grund av personuppgifter.

Skickas till

Kommunstyrelsen

27. Svar på medborgarförslag om tennisbana
i Bollebygd KS2020/257

§105

KS2020/257

Svar på medborgarförslag om tennisbana i Bollebygd

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen anser medborgarförslaget besvarat. Inom ramen för kommunens arbete med fördjupad översiktsplan (FÖP) finns möjlighet att utreda plats för byggnation av en ny tennisbana i Bollebygd, och klargöra hur en sådan plats ska användas.

Ärendet

Lavin Thelin föreslår i medborgarförslag inkommet 2020-11-09 att Bollebygds kommun bygger en tennisbana i centrala Bollebygd så att barn/ungdomar själva kan ta sig dit och spela tennis.

Kommunfullmäktige har på sammanträde 2020-12-09, § 154, överlämnat medborgarförslaget till kommunstyrelsen för handläggning och beslut. I handläggningen av förslaget har samhällsbyggnadsförvaltningen tillfrågats. Samhällsbyggnadsförvaltningen ser behov av att arbeta med frågorna om användning och utveckling av kommunens grönytor, parker och friluftsområden på ett långsiktigt och hållbart sätt. I kommunens budget för 2022–2024 gavs samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) under 2022, och i det uppdraget kommer frågor om grönytor att tas med.

De ekonomiska konsekvenserna av att anlägga tennisbanor i Bollebygd är svåra att förutse innan en lokalisering är vald och innan förvaltningen vet om det finns en förening som kan bistå i skötsel. Om en central yta väljs för tennisverksamhet bör de ekonomiska konsekvenserna förutom iordningsställande och skötsel också ta hänsyn till vilka värden ytan skulle skapa om den användes för t.ex. bostadsbyggnation. Ur ett barnkonsekvenstänk bör anordnande av tennisplaner i centrala Bollebygd ha positiva konsekvenser för barn. Kommunstyrelseförvaltningens förslag om att studera hur kommunens grönområden ska utvecklas långsiktigt bedöms ha ännu mer positiva konsekvenser för barn, eftersom man också kommer studera långsiktiga lokaliseringar samt hur drift och skötsel ska skötas. Om t ex en tennisbana ska anläggas behöver den förmodligen kopplas till en idrottsförening som kan tänka sig att sköta banan. Att knyta föreningar till skötseln av grönområden gör också att kommunen vet att det finns långsiktiga aktörer och minskar risken för att ytor som kommunen gjort investeringar i förfaller.

Både kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har svarat på en stor mängd medborgarförslag, motioner och andra initiativ som alla syftar till att utveckla kommunens olika grönområden, samtidigt har man i uppdrag att arbeta med att skapa förtätningsprojekt på kommunal mark. Samhällsbyggnadsförvaltningen vill med uppdraget om att ta fram fördjupat planeringsunderlag öka kunskapsläget om grönytornas funktioner, inte bara för människor utan även som spridningskorridorer för djur och växter. För att kunna arbeta med förtätning och

utveckling av grönområdena behöver ett planeringsunderlag tas fram. Underlaget ska visa var kommunen kan förtäta med bostäder men också ligga till grund för beslut om drift och anläggning av olika typer av motionsanläggningar, parker, lekplatser, och exempelvis vilka grönområden som ska finnas där människor inte ska vistas för att det stör växt- och djurlivet. Med hjälp av ett sådant planeringsunderlag får förvaltningen dessutom bättre insikt kring frågor om lokalisering, trafikflöden, risk för störningar/buller, trygghetsaspekter, skyddade arter, ekonomiska förutsättningar etc.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det är viktigt att använda verktyget med en fördjupad översiktsplan för att se på alla grönområden samtidigt och utifrån en rad olika aspekter och önskemål välja de ytor som är lämpligast på lång sikt. En annan fördel med att låta investeringar i grönområdena föregås av en fördjupad översiktsplan är att en sådan process garanterar en demokratisk insyn, genom exempelvis medborgardialoger där allmänheten ges möjlighet att yttra sig, vilket skapar en vidare förståelse för de olika områdenas planeringsförutsättningar samt en större demokratisk förankring.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är därför att ett beslut om nyanläggning av tennisplan bör tas efter att en FÖP har antagits politiskt. Då kan samhällsbyggnadsnämnden enklare bedöma vilka investeringar i grönområden som ska prioriteras och vilka platser den typen av investeringar ska uppföras på. Frågan om lokalisering av olika idrottsplats- och rekreationsområden bör med andra ord hanteras i ett större sammanhang. Det finns flera olika önskemål om nya grönytor, att anordna en tennisplan bör ställas mot andra förfrågningar som fotbollsplaner, utegym, beachvolleybollplaner m.m. Att hitta ytor som lämpar sig för tennisverksamhet kan ingå som en del av uppdraget att ta fram en FÖP. För att trygga skötsel bör förvaltningen också involvera kommunens kultur- och fritidsfunktion för att studera om det finns en förening som kan tänka sig att åta sig skötseln eller ansvara för platsen på annat sätt.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen anser medborgarförslaget besvarat. Inom ramen för kommunens arbete med fördjupad översiktsplan (FÖP) finns möjlighet att utreda plats för byggnation av en ny tennisbana i Bollebygd, och klargöra hur en sådan plats ska användas.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Svar på medborgarförslag om att bygga en tennisbana
- Medborgarförslag om tennisbana i Bollebygd_maskad
- §154 Kf Inkommet medborgarförslag: Medborgarförslag om tennisbana i Bollebygd

Skickas till

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Från: [Funktionsadress Kommunen](#)
Till: [Funktionsadress Kommunstyrelsen](#)
Ärende: VB: medborgarförslag
Datum: den 10 november 2020 12:54:21

Från: Lavin Thelin [REDACTED]

Skickat: den 9 november 2020 17:00

Till: Funktionsadress Kommunen <kommunen@bollebygd.se>

Ämne: medborgarförslag

Hej!

Barn/ungdomar rör sig för lite nuförtiden, De sitter inne och antingen spelar datorspel eller sitter på sina rum och kollar på sociala medier i mobilen/dator.

Jag tycker att de ska vara ute och röra sig och alla barn/ungdomar ska ha någon slags fritidsaktivitet.

Om barn/ungdomar ska till sin fritidsaktivitet så brukar det oftast var någon av deras föräldrar som kör dem till aktiviteten och det brukar vara i en annan ort.

Om man ska tänka på miljön så är det dåligt att köra fram och tillbaka.

Mitt förslag är därför att Bollebygds kommun bygger en tennisbana i centrala Bollebygd så att barn/ungdomar själva kan ta sig dit och spela tennis.

MVH Lavin Thelin
[REDACTED]

Kommunstyrelseförvaltningen

Suzanna Bengtsson | Kommunsekreterare
0734-64 70 10 | suzanna.bengtsson@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Svar på medborgarförslag om att bygga en tennisbana

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen anser medborgarförslaget besvarat. Inom ramen för kommunens arbete med fördjupad översiktsplan (FÖP) finns möjlighet att utreda plats för byggnation av en ny tennisbana i Bollebygd, och klargöra hur en sådan plats ska användas.

Ärendet

Lavin Thelin föreslår i medborgarförslag inkommet 2020-11-09 att Bollebygds kommun bygger en tennisbana i centrala Bollebygd så att barn/ungdomar själva kan ta sig dit och spela tennis.

Kommunfullmäktige har på sammanträde 2020-12-09, § 154, överlämnat medborgarförslaget till kommunstyrelsen för handläggning och beslut. I handläggningen av förslaget har samhällsbyggnadsförvaltningen tillfrågats. Samhällsbyggnadsförvaltningen ser behov av att arbeta med frågorna om användning och utveckling av kommunens grönytor, parker och friluftsområden på ett långsiktigt och hållbart sätt. I kommunens budget för 2022–2024 gavs samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) under 2022, och i det uppdraget kommer frågor om grönytor att tas med.

Ekonomiska förutsättningar

De ekonomiska konsekvenserna av att anlägga tennisbanor i Bollebygd är svåra att förutse innan en lokalisering är vald och innan förvaltningen vet om det finns en förening som kan bistå i skötsel. Om en central yta väljs för tennisverksamhet bör de ekonomiska konsekvenserna förutom iordningsställande och skötsel också ta hänsyn till vilka värden ytan skulle skapa om den användes för t.ex. bostadsbyggnation.

Barnkonsekvensanalys

Att ordna tennisplaner i centrala Bollebygd har positiva konsekvenser för barn. Kommunstyrelseförvaltningens förslag om att studera hur kommunens grönområden ska utvecklas långsiktigt bedöms ha ännu mer positiva konsekvenser för barn, eftersom man också kommer studera långsiktiga lokaliseringar samt hur drift och skötsel ska skötas. Om t ex en tennisbana ska anläggas behöver den förmodligen kopplas till en idrottsförening som kan tänka sig att sköta banan. Att knyta föreningar till skötseln av grönområden gör också att kommunen vet att det finns långsiktiga aktörer och minskar risken för att ytor kommunen gjort investeringar i förfaller.

Bedömning

Både kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har svarat på en stor mängd medborgarförslag, motioner och andra initiativ som alla syftar till att utveckla kommunens olika grönområden,

samtidigt har man i uppdrag att arbeta med att skapa förtätningsprojekt på kommunal mark. Samhällsbyggnadsförvaltningen vill med uppdraget om att ta fram fördjupat planeringsunderlag öka kunskapsläget om grönyrtornas funktioner, inte bara för människor utan även som spridningskorridorer för djur och växter. För att kunna arbeta med förtätning och utveckling av grönområdena behöver ett planeringsunderlag tas fram. Underlaget ska visa var kommunen kan förtäta med bostäder men också ligga till grund för beslut om drift och anläggning av olika typer av motionsanläggningar, parker, lekplatser, och exempelvis vilka grönområden som ska finnas där människor inte ska vistas för att det stör växt- och djurlivet. Med hjälp av ett sådant planeringsunderlag får förvaltningen dessutom bättre insikt kring frågor om lokalisering, trafikflöden, risk för störningar/buller, trygghetsaspekter, skyddade arter, ekonomiska förutsättningar etc. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det är viktigt att använda verktyget med en fördjupad översiktsplan för att se på alla grönområden samtidigt och utifrån en rad olika aspekter och önskemål välja de ytorna som är lämpligast på lång sikt. En annan fördel med att låta investeringar i grönområdena föregås av en fördjupad översiktsplan är att en sådan process garanterar en demokratisk insyn, genom exempelvis medborgardialoger där allmänheten ges möjlighet att yttra sig, vilket skapar en vidare förståelse för de olika områdenas planeringsförutsättningar samt en större demokratisk förankring.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är därför att ett beslut om nyanläggning av tennisplan bör tas efter att en FÖP har antagits politiskt. Då kan samhällsbyggnadsnämnden enklare bedöma vilka investeringar i grönområden som ska prioriteras och vilka platser den typen av investeringar ska uppföras på. Frågan om lokalisering av olika idrottsplats- och rekreationsområden bör med andra ord hanteras i ett större sammanhang. Det finns flera olika önskemål om nya grönytor, att anordna en tennisplan bör ställas mot andra förfrågningar som fotbollsplaner, utegym, beachvollybollplaner m.m. Att hitta ytor som lämpar sig för tennisverksamhet kan ingå som en del av uppdraget att ta fram en FÖP. För att trygga skötsel bör förvaltningen också involvera kommunens kultur- och fritidsfunktion för att studera om det finns en förening som kan tänka sig att åta sig skötseln eller ansvara för platsen på annat sätt.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag inkommet 2020-11-09.

Skickas till

Förslagsställaren

BOLLEBYGDS KOMMUN

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Suzanna Bengtsson

Kommunsekreterare

§154

KS2020/257

Inkommet medborgarförslag: Medborgarförslag om tennisbana i Bollebygd

Beslut

Kommunfullmäktige överlämnar medborgarförslaget till kommunstyrelsen för handläggning och beslut.

Ärendet

Lavin Thelin föreslår i medborgarförslag inkommet 2020-11-09 att att Bollebygds kommun bygger en tennisbana i centrala Bollebygd så att barn/ungdomar själva kan ta sig dit och spela tennis.

Beslutsunderlag

- Medborgarförslag om tennisbana i Bollebygd_maskad

Skickas till

Kommunstyrelsen

28. Svar på motion (S) om gratis mensskydd
(kf fattar slutligt beslut) KS2022/14

§91

KS2022/14

Svar på motion (S) om gratis mensskydd**Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i uppdrag att utreda distribution av gratis mensskydd till personer under 20 år.

Ärendet

Carina Svensson (S) föreslår i en motion inkommen 2022-01-18 att mensskydd ska vara gratis i Bollebygds kommun under tiden flickor går i grundskola och gymnasium eller är i samma ålder som gymnasieeleverna. Motionären vill att mensskydd ska finnas i skolan och på olika aktiviteter i kommunen och som gymnasieelev ska man kunna hämta på någon plats i kommunen.

Kommunfullmäktige har på sammanträde 2022-02-10, § 6, remitterat motionen till kommunstyrelsen för handläggning.

Kommunstyrelseförvaltningen gör bedömningen att kostnaden för mensskydd för alla elever i grundskola och grundsärskola beräknas till ca 85 tkr och till alla elever i gymnasieåldern 55 tkr. Total kostnad för kommunen enligt motionärens förslag skulle då bli cirka 140 tkr/år.

Riksdagen har ställt sig bakom det som anförs i en motion (2021/22:1553) om att beakta möjligheten till kostnadsfria mensskydd till berörda invånare och tillkännagett detta för regeringen. Flera länder har lagstiftat om gratis mensskydd exempelvis England, Skottland och Nya Zeeland. Flera kommuner i Sverige har på olika sätt beslutat om gratis mensskydd i skolan och på kommunens arbetsplatser t.ex. Hagfors och Smedjebacken.

Fria mensskydd i kommunens skolor och ev. på arbetsplatser kan anses vara en arbetsmiljöfråga. I skolorna i Bollebygds kommun finns idag tillgång till mensskydd i anslutning till skolsköterskans expedition. Utbildningsförvaltningens rektorer har redan beslutat att utrusta flera toaletter på varje skola med mensskydd. Det är alltså redan en uppgift elevhälsan och skolledning har och det blir en del av deras uppdrag att tillse påfyllning.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att gratis mensskydd för eleverna i kommunens skolor redan genomförs av utbildningsförvaltningen och inom befintlig skolpeng. Däremot att organisera gratis mensskydd för elever som inte går i kommunens skolor, för elever på enskilda grundskolor och alla gymnasieskolor samt unga vuxna upp till 19 år som inte går i skola, ca 200 personer, är svårare att besvara och hantera. Bollebygds kommun har endast delar av

introduktionsprogrammet i egen regi. Alla övriga gymnasieelever går på skolor i andra kommuner. Dels vet vi inte om elever som inte går i kommunens skolor har tillgång till gratis mensskydd på den skolan eleven går på, dels finns det frågetecken om en kommun ska eller kan särbehandla en del av invånarna i kommunen som man gör om man går utanför avgränsningen skolelever och till sist skulle innebära administrativa och organisatoriska förändringar som bedöms vara svåra att genomföra. Budget för denna målgrupp saknas också men bör kunna införlivas inom ram hos utbildningsnämnden. En avgränsning på elever i grund- eller gymnasieskola skulle kunna vara genomförbart och då det redan bedöms finnas gratis mensskydd i grundskolan är det den administrativa, organisatoriska och ekonomiska delen för gymnasieelever som kommunen måste utreda och besluta om.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen i den del som avser att gratis mensskydd ska finnas för samtliga grund- och grundsärskoleelever.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i uppdrag att utreda distribution av gratis mensskydd till gymnasieelever, och att anse motionen besvarad i den del som avser att gymnasieelever ska erbjudas gratis mensskydd.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen i den del som avser att det ska införas gratis mensskydd för personer i samma ålder som gymnasieelever, personer som inte går i skola.

Ledamöternas förslag till beslut

Michael Plogell (FR) föreslår följande lydelse:

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i uppdrag att utreda distribution av gratis mensskydd till personer under 20 år.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag; dels förvaltningens, dels Michael Plogells (FR). Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet antar Michael Plogells (FR) förslag.

Beslutsunderlag

- Svar på motion (S) om gratis mensskydd

- Motion (S) om gratis mensskydd
- §6 Kf Inkommen motion: Motion (S) om gratis mensskydd

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Motion mensskydd

Mens kan komma helt plötsligt – tjejer och kvinnor har inte valt detta.

Mensskydd skall finnas i skolan och på olika aktiviteter i vår kommun och som gymnasieelev skall du kunna hämta på någon plats i kommunen.

Även du som inte går i gymnasiet, men är i gymnasieålder, ska kunna hämta gratis mensskydd .

Därför föreslår jag att mensskydd skall vara gratis i vår kommun under tiden du går i grundskola och gymnasium eller är i samma ålder som gymnasieeleverna.

Carina Svensson

Socialdemokraterna

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren | Kommunchef
0734-64 70 01 | monica.holmgren@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion (S) om gratis mensskydd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen i den del som avser att gratis mensskydd ska finnas för samtliga grund- och grundsärskoleelever.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i uppdrag att utreda distribution av gratis mensskydd till gymnasieelever, och att anse motionen besvarad i den del som avser att gymnasieelever ska erbjudas gratis mensskydd.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen i den del som avser att det ska införas gratis mensskydd för personer i samma ålder som gymnasieelever, personer som inte går i skola.

Ärendet

Carina Svensson (S) föreslår i motion att mensskydd skall vara gratis i vår kommun under tiden du går i grundskola och gymnasium eller är i samma ålder som gymnasieeleverna.

Ekonomiska förutsättningar

Enligt beräkningar Sveriges Television gjort är kostnaden cirka 38 400 kronor under en livstid om man börjar räkna från när man är 12 år och 40 år framåt, vilket är ett genomsnitt, enligt 1177 Vårdguiden. Hur mycket det kostar att ha mens skiljer sig och beror på flera faktorer. Ett paket bindor med 14 bindor kostar cirka 30 kronor, ett paket tamponger som innehåller 16 tamponger och kostar cirka 30 kronor. Beräknat behov skulle kunna var 4 stycken tamponger/bindor, åtgång 4 stycken per dag under 4 dagar per månad och 10 månader per år.

Kostnaden för mensskydd för alla elever i grundskola och grundsärskola beräknas till ca 85 tkr och till alla elever i gymnasieåldern 55 tkr. Total kostnad för kommunen enligt motionärens förslag skulle då bli cirka 140 000 kronor per år.

Barnkonsekvensanalys

Mens är en naturlig del av vardagen för hälften av alla människor. Menstruation påverkar kvinnor på olika sätt. Men en gemensam nämnare är behovet av mensskydd. Det finns risk att tabun och skamkänslor gör att barn upplever det obekvämt att ställa frågor om mens, köpa eller låna ett mensskydd.

Bedömning

De flesta kvinnor får mens någon gång mellan 9 och 16 årsåldern. Vanligast är att det börjar i 12–14-årsåldern.

Riksdagen har ställt sig bakom det som anförs i en motion (2021/22:1553) om att beakta möjligheten till kostnadsfria mensskydd till berörda invånare och tillkännagett detta för regeringen. Flera länder har lagstiftat om gratis mensskydd exempelvis England, Skottland och Nya Zeeland.

Flera kommuner i Sverige har på olika sätt beslutat om gratis mensskydd i skolan och på kommunens arbetsplatser t.ex. Hagfors och Smedjebacken.

Fria mensskydd i kommunens skolor och ev. på arbetsplatser kan anses vara en arbetsmiljöfråga. I skolorna i Bollebygds kommun finns idag tillgång till mensskydd i anslutning till skolsköterskans expedition. Utbildningsförvaltningens rektorer har redan beslutat att utrusta flera toaletter på varje skola med mensskydd. Det är alltså redan en uppgift elevhälsan och skolledning har och det blir en del av deras uppdrag att tillse påfyllning.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att gratis mensskydd för eleverna i kommunens skolor redan genomförs av utbildningsförvaltningen och inom befintlig skolpeng.

Däremot att organisera gratis mensskydd för elever som inte går i kommunens skolor, för elever på enskilda grundskolor och alla gymnasieskolor samt unga vuxna upp till 19 års som inte går i skola, ca 200 personer, är svårare att besvara och hantera. Bollebygd har endast delar av introduktionsprogrammet i egen regi. Alla övriga gymnasieelever går på skolor i andra kommuner. Dels vet vi inte om elever som inte går i kommunens skolor har tillgång till gratis mensskydd på den skolan eleven går på, dels finns det frågetecken om en kommun ska eller kan särbehandla en del av invånarna i kommunen som man gör om man går utanför avgränsningen skolelever och till sist skulle innebära administrativa och organisatoriska förändringar som bedöms vara svåra att genomföra. Budget för denna målgrupp saknas också men bör kunna införlivas inom ram hos utbildningsnämnden.

En avgränsning på elever i grund- eller gymnasieskola skulle kunna vara genomförbart och då det redan bedöms finnas gratis mensskydd i grundskolan är det den administrativa, organisatoriska och ekonomiska delen för gymnasieelever som kommunen måste utreda och besluta om.

Skickas till

Utbildningsnämnden

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Annelie Fischer

Utbildningschef

§6

KS2022/14

Inkommen motion: Motion (S) om gratis mensskydd**Beslut**

Kommunfullmäktige remitterar motionen till kommunstyrelsen för handläggning.

Ärendet

Carina Svensson (S) föreslår i en motion inkommen 2022-01-18 att mensskydd ska vara gratis i Bollebygds kommun under tiden flickor går i grundskola och gymnasium eller är i samma ålder som gymnasieeleverna. Motionären vill att mensskydd ska finnas i skolan och på olika aktiviteter i kommunen och som gymnasieelev ska man kunna hämta på någon plats i kommunen.

Beslutsunderlag

- Motion (S) om gratis mensskydd

Paragrafen är justerad

29. Svar på motion (-) om ny
idrottsanläggning (kf fattar slutligt beslut)
KS2021/190

§104

KS2021/190

Svar på motion (-) om ny idrottsanläggning

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendet

Mathias Carlzon (-) föreslår i motion daterad 2021-06-10 att kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att undersöka Hestrafors som lokalisering av en idrottshall. Motionären menar att behovet av idrottshall är stort och det finns föreningar som inte orkar vänta längre utan skissar på att bygga själva. Motionären anser att kommunen ser ut att tappa initiativet och därmed inte stöttar föreningslivet, och vill att kontakt tas med Hestrafors IF som idag inte bara har en anläggning med fotbollsplaner utan även Bollebygds enda motionsspår med belysning. Föreningen har också mark som borde kunna rymma en idrottshall. Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-09-16, § 128, remitterat motionen till kommunstyrelsen för handläggning.

I handläggningen av motionssvaret har samhällsbyggnadsförvaltningen tillfrågats. Förvaltningen ser behov av att arbeta med frågorna om användning och utveckling av kommunens grönytor, parker och friluftsområden (inkl. idrottsanläggningar) på ett långsiktigt och hållbart sätt. I kommunens budget för 2022–2024 gavs samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) under 2022, och i det uppdraget kommer frågor om grönytor och rekreationsområden att tas med.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Svar på motion (-) om ny idrottsanläggning
- Motion (-) om ny idrottsanläggning
- §128 Kf Inkommen motion: Motion (-) om ny idrottsanläggning

Skickas till

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Motion till Kommunfullmäktige Bollebygds kommun gällande Idrottshall/Idrottsanläggning.

Bollebygds kommun har en vision att man vill bygga en idrottsanläggning i Rinna området. Saker tar tid i kommunen och all kraft läggs just nu på ny översiktsplan och därefter är nog prioriteten ny skola. Jag ser det som svårt att kommunen kan infria visionen om en anläggning på Rinna i det närmaste.

Behovet av idrottshall är stort och det finns föreningar som inte orkar vänta längre utan skissar på att bygga själva. Jag tycker att Kommunen ser ut att tappa initiativet och därmed inte stötta föreningslivet.

Jag vill att kommunen tänker i nya banor.

Varför inte kontakta Hestrafors If som idag inte bara har en anläggning med fotbollsplaner utan även Bollebygds enda motionsspår med belysning. Snart har de även ett handikapp anpassat utegym och en klubbstuga som är tillgänglig för funktionsnedsatta. Vad bättre är, är att de har mark som borde kunna rymma en idrottshall.

Hestrafors IF har inte bara fotboll under sina vingar utan även innebandy en idrott som är beroende av en idrottshall. Man satsar även på funktionsnedsatta och denna grupp behöver också tillgång till en idrottshall.

Fotboll och innebandy är bra komplement till handboll så att fotboll, innebandy och handboll skulle kunna samsas i en idrottshall i Hestrafors vore naturligt.

Att exempelvis flera föreningar hjälps åt med skötseln av idrottshallen vore ett winwin för kommunen. Ex har Hestrafors och Bollebygds handbollsklubb har visat på förmåga att förvalta och sköta sina lokaler så att de skulle kunna ta ansvar för kommunens idrottshall ser jag inte som något konstigt.

Med närhet till Hulta golfklubb och med redan befintliga anläggning blir det ju Rinna visionen fast här och nu och inte "kanske/sedan".

Med en dialog med trafikverket borde en gång/cykelväg vara möjlig vilket inte bara skulle knyta samman Hestrafors som samhälle med Bollebygd utan även knyta Golfklubb och Idrottsanläggningen närmare Bollebygd. Längs vägen finns ju även ridklubben så även den knyts ju samman med fler verksamheter.

På sikt kanske vi kan knyta ihop Töllsjö med Bollebygd om gång/cykelväg byggs vidare.

Kanske är friluftslivet och föreningslivet rikare åt Hestrafors/Töllsjö hållet än längs motorväg och snabbtågstråket? Kanske är det där kommunen bör satsa på folkhälsan?

Kort sagt genom ett nytt tänk kan vi infria Rinna visionen snabbare fast på annan plats.

Investeringen för kommunen bör bli mindre då mycket redan finns på plats.

Enligt de som kan detta så kan man få en "dubbelhall" för 10-12 miljoner, med den takt vi investerar så rymms dessa pengar utan problem så vad väntar vi på...

Jag vill att Kommunstyrelsen undersöker Hestrafors som lokalisering av en idrottshall och där infriar Rinna visionen nu och inte "kanske/sedan".

Bollebygd 2021-06-10

/Mathias Carlzon Ledamot Bollebygds Kommunfullmäktige

Kommunstyrelseförvaltningen

Suzanna Bengtsson | Kommunsekreterare
0734-64 70 10 | suzanna.bengtsson@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion (-) om ny idrottsanläggning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendet

Mathias Carlzon (-) föreslår i motion daterad 2021-06-10 att kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att undersöka Hestrafors som lokalisering av en idrottshall. Motionären menar att behovet av idrottshall är stort och det finns föreningar som inte orkar vänta längre utan skissar på att bygga själva. Motionären anser att kommunen ser ut att tappa initiativet och därmed inte stöttar föreningslivet, och vill att kontakt tas med Hestrafors IF som idag inte bara har en anläggning med fotbollsplaner utan även Bollebygds enda motionsspår med belysning. Föreningen har också mark som borde kunna rymma en idrottshall.

Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-09-16, § 128, remitterat motionen till kommunstyrelsen för handläggning.

I handläggningen av motionssvaret har samhällsbyggnadsförvaltningen tillfrågats. Förvaltningen ser behov av att arbeta med frågorna om användning och utveckling av kommunens grönytor, parker och friluftsområden (inkl. idrottsanläggningar) på ett långsiktigt och hållbart sätt. I kommunens budget för 2022–2024 gavs samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) under 2022, och i det uppdraget kommer frågor om grönytor och rekretationsområden att tas med.

Ekonomiska förutsättningar

Bristen på hallar och lokaler för idrott gör att många föreningar t ex tar saken i egna händer och bygger en egen hall. Ofta innebär det en ekonomisk risk, då kostnaden för nybyggnation av en idrottshall ligger mellan 25-45 mnkr, beroende på storlek på hallen.

Bedömning

Både kommunstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen anser att frågan om idrotts- och grönområden bör studeras i en fördjupad översiktsplan (FÖP) för Bollebygd. Frågan om idrottshall utreds för närvarande i detaljplan för Bollebygd, Flässjum 3:153, 13:1 m.fl. (SBN2021/139).

Både kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har svarat på en stor mängd medborgarförslag, motioner och andra initiativ som alla syftar till att utveckla kommunens olika idrotts- och grönområden, samtidigt har man i uppdrag att arbeta med att skapa förtätningsprojekt på kommunal

mark. Samhällsbyggnadsförvaltningen vill med uppdraget om att ta fram fördjupat planeringsunderlag öka kunskapsläget om rekreationsområdenas funktioner, inte bara för människor utan även som spridningskorridorer för djur och växter. För att kunna arbeta med förtätning och utveckling av dessa områden behöver ett planeringsunderlag tas fram. Underlaget ska visa var kommunen kan förtäta med bostäder men också ligga till grund för beslut om drift och anläggning av olika typer av motionsanläggningar, parker, lekplatser, och exempelvis vilka grönområden som ska finnas där människor inte ska vistas för att det stör växt- och djurlivet. Med hjälp av ett sådant planeringsunderlag får förvaltningen dessutom bättre insikt kring frågor om lokalisering, trafikflöden, kollektivtrafik, risk för störningar/buller, trygghetsaspekter, skyddade arter, ekonomiska förutsättningar etc.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det är viktigt att använda verktyget med en fördjupad översiktsplan för att se på alla rekreationsområden samtidigt och utifrån en rad olika aspekter och önskemål välja de ytor som är lämpligast på lång sikt. En annan fördel med att låta investeringar i grönområdena föregås av en fördjupad översiktsplan är att en sådan process garanterar en demokratisk insyn, genom exempelvis medborgardialoger där allmänheten ges möjlighet att yttra sig, vilket skapar en vidare förståelse för de olika områdenas planeringsförutsättningar samt en större demokratisk förankring.

Motionären vill att kommunen tar kontakt med Hestrafors IF då motionären menar att föreningen också har mark som borde kunna rymma en idrottshall. Dock framgår inte om Hestrafors IF har sådana planer eller skickat en ansökan till kommunen om exempelvis bygglov för en idrottshall. Det får i så fall anses vara ett eget ärende, som ska följa gängse lagverk och rutiner.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att en motion inte kan anses utgöra grund för ett beslut om att kommunen ska uppföra en helt ny idrottshall. Ett sådant stort beslut måste snarare beredas inom kommunens budgetprocess och följa kommunens styrmodell. Förvaltningen har i dagsläget inget sådant uppdrag genom antagen budget, eller inför kommande budgetprocess. Mot denna bakgrund föreslås att kommunfullmäktige avslår motionen.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2021-06-10.

Skickas till

Kommunfullmäktige

BOLLEBYGDS KOMMUN

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Suzanna Bengtsson

Kommunsekreterare

§128

KS2021/190

Inkommen motion: Motion (-) om ny idrottsanläggning**Beslut**

Kommunfullmäktige remitterar motionen till kommunstyrelsen för handläggning.

Ärendet

Mathias Carlzon (-) föreslår i motion daterad 2021-06-10 att kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att undersöka Hestrafors som lokalisering av en idrottshall. Motionären menar att behovet av idrottshall är stort och det finns föreningar som inte orkar vänta längre utan skissar på att bygga själva. Motionären anser att kommunen ser ut att tappa initiativet och därmed inte stöttar föreningslivet, och vill att kontakt tas med Hestrafors If som idag inte bara har en anläggning med fotbollsplaner utan även Bollebygds enda motionsspår med belysning. Föreningen har också mark som borde kunna rymma en idrottshall.

Beslutsunderlag

- Motion (-) om ny idrottsanläggning

Skickas till

Kommunsekreterare

30. Svar på skrivelse till kommunstyrelsen om
kostnadsökningar inom måltidsverksamheten
KS2022/114

§124

KS2022/114

Skrivelse till kommunstyrelsen med anledning av kostnadsökningar inom måltidsverksamheten - information

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tackar samhällsbyggnadsnämndens presidium för informationen.

Ärendet

Samhällsbyggnadsnämndens presidium har skickat en skrivelse till kommunstyrelsen, med anledning av ökande kostnader inom måltidsverksamheten.

Förslag till beslut

Ledamöternas förslag till beslut

Michael Plogell (FR) föreslår att kommunstyrelsen tackar samhällsbyggnadsnämndens presidium för informationen. Förslaget antas.

Beslutsunderlag

- Skrivelse till kommunstyrelsen med anledning av kostnadsökningar inom måltidsverksamheten(162421)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Samhällsbyggnadsnämndens presidium

Ann-Charlotte Lind | Förvaltningschef
samhällsbyggnadsförvaltningen
0734-64 71 00 | ann-charlotte.lind@bollebygd.se

Dnr : **162420**

Kommunstyrelsen

Skrivelse till kommunstyrelsen med anledning av kostnadsökningar inom måltidsverksamheten

Samhällsbyggnadsnämnden informerades 2022-04-25 av måltidschef samt samhällsbyggnadschef om konsekvenser av de ökade livsmedelskostnaderna. Omvärldsfaktorer gör att livsmedelspriserna nu ökar.

Om enheten fortsätter genomföra inköp som tidigare, samt planerat, prognostiserar enheten ett underskott om 500 tkr per helår sett till nuvarande prisnivå. Ytterligare två prisjusteringar sker under året, utifrån avtal. Åtgärder krävs för att hålla budget inom enheten.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade därav vid sitt sammanträde, att ge presidiet i uppdrag att översända en skrivelse innehållandes konsekvensbeskrivning till kommunstyrelsen, med förslag hur de skenande kostnaderna ska kunna hanteras i kommunen som helhet. Förvaltningen har inte tagit ställning till val av alternativ utan har endast belyst de konsekvenser som ev kan finnas eller som uppstår, på uppdrag av nämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen att ta ställning till konsekvensalternativen nedan, med anledning av ökade livsmedelskostnader inom måltidsverksamheten. De ökade kostnaderna påverkar de köpande förvaltningarna. Samhällsbyggnadsnämnden har genom beslutet vid sammanträdet 2022-04-25, lagt fokus på målet om nöjda matgäster.

Det verksamheten i övrigt har att beakta är följande:

Den nationella livsmedelsstrategin som anger att 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030. Kommunen har eget tidsatt mål för att öka andelen ekologiskt, anpassat efter regeringens inriktningsmål. Vägen mot ekomatsmålen och utvecklingen av hållbara offentliga måltider har fungerat väl i Bollebygds kommun, mycket arbete läggs på att hålla en hög nivå.

Konsekvens:

För att klara budget behöver enheten istället köpa in konventionella livsmedel och faller då i nivå vad gäller ekologiska produkter. Nuvarande avtal bygger på hög andel ekologiska livsmedel, vilket utgör en svårighet vid utbyte.

Beslut togs i kommunfullmäktige 2016 om att måltidsverksamheten skall vara KRAV-certifierad. Svensk konventionellt producerad kyckling får idag rött ljus av WWF, vilket innebär att inköp av KRAV-kyckling istället behöver köpas in till en ökad kostnad med faktor 7.

Konsekvens:

Kyckling serveras mer sällan än tidigare. Kyckling är ett populärt livsmedel, och gynnar målet som nämnden ställt upp om nöjda matgäster. Ju fler livsmedel som ersätts av konventionella, desto större

risk att tappa certifieringen. Separat ärende kan därav komma att behöva skrivas fram kring att upphäva KRAV-certifieringen, men i övrigt försöka bibehålla beslutade mål samt nivån för dessa.

Samhällsbyggnadsnämndens egna mål/nyckeltal som återfinns i verksamhetsplan 2022.

- Tillverkningsland Sverige: Nivå 78 % av inköpta livsmedel.
- Ekologiskt 50%
- Minskad klimatpåverkan (KLIMAT 2030, 1,6 CO₂/kg livsmedel. (nuläge 1,7)
- Nöjda matgäster (Justerad meny för att möta målet om fler ätande gäster. Kostnaderna ökar.

Internfakturering gentemot nyttjande förvaltningar?

Styrmodellen medger inte ökning under innevarande år, endast framåtsyftande indexering inför kommande år.

Alternativen blir då att:

- Måltidsenheten går back och bibehåller nuvarande nivå på livsmedel och fakturerar som tidigare mot köpande förvaltning.
Konsekvens: Måltidsenheten får inte täckning för sina kostnader.
- Samhällsbyggnadsnämnden äskar medel, tex från den ofördelade budgeten, för en utökad ram under innevarande år och bibehåller nuvarande nivå som då täcks genom anslag.
Konsekvens: Kommunen går ifrån självfinansiering och börjar med anslagsfinansiering.
- Måltidsenheten/SBN ges tillåtelse att öka faktureringen till kund, som i sin tur ev. får kompenseras.
Konsekvens: Kanske det bästa på sikt, men innebär att underskottet flyttas till annan nämnd som får hantera det, genom ändrad budgetram eller ett sanktionerat underskott.
- SBN prognosticerar, sett till ett nuläge, totalt sett ett överskott för innevarande år. Överskott på andra enheter får täcka underskott inom måltidsverksamheten.
Konsekvens: Svårt i nuläget att lägga en säker prognos. Finns stora osäkerheter som innebär att nämnden mycket väl kan hamna på ett minusresultat i slutet av året.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för egen budget där måltidsverksamheten ingår och behöver kunna ha rådighet att göra justeringar för att hålla budget, nå mål och nyckeltal detta även med fokus på att ha nöjda matgäster.

Andra ramar (kvalité, KRAV-certifiering mm) kan annars behöva sättas i överenskommelse som möter det som respektive verksamhet/förvaltning önskar.

BOLLEBYGDS KOMMUN

Samhällsbyggnadsnämndens presidium

Ordförande

Jonny Svensson
Vice ordförande